

PUBLIC DE

SCALA

ATV
2820

ATV

2820

M - 9895
R - 4342

ELEISACO ZAZPI

SACRAMENTUBEN

ICASIQUIZUNAC,

AITA PRAI BARTOLOME

Santa Teresac Marquinaco Carmen

Ortoceco Prioriac atergat.

III. ZATIJA.

BIAR DAN ONDO IZATIAGAZ.

Iruñean: Rada Alargunaren liburuguillaan.
1819 Urtean.

ELIASCO ZAZPI

SACRAMENTUBEN

ICASIQUIZUNAC

AITA PRAI BARTOLOME

Santa Teresia Magdalena Carmen

Orbecco Presbitero

III. XAIIIA

BIAZ DAK ONDO IZAYAGAS.

Librean: Rada Aistynaren liburugillan.
1819. Urtan.

AL ILUSTRISIMO SEÑOR D. D.

*Atanasio de Puyal, y Poveda, Obispo
de Calahorra y la Calzada, del Con-
sejo de S. M. Señor de Arnedillo....*

ILUSTRISIMO SEÑOR.

Es mas que justo que yo el menor de sus reconocidos Capellanes consagre á V. S. I. Cabeza visible de esta grande Diócesi las platicas catequisticas en el idioma bascongado sobre los siete Sacramentos de la Santa Madre Iglesia. Habiendo pues dedicado las del Decálogo al V. Clero del Pais bascongado; en cuya gracia se dieron á luz, y merecido particular atencion de él; y de V. S. I. aquellas (1), con la mas rendida sumi-
a sion

(1) Ordenó S. I. por una carta circular, que los Señores Curas bascongados de su Opispado leiesen del pulpito al pueblo las platicas del Autor...

(II)

sion , y sincero reconocimiento presento estas á V. S. I. seguro , de que la pastoral sombra de V. S. I. les sobrar , para que el público disimule sus defectos , y produzcan los frutos que de ellas se esperan.

No dudamos , Ilustrísimo Señor , la eleccion de la divina Providencia en V. S. I. no solo para arrancar , y destruir los vicios , y falsas preocupaciones , que el enemigo de las Tinieblas ha sembrado en la Era pasada de horrores , y de libertinage aun en el Jardin mas Santo , y católico; sino tambien para edificar , y plantar las Santas , y sólidas virtudes en los corazones de sus obejas con la leche de la sana, y evangélica doctrina. Esto es puntualmente , Ilustrísimo Señor , lo que los fieles, sus verdaderas obejas esperan del ministerio Pastoral de V. S. I.

Ni esperaba menos seguramente de los progresos superiores , con que V. S. I. se distinguió en el estudio de la sagrada Teología , Madre de las verdaderas ciencias entre los Alumnos , y entre los Maestros C tedraticos de San Fulgencio de Murcia: El Eminentísimo Cardenal Lorenzana, Primado de las Españas , y grande Appreciador de la sólida virtud , y de las letras

cuan-

(III)

cuando le eligió á V. S. I. para Teologo Consultor suyo. El desinteres, y exemplar edificacion, con que sirvió V. S. I. despues el Canoncato de San Isidro Real de Madrid : El infatigable celo , y la alta prudencia, con que desempeñó V. S. I. los sagrados deveres de Teniente Capellan mayor , y auxiliar de nuestra Corte en tantos , y tan climatericos años para los Ministros del Santuario ; y la constante , y apostólica magnanimidad , con que ha sostenido V. S. I. los Sagrados derechos de los Pastores de Jesucristo , y la Religion de nuestros Padres en el tiempo , y circunstancias mas temibles de su absoluta abolicion con la Dignidad , y Autoridad de Gobernador del Arzobispado de Toledo, durante la mansion de la Regencia del Reyno en la Ciudad de Cadiz ; bien acreditan el alto concepto que formó el Eminentísimo Lorenzana de la sólida virtud , y consumada sabiduría de V. S. I.

Nosotros : ¡ Gracias al Todo Poderoso ! Somos , los que inmediatamente disfrutamos de los beneficios , y paternales desvelos de V. S. I. ¿ Qué otra cosa son las Stas. Misiones, que por mandato de V. S. I. se han predicado en toda la Diócesi, has-

(IV)

ta en las Aldeas muy reducidas , sino el saludable pasto espiritual , que el vigilante Pastor dispensa á sus ovejas? ¿Qué otra cosa son tantas , y tan eficaces Cartas pastorales que V. S. I. ha dirigido desde el momento de su ministerio apostólico en esta Diócesi , ya al V. Clero en particular , é ya á todos los fieles en comun , sino luz , medicina , y alimento de nuestras almas , para corregir la relajacion , mejorar las costumbres , y poner el debido orden en la Casa del Señor ; y los frutos de la justicia , y caridad en la tierra de los Santos? ¿Qué otra cosa es , lo que experimentan los fieles de este vasto Obispado en las Santas , é incansables Visitas de V. S. I. con tan quebrada salud , sino silvos amorosos de su Pastor , enseñanza evangelica de su Maestro , voces caritativas de su padre , limosnas liberales de su bienhechor , y justos mandatos de su vigilante Prelado? Se oye con justo agradecimiento á V. S. I. que muchas Doncellas han abrazado el claustro con las limosnas de V. S. I. Que las viudas , y los huérfanos le tienen por su amparo ; que los pobres , y los mendigos por su refugio ; que las Comunidades Religiosas por

su devoto bienhechor; y que todos por su justo, y benéfico Padre, y Pastor.

¿A dónde pues yo, pobre de mí, puedo acogerme con mis platicas bascongadas, corto trabajo de mis verdaderos anhelos, en obsequio de los Señores Curas, y de los fieles bascongados, compuestas para la necesaria, y fundamental instrucción de todo fiel cristiano, sino á la sombra de V. S. I. ? Yo no he hecho, Ilustrísimo Señor, en estas platicas mas, que reunir á un orden predicable analítico, claro, y breve, en cuanto le es permitido al Catequista, lo que es propio, urgente, y necesario á la gente de mi Pais, que casi toda ella vive de trabajo de manos en las montañas, como V. S. I. la ha visto en sus Santas Visitas, teniendo siempre á la mano el dogma de la Sagrada Teología, y el Catecismo Romano. Me he desviado con todo estudio de las materias abstraídas, y opinables. He cargado la mano sobre los abusos, ignorancias, ó relajaciones mas comunes, y mas difíciles de corregir, despues de explicar la verdadera doctrina de cada materia. Solo resta, Ilustrísimo Señor, para que el Cielo bendiga estas sencillas platicas,

las

(VI)

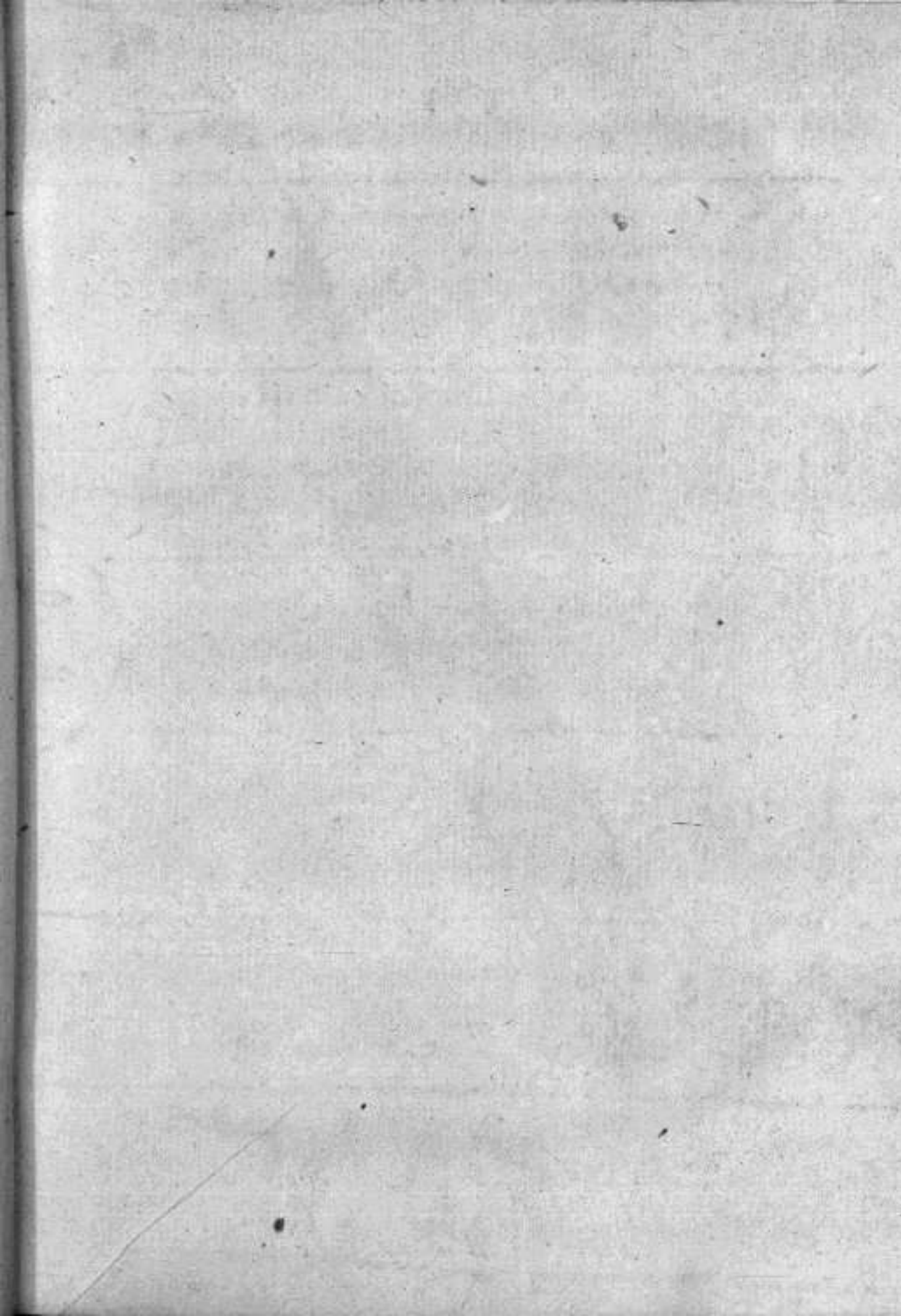
las riegue , y fecunde la divina gracia , y produzcan copiosos frutos en las almas de sus oyentes , las admita V. S. I. bajo su apostólica proteccion.

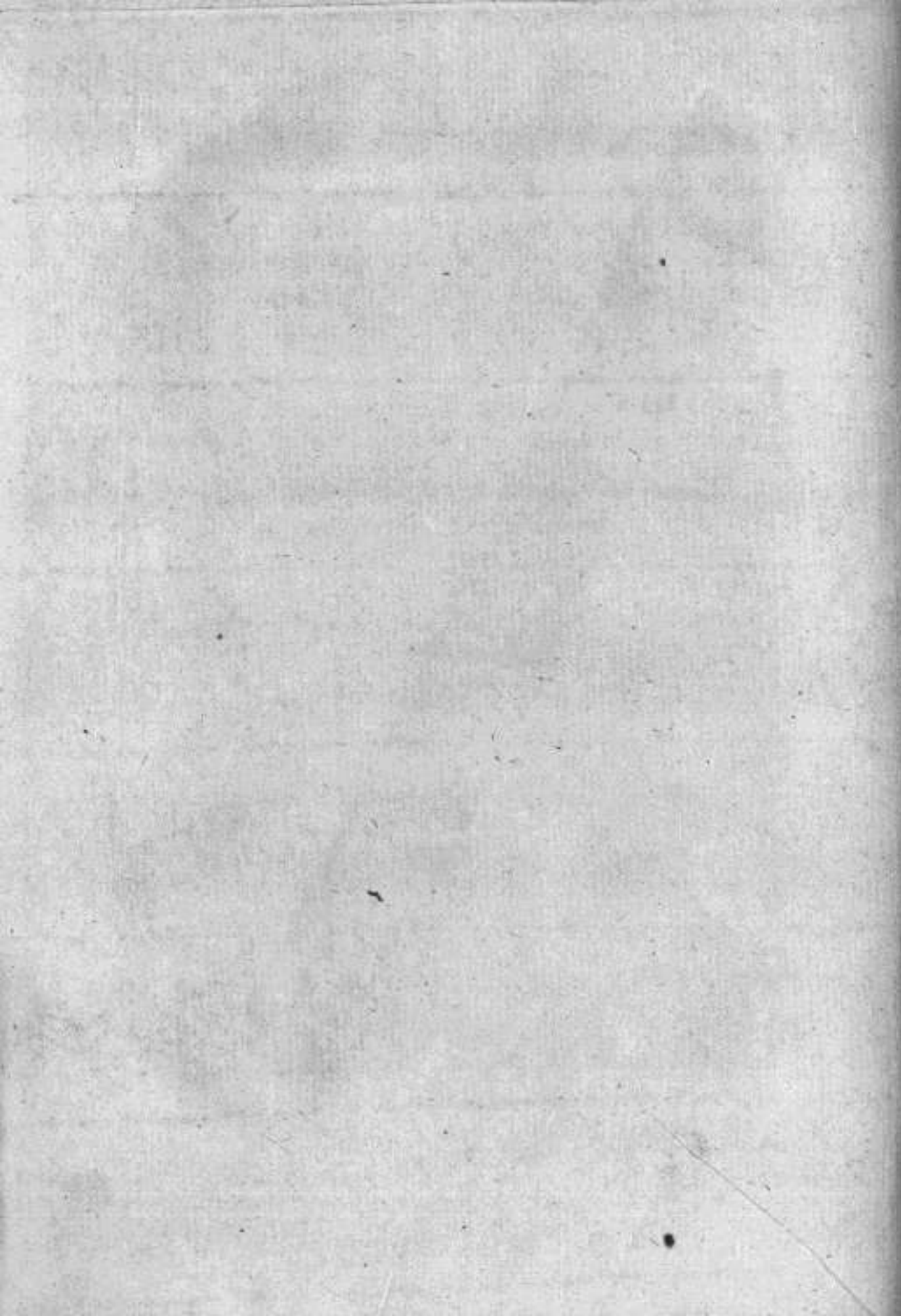
Carmen Descalzo de Marquina 13 de Agosto de 1819.

B. L. M. de V. S. I.

su humilde , y rendido Capellan

Fr. Bartolomé de Santa Teresa.

* * * * *

SACRAMENTU GUZTIAI JAGOCUEN

Icasiquizuna, Ceinetan eracusten dan: 1. *¿Cerdirian Sacramentubac?* 2. *¿Noc ichi euscuzan?*

3. *¿Ceimbat dirian, Jesu-Cristo, gueure Jaunac ichi euscuzan Sacramentubac?*

4. *¿Cetaraco ichi euscuzan?*

Erromaco Catecismuac, Sacramentu Santuben eracutsija asten davenian, esaten deuscu, neure Cristinaubac: „Cristinautzaco icasijaren zati guztia escatuten deuscubeela chito ardura andija, „aimbat onduen, ta ziatcen guztia icasteco, ta „ezaututeco: Baina, Sacramentu Santuben doctrinia izanic, Jaungoicuac aguinduta, norae- „cecuca, gueu salvetaco, ta ain onera andicua „gueure arimetaraco; berac escatuten davela Cu- „ra Jaunen aparteco arduria, ta contuba, aim- „bat arguiruen, zucenen, ta sarrijen cristinau piel „guztiai eracusteco. Cristinaubac jaquinda egon- „ditezan: celan prestau biat daveen, Sacramen- „tu Santubac errecibiduteco; ta ce gracia ugari- „jac ceruti artuten ditubeen Sacramentu Santu- „baquin; ta Sacerdote Jaunac gorde daguijen „Jesu-Cristo gueure Jaunaren esana; ceinec di- „nuan (1): *Ez eguizezu chaturai bota gauza „santuba; ez da joija ederrac bota bere lau oi- „necuen artera.*

Emeti ezaututen da, neure entzula onac, ce bierrecua, ta premina andicua dan Cristinaubarentzat, Sacramentu guztiai, ta bacochari jago-

I *

can

(1) Matth. c. 7.

can doctrinia ondo icastia. Sacramentubac dira, ceruco gracijac gueure arimetara erasteco vidiac. Eurac dira, Jaungoicuaeren ontasunac, Jesu-Cristo gueure Jaunaren Guizatasunaren, ta Erijotza penazcuaren vitartez, guizonetara dacarreezanac. Eurac dira, Eleisa Ama Santiari Jesus, bere Esposo maitiac ichi eutsan jantzi barrija, ta gracijazcua. Eurac dira, vizitzaco ura beti darijuen Iturri ugarijac, ta garvijac. Eurac dira, Ceruco Jaquiturijac Eleisa Santiari ichi eutsazan zazpi pillar mirarizcuac. Leendanaz, anchinati Jaungoicucac guizomai aitu emon gura izan eutseen celan bait Sacramentu Santuben ezauberia, euren gracija, ta ontasun, esan ezin leguizanac. Alan sinistu daiquegu, Cristinaubac, zazpi Sacramentu Santuben ezaungarrijac, edo irudijac diriala, Escritura Sagraduban, Jesu-Cristo gueure Jaunaren Etorri eria, ta Sacramentubac baino, ascozaz leenagoti iracurten ditugun aimbeste *Zazpi* gauza. Mundubaren *zazpi* edadiac. Espiritu Santubaren *zazpi* doiac. Abraanen *zazpi* Biledotsac. Garbituteco *zazpi* egunac. Ogui Jaguigarri bagacuen *zazpi* egunac. Zacariasen *zazpi* egunac. Bere mirarizco Arrijaren *zazpi* beguijac. Altariaren *zazpi* inutztutiac. Sagrarijoco atiarri eguin biar oijacozan atzamarragazco *zazpi* odoldutiac. Naaman garbituteco, Jordango Ibai-co *zazpi* muxac. Egitoco *zazpi* urte ugarijac. *Zazpi* virtute nausijac. Ta beste onaco asco, ceintzubetan Jaungoicucac legue zaarrian, marcanta ichi euscuzan *Zazpi* Sacramentu Santubac.

Sacramentu Santuben onerac, ta gracijac neurri bagacucac dira, neure entzula onac. Bera gaiti Cristinaubac imini biar davee chito ardura andi-

dija, Sacramentuben *Dotrinia*, edo eracutsija ondo, baino obeto icasteco. Sacramentubetan bagoz gauza asco, Eleisa guizonai bacarric jagocuezanac. Onec zubei eracusten, ni causeria, alpetricacuaz gainera, izango lizateque azartu lotsa arin onecua. Bada zuben arimen Jaola Jaunac, ta Eleisa guizonac ez davee ene esanaren biarrie, euren eguin biarra ondo cobru emoteco. Cristinau piel guztiai jagocuenta; guztia icasi biar daveena; guztia ondo jaquin biar daveena: ta Sacramentu Santubac errecibiduteco, edo bere ariman lecu emoteco, guztia biar daveena, da, Sacramentu bacochian ta guztietan esango deusudana. Baina, Sacramentu bacocharen izatia, ta eguitia eracustera orduco, esango deusut Icasiquizun onetan, Sacramentu guztiai jagocuenta. 1. *Sacramentubac cer dirian.* 2. *Notchi euscuzan.* 3. *Ceibat dirian Eleisa Ama Santiaren Sacramentubac.* 4. *Cetaraco dirian.* Entzun eguizu gogo onagaz.

I. Sacramentubac cer dirian, aituteco, jaquia biar dau Cristinaubac, Sacramentubaren icenagaz gauza asco aituten emoten diriala. Batzubetan esaten jaco *Sacramentuba* edocein gauza Santuri, Santuba dalaco beste bagaric (1). Beste batzubetan ixilic euqui biardan gauciar, esaten jaco *Sacramentuba* (2). Baita beste ascotan *juramentubari* bere (3). Baina, ez juramentuba, ez ixilic euqui biardan gaucia, ez edocein gauza santu dira, Jesu-Cristo gueure Jaunac Eleisa Ama Santiari ichitaco Sacramentubac. Sacramentu onec dira, Erromaco Catecismuac dinuan

(1) Ephes. c. 2. (2) Tob. c. 2. (3) Can. Sacram. 2. q. 4.

leguez (1): *Aguiri ezdan gracia*ren Senaile aguiria, *gucu Salbetaco*, *Jesu Cristo* *gucure* *Jauna* *ichijac*. *Invisibilis gratiæ visibile signum*, ad nostram justificationem. Esaten da: *aguiri ezdan gracia*ren. Bada Sacramentubac ariman iminten deuscuben gracia, ez dogu icusten. Ta icusi bere ezinguinai, espirituzcua dalaco. Baina pedia-gaz sinistuten dogu. Esaten da: *Senaile aguirija*. Eleisaco Sacramentu guztia aguirico gaudetan dagozalaco. Batiuan icusten da, seinu uragaz garbituten, ta entzuten dira bautismo ver-bac. Confirmacioian icustenda orijio Santubagaz igorzen, ta entzuten dira ver-bac. Compesioian, ta beste Sacramentu guztietan aguirico gauzia, edo entzun, edo icusi, edo sentidu le-guizana, da, Sacramentuba eguiteco, popuertza biar dina. Au gaiti da Sacramentuba *aguiri ezdan gracia*ren *Senaile aguirija*.

Esaten da: Sacramentubac diriala, *gucu salbetaco* *Jesu-Cristo* *gucure* *Jauna* *ichijac*. *Ad nostram justificationem*. Bada, guero esango dan leguez, Sacramentu guztia, eta bacoa ichi euscuzan *Jesu* *Maitia*, *gucu salbetaco*. Senaile ezagun, ta agurijetan ichi euscuzan Jaungoicuzaren Seniac, *gucu salbetaco*, popuertza biar dogun, *aguiri ezdan gracia*. Senailia da San Agustinan esanian, *aguiri davenaz* *gainera*, beste gauza bat aituten ematen davena. Senaile batzuc euren izatez aitu eraguiten davee, *aguiri davenaz* *gainera* *cerbait*. Quia da subiren Senaile aguirija, ta betezcua. Beste Senaile batzuc, euren ez davee *aguiri davenaz* *gainera* ecer aitu eraguiten. Baina bai, guizonac aintzat artuta, dau-

(1) P. 2. C. I. n. 4.

dau queezalaco. Ontzijaren puntaco senailiac es-
 ten dau, Ontzi á ccerreinuta cua dan. Praili-
 ren abitubac esaten dau, Praile á ce Erliginc
 otacua dan. Ta alan beste Senaile aintzat art-
 asco. Onetarico Jesu Cristo, gueure Jaunac aint-
 zat, artutaco, Senaile aguirijac dira Sacramentu
 Santubac. Jesus, Jaungoicaren Seme guizon egui-
 nac aintzat artu cituban bere Sacramentu Santu-
 ben, gueitzat Ura, Orijo Santu balsamotuba, pe-
 catuben damu aguertuba, oguija, ta ardaua, Obis-
 po ! Jaunen escuimintia, guizon, eta emacumen
 gorputzac..... Ta Jesus, gueure Salbazaile Onac
 bera c izentauta ichi zituban, Sacramentuben
 guei onei esatia, gura izan evan verbac bere,
 ceintz ubetan emon euscuzan Sacramentu Santubac,
 aguri ezdan gracijaren Senaile aguirijac, gueu
 salbetaco. Onetan dago, Cristinaubac, Sacramen-
 tuben izate guztia.

II. Jesu-Cristo gure jaunac berac ichi euscuzana-
 Sacramentu santubac, inoc bere ucatu ezin legui, pe-
 dian faltau bagaric. Bada Jaungoicoari berari, edo
 Jesu Cristo, Jaungoico, ta Guizon eguiaczuari ja-
 goco bacarric, Sacramentubac pundetia, edo egui-
 tia. Jaungoicoa da bacarric, guztia daiquiana. Ta
 Jaungoico guztiz alsubac emon eusan Jesus bere
 Seme, guizon eguinari Ceruco, ta lurreco alizate
 guztia. Alan esaten eutseen Jesu-Cristoc bere A-
 postoluai, gentiai prediquetara, ta Sacramentubac
 eguitera bialduten, citubanian. *Ceruco, ta lurreco
 escubide guztia neuri emonjat, esaten deutsce (1)
 Ta juanda, eracusi eguijosu mundu guztiari,
 neure leguia, ta bariatu eguizuz guztiac.* Emen ai-
 luten emoten deuseu Jesu-Cristo guere Jaunac,
 be-

(1) S. Matth. c. 28.

bera dala Sacramentu guina bacarric. Berac ichi de-
 uscuzala Sacramentu santubac. Ta Jesu Cristoren
 beraren icenian, ta bere virtutiagaz eguiten diriala
 Sacramentu guztia. Augaiti dino San Agustinec
 (1) cein batatatu, cein bestiatatu, bar-
 dia emoten jacola arimiar Sacramentubaren gracia,
 San Pedroc batiatuten badau bere, Jesu Cristoc ba-
 riatuten dau. Ta Judasec batiatuten badau bere, Je-
 sucristoc batiatuten dau, dino San Agustinec. Je-
 sucristo gueure Jaunarenac dira Sacramentu guz-
 tiac, ta bacocha. Ez Ceruco Aingeru guztia, ez
 Patriarca, ta Propeta guztia, ez Apostolu ta bes-
 te arima on guztia bat eguinda bere, ezin euque-
 en, ta ezin leguije, gueuri pecatubac parcatute-
 co, ta gracia emoteco, duinaco Sacramentu bat. Orregai-
 ti sinistu biardogu, neure entzula onac, gueure
 cristinautzaco Sacramentu guztia, eta bacocha di-
 riala, Jesu Cristo gueure Jaunac, gueu salbetaco
 ichijac. Alan aguinduten deuscu Eleisa Ama Santi-
 ac Trentoco bere batzarrian.

III. Baita Eleisa Ama Santiac berac eracus-
 ten deuscu (2) erege gaiztuen contra, Jesu-
 Cristo, gueure Jaunac gueri ichi euscuzan Sa-
 cramentubac, *zazpi* dirina bere. Zazpirac con-
 tetan ditu Eleisa Ama Santiac banaan banaan
 Trentoco Batzar Santuban (3). Ta dira: Bautis-
 ma, Compirmazioa, Comunioa, Penitencia,
 Estrema-uncinoia, Ordia, ta E-contzia. *Inoc es-
 ten badau*, dino Eleisa Ama Santiac, *legue barrico*,
edo Evangelijoco Sacramentubac, guztia, eta ba-
cocha ez diriala Jesu-Cristo gueure Jaunac ichijar-
edo, zazpi baino guchiago, edo gucijago diriala;

(1) Tract. 6. in Joan. (2) Sess. 7. can. 1. (3) Trid.
 Sess. 7. can. 1.

edo, areetati bat, edo bat ezdala Sacramentu eguijazcua, au esaten davena, izan dedilla esoomulgauba, izan dedilla madaricatuba, ez daguijala Jaungoicuagaz parteric izan. Anatema sit.

Zazpi Sacramentubetati lelengo bostac preminacuzac dira, guizona salbetaco. Esanguradot onegazi. Guizonac isten baditu desprecijoz lelengo bost Sacramentubac, edo areetati bat nai bat, eguingo davela peccatu. Sacramentu bacocharen eracutsijan esango da, cetaraguino dan euren preminia. Ta celan dirian lelengo bostac guztiz biarrecuac, gueu salbetaco. Beste bijac ez dira popuertzacuac. Ezbadagueure eseuban Jesu-Cristo gueure Jaunac ichievan, eurac errecibidutia edo ez errecibidutia. Alan Eleisaguizon eguitia, ta ezcondutia ezdira popuertzacuac batenzat bere eurenaz, salbetaco. Sacramentu santubai celan ariman lecu emon biar jacuen, edo, celan errecibidu biar dirian; Nos lecu emon biar jacuen; celan cristinaubac prestauiar biar daven bere parteti, Sacramentubai lecu emoteco; Cer eguiten daveen ariman, biar dan prestaera onagaz lecu emoten jacuenian; ceintzue dirian, barristau ezia leguizana, ta betico marquia ariman iraasten daveenac; ta cristinaubac oetan faltau oidaveen Sacramentu Santuben gainian; onec gauza guztioe eracutsieo dira Sacramentu bacocharian. Bada guztia erabatera ezin esan leguiz, ondo adituteco moduban. Ynunbere ezda obetuago ezaututen, neure cristinaubac, Jaungoicoaren jaquiturija altuba, ta gueuri deuscun maitetasun neurri bagacua, Sacramentu Santubetan baino. Emen zabalduten dira Ceruco ondasun andijen atiac, ta Jaungoicoaren misericordijac. Au ondo ezaututeco, gogoratu biar dau

to

Sacramentubetaco

cristinaubac zarri, zetaraco Jesu Cristo gueure Jaunac ichi euscuzan Sacramentu Santubac, biardan prestaeriagaz euraquin balijetaco, ta esquer onagaz Jaungoicoari erantzuteco.

IV. ¿Cetaraco derichazu bada, cristinaubac, ichi euscuzala Eleisa Santan Jesus maitiac Sacramentubac? ; Ah, neure entzula onac! Ondo ezautu albaguinai au, berau ascoco litzaateque, gueure vijotzac Jesusen amodijo santubaguz ixioteco. Guizonen, ta Aingueruben jaquiturija bere ezda elduten, gauza au ondo ezaututera. Pensau daigun bada, aldaigun moduban, gueure ceruco Aita mansuaren ontasuna Sacramentu Santubetan. Gueu salbetaco, Jesu-Cristoc ichi euscuzala Sacramentubac, dino Erromaco Catecismuac Trentoco Concilijuagaz. *Ad nostram justificationem*. Baina, au esan arren, ezda erraz ondo adituten Sacramentubetan Jaungoicoac deuscun amodijua, ta opa ona. Bada Jaungoicuac modu ascotara salbau guinduquezan. Salbau guinduquezan, Bere Same bacarra guizon eguin bagaric. Baita, guizon eguinda bere, erijotza gogorra curutzian artu bagaric. Baita, Jesu-Cristoc erijotzia artuta bere, gu salbetaco vidia ichi euquian beste modu ascotara. Ichi euquian guenire salvacinoia Sacramentu baten, zizpitan ichi euan leguez. Baita ichi euquian Sacramentu bacar á mundu baztar baten. Ta aguindu gente guztiai, ara juateco, salbau gura beeben. Ichi euquian mundu guztian persona bat bacarrie, batiatuteco. Beste bat bacarrie, compesetaco. Beste bat bacarrie, comulguetaco. Ta onan beste Sacramentuban emonzaillac. Ta aguindu eusquegun Jesu-Cristoc, gueure salvazailiac, persona bacar
are-

areetara juateco, Sacramentubac artuten, salvau gura davena.

¿ Ceibat onaco, ta gachagoco modu ezeucan Jaungoicoaren jaquiturijac, gu salbetaco? ¿ Ta cer izangozan gugaz orduban? ¡ Oh, ce larrijac, ta penaac, ain bide gachac ichi baleuscuz, gueu salvetaco! ¿ Cer izango zan gueugaz, ain urrin, ain gora ichi baleuscube gueure pecatuben paracinoia? Batio biar bacoedian, compe-sau biar bacoedian, comulgau biar bacoedian, ta ordendu biar bacoedian, juan biar izan baguendu Erromara, Jerusalem, edo lecu urrinago batera, pecatuben paracinoiaren esque. ¿ Cer izangozan gugaz? Ta, urrin atara juanda, an egon biar izan baguendu Sacramentubaren zain ogue-ta amazortzi urtian, gueure arimac garbituteco, Piscina ondoco guizon banatuba, edo tulliduba pozu onduan egonzan leguez (1) ¿ Ce nequiac izango cirian guriae? ¡ Oh, ce gacha gure salvacinoia! ¿ Nor juango etezan bigarrenian Erromaraguino compesetara? ¿ Ta, ce guichi irugarrenian, pecatu eguin arren? ¿ Ta, ceibat peccatari inos bere juan bagaric, illgocinian Ta orregaitino bere esquer andijac zorco gueuntsazan Jesus, gueure Salvazaile maitjari zan moduban, zala, costetan zana, costetan zala, ta bere salvetaco vidiac prestau euscuzalaco, ta ceruco ate santubac edegui euscuzalaco.

Baina ez, cristinaubac, Jesus, gueure arimen Erosia bigunac, amodijozco erraijen Jauve onac beretzat gura izan cituban penaac, gachac, ta azquen bagaco erremedio gogorrac. Ta guretzat era ona, neque bagacua, presta, ta seguruba,

2*

gueu-

(1) Joann. c. 5.

gueure arimac salvetaco. Diru bagaric, icerdiric bota bagaric, ta cansau bagaric, emon gura deuseu Jaun Cerucoac Sacramentubetan gure pecatuben parcacinoia, ta Ceruco glorija. Gueuri onduen jagocuzan, gueuc naijen oiditugun, ta gueuretzat errecen dirian gaucetan, ichi deuscuz Jesu Cristoc Sacramentubac.

Lelengo : Jesu Cristoc ichi euscuzan zazpi Sacramentu, ta ez gueijago, ta ez guichiago. Ta au, zazpi modu jagocazalaco onduen guizonaren vitzi aldirari. Guizonari lelengo jagoco jaijotia. Ta jaijotiaz emoten deutsan leguez guizonari arguitaraco, edo munduraco izatia; alan Batiuac emoten deutsa cristinaubari lelengo gracia-raco, edo ceruraco izatia. Augaiti da batiua gra-eijazco jaijotzia. Jaijo danari jagoco sendotutia, ta indartutia. Alan *Comfirmacinoeco* Sacramentubac sendotu, ta indartuten dau pedian, batiatuta danguana. Sendotuta, indartsu egon arren, janarija biar dau guizonac, argaldu, ta jausico ez bada. Beste aimbeste Cristinautzaan. Alan ichi euscun Jesu Cristoc bere gorputz vizija *Comuninoeco* Sacramentuban gueure arimen janaritzat, espirituba argaldu, ta jausi ezdaquigun. Sendo egon arren, ta ondo jan arren, jazo lequijo guizonari gaisotutia, ta biardau osagarrija. Alan ichi euscun Jesucristoc, arimia gaixotuten daneco osagarritzat, *Compesinoeco* Sacramentuba.

Osatu arren, gach onduan biarda sendo garrija, gach ondoquinac quendute-co, ta leengo osasunera guizona viurtute-co. Alan ichi euscun Jesucristoc *Extrema uncinoia* erijotzaco ordura-co, pecatuben ondoquinac parcatute-co, ta arimia osasun onera viurtute-co. Guizonac vizi iza-

teco, biar dau, noc eracutsi, ta noc covernau. Alan ceruraco videtan. Onetaraco ichi euscun Jesucristoc *Ordeaco* Sacramentuba, euqui daiguzan Obispo, ta Sacerdote Jaunac, gueuri Cerura vidia eracutsi eigubem. Azquenian, guizonari jagocana, da, Cerubac emoten deutsan pamelija aztia. Ataraco ichi euscun Jesucristoc *Excontzaco* Sacramentuba, seme alavac Ceruraco azteco. ¡Oh, ce Jaquiturija andija, ta ontasun neurri bagacua eracusten deuscun Jesus Maitiac bere, ta gueure Sacramentu Santubetan! Ain merque, ain erraz, ta ain ugari ichi euscun gueure pecatu guztien parcacinoia, ta arimaco Salvacinoia.

Bigarrenian: Ichi euscuzan Sacramentubac aguirico gauetan, gueu gorputzezcua garialaco. *Izan bacina ceu Espirituzcoa*, dino S. Juan Crisostomoc (1), *emongo eutsuzan Jaungoicuar bere doiac Espirituco gauetan. Baina ceu zarian leguez gorputzezcua, alan emon eutsuzan bere gracia, eta doiac aguirico senailetan.* *Iru-garrenian*: Ichi euscuzan Jesucristoc Sacramentu Santubac Cristinau pielen marca, edo ezagun garriztat. Sacramentu Santubac autortutian, ta aintzat artutian ezaututen dira Cristinaubac. Sacramentubac eguiten gaitube cristinau, ta Jaungoicuaren Seme. Eurac parcatuten deusebez pecatubac. Emoten deusebee gracia, arimiaren arerijuac goituteco indarra, ta azquenian Ceruco betico gloria. Cein opa deutsudan guztioi Aitiaren, Semiaren, ta Espiritu Santubaren icenian. Amen.

BAUTISMOCO

SACRAMENTUBA

*NISI QUIS RENATUS FUERIT EX
aqua, et Spiritu Santo, non potest introire in
regnum Dei. Joan. 3.*

I. ICASIQUIZUNA.

Ceinetan eracusten dan: 1. *Adanec celan pecatu eguin evan.* 2. *Ce caltiac ecarri zituban Adanen pecatubac.* 3. *Celan erremerdijau zan.*

Adanen pecatubac ecarri ditu, neure entzula onac, gueure gainera arimaco, ta gorputceco nai-bague, pena, ta atsecaba guztiac. Adanen pecatuba da cerubari, ta luurrari, Jaungoicuari, ta guizonari cer eguinic gueljen emon deutseena, ta emoten deutseena. Jaungoicuac ornidu zituban Adan, eta Eva, gueure lelengo Gurasoac, beste eracutsi baten eutzun zeunstan gracia, doe, ta zorizontasun andijagaz. Ta imini cituban, luurreco *Paradisuba* derichon lecuban. An eguin eveen bijac pecatu. Ta zabaldu zan euren pecatuba, Adanen belauneti datoza guztietara. Pecatu au dan leguez, goztioe gueure sortu eraan madaricatuten gaitubana, ta Jaungoicuaren gorrotoco eguiten gaitubana; derichot, ondo izango dala, bautismoco Sacramentuaren asieraan ceu-
bei

- bei eracustia: 1. *Adance celan pecatu eguin eran.*
 2. *Adanen pecatukac ce caltiac ecarri cituban.*
 3. *Celan erremedijau zan.* Prestauzaitez, entzuteco gogo onegaz.

I. Vizi zaatequezan bada Adan, eta Eva Paridusuban, eurac gura izan balebee, gach bagaric, neque bagaric, eceren bere premina bagaric, ta gaiztoquerija bagaric, beti on, beti zucen, beti Jaungoicoaren esanian, ta beti dichoso. An euqueezan, guizonac munduban biar cituban, ta equi euquezan atsequin, ta pozgarriguztiac. Emon eutseen Jaungoicuac, lecu zorioneco atan gosetu bagaric, necatu bagaric, gaisotu bagaric, ta ill bagaric vizi izateco, biar even guztia. Baita, Jaungoicuac berac dei eguiten eutseenian cerura zucen juateco gracia bere. Bacarric eragotzi eutseen Jaungoicuac Adan, eta Evari, Paradisu bateri erdijan eguan arboliari prutuba jaatia. Beste pruta guztietati jango dezu, esan eutsan Jaungoicuac Adani. Baina onaren, ta gacharen jaquitia daucan arboliari, ez deutzazu prutia jango. Ta jaaten badeutzazu, ari jaaten deutzazunian, illgo zara. *In quoquaque die comederis ex eo, morte morieris* (1). Au baino, beste gauzaric ez eutsan Jaungoicuac eragotsi Adani Paradisuban.

Satanasa, edo Diabruba aguertu jacon suguiannen echuriagaz. Evari Paradisu bastarran campoti. Ta itandu eutsan modu onetan: *¡Cetaraco eragotzi deutsu Jaungoicuac arbola ari prutia jaatia* Erantzun eutsan Evac: *Beste gustietati iaaten dogu, Baina, ari erdico arboliari ez jaateco, ta icuturic ez eguitico, esan deut sou Jaun-*
 goi-

(1) Genes. c. 3.

goicuac, illex gaitexan. Inundi bere ezzara illgo
 ari jan arren, esan eutsan Suguiac Evari. Ba-
 qui bada Jaungoicuac, dirautsa Suguiac Evari,
 zubea arbola ari jango baceuntsa, zuben vegui-
 jac edeguico litzaatequezana. Jaquingo cenduque
 orduban, gauza ona, ta sbarra eerdan. Ta i-
 zango ximatequez, Jaungoicuac leguez. Eritis, si-
 cut Dii. Au entzun evanian, etorri jacon Evari,
 gauza ona, ta charra jaquiteco gurarija. Icusu
 evan, pruta eragotziac echura ederra eucana. Bai-
 ta, jaateco, ona cirurijana bere. Artu evan bada
 Evac pruta eragotziya, ta jan evan. Emon eust-
 san, berac janda guero, Adan bere Senarrari.
 Ta ac bere jan evan. Orduban bertati edegui ci-
 rian bijeen veguijac, gauza ona, ta charra icus-
 teco. Leenago bijac biloxie egon arren, ez cirian
 lotsatuten, veguijac ichita euquezalaco gauza ga-
 cheraco. Baina pruta eragotziya jan evenian, ber-
 tati lotsatu zirian, alcar biloxie icusita. Pico orri
 batzubequin, aleguijen moduban, laster estaldu-
 citubeen euren guerriyac. Ta ezcutau cirian ar-
 bolapian.

Aguertu zan Jaungoicua Paradisura. Ta dei
 eguin eutsan Adani: *¿Num zara?* Erantzun eu-
 tsan Adanec Jaungoicuari: *Jauna, ceus verbia*
entzunda, lotsatu eguin nas, biloxie nenguala-
co. Ta ezcutau eguin nas. ¿Noc eracutsi deustia
bada, biloxie cengozana, Neus ez jaateco esan-
daco, prutia janas baino? esan eutsan Jaungoi-
 cuac Adani. *Jauna, Ceus laguntzat emon se-*
unstan Emaztiac, emonda, jandot, esan eutsan
 Adanec Jaungoicuari. *¿Cetaraco ori eguin dozu?*
 esan eutsan Jaungoicuac Evari. Ta erantzun eu-
 tsan Evaro: *Jauna, Diabrubar engainata, jan-*
dat.

det. Adanec ezarri eutsan bere pecatubaren er-
ruba Evari. Ta Evac suguiari, edo diabrubari.
Ta Jaungoicuac ezarri eutseen bere maldecinoia
guztiai.

Lelengo ezarri eutsan Suguiari, suguiaren e-
churia diabrubac artu evalaco, Eva engainetaco.
Ta esan eutsan Jaungoicuac: *Luurreco gauza*
guxtien artian izango zara madaricatuba, ema-
sumia engainauta, pecatu eraguin deutzazulaco.
Luurra janda, tripiaren gainian tatarrasca ibi-
lico zara. Baque gaistua iminico dot zure, ta
emacumiaren artian. Baita zure, ta aren ondo-
renguen artian bere. Emacumiac zapaldu, ta bi-
rrinduco deutsu ceure buruba. Ta zue engainu-
bac, ta jausgarrijac iminico deutzazuz aren orpuari.
Onen ondoric esan eutsan Jaungoicuac Evari:
Gueitu, ta ascotuco ditut zure penac, ta gachac.
Minagaz, ta aliagaz seinac eguin biareo ditu-
zu. Ta vizico zara Guizonaren aguindupian.
Esan eutsan azquenian Jaungoicuac Adani: *E-*
macumiaren esana egundozulaco, ta neuc era-
gotxitaco prutia jan dozulaco, madaricatuba i-
zangoda luurra zure biarretan. Eztacac, aran-
tzac, ta larrac emongo deutzuz. Icerdijagaz, ta
nequiagaz jango dozu oguija, ill, ta luur biurtu
artian. Bada luurra zara, ta luur izatera biur-
tuco zara. Ara emen, cristinaubac, Adanen pe-
catuba, ta pecatu ari Jaungoicuac ezarri eutsa-
zan gachac. Orduban aterazituban Jaungoicuac
Adan, eta Eva Paradisuti negarrezco errijetara.
Ta inaini Evan Querubin bat suzco ezpatiagaz,
Paradisuba zaintuten, an osteria inor sartu ez
cedin. Aitu ezquero bada, neure entzula onac,
celan pecatu eguin evan Adanec; eutzun egui-

zu orain, ce caltiac ecarri zituban gueure gainera Adanen pecatubae.

II. Pecatu eguin even orduban, atera zituban Jaungoicuaac Paradisuti gueure lelengo Gurasoac. Ta ara, nun gagozan euraç, ta euren ondorengo guztioç negarrezco, ta penazco erri, edo valle onetan. Orduban jausi zirian utseguite guztiaç, gach guztiaç ta neque guztiaç gueure gainera. Adanen pecatuba zala vitarte, gerratu zirian gueure gorputzac, ta arimac gaixotuta, macalduta, luurrera jausita, guraari gais-tuen azpijan. Adina, ta nailia, edo entendimentuba, ta vorondatia dira guizonaren alguin, edo potencija nausijac. Onec emon biar deutsee gueure arimaco, ta gorputceco gauza guztiai cobru, guizatasunez vicico bagara. Bada beste gach ascoren artian, Adanen pecatubac ezarri eutsazan gueure Adinari, ta Nailiari, bacochari lau gach, edo zauri, inosbere ondo osatuten ez dirianac. Gueure adinari Adanen pecatubac ezarri eutsazan lau zaurijac dira: *Lelengo*: vizi iza-teco biar ditugun gauzac ez jaquitia. Adanec guztia equijan, pecatu eguin baino, leenago. Ta guc bere jaquingo guenduban, ac pecatu eguin ez baleu. Baina orain ez daquigu utsian betian baino, ez, cec gach eguin guinaigun, ez, cec galdu guinaizan. *Bigarrenian*. Adanen pecatubac ecarri eutscun gacha, da, adineco illuntasuna, motztasuna, sortasuna, ta gauzac argui-ro aitu ezina. Beguiratu bategaz adituten zituban Adanec gauza guztiaç arguiro, zirian moduban. Ta guc bere adituco guenduzan, ac pecatu eguin ez baleu, Baina orain illunezco esi lodi bat daucagu gueure adillaan, gauzac adituteco.

Irugarrenian: Adanen pecatubac eearri eutsua icasi ezina. Adanec gauza guztiac equizan, icasten ibili bagaric. Ta guc bere jaquingo guenduzan, ac pecatu eguin ezbaleu. Baina orain, luzaro icasten ibilita bere, ecer ez daquigu, uts eguite ascogaz, ta naastian, edo ezda baidan baino. Cristinautzaco, edo pedeco gauzac daquiguz zucen, Jaungoicuaq esan deuscuzalaco. Baina icasten luzaro ibilita, buruba sarri cansautta, ta jaquitunago ascori itanduta bere, Eleisa Ama Santiac eracusten deuscunaz ostian, gure jaquiturija guztia da, edo utseguitez, edo dudaz, edo ezda baidaz betia. Beti icasten, beti icasi guraan, ta beti icasi biarrian da guizonaren vizitia. Au jasoten jacu eguin biar, ta opicijo guztietan. Emeti dator, gueure penseta modubac alcar ez artutia, ta gauzai bardin ez eristia.

Laugarrenian: Adanen pecatubac gueure adinera eearri euscun gacha, da, gueure pensamentuba gauza baten cuqui ezina. Adanec pecatu eguin baino lecnago, nai evana pensetan evan. Ta berac nai ez evan gauzaric, ez jacon burura etortzen. Ta gu bere alan izango guinian, Adanec pecatu eguin ez baleu. Baina orain, gura ez dogula bere, milla burutacinoe gogora etortzen jacuz. Ezin egongara, nai izan arren gauzabat pensetan luzaro. Ezin ezi dogu, edo nai dogun moduban, ezin escuratu dogu gueure pensamentuba. Lau zauri onccc etorri jacozan gueure adinari Adanen pecatuba ganic. Baita nailiari bere beste lau, ceintzuc dirian.

Lelengo: Gueure nailiari, edo vorondatiari Adanen pecatubac eearri eutsan zaurija, da, gueure burubac laarrogui maitetutia, ta estimetia. Eme-

ti dator, guizon, ta emacume guztiac euren burubac jasoteco, ta estimacinoia topeetaco dauqueen gogo presta, ta aurreratuba. Ta gueure buruben neurri bagaco, ta ordena bagaco amodijo, ta estimacinoe laarreguiti dator, alcarren artian, ta bata bestiaganaco daucaguzan bildurac, ardurac, engainubac, embidijac, ecusi ezinac, zequenquerijac, asarriac, ezda baidac, ta beste esan ezin leguizan beste gach. *Bigarrenian*: Jaungoicuaren esana eguiteco, ta gauza oneetaraco atzera pena, ta gogo muquerra. Ta gauza chaarreraco, ta pecaturaco gogo presta. Umetati gara, oquerreraco prestago, oneraco baino. Ta au, Adanen pecatubac ecarri euscun, erru zitala da. *Irugarrenian*: Ecarri euscun Adanen pecatubac, nairic naira laster aldatutia. Orainche naidogu gauza bat, ta guerochubago beste bat. Ta andi laster, ez bata, ta ez bestia. Ezin iraun dau gueure goguac nai baten. *Naidot, eta ezdot*: *Ondo derichat, ta ez derichat*: *Eguin baneu, ta eguin ez baneu*, da, Adanen pecatubae guizonari ecarri eutsan betico cantia, edo illetia. *Laugarrenian*: Pecatu zorigaistoco ac ecarri euscun gacha, ta ez chicarrena, da, Jaungoicuaren ondriari, ta gueure arimaco onari jagocazan, biarrac eguiteco, indarrac guichitutia. Ez zan guztiz galdu Adanen pecatubagaz guizonaren oneraco, ta gacheraco libertadia, edo alizatia, Eregiac pe diaren contra esaten daveen leguez. Baina gue ratu zan gueure oneraco, ta gacheraco alizate an di au, gauza oneraco, cristinautza zuceneraco, Jaungoicua ondretaco, gai xotuta, argalduta, macalduta, leen baino, oztaago Jaungoicuaren, ta errazoiaren vidiai jarraitu-

tuten deutseela. Ta gauza gacheraco gueratzuzan Adanen pecatubagaz gueure libertadia vizcortuta, azcortuta, leen baino prestago, ta sutsubago.

Ara, neure entzula onac, celan gueratu guinian guztioe Adanen pecatubagaz. Paradisu Santuti negarrezco Erri oncetara ervestetuta, jausi guinian guztioe pecatubaren azpira, Jaungoicua-
ren gorrotora, ta diabrubaren escupera. Adine-
co illuntasuna, Naillaco oquertasuna, arimaco,
ta gorputzeco gaixua, zaurijac, ta erijotzia, ta
betico condenetaco vidia, guztia ecarri euscun
Adanen pecatubac, Trentoco Batzaar Santubac
esaten daven leguez (1). Gorputzian, ta ariman
iragoten ditugun gach guztia, Adanen pecatu-
ban dauquee euren sustraija, ta vizi garrija. Ama
Virgina, guztiz Garrija alderatu ezquero, bes-
te Adaren Seme, ta alava guztioe sortuten gara
pecatuban. Ta guztioe dacargu gueugaz amaren
Sabeleti, araco *fumes* esaten jacon arimiaren con-
trato guerraguin andija. Beti gueugaz davilena,
ta inos bere ondo domau ezin doguna. Era tris-
te, ta negargarri onegaz gatoz guztioe mundu-
ra. Gueure sortu eraan lotuten gaitu pecatuba-
ren catiac. Ta Cateia au gueurez inos bere urra-
tu ezin guinai. Ezin ascatu zaatequian guizona
bere aleguinagaz Adanen pecatubaren cateiati.
Oinaz ez daquijan sein chicar bat, Leza ondot-
su batera jausi ezquero, inoc ateraten ez badau,
popuerza illgo dan leguez; Alan gueratzuzan gu-
zona Adanen pecatubagaz, inos berez jaguico
ez zan moduban, Jaungoicua bere Ontasun neur-
ri baguia gaiti iracoi, ta jaso ez baleu pecatu-
baren lezati. Ta orduban erremedio bagacua izan-

(1) Sess. 5. c. 5.

go zan, gu guztioe condenetia impernura. Ez gentilae euren aleguinagaz, ez Judegubac Moisen leguiagaz, ez beste guizonie naturaleciaren indarragaz, ta arguijagaz Ceruban sartucozan inos, Jaungoicuae Adanen peatuti ascatu, edo libratu ez baguinduz, dino Trentoco Batzaar Santubac (1).

¡Ce vizitza Errucarrija, neure Cristinaubacl
¡Penaz, nequez, ta negarrez mundu triste onetan vizita, guero betico impernuba! ¡Celan estimau, ta maiketue biar dogu bada, neure entzula onac, gach onen erremedijo, ta Osagarri Santuba! ¡Oñ, ce esquer andijae emon biar deusaguzan Jaungoicuari, Adanen peatuti, jatorrizco peatuti, sortu eraco peatuti, edo peatutu originaleti ascatu guindu zalaco! Entzun eguizu bada, cegaz Jaungoicuae erremedijau euan Adanen peatuba.

III. Adane peatutu eguin euan ordati, senatiau euan Jaungoicuae peatutu aren osagarrija, edo erremedijua. Bada, San Paulo Apostolubac dinuin leguez (2), Jaungoicuae nardau, mundura datozañ guizon, ta emacame guztiae cerura jentia. *Ez dogu bada sinistu biar, dino S. Agustinec (3). Jaungoicuae ez ezala emon guizonari Adanen peatubaren erremedijua, Circuncisionia baino lehenagoti, Escritura Sagradubac es in ez arren, cegaz peatutun zan. Emeti ezaututen dogu, cristinubac, Adanec peatutu eguin arren, misericordiaron atiae beti zabaldu deus-etzala Jaungoicuae. Abraan justuba, ta aren Circuncisionia baino lehenagoti, Jaungoicuae emon eutsan guizonari Adanen peatubaren osagarrija,*

(1) Ubi sup. c. 1. (2) 1. ad Tim. c. 4. (3) L. 5. cont. Julian. c. 9.

arima bat bere inos galdu ez dedin erremedijua-
ren paltaz. Naturaleciaren, ta Judeguben leguian
cegaz jatorrizco pecatuba parcatuten zan, jaqui-
tia, ezda premina osocua gueure Cristinautzaraco.

Baina jaquin biar dogu, ta sinistu biar dogu
popuertza, Evangelijo santuco leguian *Bautismo-
co Sacramentuba* dala bacarric, jatorrizco peca-
tuba gueuri parcatuten deuscuna. *Uragaz, ta
Espiritu Santubagaz batiatu bagaric, inor be-
re Salvauc* ez da, dino Jesucristo, gueure Jau-
nac (1). Bautismo Santuba da, gueure arimac
lelengo pecatuti gracijara, illuneti arguitara, Jaun-
goicoaren gorrototi bere adisquidetasunera, ta
galdu bideti gorde videra aldatuten dituban Sa-
cramentuba. Bautismo Santubac ez deuscuz quen-
duten, Adanen pecatubac ecarri euscuzan gach
guztiac. Batiatuta egon arren, gueugaz dagoz orain-
dino ez jaquina, arimaco sortasuna, gauza one-
raco mugurtasuna, gauza oquerreraco prestasu-
na, gueure buruben nai laarreguija, luurreco,
ta gorputceco gustuen gurarija, gaixocortzia,
illecortzia, ta beste onaco asco. Baina Bautismo
Santubac parcatuten deuscuz arimaco pecatu guz-
tiac erru, ta pena. Berac eguiten gaitu Jaungoi-
cuaren Seme, Jesucristoren Icaslari, Eleisiaren
Ume, ta Ceruco Echagun. Berac emoten deus-
cu Jaungoicuaren verbiaren, ta betico eguijen
sinistutia; ceruco ondasunac jadisteco ustia; Jaun-
goicuagaz beragaz verba eguiteco, Jaungoicua
bera ezaututeco, ta eguijazco espiritubagaz mai-
tetuteco alizatia. Bautismuac eguiten gaitu, bes-
te Sacramentubac artuteco duina. Ta berac quen-
du ez arren gueu ganic Adanen pecatubaren gach
guz-

(1) Joann. c. 3.

guztiac sustraiti, emoten deuscu ceruco gracia, ta laguntasuna, ceinegaz errazto goitu daiqueguzan etsaijaren tentacinoiac, ta araguijaren gurari gaistuiac, gueuc gura izan ezquero. Bautismo Santuban emoten jaco Cristinaubari Jesusen Eri-jotza Santaco irabatzi neurri baguiaren virtutia, Cristinautza eguijazcuari ondo cobru emoteco. Au gaiti esaten da bada, neure Cristinaubac, Bautismoco Sacramentuban ichi euscula Jesucristo gueure Jaunac Adanen pecatubaren osagarri erraza, ta seguruba.

Bautismo Santuba da Sacramentu guztietati lelengua, ta Cristinautziaren asieria. Orregaiti esaten dau Erromaco Catecismuac (1), Sarritan Cristinaubai eracutsi arren Bautismo Santuco ieasi-quizunac, ez dabeela pensau biar Cura Jaunac inos bere, laarregui eguiten daveela. Gogoratu bada, neure entzula onac, Adan, eta Eva, lelengo gueure Garasuen pecatu negargarrija, ta negarlarija: Gogoratu pecatu zori gaisto ac ecarri euscuzan caltiac: Baita Jaungoicuiac pecatubari deutzan gorrotua bere, aimbeste negar garrigaz minduzitubanian pecatu bat gaiti Adanen ondorengo guztia: Baita Jaungoicuaren ontasuna, ta misericordija bere, beti, baina batez bere Evangelijo santuban, Adanen pecatubaren, edo jatorrizco pecatubaren osagarri ezaguna, seguruba, ta erraza ichi euseulaco bautismoco Sacramentuban. Bildurta gaitazan bada pecatubagaz. Ta maite-tu daigun vijotz osuagaz gueure Jaungoico guztiz Ona. Escatu daijogun arima arimati bere gracia santuba ceinegaz irabatzico dogun betico ceruco glorijs. Aitiaren, Semiaren, ta Espiritu Santubaten lcenian. Amen.

(1) De Bautismo n. 1.

II. ICASIQUIZUNA.

Ceinetan eracusten dan : 1. *¿Cer dan Bautismua?*
 2. *¿Ceibat modutacua dan?* 3. *¿Ce premi-
 natacua dan?*

Bautismoco Sacramentuba da , neure entzula onac , Cristinautziazen Sustraija , ta gueure ceruraco ustiari asipena , ta eldu bidia emoten deutasana. Berau gaiti escatuten dau cristinaubaren ardura guztia , ta aleguin guztia , Sacramentu Santu onen eracutsija ondo , baino obeto icasteco. Esango deusut bada Icasiquizun onetan : 1. *¿Cer dan Bautismoco Sacramentuba?* 2. *¿Ceibat modutacua dan?* 3. *¿Ce premia andicua dan?* Prestau zaitez guztioe gogo vizijagaz , aibat onduen entzuteco.

I. Bautismuac berac berez esangura davena , da , neure cristinaubac , *garbitutia*. Garbitutia izan leiteque modu ascotaracua , bai arimaco gautetan , ta bai gorputceuetan. Baina ez jaco edo cein garbituteri esaten *Bautismua*. Ez bada , Jesusen ataraco ichi euseuzan , verbac esanaz , cristinau gueijari ura ezarrita , lelengo eguiten jaco garbitutiari , esaten jaco *Bautismua* , edo *Bautismoco Sacramentuba*. Esaten jaco *Bautismuari* , *sinistutiaren* , edo *pediaren Sacramentuba*. Batiatuten danac , cristinautzaco *sinistute osua orduban lelengo artu* , ta autortuten davelaco. Esaten jaco , *arguitute*co *Sacramentuba*. *Bautismuac ateraten gaitubalaco* , lelengo *pecatubaren illuneti gracijaren argui ederrera*. Esaten jaco *Sepultura*. Batiatu baino , leenagoco *pecatu guztia* *quendu-*

duten ditubalaco ; ta , illda , aaztuta leguez , betico ezcuetetan ditubalaco Bautismo Santubac. Esaten jaco Bautismuari Jesucristoren Curutzia. Batiatuten dana , orduban asten dalaco , Curutzia-ri jarraituten , ta mundubari , diabrubari , ta araguijari guerra eguiten. Esaten jaco vizitza bari-riaren Asieria. Bautismoagaz gracijaren vizitzia asten dalaco. Esaten jaco Eleisaco Atia. Bautismuagaz lelengo Eleisan saruteu garihalaco. Baita esaten jaco Ceruco Atia bere. Ceruban saruteuco , Bautismua popuertzacua dalaco , guero esango dan leguez. Icen santa onec guztioe emoten deutseez Eleisiaren Gurastac Bautismoco Sacramentubari , berac daucazan gracijazco ontasunac gaiti.

Bautismoco Sacramentuba ezda bada beste gauzaric , neure cristinaubac ; ez bada , *arimiarri gracijazco lelengo jaijotzia emoteco , Jesucristo , gueure Jaunac ataraco ichi cituban verbae esanda , cristinau gueijaren gorputzari ura ezartia.* Ce verba esan biar dirian , batiatuteuco ; ce ur biar dan , ta celan ezarri biar jacon cristinau gueijari , esango da gueroco Icasiquizunetan. Bautismoco Sacramentubaren irudija , ta ezauberia ainchinati Jaungoicuae cerbaitaan guizonai emon etutseen. 1. Diluvijoco Uxalequin munduco pe-catubae garbitu citubanian. 2. Naamanec Jordango ibaijan ezcavija garbitu evanian. 3. Jerusalemgo Pezu , edo Piscina gaixo , ta gach guztien Osalarijagaz. 4. San Juan Bautistaren Jordango ur utsezo Bautismuagaz. 5. Jesusec itsubari icustia emon eutsan Siloeco iturrijagaz. Onan Cerubac leen danaz aituten emon evan , gueue daucagun Bautismoco Sacramentu Eguijazcua. Alabau

bau biar dogu , ta adorau biar dogu bada esquer onagaz gueure Jaungoico guztiz Maitegarrija. Bautismo Santubaren vitartez bere Semetzat , ta Ceruco echaguntzat ezaututen gaitubalaco. Ta icasi biar dogu , ecimbat modutacua dan Bautismua.

II. Bautismoco Sacramentuba bacarra da , neurre cristinaubac. *Ez dago , gueu salvetaco , Eleisa bat , sinistute bat , ta Bautismo bat baino*, dino San Paulo Apostolubac (1). Au onan izan arren , esaten da : Iru modu dagozala , amaren Sabeleti dacargun pecatuba , ta beste edoccin pecatu batiatu baino leenagoco gueuri parcatuteco , ta gueure arimac Salvetaco. Onec dira : Lelengo : *Urezco bautismua*. Bigarrenian : *Odolezco bautismua*. Irugarrenian : *Amodiozco , ta naizco , edo desiozco bautismua*. Baina Santo Tomasec esaten daven leguez (2) , irurac joten davee batera. Bada odolezco , ta amodiozco bautismua sartuten dira urezco bautismuan. Urezco bautismua cellan eguiten dan , leen esanaren gainera , esango da guero. Bada bera da bacarric Bautismoco Sacramentuba. Au gaiti bacarric esango deutsut orain , eer aituten dan odolezco , ta amodiozco bautismuagaz.

Odolezco bautismua da , batiatu bagaric dagan guizonac , nai emacumiac , pede santuba gaiti , ta Jesucristo autortutia gaiti , vizitzia galdutia. Au da urezco bautismuaren ordequia. Bautismo urezcuac parcatuten dituban leguez , bera artu arteraguinaco pecatu guztia. Alan , Jesus gaiti , ta pede Santuba gaiti vizitzia emoten davenari , parcatuten deutsaz Jaungoicua pecatu guztia , batiatu bagaric egon arren. *¿Cer bau-*

(1) Ad Ephes. c. 4. (2) ^{4*} 3. p. q. 66. a. rr. ad r. *tis-*

*tismo obia, dino San Ciprianec (1), Jesusen Icc-
nian penaac iragotia baino? Guztien aurrian
Jesus Jaungoicotzat autortuta, Jesus ez ucatu-
tia gaiti, vizitzia emonda, norberaren odolagaz
batiaturia baino? Odolezco bautismuaren bali-
jua Jesucristoc berac esan da ichi euscun Evan-
geliho Santuban. Berac dino (2): Guizonen aur-
rian neu gaiti arpeguija ateraten davena, ta neu
autortuten navena, neuc bere autortuco dot, ta
zaintuco dot neure Aita Cerucuaren aurrian.
Ceinec bada obeto autortuten dau Jesus, Je-
sus gaiti vizitzia galduten davenac baino? Bai-
ta esan evan Jesusec berac (3): Neure amodijua
gaiti vizitzia emoten davenac, gordeco dau bere
arimia.*

Alan, Cristinaubac, batiatu bagaric, inor
Ceruban sartuco ez dala, esaten danian, dino
San Agustinec (4): *Aitu biar dala, urezco, edo
odolezco bautismo bagaric illten danian guizona,
edo emacumia.* Odolezco bautismo onec bardin
balijo deutsee persona nausijai, ta umiai. Alan
Santa Emerencianac, uragazco bautismua artu
bagaric, irago evan martirijua. Ta da Ceruban
Santa andija. Beste aimbeste esaten da San Phi-
lemon Martirija gaiti. Baita, Santa Catalina Ale-
xandrijacuac. Jesusen sinistutera viurtuta, pede
Santuba gaiti martirija irago even Jaquitunac gai-
ti bere. Onec guztio, ta beste onaco ascoc ez
even lecuric euqui, urezco bautismua artuteco.
Ill citubeen verdigubac Jesusen gorrotoz, pe-
dia ucatu gura ez eveelaco. Ta garbitu citubeen
euren arimac euren odolagaz, ta Jesus gaiti vi-
zit-

(1) Epist. 37. (2) Matth. c. 10. (3) Id. ibid.

(4) L. 13. de Civit. Dei c. 7.

zitzia emonagaz. Ercodesec Jesusen gorrotoz ill zituban sein inocente, edo erru baguiac gaiti, beste aimbeste esaten da. Ta Eleisiac cantetan dau, eurac diriala Martirijen Loraac. Sinistu biar dogu bada, Cristinaubac, odolezco bautismuac parcatuten ditubala pecatubac guztia, urezco bautismuac berac leguez. Baita naizco, edo desiozco bautismuac bere.

Naizco bautismua, esaten da, *dala, guizonac*, edo *emacumiac urezco bautismua artutecogogo osua*, ta *nai eguijazcua daucanian*, ta *inundi bere artu ezin davenian*. Onetaraco equi biarda. 1. Jaungoicoaren ezauberia, ta sinistutia. 2. Jaungoicuaren amodijua. 3. Pecaturic eguin badau, pecatubaren damu vizija, Jaungoicua injurijau davelaco pecatubagaz. 4. Inundi aldaguijarian, urezco bautismua artuteco nai eguijazcua. Gauza onec guztiz preminacuac dira, *naizco bautismuac* balijo izateco. Au gaiti, errazoiaren usura eldu ez dirianac, ezin balijau leitequez naizco bautismuagaz. Baina bai, edocein persona nausi, esan dirian lau gauzaac iminten badi-tu bere aldeti. Bada, urezco bautismua artu ezin davenari, albalei, artuteco, daucan nai eguijazcua gaiti, Jaungoicuagana daucan maitetasuna gaiti, ta bere pecatuben damu vizija gaiti, parcatuten deutzaz Jaungoicuac pecatubac guztia, uragaz, ta Espiritu Santubagaz batiatu balitz leguez. Ta orduban illgo balitz, juango litzaateque zucen Cerura. Alan dino San Agustinec (1): *Naizco bautismuagaz batiatu zala, Jesussegaz Curutzian illzan lapur ona*. Beste aimbes-

(1) De Bautism. cont. Don. 1. 4. c. 22.

beste dino San Ambrosioco (1), Valentiniano gaitia gaiti. Au gaiti esaten, dau Eleisa Ama Santiaren Trentoco Batzaan Osuac (2): Evangelijoco sinistutian ez dabela inoc pecatuben parca-cinoia jadichico, batiatu bagaric, edo bautismuaren *Nai* eguijazcua bagaric

Emeti ezaututen da, nuere cristinaubac, bautismoco Sacramentuba bacarra izan arren, iru modu ichi euscuzala Jesucristo, gueure Jaunac, amaren Sabeleti dacargun pecatuba, parcatuteco. Ta baita beste edocein pecatu batiatu baino, leenagoco bere. Bata ezin daniel, bestiagaz balijauta, gueure arimac salvau daiguzan. ¡Ce oná dan gueure Jaungoicua! Celan beguiratuten deutescen gueure oneraco esquina gaitiai! ¡Celan prestatan deuscuzan vidiac, batera ez bada, bestera, gueu cerura eruateco! ¡Oh, ce maite izan biat dogun, gueure Jaungoico Ona!

III. ¿Ta inor salvau ete leiteque batiatu bagaric? Ez, neure cristinaubac. Pedeco sinistutequizuna, edo *Articuluba* da, edo urezco, edo odolezco, edo amodijozco, ta naizco, esan dan, bautismo bagaric, ez dala inor ceruban sartuco. Jesucristo gueure Jaunaren Evangelijo santuba azaldau, ta predicau, zan ezquero, erremedijo bagacua, popuertziacua, nora ezecua, edo naita ezecua da batiatutia, salvetaco. *Vragaz, ta Espiritu Santubagaz barriro jaijoten ezdana, ezin ceruban sartu leiteque*, dino Jesus, gueure Salvazaille maitegarrijac (3) Uragaz, ta Espiritu Santubagaz barriro jaijotia, da, pecatubaren illuneti, bautismuagaz gracijaren arguitara ira-

(1) De obit. Valent. n. 75. (2) Sess. 6. c. 4.

(3) Joan. c. 3.

iragotia. Onan aituten ditubee, ta eracusten ditubee Jesusen verba arec Eleisa Ama Santiaren Batzaarrac, ta Gurasoac. Berau gaiti esaten dau Eleisiaren Trentoco Batzaar nausijac eregen contra Espiritu Santubaren iconian (1): *Inoc esaten badau, bautismo bagaric salbau, leitequiala; edo, ezdala norra ezecua bautismo santuba, sabietaco: izan dedilla esicmulgauba.* Ez dagujala cer icusiric euqui, alan verba eguiten daven Eregiac, ceruco gaucetan, dino Eleisa Ama Santiac. Sinistu biar dogu bada, cristinaubac, pedeco eguitzat: Bautismoco Sacramentuba, edo urezcua, edo odolezcua, edo anodijozcua, leen esan dan leguez, popuortzacua dala, arimac salveetaco. Sinistu biar dogu, nai modu batera, ta nai bestera, nai bere erruz, ta nai erru bagaric, nai amaren sabelian galduten dala; nai jaijo, ta bertati galduten dala; nai azita, nausi eguin da, illten dala; batiatu bagaric beste mundura doian arimia, ez dala irios bere ceruban sartuco.

Eracutsi onetati sinistu biar dogu, neure Cristinaubac. *Leleingo*: Amaren Sabelian galduten dirian seinac, Bautismo Santubaren paltaz duazala Limbora. *Bigarrenian*: Jaijota, batiatu bagaric illten dirian seinac, errazoiaren usura eldu ez dirianac, ta jatorrizco pecatuba baino, beste peccaturic ez dauquenac, nai diriala cristinauben umiac, nai diriala Judegubenac, nai gentilenac, nai Turcubenac, nai Eregenac, guztiac duazala betico Limbora. *Irugarrenian*. Sinistu biar dogu; errazoiaren usura elduta, jatorrizco pecatubaren gainera, curac pecatu mortalac eguin ditubeenac, Bautismo Santuba bagaric illten diria-

(1) Sess. 7. can. 5.

rianac, duazala betico impernura. Beguiratu, neure entzula onac, ce premina andicua dan Bautismoco Sacramentu Santuba. Baita, ce itsutasun andijan dagozan bere aimbeste guizon, ta emacume mundu zabaljan, Jaungoicuari, ta Jesucristo, gueure Jaunaren Eleisari sinistu gura ez deutseela; ta Bautismoco Sacramentu Santuba ucatuten daveela. Onec dira Judegubac, Gentilac, Eregiac, ta gueure Eleisa Ama Santa, bazar, Erromacuaren, ta Apostolu Santubac zabaldubaren sinistuteti campora dagozan guztiac.

¡Oh, ce esquer andijac emon biar deutsaluzan gueuc Jaungoicuari, bere Eleisa bazar santara dei eguin deusculaco, Bautismo Santubaren vitartez! ¡Oh! Ezautuco baguendu ondo, ceimbat balijo deuscun Cristinau izatiac. Estimauco guenduque obetuago Jaungoicuaren doe bardin bagaco au. Ta erantzungo gueunsequijo zintzoruago Ceruraco deijari, Bautismo Santuban eguin guenduban esquini Santubari. ¿Pensau ete dozu inos ondo, cristinaubac, ceimbat balijo deuscun Cristinau izatiac? ¿Pensau ete dozu, ceimbat dagozan munduban, andi eguinda, zaartuta, Cristinau izateco, videric ez dauqueenac? ¿Cer dira aimbeste Judegu? ¿Aimbeste Gentil? ¿Aimbeste Moro? ¿Aimbaste *Ateista*, edo Jaungoicuaren Burlaari? ¿Aimbeste Herege, ta Sacramentuben Ucalari? ¿Cetan dagoz, ta cetan gueratuco dira areen arima tristiac, ta gorputzac, batiatuta, Cristinau eguiten ez badira? Duda bagaric, darianac dagoz, errucarri tristian, impernuraco vide jaquinian. ¿Cer gueijago zor eutsun bada zuri Jaungoicuac, arei baino? ¿Cer eguin cenduban zuc, Cristinau izateco? ¿Batiatuta egoteco?

taun-

¿Jaungoicuac bere aparteco Semetzat artuteco?
 ¿Salvetaco vide segurura, ta bacarrera, arei ichita,
 zuri Jaungoicuac dei eguiteco? ¿Cer zenquijan
 zuc, jaijo zinanian? ¿Cer sortu zinanian?
 Ecer bere ez. Zu, ta Moro bat, edo Judegu
 bat, edo Herege bat bardin sortu, ta bardin jaijo
 zinian. Ta areec euren utseguitetan ichita, zuga
 na bere vegui bigunac Jaungoicuac itzuli zituban.
 Zu beste ascoren artian bere Semetzat, ta
 servizaritzat artu zinduzan Jaungoicuac bautis-
 muagaz.

¿Ta ceimbat ill, edo itoten dira, batiatu bagaric
 Cristinauben euren artian? Menturaz neure anae,
 edo arrebac Limbuan dagoz betico, bautismuaren
 paltaz. Neu sortu nintzan amaren Sabelian,
 sortu cirian areec bere. Neu gordetaco, euqui
 evan beste ardura, euqui evan, areec gordetaco
 bere. Areec Limbuan dagoz betico, ta ni Bautismo
 Santubagaz Ceruco vide seguruban nago. Ta,
 neuc Jaungoicuaren deijari erantzuten badeutsat
 neure aldeti, egongo nas beti ceruban duda
 bagaric. ¿Cer eguin nevan bada nic, areec baino
 gueijago, viziric jaijoteco, ta Bautismo Santu-
 baren gracia artuteco? Ecer bere ez. Ill nintzaate-
 quian, edo ito nintzaatequian, jaijo baino leenago.
 Ta egon nintzaatequian betico Limbo illunian.
 Baina ez dau gura izan Jaungoicuaren Ontasun
 neurri baguiac. Berac bacarric viziric euqui
 ninduban amaren Sabelian. Berac azi ninduban,
 ta arguitara atera ninduban. Ta berac,
 Bautismo Santubagaz garbituta, artu ninduban
 bere Semetzat.

¡Oh, neure Jaungoico ona! ¿ceimbat maite izan
 biar zaitudan, bautismo Santubagaz eguin

ceunstazan mesediac gaiti! ; Oh nire tristia, Judeguba izan banintz! ; Oh, nire errucarrija, morua izan banintz! ; Oh, nire zori gaistocua, Herregen leguian jaijo. ta azi banintz! ; Oh, nire galduba, Jaungoicuari, Jesucristori, Evangelijo Santubari, Sacramentubai, cerubari, arimiari, ta Eleisiari jaramonic ez eguiten, edo barre ta burla eguiten eracutsi baleustee umetati neure gurasoac, neure eracuslac, neure lagunac, ta neure auzuac! ; Cer izango zan nigaz, Jaun Cerucua, cer izango zan! Baina: ; Cer izango zan? ; Ah! Diabrubac. mundubac, ta araguijac goituta; egunian egunian pecatubari pecatuba ezarrira; ceurre esan santubac, ta betico eguiijac ; Oh, Jesus maitia! burlagarriztat artuta ; vizico nintzan munduban, ganadu baten guisaan. Ta ill nendinian, juango nintzan zucem impernucio ondarretara betico ; Oh, neure entzula onac! Au izan zaatequian zuben guztion, ta nire azquen penagarrija, ta bildurgarrija. Edo Jaungoico gozuaeren arpegui santuba icusi bagaric, beti Limbo illunian egotia, ito baguina gueure amaren sabelian bautismo bagaric.

Baina ez dau gura izan gueure Jaungoico onnac, gu alaco galdu bidian istia. Ainchinati zabaldu zituban bere vegui misericordijacuac gueugana. Beste millari, ta gueijagori ichita, ecarri gaitu bere Eche santara, bere Eleisa santara, urrian bertan beragaz bere maijan vizi gaitezan. Bautismoco Iturri Santuban gueure arimaac garbituta, bere Semetzac batiuan marcauta, graci-jagaz apainduta, ceruco sinistutiagaz, ta eracut-sijagaz arguituta, bere odol santubaren balijua Sacramentubetan gueuri emonda, emen gaucaz,

ce-

cerura eruateco prestetan, gueue nai badogu. Au da, Jesucristo gueure Jaunac bautismo santubagaz eguin deuscun mesede neurri baguia.

Alabau daguijela bada gueure Jesus maitegarrija criatura guztiac. Cantau daguijzala ceruban Ainguerubac bere misericordija zabalac. Amau daguijela, adorau daguijela, ta jaso daguijela cristinau guztiac Jaungoico eguijazcuaren ontasun neurri baguia. Ta urtu dedilla nire vijotza bere Jaun andi, bacarraren amodijo santuban. Ez nadilla cansau inos, esquer onac, ta gracijac neure Jaun cerucuari emoten; bautismo santubagaz ta cristinau eguinagaz eracutsi deustan maitetasun andijari, celan bait neure aldeti erantzuteco. Onetan amaitu dedilla nire vizitzia.

Bai, neure entzula onac, ez dogu aaztu biar bautismoco mesede andija, erantzun biar deutsagu esquer onagaz, ta humildiagaz Jaungoicuaren deijari. Ezdogu lotsatu biar pecatubagaz cristinabaren icen santuba. Ezdogu loitu biar pecatubagaz, bautismuan emon euscuben gracijazco jantzi ederra. Bada, Jaungoicuaren mesede apartecua dan leguez, gu cerura eruateco; gueue galduten badogu ceruba gueure erruz, Jaungoicuaren asarria bere apartecua izango da, gu penetaco. Au gaiti, guen bagara lotsa gaistocuae Jaungoicuarantzat; Izanic guen, Jaungoicuac bere Echera, bere Eleisara, ta bere mai Santura deitubac, an zintzore bere esanac guztiac eguin daiguzan, ta bere esanac, ta aguindubac eguin biarran, lotsia galduten badetsagu, ta asarratuten badogu gueure Jaungoicua; errazoe andijagaz bere echera eruan ez ditubanac baino, guciago castigauco gaitu.

¡Oh, Jesus, neure Gordezaille maitia! Amaitu eguizu bada nigan, bautismuagaz asi dozun Saill Santuba ceure gracia indartsubagaz. Emon deustazu ceure sinistutia, ta ceure Seme izatia bautismuagaz; bada emon eguidazu, ceu bacarric maitetuco atseguinta, ta ceruban beti gocefacu zori ona. Aitiaren, Semiaren, ta Espiritu Santubaren Icenian. Amen.

III. ICASIQUIZUNA.

Ceinetan eracusten dan : 1. *Cegaz eguiten dan Bautismoco Sacramentuba.* 2. *Celan eguiten dan.* 3. *Noc eguin leguijan.*

Aituten emon ezquero Cristinaubari, Adanen pecatubac celan gaixotu euan gueure sortu eria; ce era negargarricora ecarri guinduzan guztioac pecatubac; ta celan pecatu aren osagarriztat ichi euscun Jesucristo, gueure Jaunac Bautismoco Sacramentuba bacarric; nora ececu leguez, da, neure entzula onac, Cristinaubari eracustia sustraiz : 1. *Cegaz eguiten dan Bautismoco Sacramentu Santuba* 2. *Celan eguiten dan.* 3. *Ceinetan eguin leguijan.* Ara emen, Eracutsi onetaco Icasiquizuna. Ezin ucatu guinai: Bautismo Santuba, gueu Salvetaco, nora ececu dana. Ez da; ustez uste bagarric seinac batiatu biarra, sarri jazoten dana bere. Ta ain guichi : errazoiaren usura eldu dirian guizon, eta emacume guztia, dauqueela chito premina andija, cegaz, celan, eta noc batiatu leguijan jaquiteco. Au gaiti erregututen deustut guztioi, imini daguizula aimbat ardurarric andijena, Bautismo Santuco Eracutsijac ondo entzuteco, ta icasteco. I.

¡Oh, Jesus, neure Gordezaille maitia! Amaitu eguizu bada nigan, bautismuagaz asi dozun Saill Santuba ceure gracia indartsubagaz. Emon deustazu ceure sinistutia, ta ceure Seme izatia bautismuagaz; bada emon eguidazu, ceu bacarric maitetuco atseguinta, ta ceruban beti gocefacu zori ona. Aitiaren, Semiaren, ta Espiritu Santubaren Icenian. Amen.

III. ICASIQUIZUNA.

Ceinetan eracusten dan : 1. *Cegaz eguiten dan Bautismoco Sacramentuba.* 2. *Celan eguiten dan.* 3. *Noc eguin leguijan.*

Aituten emon ezquero Cristinaubari, Adanen pecatubac celan gaixotu euan gueure sortu eria; ce era negargarricora ecarri guinduzan guztioac pecatubac; ta celan pecatu aren osagarriztat ichi euscun Jesucristo, gueure Jaunac Bautismoco Sacramentuba bacarric; nora ececu leguez, da, neure entzula onac, Cristinaubari eracustia sustraiz : 1. *Cegaz eguiten dan Bautismoco Sacramentu Santuba* 2. *Celan eguiten dan.* 3. *Ceinac eguin leguijan.* Ara emen, Eracutsi onetaco Icasiquizuna. Ezin ucatu guinai: Bautismo Santuba, gueu Salvetaco, nora ececu dana. Ez da; ustez uste bagarric seinac batiatu biarra, sarri jazoten dana bere. Ta ain guichi : errazoiaren usura eldu dirian guizon, eta emacume guztia, dauqueela chito premina andija, cegaz, celan, eta noc batiatu leguijan jaquiteco. Au gaiti erregututen deustut guztioi, imini daguizula aimbat ardurarric andijena, Bautismo Santuco Eracutsijac ondo entzuteco, ta icasteco. I.

I. Jesucristo, gueure Jaunac berac aguintu euan batiatutia, gueu salvetaco. Baita Jesus Maitiac esan euscun, bautismua cegaz eguin bere. Ija ez dago gueure escuban bautismo gueija autortutia, edo aldatutia. Ura ichi euscun Jesucristoc bautismo gueitzat. *Uragaz, ta Espiritu Santubagaz barrero jaijo bagarie, ez da inor Ceruban Sartuco, esan eutsan ceruco Eracusliac Nicodemusi (1). Ura ezarten jaco, batiatuten danari, dino San Gregorijoc (2); Ta uragaz seinari gorputza garbituten jaconian, Espiritu Santubac garbituten deutsa arimia pecatubetati. Gauza bat da Sacramentubaren ura, ta beste bat da Espiritu Santubaren ura, dino San Isidoroc (3). Sacramentubaren ura icusten dana, da. Espiritu Santubaren ura icusten ez dana, da. Sacramentubaren urac garbituten dau gorputza, ta aituten emoten dau, arimia garbituten dana. Ta Espiritu Santubaren gracia garbituten dau arimia, dirauscu Santubac berac.*

Au da, neure cristinaubac, Jesucristo, gueure Jaunac ichi euscun bautismoco jaijotza barrija. Pecatuzco vizitzati graciazco vizitzara urezco Sacramentubagaz iragotia. Bautismoco Sacramentuba eguiteco, nai, ta ezecua da ura. Au gaiti esaten deuscu San Paulo Apostolubac (4). *Uragaz garbitu euala Jesucristoc Eleisa guztia. Pecatubaren izurtura, loi, edo mancha bagarie guztia Santia, ederra, garbija, ta graciaz apainduba eracusteco. Uragaz batiatuten danian, Espiritu Santubaren gracia emoten deutsa arimiari jantzi garbi, eder au. Orduban gueratu-*

(1) Exp. in 7. Psalm. poenit. n. 9. (2) Orig. l. 7. 3. (3) Joan. c. 3. (4) Ephes. c. 5.

ten da Cristinau barrijaren arimia pecatubaren zetaca bagaric, illun, edo arretasun bagaric, guztia graciaz zurituta, loratuta, arguituta, Santa eguin da. Ta, batiatutaco arimac diñan lequez, Eleisa Ama Santia pormau, edo orniduten daveenac; orregaiti esaten dau Apostolu Santubac: Ur gaz garbitu evala Jesucristoc Eleisa guztia.

Gauza bi eracusten deuscu emen Apostolu Santubac. Bata da, batiatuten dana, guztiz garbija, ta Santutuba guertuten dana. Ta bestia da, Bautismo Santuba ur gaz eguiten dana. Alan Eleisa Ama Santiac Trentoco Batzaar Santuban condenetan ditu Heregetzat, esateñ daveenac (1): *Ez dala ur gaz eguiten Bautismoco Sacramentuba;* edo, *Batiatuteco, Ura ez dala nora ezequa.* Sinistu biar dogu bada, neure entzula onac, pedeco gauzatzat, nora ezequa dala ura, batiatuteco. Ura dala bautismuaren guija. Ur bagaric ezin legoijala Bautismoco Sacramenturic. ¿Ta asco eteda ura bera bacarric, seina batiatuteco? Ez, cristinaubac. Ura Seinari ezarten jaconian, esan biar jacoz, Jesucristoc, orduban esateco, ichi euscuzan verbac. *Verbia elduten da ura gana; ta eguiten da Bautismoco Sacramentuba,* esaten deuscu San Agustinegaz Erromaco Catecismuac (2) Alan ura, ta verbac, bitzuba biar dira batiatuteco. Au gaiti jaquin biar dau cristinaubac ondo. *Letengo: ¿Ce ur biardan batiatuteco? Bigarrenian: ¿Ce verba biardan?*

¿Ce ur biarda bada, batiatuteco? Berezco ura izan ezquero, edoecin ur da asco, batiatuteco.

Bai-

(1) Sess. 7. Can. 2. de Bautism. (2) De Bautism. n. 6.

Baina, Eleisan batiatuteco, Bautismoco Sacramentubari jaocan osotasunagaz, etsaibotetiagaz, ta batiatute aldi nausijagaz, biar da urte atan bedeincaturaco ura, dino San Carlos Millanguac (1). Ez, Bautismo Santuba bedeincatu bagaco uragaz eguingo ez litzaatequialaco. Ez bada, Sacramentubaren erreberencia gaiti, Eleisiac alan aguinduten davelaco. Onezaz ostian, edocin ur berezco da asco, ta da ona, seiná batiatuteco. Au da, zubea jaquin biar dozuna, premina orduban eche bautismua seinari emoteco, ta aren arimia pecatuti ascatuta, ceruraco prestetaco. Esaten da, biardala *berezco ura*: Au da beste gauzagaz naastau bagaric daguana. Alan, nai errecacua, nai itunicua, nai pozucua, nai ituxurecua, nai ichasocua, nai izunguraan, edo bidian gueratuta daguana, nai otza, ta nai berua, nai garbija, ta nai arria, edocin ur berezco da asco, ta da ona, biar orduban batiatuteco. Eguija da, escura euqui ezquero, oba da, ur bedeincatubagaz batiatutia. Baina alaco ordu estuban, seiná ondo, ta balioz batiatutiac euqui biar dau ardura nausija.

Oi dira Jaquitun batzuc, edo *Andra-Maestra* esaten jacuen batzuc, guztia daquijelacuan, ecer bere ondo ez daquijenac. Alaco seinguintzetan, edo seingaltzetan, euren utseguitezco jaquiturijagaz arrotuta, biar ez dirian burutacinoiac prestetan diarduveen artian, seiná, batiatu bagaric, escubetan illten jacuenac. Esaten da bada osterá bere, cristinaubac: *Edo cein berezco ur dala asco, estu orduban seiná batiatuteco*. Ez da *berezco ura*, cerbaitegaz naastauta da-

(1) Actor. p. 4. de Baut. administ.

daguana. Ez da berezco ura, bedarraquin, edo loraquin egositaco ura. Ez da berezco ura, ardauagaz, edo saardauagaz naastautaco ura. Ez da berezco ura, Saldiagaz, edo beste bustigarriren bategaz naastautaco ura. Urac izan biar dau bada berezcuac. Naturaleciac eguin daven eracuac, ez naastaubac, edo aldatubac, batiatuteco. Au jaquinda, euqui biar davee, dotrina puscabat baino, ez daquijen cristinaubac, ur naastauba, berezcuaren lecuban inos ezarri ez daguijuen seinari. Alan esaten deuscu San Carlos Millanguac: Eracusteco cristinaubai, naastautaco uragaz eguindaco bautismuac, ez davela balijo. Au da, batiatuteco uraren gainian, cristinaubac jaquin biar davena.

¿Ta ee verba esan biar jacoz seinari, batiatuteco, ura ezarten jaconian? Jesucristo, gueurre Jaunac berac, esateco, aguindu euscuzanae. Ez gucijago, ta ez guichiago. Eurac bacarric, Eleisa Ama Santiac eracusten deuscuzan moduban. Ez naastauta, ez birrinduta. Ez beste aitu emote batera ecarrita. Ez bada eurac bacarric, ta zucen. Jesusec berac eracutsi eutseen Apostolu Santubai, cer verbagaz eguin biar evene Bautismoco Sacramentuba. Ta aguindu eutseen: *Juanda, eracutsi eguijezu gente guztiai Evangelijoco esana; ta batiatu eguizuz Aitiaren, ta Semiaren, ta Espiritu Santubaren icenian.* (1). Ara emen Jesucristoren beraren ao Santuti, seinati batiatuteco verbae. Guztia dira biarrecuac, edo popuertzacuac. Popuertzacua da, Jaungoicuaaren iru personae: AITIA, ta SEMIA, ta ESPIRITU SANTUBA icentetia. Popuertzacua da,

(1) Matth. c. 28.

da, batiatuten davenaren, ta batiatuten danaren personac icentetia. Baita, batiatuten davena, aiatuten emotia bere. Au guztiau eguiten da, esanagaz : **NIC BATIATUTEN ZAITUT ALTIAREN**, ta **SEMIAREN**, ta **ESPIRITU SANTUBAREN ICENIAN** : Amen. Verba oneec dira, sein a batiatuteco, esan biar dirianac, orain zubei jagotzunez. Ez dira guchitu biar. Ez dira gueitu biar. Ez da, naastau, edo oquertu bere. Bada oquertu, edo naastetan bada dira, dauqueen esaneti, ez dau balijoco bautismuac. Artu eguizuz, cristinaubac, ondo buruban verba santu oneec, biar orduban, sein a batiatuten, ondo jaquiteco. Ta entzun eguizu, uragaz, ta esan dirian verbaquin, celan batiatu biardan sein a.

II. Ezda emen ecer esaten, Eleisan sein a batiatutiaren gainian. Au Eleisa guizonai jagocuena, da. Nic eracutsi biar deutsudana, da, sein bat jaijota, laster illteco, peligruban daguanian, ta Eleisara eruateco, lecuric emoten ez davenian, celan batiatu biar dozun. Onetaraco jaquin biarda *lelengo*: Orain aita ditogun seinac, diriala, jaijota dagozanac. Bada, jaijo ezinda dagozanac, edo demporia baino, leenago galduten dirianac, celan batiatu biar dirian, esango da gueroco Eracutsijan. *Bigarrenian*: Eche bautismua emoteco seinari, ez da biar, ez aita besuetacoric, ez ama besuetacoric. *Irugarrenian*: Edocein guizon, nai emacumec batiatu legui sein a, premina orduban, batiatuten jaquin ezquero, *Laugarrenian*: Eleisara eruan aldedilla, ta laster illteco peligruric ez daucala, ez jaco seinari eche bautismua emon biar. *Bostgarrenian*:

Gurasuac aimbat lasterren eruan biar davee seinara Eleisara batiatutera. Bada, Erromacò Catecismuac dinuan leguez, pecatu andija izango litzaateque, popuertza biar dan baino, luzaruago, seinara batiatu bagaric euquitia. Seinac bautismua baino, beste medijoric ez dauca, salvetaco. Ta jaijo barrijan chito peligrasco daucaz, illteco. Bost gauza oneec goguan diriala, esatenda bada:

Nora ezian, edo ordu popuertzacuan, seinari eche bautismua emoten jacola. ¿Baina celan? Seinara biloxtuta, buruti, edo gorputzaren zati nausi bateti, edo gorputz guztiti ura ezarrita, ura ezarten jaconian, esanagaz: *nic batiatuten zaitut Aitiaren, ta Semiaren, ta Espiritu Santubaren icenian, Amen.* Ura ezarten jaconian, esan biar dira verba oneec. Bada ura ezartiac, ta verbac esartiac bat eguin biar davee. Ura ezarri baino, cerbait leenago; edo, ura ezarrita, cerbait gueruago, esaten badira verbac, ez dau balijo bautismuac. Batiatuten davenac, euqui biar dau ustia, edo gogua, seinara batiatuteco. Ura ezarten deutsanac berac, esan biar deutsaz seinari bautismo verbac. Bada, batac ura ezarri, ta bestiac verbac esan, ez dau balijo bautismuac. Ara, eracutsita, celan eguin biardan eche bautismua premina orduban. Ta oni darraico eracustia: ¿Noc batiatu leguijan seinara premina orduban?

III. Bautismoco Sacramentuba gauza Santuba, ta andija da, neure entzula onac. Orregaiti ez da edocein modutan eguiten dana, ta eguin biar dana. Eleisa Ama Santiac imini dau moduba, gauza onetan bere. Ta Eleisiaren aguinduba eguin biar dogu. Bautismo Santuba, noc eguin biar da.

daven, eracusteco, esaten da bada: 1. Obispo Jaunen cer eguina da batiatutia. Obispo Jaunen urrengo Cura Jaunen cer eguina da. Oneen ondoric Sacerdote Jaunena. Oneen ondoric Diacunubena. Guero Sudiacunubena. Guero edocein Eleisa guizonena. Eleisa guizonen paltaan, leenago dira guizonezcuac, emacumiac baino. Beste cristinau, batiatuten daquijanaren, paltaan, dira gurasuac, seinaren Aita, edo Ama. Ordena au gorde biar da, seinac batiatuten. Ta austen bada premina bagaric, seinac batiatuteco, aurrerago danari, eguiten jaco injurija. Ta au pecatu da, dinue Santo Tomasec, ta San Carlos Millanguac beste ascogaz (1). Sacerdote baten aurrian batiatuco baleu seinac, beste abade ez dan batec, abade Jaunac ontzat emon bagaric, eguingo leuque pecatu, seinac Abadiaren aurrian batiatuten davenac. Gurasuac batiatuco baleu bere umia, beste daquijanac, noc batiatu daguala; eguingo leuque pecatu, ta ecarrico leusquijo bere burubari beste carga astun bat, cein irago biarco leuquian bere compesoriagaz.

Esaten da: 2. Alaco seinac, echian, edo jaijotendan lecuban batiatuteco; ordu estuba danian, edo Eleisa guizonac ezbadago aurrian, onduen daquijanac, batiatu biar davela seinac. Beste lagun asco aurrian egon arren, ez badaquije seinac batiatuten ondo, ta seguru; ta seinaren, Aitac, edo Amac badaqui, batiatuten ondo; orduban Aitac, nai Amac obeto daquijanac, batiatu biar dau seinac. Bada alaco nora ezian, ta estu orduban gueijen balijo davena, ta biarren dana, da,

6*

sei-

(1) P. 3. q. 67. a. 3. ad 1. S. Carol. de Minist. Baut.

seina ondo batiatutia, ta aren arimia salvetaco vidian imintia. Alacuan, ez inori injuriya andiric eguiten jaco, ez gurasuac eguitendau paltaric, seiná batiatubagaz.

Esaten da: 3. Besten paltaan, edocein guizon, nai emacumec batiatu leguijala seiná, biar orduban. Eleisa Ama Santiac bautismuan eguiten davena, eguiteco, ustia euqui ezquero. Dinot: *edocceinec*. Nai dala Judeguba, nai dala Gentila, nai dala Morua, nai dala Heregia, batiatuten davena, seinari ura ezarrijagaz leen icentau dirian verbac esan badeutsaz batiatuteco ustiagaz, edo Eleisiac bautismuan eguiten davena, eguiteco, ustiagaz, batiatuta, gueratuco da seiná dino Trentoco Concilijuac (1).

Ez bada aaztu, neure entzula onac: Cegaz eguiten dan bautismoco Sacramentu santuba: Celan eguiten dan. Ta ceinec egnin leguijan, bai Eleisan jagocan naustasun guztiagaz, ta bai biar orduban edo cein lecutan. Sacramentu biarrecua ta nora ececuá ichi euscun Jesucristo, gueure Jaunac bautismoco Sacramentuba, salvetaco. Baina Sacramentu merquia, erraza, ta presta. ¿Cer gauza escuragua, sein bat batiatutia baino? Ez da diruric biar. Ez da icerdiric bota biar. Ez da nequeric artu biar, seiná batiatuteco. Vr pusca bategaz, ta verba bigaz batiatuten da seiná edonun, ta edonos. ¿Cer gauza errazagua, au baino? ¿Cer gauza ugarijagua, ura baino? ¿Cer leenago eguin guinai verba bi, edo iru, esatia baino? ¿Cer leenago icasi guinai, Aitiaren eguitia, ta *nic batiatuten zaitut* esatia baino? Bada: *nic batiatuten zaitut Aitiaren, ta,*

Se-

(1) Sess. 7. can. 4.

Semiaren, ta Espiritu Santubaren icenian: esanagaz, ta ur puscabat ezarrijagaz seiná batiatuta dago. Ceruraco prestauta dago. Illtia palta dau, Ceruban beti Aingueruben lagunquidian biciteco.

¡Oh, Jesus maitegarrija! ¡Ce jaquituna, ce ona, ce Artetsuba zarian gueure oneraco! Ez cenduban gura izan, gueu batiatuteco ura, ichaso ur-rineti ecartia. Ez cenduban gura izan, Erroman bedeincatu biarrecua izatia. Ezda, diru ascogaz erositacua izatia bere. Ezbada edocein berezco ur, nai errecacua, nai pozucua, nai ituxurecua... ichi cenduban bautismo gueitzat. Edocein gentil, judegu, nai heregeri, emon ceuntsan es-cubidia, seinac batiatuteco. Edocein lecu, nai echia, nai solua, nai basua, nai bidia, prestau cenduban, biar orduco bautismo lecutzat. ¡Oh, Cristinaubac! ¿Ezda au Jaungoicuaren misericordija zabala, ta presta, gueu salvetaco? ¿Ta ezdogu maitetuco, alabauco, adorauco, ta bedeincatuco Jaungoicuaren icen santuba gueure vijotz guztiagaz, gogo guztiagaz, ta arima guztiagaz? ¿Adanen pecatu gaistoti ascaturteco, ain modu seguruba, erraza, presta, merquia ta ugarrija emon deusculaco? Bai, Jesus ona, ametan zaitugu, adoretan zaitugu, ta alavetan zaitugu gogoti guztioc. Ta erregututen deutsugu ceure gracia indartsuba, aguindu onei cobru emoteco, ta onen sarija, ceu ceruban gocetaco. Amen.

IV. ICASIQUIZUNA.

Ceinetan eracusten dan : 1. *Arimia gaiti cer sinistu biar dogun ; ta celan pensau daiquegun bere asieraren gainian.* 2. *Ce gaiti galdu oidirian ascotan seinac Amaren sabelian.*

Arimiaaren betico onari urreti jagocazan gaudetan, ez dogu ecer bere ichi biar, neure cristinaubac, aimbat onduen icasi bagaric. Eracutisi arren bada cristinaubari, Bautismo Santuba cegaz, eta celan eguiten dan ; bagoz beste gauza batzuc, moduren baten Sacramentu oni jagocaznac, ta cristinaubac jaquitia chito ondo dirianac. Seinac guztiac jaijoco balira amaren sabeli ondo, ta sendo, ez legoque, esandana baino gueijago, cer icasi bautismo eguitiaren gainian. Baina, sarritan jazoten dan leguez, seinac demporia baino leenago jaijotia, edo galdutia; emeti dator arima triste areen erruquija. Baita, aleguia guztiagaz arei lagunduteco naija bere. Batzuberan galduten dira seinac amaren sabelian gurasuen erruz. Beste batzubetan, gurasuac eruric ez dauqueela, euecauten. Gurasuen erruz bere : batzubetan ; gurasuac berarijaz berac seinac galduta. Beste ascotan ; berarijaz izan ez arren, gurasuaren beraren erruz. Baita seinac bere galdu oidira amaren sabelian, batzuc leenago, ta beste batzuc gueruago. Batzubetan, sortuta laster. Ta beste batzubetan, sortuta nequezago.

Beste aldeti : Baiatu bagaric gueratuten dirian seinentzat, ez dago salvetaric. Amaren sabelian arimia gorputzagaz bat eguinda, bertati izan

izan arren; batiatu bagaric, galduten bada, ez dago arentzat ija ceruric. Ez dau inos Jaungoicuaeren arpeguiric icusico. Ez da, ordu betian baino, gorputzagaz bat eguin ez bada bere. Bautismo bagaric beste mundura doian seiná, beti egongo da Limbuan. ¿Ez da bada gauza ona, ta biarrecua izango, neure entzula onac, gura so guztiai eracustia aibat onduen, ta seguruben? *Lelengo*: arimen asieria. Ezautu daguijen arimiaren balijua. *Bigarrenian*: Sabelian celan seinac galdu oidirian. Erruquitu ditezan, ta contu eguin daguijen, sabelian daguan seinari. *Iru-garrenian*: Inos sein galdute bat jazoten danian, celan batiatu biar dan. Duda bagaric premina andico gauzia da au. Arimiaren balijua ezaututa, sein sortuben erruquiija artuta, jaijo artian ondo zaintuta, ustez uste bagaco sein galdu ordu bat jazoten bajacue, jaquingo davee orduban cer eguin biar daveen. Uste dot, cristinaubac, gueure neque guztia, ta ardura guztia utsac diriala: Ez, alan galduten dirian arima guztia, ez bada areetati bat bacarric salvauco balitz gueure partez. ¿Ce poza, ce atseguina, erru bagaco arima bat gueure aldeti ceruban euquitia! Onetaraco, esango deusut bada Eracutsi onetan. 1. *Arimac gaiti cer sinistu biar dogun*: ta celan pensau daiquegun, arimen gorputzagazco bat eguitiati. 2. *Celan galdu oidirian seinac amaren sabelian*. Entzun eguizu gogoz. Ta dendatu zaitte, ondo icasten.

Eguijja esateco, arimiaren gainian zoraquerijaasco eracutsi, edo esan ditubee guizonac. Ceruco arguija bagaric, ta Jaungoicuaeren laguntasuna bagaric gueure arimen gainian verba eguin da-

daveenac, jausi dira uts eguite andi ascotan. Baina; Eleisa Ama Santiaren eracutsijari, ta Jaungoicuaren deijari gogoz, ta gustoz jarraitu deutesenac, bide illunetan bere ez davee utsic eguin. Arimiaren gainian bere, Eleisa Ama Santiari, ta Jaungoicuari berari entzun biar deutsagu bada, neure cristinaubac. Eleisiac aguinduten deuscu bada, sinistuteco. *Lelengo*: Gueure arimac diriala, Jaungoicuac ecer bere ezeti eguindaco, edo aterataco espiritubac. *Bigarrenian*: Gueure arimac dauqueezala, aituteco, ta nai izateco alarijac, edo potencijac, ceintzue dirian *adina*, ta *naillia*. Adina, Jaungoicua, ta beste gauzac aituteco. Ta naillia, Jaungoicua bera, ta beste gauza onac maitetuteco, deungac gorrotuteco. Baita dauca arimiac *gomutia* bere, iragotaco gauzac gogoratuteco. *Irugarrenian*: Arimac dirian leguez, espirituzcuac, ezdiriala inos amaituco. Asieria badauquee gueure arimac, baina amairic ezdauquee. Nora ececu da ija, gueure arimac edo ceruco glorijan, edo impernucosugarretan, edo Limbo illunian beti beti egotia. Au eracusten deuscu, neure entzula onac, Eleisa Ama Santiac gueure arimen izatiaren gainian. Ta arimac gorputzagaz bat eguitiaren gainian, eracusten deuscu Eleisa Ama Santiac berac (1).

Lelengo: Guizon bacocharantzat, ta emacume bacocharantzat Jaungoicuac ecer bere eceti ateraten davela, edo eguiten davela arima bat. Alan, ceimbat guizon ta emacume sortu dirian guztitan mundubaren asierati amaira, aimbeste arima izango dira betico. *Bigarrenian*: sinistu biar dogu, guizona, nai emacumia viziric dagan

(1) Prop. cond. 35. Innoc. XI.

guan artian, arimia bere gorputzagaz daguala. *Irugarrenian*: Guizona, edo emacumia illten darian, doiala arimia Jaungoicuac aguinduten deutasan lecura: edo cerura, edo purgatorijora, edo limbora, edo impemura. Ta azqueneco egunian ostera gorputza viztu dedinian, bat eguingo dala arimia bere gorputzagaz. *Laugarrenian*: Sabelian sortuteco dagozan gorputzenzat, ez ditubala Jaungoicuac, leendanaz arimac ecer bere eceti eguiten. Ez bada, gorputz gueija, arimia beragaz bat eguiteco, amaren sabelian prestetan dan orduban, Jaungoicuac ecer bere eceti aterata, iminten davela arimia an. *Bostgarrenian*: seinajaijo baino, leenago daguala arimia gorputzian. Au sinistuten dogu, neure cristinaubac, arimia gorputzagaz bat eguitiaren gainian Eleisa Ama Santiaren eracutsiti, ta Escritura sagraduco jazuetati. Baina, seinajaijo amaren sabelian sortuten daneti, ceibat dempora barru arimiagaz bat eguiten dan, ez dago guztiz erabaguita. Ez dago guztiz erabaguita, sortutaco gorputz guei atan, Jaungoicuac nos iminten daven leengo arima espirituzcua. Baina ascoc eracusten davee, ta ascoren artian Cangiamila, Palermoco Canonjgu Jaquitunac, cein alaveetan daven Benedicto XIV. bere zelo santuzco, ta jaquiturijazco eracutsija gaiti (1), eracusten dau beste ascogaz, San Basilio, ta San Cesario testigutzat artuta (2): *Amaren sabelian seinajaijo sortuten daneti laster, edo dempora guichi barru, Jaungoicuac arimia imintendavela gorputz guei sortuban. Aspaldijetaco Eracutsla ascoc, edo gueijenac esaten daveena, da*

(1) Sinod. Dioec. lib. II. c. 7. §. 13. (2) Embriol. Sagr. lib. I. cap. 6.

au, neure cristinaubac. Au berau sinistu eraguiteco, dacarreez errazoe senduac, ta jazo azaldaubac, jaquitunic andijenen ontzat emotia mercidu izan daveenac. Ezda bada izango, ez Evangelijo Santubaren, ez gueure cristinautzaco eracutsi garbijaren caltian, esatia: Amaren sabelian scina sortuten daneti laster, edo dempora guichi barru, Jaungoico Andijac bere Governu altubagaz ecer bere ezeti aterata, iminten davela espirituzco arimia gorputz guei atan. Espirituzco arima á izango dala, edo zori onian, edo zori gaistuan beti iraungo davena. Ta orduti ill artian, gorputzari vizitzia, ta guizonaren izatia emoten deutsana. Ta azqueneco egunian barru gorputzagaz betico bat eguingo dana. Emeti dator, gorputz gueija à, amaren sabelian arimiagaz azten daguana, galduten bada batiatu bagaric, an dagan arimiac, ez davela inos Jaungoicuaren arpeguiric icusico.

Au da, neure cristinaubac, guraso guztiac jaquin biar daveena, ta beti goguan euquitia, ondo dana, euren erraijetan sortuten dirian seinai, lelengo egunestati contu eguiteco. Bada, errazoiac, ta Eracuslaac esaten daveenez, sortuta lasterreti, edo dempora guichiti dago gorputz gueijan espirituzco arimia, gorputza azten, ari vizitzia emoten, ta guizonaren izate osora ecarten. Ta, gorputz sortu barrija galduten bada amaren sabelian, bautismo bagaric, gurasuen erruz. ¿Cetan gueratuten da, an dagan arimia? ¡Ah, cristinaubac! ¡Baquizu, betico Limbora doiana! ¡Ta bere gurasuen erruz! Ez dago beguiric, arima galdu aren gainian biardan negarra eguiteco. Ez aaztu bada, cristinaubac, sortuta laster,

ter, esaten denez, edo dempora guichi barru dagauala gorputz erne barrijan mundu guztiac baino, gueijago balijo daven arima bat. Ta entzun eguizu onen ondoric, cegaiti galdu oidirian ascotan seinac amaren sabelian.

II. Egunian eguniango jazuac eracusten deus, cubee, malpecau, Eleisa Ama Santiaren atsecaba andijan, amaren sabelian, jaijo baino leenago, sein asco galduten diriana. Alan gueratuten dira, gurasuac ume bagaric, erriyac guizon bagaric, ta ez guichitan ceruba arima bagaric. Ta baita, erru bagaco arimac bere Jaungoicuaren arpegui maitegarrija icusi bagaric. ¡Oh, cristinaubaren vijotza erdibi eguiteco penagarrija! *Andija, ta bildurgarrija zan*, dino Arzobispo Jaun batec (1), *Erodesec Jesusen gorrotoz sein erru bagacuetan eguin evan illtia, edo illquetia. Baina andijagua, ta negargarrija da, ta ascozaz gueijago dira, egun ero Satanasac amaren sabeletan bautismo bagaric galduten dituban seinetan, eguiten davena. ¡Gauza tristia, ta mingarrija da, ameen sabeletan aibeste sein galdutia!*

Seinac galduten dira batzubetan amaren sabelian, gurasuac eurac atara eguinda. Alaco gurasuac dira euren gurazco sein *Illzaillac*. Ezda errez; cristinaubac, esaten: Guraso onec ce peccatu andija eguiten daveen; ta Jaungoicuac, ta Eleisa Ama santiac; baita guizatasunaren izate guztiac bere ce gorroto andija deutseen guraso vijotz gordimeco arei, euren sabeleco guizon gueija galduten daveelaco, edo galdutia gura leuqueelaco,

7*

edo

(1) Archiep. Palerm. in Embr. Sagr. t. 2. lib. 4. art. 13.

edo galduteco ustez cerbait eguiten daveelaco. Jaungoicuaren, Eleisiaren, guizonaren, ta naturaleciaren contrao pecatuba da, ta pena andijaquin eragotzija da, sabelian azten daguan seinagaldutia. Onestidadia luurrera bota daveen emacumiac, edo euren buruti, edo lagun gaistuac eracutsita, edo diabrubic guztiz itsututa, galdu daveen ondria topau, edo jaso guraz, eguin oiditubee euren sabeletaco sein erru bagacuaquin alaco negargarriac. ; Oh, ce vide oquerra, galdu daveen ondria jasoteco, ta euren pecatuba, ta lotsarija ezcuetetaco!

¿ Ta, cer jadjichi oidavee alaco sein sortuben Borregubac? Sarri entzun oidanez, ta jazo oidanez, eurac nai leuquenic ez. Emacume ascodendatu dira, euren sabeleco sein sortu barriac galduten; baina ezin galdu izan ditubee. Artu ditubee boticacuac, agortu ditubee edatecuac, estutu ditubee euren sabelac... ill nai izan ditubee sabelian euren umiac; baina Jaungoicuac zaintu ditu ascotan sein sortubac ama gogorraren escubetati. Alaco Ama gaistuen prutu mingocha oida, pecatuasco eguin, beste asco inori eraguin, euren osasunac galdu, ta macaldu, euren lotsarija gueitu, euren pecatubac azaldaubago eguin, ta azquenian besteen burlagarri osuan, ta aguirijan sein eguin. Au iracurten da liburu ascotan. Ta au berau entzuten da sarritan, jazo jacuela atarico emacume ascori, ta ascori. Conturatu bitez bada beste emacume guztia, aimbeste calte euren arimai, euren osasunai, euren cleitubari, ta euren sabeleco sein errubaguiac ecarri bagaric.

Ez dira guraso guztia, euren naiz sabeleco seinac galduten ditubeenac. Baina bai asco biardan

dan arduriaren paltaz, seiná galduteco gauzaac, pena bagaric eguiten ditubeenac. Ascotan gurasuac eguiten ditubee gauza batzuc, gach uste bagaric, celan ez daquijela, ta jaquin biar leuqueela, sabeleco seinari vizitzia quenduteco dui-nacuac. Ezdavee guraso ascoc ondo goguan, ce gauza biguna, urtsuba, ecer eza, ta alcarri ondo ezdausana, dan, amaren sabelian daguan seiná; ¡Ojala! Erruquituco balira, bai Aita, ta bai Ama, ta endamas Ama bere errajetan sortuta, Jaungoicuac emon deutsan bendicinoezco seinagaz, ta aren arima tristiagaz. Ezautuco balebee gurasuac ondo, seme bat, edo alaba bat Jaungoicuac emon deutseela, dacuseenian, ceibat bali-jo daven aren arimiac, ta celan Jaungoicuac ichi daven euren contura, sortu jacuen seiná ez litzaatequez, descuiduan leguez, aimbeste seiná sabelian galduco. Entzun eguizu bada, cristinaubac, gurasuen naiz izan ez arren, ce gaiti galdu oidiran ascotan sabelian seinac. *Lelengo*: Senarrac emaztiari seindun daguanian emon oideut-san baque chaarra, vizitza gaistua, ta colpiac gaiti. Au, edoceinec daquijana, da. Ta ez guichitan jazo oidan negargarrija. *Bigarrenian*: Emacume seindunaren asarre sutsubac gaiti, gorrotozco purijaac gaiti, inoren gacheraco guraari vizijac gaiti, ta tristeza astunac gaiti. Gauza jaquina da, alaco guraari sutsubari indarra artuten isten jaonian, odolac sututen diriana, zanae tiratuten diriana, ta gorputz guztari neque andija emoten jaona. Alan, assarre aldi baten ondoric, sarritan emacumiac seinac galdu oiditubee. *Irugarrenian*: Biar neque andicuac eguina-gaz. Edo, neque andicuac izan ez arren, seiná gal-

galduteco duinacuac eguinagaz. Artzuquetia, carga andijac erabiltia, edo burura jaso ezin da necatutia.... asco dira, sabelian daguan seiná, galduteco. *Laugarrenian*: Gorputza laarregui estututa erabilijagaz. Au jazo oida, gorputzari echura obia emotia gaiti. Baina, laarreguijagaz, ta endamas sarritacuagaz gueijagoco bagaric, galdu legui seiná. *Bostgarrenian*: Dantzan, edo pandangan ibilijagaz. Gauza aguirija da, chito ezaina, ta seiná galduteco peligrú andicua dala, alan daguan emacumiac dantzan, edo pandangan eguitia, nai bacarric, ta nai lagunaquin. Ez leusquiijo senarrac ichi biar. Ez da Juezac bere.

Eracusla, ta Medicu jaquitun ascoren erichijan (1) oneec dira, neure cristinaubac, sabeleco seinen descuidoenco, edo gurasuen nai bagaco galdugarrijac. Ta pensau dot, ezdala errazoeti campora izango, aibeste balijo daven sailian, ceubei dirianac esatia. Bacochoac, jagocan leguez, jaquin daguizan, ta gorde daguizan. Bada ezdago dudaric. Gurasuen bai aitaren, ta bai amaren eguin biar andija da, sabelian daguan seinari ondo contu eguitia. Bere demporan jaijo dedin, batiatu dedin, ta Jaungoico andija maite-tuteco, ta goceetaco izan dedin. ¿Ce contu emongo deutsee bada gurasuac Jaungoicuari, euren paltaz guizon guei bat sabelian ill, ta arima bat galduten bada?

Euqui bada beti goguan, cristinaubac, arimiaren balijua, gorputzagaz daucan bat eguitia, ta ce gaiti galdu oidirian seinac amaren sabelian, jaijo baino leenago. Biar orduban, ezaubera san-ta

(1) Embr. Sagr. t. 1. l. 1. c. 1.

ta onegaz seinen gorputzac , ta arimac gordetaco. Alan gura izan daguijala gueure Jaungoico Eguilliac bere Ontasun amai baguia gaiti. Aitiaren , ta Semiaren , ta Espiritu Santubaren ice-nian. Amen.

V. ICASIQUIZUNA.

Ceinetan eracusten dan : 1. *¿Demporia baino , leenago jaijoten dirian , edo galduten dirian seinai , celan lagundu biar jacuen Bautismo Santubagaz?*

2. *¿Ce gauza biarrecua dan , Cristinaubac ondo jaquitia , seinari eche bautismua emoten?*

Arimac salbetia gaiti , Jaungoico vizijaren Semia guizon eguin zan. Arimac salbetia gaiti , munduban asco iragota , Curutzian josita , illzan. Arimac salbetia gaiti , dira Sacramentubac , Eleisia , Sacerdotiac , Sermoia , ta beste cristinautzaco eguin biar guztia. Bai , neure entzula onac. Espirituzco arimaac munduban Jaungoicua serbidu , ta maitetu daguijen , ta Ceruban beti gozau daguijen , dira eguijazco asmo on , ta zucen guztia. Munduco arima guztien artian , ez dira , preminaric guichien dauqueenac , amaren sabelian dagozanac. Arec euren ez bere ezin leguijee. Ta gauza guichi bat da asco , leengo Eracutsijan esan dan leguez , euren gorputz gueijac galduteco , ta eura Ceru Santuti betico ervestetuteco. Au gaiti , aztertu biar ditugu esquina guztia , asmau biar era al guztia , ta artu biar ditugu , errazoiac , ta cristinautzaco eracutsijac prestetan deuscuzan vide guztia , demporia bai-

ta onegaz seinen gorputzac , ta arimac gordetaco. Alan gura izan daguijala gueure Jaungoico Eguilliac bere Ontasun amai baguia gaiti. Aitiaren , ta Semiaren , ta Espiritu Santubaren ice-nian. Amen.

V. ICASIQUIZUNA.

Ceinetan eracusten dan : 1. *¿Demporia baino , leenago jaijoten dirian , edo galduten dirian seinai , celan lagundu biar jacuen Bautismo Santubagaz?*

2. *¿Ce gauza biarrecua dan , Cristinaubac ondo jaquitia , seinari eche bautismua emoten?*

Arimac salbetia gaiti , Jaungoico vizijaren Semia guizon eguin zan. Arimac salbetia gaiti , munduban asco iragota , Curutzian josita , illzan. Arimac salbetia gaiti , dira Sacramentubac , Eleisia , Sacerdotiac , Sermoia , ta beste cristinautzaco eguin biar guztia. Bai , neure entzula onac. Espirituzco arimaac munduban Jaungoicua serbidu , ta maitetu daguijen , ta Ceruban beti gozau daguijen , dira eguijazco asmo on , ta zucen guztia. Munduco arima guztien artian , ez dira , preminaric guichien dauqueenac , amaren sabelian dagozanac. Arec euren ez bere ezin leguijee. Ta gauza guichi bat da asco , leengo Eracutsijan esan dan leguez , euren gorputz gueijac galduteco , ta eura Ceru Santuti betico ervestetuteco. Au gaiti , aztertu biar ditugu esquina guztia , asmau biar era al guztia , ta artu biar ditugu , errazoiac , ta cristinautzaco eracutsijac prestetan deuscuzan vide guztia , demporia bai-

no, leenago, amaren sabelian galduten dirian seinai, ceruratuten lagunduco. Ez dogu inos bere sinistu biar, arimen oneraco danian, laarre-guija dala, eguiten doguna. Zelo santu bategaz sail au ondo pensauta, cristandadeco jaquitunac eracutsi deuscuben vidiari jarraitubaz, ez jaco eceri bere, zor jacon lotsa ona, galduten. Ta beste aldeti, erru bagaco arima asco cerura eruateco eguinquizuna da. Berau gaiti, esango deusut, cristinaubac, Icasiquizun onetan, sail onetaco jaquitunen, ta Eracuslen esanai jarraituta.

1. *Alan amaren sabelian galduten dirian seinai, celan lagundu biar deutseguu. Bautismo Santubagaz.* 2. *Ce gauza biarrecua dan, cristinaubac ondo jaquitia, seinari eche bautismua emoten.* Prestau zaitetz guztioc, ondo aituteco, inos baino gogo obiagaz.

I. ¿Celan batiatu biar da bada, demporia baino, leenago jaijoten dan, edo galduten dan seinai? Itauñe oni erantzuteco, gogoratu biar ditugu, neure entzula onac, gauza batzuc, leen cerbait esanda gueratu arren. Ta dira: *Leleengo, Sein galdu batiatu bagacoric ez dala Ceruratuten. Bigarrenian. Emacume seindun bat illten bada, seinai sabelian daucala, ama ill ezquero, aterata biar jacola seinai aibat lasterren sabeleti ama illari, ta viziric ateraten bada, batiatu biar dala seinai, dino Eleisiaren Neurgarriac (1).* Ta au eguiteco, ez dau icentetan Eleisiaren aguidubac, ceibat demporacuac izan biar daven seinai sabeleti ateriac. Ez bada, dino: *Sein aterata viziric badago, batiatuteco.* Emieti aguiri da ziur: *Emacume illari ateraten jacon seinai, dan dem-*

(1) Ritual. Rom. de Baptism. parv.

poracua dala , viziric daguanian , batiatu biar dala ; emacume vizijac galduten daven seinā bere , dan demporacua dala , viziric daguanian , batiatu biar dala. Bijen preminia bardina da. Ta bijac batiatuteco errazoia bere bardina da.

Irugarrenian : Eleisiaren neurgarrijac , edo erregueliac berac dino (1) : *Seina eguitico ustian daguan , emacumiac galduten davena , edo arguitara ateraten davena , bada dudacua , edo dan guizona , edo ez dan , edo dan cristinau gueija , edo ez dan ; orduban batiatuteco , dino , esanagaz* : Guizona , edo Cristinau gueija bazara , nic batiatuten zaitut Aitiaren , ta Semiaren , ta Espiritu Santubaren icenian. Amen. *Laugarrenian* : Sabelian daguan seinac , sortuten daneti , ta jaijo arte guztian , daucala peligruba , galduteco. Alan galdu oidira seinac amaren sabelian bederatzi ileen barruban edocein demporatan : *Bostgarrenian* : Ez daquijala inoc zucen , amaren sabelian arimia gorputzagaz nos bat eguiten dan. Baina , Jaquitunic oneenac , ta errazoiac aituten emoten davenez , seinā sortuten daneti laster , edo dempora guichi barru bat eguiten dala arimia gorputz gueijagaz , leen esan dan leguez.

Onec guztionec dauca eguijaren indarra gueurre izatiaren leguian , Eleisiaren neurgarrijetan , cristinautzaco eracutsijan , ta jaquitun ezagunen esanian. Ta escatuten dau diadarca sein galdu tristen socorruba , ixildu bagaric. ¿Celan eremedijau , edo socorridu guinai bada alaco arimia? ¿Endamas sortuta laster , edo egun gichi barru galduten dana? Eleisa Ama Santiaren eracutsiti urten bagaric , Eleisa barruco , edo cristandadeco

sail

! (1) Id. Ibid.

sail alaco jaquitunic oneenac esaten daveen moduban, sein galdubac batiatubagaz. Ez dauca, galduten dan seinac au baino, beste erremedioric, edo laguntasunic. Alaco sein galdute demporan egnin biar dana, da bada. *Lelengo*: Emacumiac galduten daven seinaz, edo seinaren ernia, viziric badago, batiatu ura ezarrita, beste edocein sein ondo jaijotaco leguez. Ta au, dan demporacua dala. Asco da, guizon guejaren, edo seinaren erne vizija izatia, ardura bagaric ura ezarrita, batiatuteco. *Bigarrenian*: Igarri ezin bajaco ondo, galdu dan seinari, ala viziric daguan, ala illda daguan; ala cristinau gueija dan ala beste gauzaren bat dan; ala bat dan, ala bi dirian orduban bere, ondo ezautu ezin danian bere, dudia dagualaco, ta menturaz arima bat oraindino gorputz guei atan egon leitequialaco, **URA EZARRI, TA BATIATU**. Baina orduban esan biar jaco, ura ezarten jaconian: **CRISTINAU GUEIJA BAZARA, NIC BATIATUTEN ZAITUT AITIAREN, TA SEMIAREN, TA ESPIRITU SANTUBAREN ICENIAN. AMEN.** *Cristinau gueija bazara*, esanagaz gordetan jaco Sacramentubari zor jacon lotsia, edo erreverencija, ta bautismuagaz ceruratuten da arimia, orduban an badago. Galduten dan seinaz, vizija bada; baina bat, ala bi dan, dudacua bada: orduban, bata batiatuten da, edocein sein ondo jaijo leguez. Ta gueuro beste dudacua, esanagaz: *Batiatuta ez bazagoz, nic batiatuten zaitut...* Azquecian esaten da, Emacumiac alaco gachagaz arguitara ateraten davena, bada sein illa ezagunez, ta duda bagaric; edo, seinaren erneric ezdau-

caná: Orduban ez dago cer eguinic agaz, ezagun dalaco, cristinau gueija ez dana. Entzun dozu bada, cristinaubac, celan lagundu biar jacon sein galdubari bautismuagaz ceruratuten.

Onetaraco biar da zentzun elduba, arima triste aren erruquiija, ta Jaungoicuaren bildur santuba. Ez pensau, cristinaubac, sein galdutan topau biar dituzula gorputz osuaren echuria, ta zatijac, escubac, oinac, buruba.... Ez. Au ezin jazo leiteque, seinaren lelengo egunetan. Sein sortu barri danian. Baina jazo leiteque, ta, dirurijenez, jazotenda, sortuta lasterreti, gorputz gueijan arimia egotia, viziric dagan artian ernia. Beste erneta azten dirian, gauza vizijac leguez, puscaca azten da amaren sabelian sein, sortuten daneti jaijotera artian. Ta, puscaca, ta gueldi gueldi aguertuten jaco gorputzaren zatijac bere. Au gaiti biar da chito contu andija, alaco emacumiaren gachian sein galduba topetaco, ezaututeco, ta batiatuteco. *¡Obceimbat sein sortu barri, dino Eracusla jaquitun batec (1), botetan dirian carcabetara, ta secretetara, batiatuco balira, aren arimac cerura bialduta, gorputzac, ezainac izan arren, Eleizara eruan da enterrau leguizanac! ¡Baina, no dauca, onaco gauzaac cristinaubai eracutsiquizunna, Cura Jaunac baino? Dino Eracusliac berac. Lelengo barrijan ez dauca seinac ar chiqui baten echuria baino besteric. Ta alan dua puscaca azijaz gorputz oso eguin artian. Euqui bada au goguan, cristinaubac, alaco ordubetan, ta lagundu seinari bautismuagaz, esan dan moduban.*

(1) Roucaglio. Embr. Sagr. l. 1. c. 5.

Baita gogoratu bere, cristinaubac, andius-
 tiari buruba birrinduteco, gueure guztion asie-
 ria. Alaco lecu humildian, ta lotsazcuan sortu
 guinian. Alaco echura ezaina, ta samurra artu
 even lelengo gure gorputzac amaren sabelian.
 Ez davce beste asieraric equi ez Erreguiac, ez
 Erreguinac, ez Guerraguinac, ez Caballeruac,
 ez da beste Adanen Semec, edo alabac bere. An-
 di, ta chiqui, guztioac gatoz asiera humilde one-
 tati mundura (1). ¡Oh, ce icaslecuba, gueure
 buruco aixiac, ta andiarjac quenduteco! ¡Ce
 ecer eceti etorriac garian! ¡Ce ecer ezian gue-
 ratuco garian! Gogoratu daigun, cristinaubac,
 gueure asieria, ta gueure amaia. Ta ez ditugu
 aibeste adoraucó gueure gorputzac. *¿Quid fuisti?*
¿Quid es? *¿Quid eris?* itanduten deutsa San Ber-
 nardoc cristinaubari. Ta erantzuten deutsa san-
 tubac berac, esanagaz: *¿Cer cinian?* Gauza atsi-
 tu bat. *Sperma foetidum.* *¿Cer zara?* Loiz betetaco
 ontzi bat. *Vas stercorum.* *¿Cer izangozara?* Arreen
 janarija. *Esca vermium.* Ez dau bada pijau biar,
 edo arrotu biar guizonac, ez errenta andijetan,
 ez icen altubetan, ez Jaquiturijan, ez beste mun-
 ducó portunctan, pobriac, ta beetubac oimpe-
 tuteco. Pobreen, ta aberatsen sortu eria, ta jai-
 jotia bardinac dira. Pobreen arimac bere costa-
 jacozan Jaungoicuari, aberatsenac edu. Pobreen
 gorputzac bere ez dira loijago, aberatsenac bai-
 no. Ta azquenian, bardin jango ditubee luurre-
 co arrac aberatsen, ta andijen gorputzac, zein-
 da pobreenac, ta munduban beetuta vizi diria-
 nenac. ¡Oh, ce pensaquizunac! Baina viurtu gai-
 tezan sailera.

Gau-

(1) Sap. c. 7.

Gauza bat gueitu biar jaco emen, leen esan danari. Ta da. Emacume batec badaqui, illteco peligruban daguala, seindun dana; berac baino, bestec jaquin ez arren, ta bide oquerrecua izan arren bere seina; esan biar dau compesinoeti campora, seina eguiteco daguana. Orduban illten bada, seina sabeleti atera daguijuen, ta batiatu daguijen, leen esan dan leguez. Oidanez, bestee, baino leenago daqui amac, sabelian seina daucana. Autortuten ez badau, compesinoeti campora, ama illgaz, galduten da aren seina betico bautismuaren paltaz. Orregaiti, autoritu biar deutsa amac illteco peligruban compesinoeti campora Cura Jaunari, edo adin oneco persona bati, seina eguiteco daguana, edo, alan uste davena, dempora guichicua, edo sortu barija izan arren seina. Biardan centzunagaz, ta isiltasunagaz, ama illten bada, sabeleti atera, ta batiatuteco. Bestelan ezdago ondo, illteco, alaco emacumia, dana, dala. ; Ta izango eteda biarrecua, cristinaubac ondo jaquitia, seinari eche bautismo bat emoten. Icusi daigun.

II. Uste davee ascoc, seinari eche bautismo bat ondo emoten icastia, chito dala cer eguin andija. Ta ez dala, edoceinec jaquin leguijana, edo jaquin biar davena. Baina, Icasiquizun oneetan esan danari, beguiratu ezquero, aguiri da, icastia erraza dana, ta jaquitia chito biarrecua dana. Gueure cristinautzaco gauza ascori ez deutzagu beguiratuten azaleti baino. Ta onec dacazguero utseguite asco gueure burubetaro. ; Cegaiti Jaungoicuac emon deuscu escubidia, edo alizatia gizon, eta emacume guztioi, bat ichi bagaric, ura ezarrita, seina batiatuteco biar ordu-

duban? ; Cegaiti errazoiaren usuba daucanac, nai zaarrac, ta nai gaztiac, nai guizonac, ta nai emacumiac, jaquin ezquero celan, batiatu leguijan sein bat, eguin legui bautismoco sacramentu santuba, ta Jesus baten cerura bialdu legui betico, Limbora doian arima bat? Ez beste gauza gaiti, neure entzula onae. Ezbada, bautismua nora ececuia dan leguez, seinac salveetacota, naturaleza jausijaren eraan seinac sarritan illten dirian leguez, ta illgo dirian leguez, jaijota, Eleisara eruateco asti bagaric; orduban, urrengo daguanac, edo edoceinee batiatu daguijan seinac, ta salvau dedin aren arimia. Onetaraco Jaungoicuae emon deuseu guztioi, seinac batiatuteco alizatia. Onetaraco ichi euscuzan, batiatuteco, verba jaquinac, ta icasten errazac. Onetaraco ichi euscun bautismo gueitzat ur ugarija, ta lecuban lecubangua. Bautismuaren paltaz, arima bat bacarric galdu ez dedin, erretu deuseu Jaungoicuae alde guztietati Bautismoco Sacramentuba. ; Ta au onan izan ezquero, ez dau icasi biar cristinaubac ondo, biar orduban eche bautismo bat emoten seinari? ; Ain icasten erraza? ; Ain costu guichicua? ; Ain sarritan biar oidana? ; Ain balijo andicua? ; arima bat, edo gueijago, salvetiac edu, balijo leguijana? ; Ta norberac ez badaqui, inoe ordu estu atan erremedijau ezin leguijona? ; Ez dau jaquingo cristinaubac, seinari eche bautismo bat emoten?

Contu daigun. Lau lagun dagozan eche baten, edo lecu baten, palteta jaco seinac emacume bati. Laurac dacusee, viziric daguana. Baita, luzaro iraun ezin leguijana bere. Lau lagunetati batec bere ez daqujee, seinac batiatuten.

Ta

Ta illten jacue seina escubetan, ura albuán dau-queela, batiatu bagaric, celan batiatu, batec bere ez daquijelaco. Ara, cristinaubac, negargarribat. Ez, guichitan jazo dana. Ta osterá bere jazoco dana, celan seina batiatu, icasten ez bada. Endamas echiac banaca dagozan Euscal errietan, nun davilzan, ta ibili biar daveen emacume seindunac soluetan, basuetan, ta bideetan bacarric, edo lagun guichigaz. Baita, batez bere lelengo illeetan, nos galdu oidirian sein gueijago, emacume catigubac biar gachac eguin oiditubeelaco, catigu ez balegoz leguez.

¿Cer esango dogu bada, seina, batiatu bagaric, escubetan ill jacuen lau lagunac gaiti? Jaquin balebee batiatuten, arima á ceruban eguan. Viziric jaijozan. Ta viziric ecuseela, euqui even escubetan. Ur pusca bat ezarrita, Bautismoco verbac esanagaz, bialdu euqueen betico cerura. Baina, eche bautismo bat eguiten ez equijelaco, arima á juanzan betico Limbera. An egongo da beti Jaungoicuaren gorrotuan, Ceruban egon zaatequian arimia. ¿Ez da au, neure cristinaubac, lastima andija? ¿Ez dau escatuten onec gueure cuidado, ta ardura guztia? ¡Ah! Eciu ucatu guinai, cerubac, eta luurrae diadar eguiten daveela: *Icasi daguijela cristinau guztia chiquitati, biar orduban eche bautismo bat seinari ondo ematen.* Usteric guichien dan lecuban, ta orduban, jazo leiteque, ta jazo oida ascotan sein jaijotzia, edo sein galtzeia, batez bere baseerrietaco emacumen artian. ¿Bada ez badaquije, celan batiatu, edo celan socorridu, illtera doian sein jaijo barrija, edo galdu barrija, an dagozanac; nori Jaungoicuac escatuco deutsa-
ari-

arima aren contuba? Ceubec pensau, neure entzula onac.

Cristinau bat balego illten, compesinoe esque, lau Sacerdote dagozan lecuban. Ta, lauretati batec bere ez daquizalaco, compesinoeco Sacramentuba eguiteco verbac, illgo balitz à, compesau bagaric. ¿Cer esango guenduque Sacerdote areec gaiti? Bada ez da premina chicaragua, illtera doian sein jaijo barriarena, illtera doian persona nausijarena baino. Au, compesau ez arren, damu eguijazco bategaz salvau leiteque, gueijo ezin davenian. Baina, bautismo bagaric seinu inundi bere salvau ezin leiteque. Ta, Jaungoicuac ichi dituban leguez Sacerdotiac compesinoeco Sacramentu guintzat; alan ichi ditu cristinau guztiaç biar orduco bautismo guintzat.

¡Oh, Cura Jaunac! ¡Compesore Jaunac! ¡Sacerdote Jaunac! ¡Oh, Gurasuaac! ¡Oh, Escolataco Eracuslac! Eracutsi bada guztiai chiquititi, Bautismo Santuba eguiteco verbac, ta ura ezartia, biar orduban seinu ondo batiatuteco, ta arimac cerura bialduteco. Entzun daguijala Jaungoicuac nire erreguba, ta zabaldu daguijala gueure arimetara bere ontasuna, ta gracia, ceinegaz jadichico dogun Ceruban betico zorijona. Amen.

VI. ICASQUIZUNA.

Ceinetan eracusten dan: 1. ¿Cetaraco dirian baptioco eguite Santubac, edo Ceremoniac? 2. ¿Ceilan gorde biar ditugun bautismoco aguindubac?

Bautismoco graciaçaz jantzten gaitu, neure
ent-

arima aren contuba? Ceubec pensau, neure entzula onac.

Cristinau bat balego illten, compesinoe esque, lau Sacerdote dagozan lecuban. Ta, lauretati batec bere ez daquizalaco, compesinoeco Sacramentuba eguiteco verbac, illgo balitz à, compesau bagaric. ¿Cer esango guenduque Sacerdote areec gaiti? Bada ez da premina chicaragua, illtera doian sein jaijo barriarena, illtera doian persona nausijarena baino. Au, compesau ez arren, damu eguijazco bategaz salvau leiteque, gueijo ezin davenian. Baina, bautismo bagaric seinu inundi bere salvau ezin leiteque. Ta, Jaungoicuac ichi dituban leguez Sacerdotiac compesinoeco Sacramentu guintzat; alan ichi ditu cristinau guztia biar orduco bautismo guintzat.

¡Oh, Cura Jaunac! ¡Compesore Jaunac! ¡Sacerdote Jaunac! ¡Oh, Gurasuaac! ¡Oh, Escoltaco Eracuslac! Eracutsi bada guztiai chiquititi, Bautismo Santuba eguiteco verbac, ta ura ezartia, biar orduban seinu ondo batiatuteco, ta arimac cerura bialduteco. Entzun daguijala Jaungoicuac nire erreguba, ta zabaldu daguijala gueure arimetara bere ontasuna, ta gracia, ceinegaz jadichico dogun Ceruban betico zorijona. Amen.

VI. ICASQUIZUNA.

Ceinetan eracusten dan: 1. ¿Cetaraco dirian batioco eguite Santubac, edo Ceremoniac? 2. ¿Ceilan gorde biar ditugun bautismoco aguindubac?

Bautismoco graciajaz jantzten gaitu, neure
ent-

entzula onac, Jaungoicuac, bere Semetzat gueu artutera orduco. Gracija onegaz prestauta, isten deuseu bere Eleisa Santan sartuten. Entzun dozu leenagoco Eracutsijan, ce mesede andija eguin deuscun gueure Aita cerucuac Bautismo Santubagaz. Impernuco etsaijaren escu gaistuetati aterra guinduzan Bautismo Santubagaz. Ecarri guinduzan bere Eleisa Santara, ta garbira. Artu guinduzan bere Eche era onecuan, ta bere mai santuban bere Semetzat, ta Servizaritzat. Ta esquintcen deuseu betico ceru ondasunez betia, bere esana eguiten badogu. Au gaiti bada, neure entzula onac, dendatu biar dogu gueuc bere, gueure Aita cerucuaren ondria zaintuten, ta jasoten. Seme onari jagoco, Aita onaren esana eguitia. Ta biar ordu guztian bere Aitaren ondria gaiti arpeguija ateratia. Seme batec, dacusenian, bere Aita inoc zurreetan davela, desondretan davela, ta oimpetuta daravilella, Aitaren onera urteten ez badau, aldaguijala, Seme doilloorra da. Ez dau mercedu, Aitac Semetzat artutia. Bautismuagaz gara Jaungoicuaren Semiac. Ta gueuri jagocu, Semetza altu, ta ondrau oni esquer onagaz, ta leijaltasun pinagaz erantzutia. Au aguin du guenduban bautismuan. Ta berau da, cristinaubac sarri goguan euqui biar davena. Oneraraco esango deutsut Icasiquizun onetan. 1. *¿Cer esan gura daveen batioco eguite Santubac, edo Ceremonijac?* 2. *¿Cer aguin du gueuntsan Jaungoicuari Bautismuan?* Prestau zaitz guztio, ceuben cristinautziaren asieraco pausubac aimbat onduen gogoratuteo.

I. Seina batiatutera Eleisara eruaten danian, Sacerdotiac, edo Bautismoguinac urteten dau

Eleisaco atera. Ta seiná campuán daguala, itanduten deutsa: *¿Cer escatuten deutzazu Eleisari?* Ta erantzuten deutsee seinaren orde: *Pedia: ¿Cer emongo deustu pediac?* dirautsa Bautismoguina. Ta erantzuten deutsee: *Betico vizitzia*. Bada nai badozu ceruban betico vizitzia, esaten deutsa seinari Bautismoguina, gorde eguizuz aguindubac. Maitetuco dozu Jaungoicua arima guztiagaz, vijotz guztiagaz, ta gogo guztiagaz; ta ceure laguna, ceure buruba leguez. Onec dira, neure cristinaubac, seinari Eleisaco ateetan lelengo esaten jacozan verbac. Ta, Jaungoicuac cristinau barri gueijari lelengo eguiten deutsan escaarija bere, berau da.

Iminten jaco seinari icena, batiatutera orduco. Ta izan biar dau *Icenac* Aingueru, Santu, edo Santaren batena (1). Cristinaubac eiqui daguijan vitartecotzat ceruban bere iceneco Santuba, ta poz gueijagogaz jarraitu daguijun aren ontasunai, iminten jaco Cristinau barrijari Santubaren icena.

Bautismoguina auagaz aixe emoten deutsa, edo arnasia botaten deutsa seinari arpeguira bertati, satanasa aterateco seinaren arimati. Guero eguiten deutsa curutzia becoquijan, ta bularrían. Sartuten deutsa gatzá auan. Ta igortzen deusaz belarrijac, ta suurra chistubagaz. Curutzia da Cristinau barrijaren senailia, ta osasuneco senailia. Eguiten jaco becoquijan Curutzia; lotsatu ez dedin inos Jesusen escolau izatiagaz. Ta eguiten jaco bularrían, Jesusen Curutceco erijorziac emon daguijon indarra, cristinau ona izateco. Auan sartuten jacon gatzac, esan gura dau: *Bautis-*

(1) De Baut. n. 75. Catec. Rom.

tismuac emoten deutsalac ceruco gaucen ezauberia, ta jaquiturija. Chistubagaz belarriac, ta suurra igorztiaac esan gura dau: Jesusec chistuzco básiagaz igortzita, itsubaren veguijac arguitu zituban leguez (1), arguitu, ta zurtuten ditubala bautismuac Cristinaubaren belarriac, Jaungoicuaren esquinijac, ta verbac entzuteco: Ta suurra; ceruco virtuten, ta gauza onen usain gozua artuteco.

Onen ondoric asten da Bautismoguina, seinaren ariman dagan Satanaren contra Eleisaco conjurabaquin. *Urten espiritu loia: Urten diabruba sein onen arimati*, esaten deutsa Bautismoguina Satanari, ta emon lecu *Espiritu Santubari*. *Exautu biar dozu, diabruba, ceure sontra dagan maldecinoia*. Ta emon biar deutzazu *Jaungoico eguijaco vizijari, ta aren Seme, Jesucristo gueure Jaunari, ta Espiritu Santubari euren ondria*. Aldendu zaite bada, *Satanas madaricatuba, sein onen arimati*. *Jesucristo gueure Jaunac artuten dau bere naiz Bautismo Santuco Iturrira, ta bere gracijara*. *Ex zaitez azartu inos, diabruba, nic orain becoquijan eguiten deutsadan Curutze Santia oni galdu eraguiten*.

Itanduten jaco guero seinari: *¿Ya isten deutseen satanasari, ta aren eguite chaar guztiai? ¿Ya isten deutseen diabrubari, mundubari, ta diabrubaren, ta mundubaren pompa, ta vanidadiai? Ta erantzuten dau: Baietz. Abrenuntio*. Batiatu baino leenago itanduten deutsa au Bautismoguina seinari iru bidar. Bada nora ececu da, diabrubari, ta aren asmo chaar guztiai istia, Jesucristogaz bat eguiteco. Onen ondoric eruaten da seinac Bautis-

(1) Joan. c. 7.

mo lecura. Ta an barriro itanduten jaco: *¿Ya sinistuten dituban gueure pedeco eguijate? ¿Sinistuten dozu, itanduten deutsa, Aita Jaungoico Bacar, Guztia daquijenagan?* Erantzuten deutsa: *Baietz. Credo. ¿Sinistuten dozu aren Seme Bacar Jesucristo gueure Jaunagan?* Ta erantzuten deutsa: *Baietz. Credo.* Onan autortuten ditu Seinac cristinautzaco sinisquizun guztia, batiatu baino leenago.

Modu onetan prestetan da seinac, edo batiatutera dojana, cristinau eguitera orduco, sarri Curutzia becoquijan, ta bularran eguinda. Gatz bedeincatubagaz ceruco gaucen ezauberia arguituta. Belarriac, ta suarra, Jaungoicuaren deija, ta naija eguiteco, chistubagaz zurtuta. Sacerdotiaren escu Sagradubac buru gainian bein, ta birritan iminita. Mundubari, diabrubari, ta mundubaren, ta diabrubaren eguite chaar guztiai betico largaco deutseela, erasota. Jaungoicuaren erreguco, ta Satanasaren bildurreco verba santu, ta indartsubaquin Etsaija aren arimati uxaatuta. Batoraco orijo santubagaz bularra, ta espaldia igortzita. Etsaijaren contra pelietaco, orijo santubagaz prestau, ta indartuta. Pedeco *articulu*, edo sinisquizun guztia autortu eraguin da. Barriro itanduten deutsa Bautismo guinac seinari, edo bautismotuteuari: *¿Ya nai daven artu Bautismoco Sacramentuba?* Ta erantzuten dau: *Baietz: Vob.* Itanduten jaco au, aituten emoteco: Ez Jesucristo, ez Eleisa Ama Santiac ez daveela gura euren echian nora ececoric. Ez daveela gura artu semetzat, edo alavatzat, nai ez davenic. Orregaiti itanduten jaco: *¿Naidozu, batiatu zaidazan?* Ta arian da, berac, edo bere ordecuac erant-

erantzun artian : *Baietz : Volo*, ez da batiatuten cristinau gueija. Baina, *baietz* erantzun daguijarian, bertati batiatuten dau Bautismoguina, ura ezarrita, esanagaz : *Nis batiatuten zaitut Aitiaren, ta Semiaren, ta Espiritu Santubaren icenian : Amen.*

Emoten jaco guero bautismotubari zapi garbi bat. Aituten emoteco, bautismuagaz arimiac artu daven edertasuna, ta garbitasuna. Ta baita, batioco aguidubai jarraituten badeutsee zuzen, ceruban euquico daven gloria ederra bere. Guero emoten jaco candela ixuia escura. Aituten emoteco, bautismuan artu daven sinistutia, edo pedia, caridadiaren subagaz ixiota, euqui biar davela. Cristinautzaco eguite onac eracutsi biar ditubala. Bada sinistute utsa, edo pede utsa eguite onac bagaric, utsa da Jaungoicuaren aurreraco. Salvetaco, biarda sinistutia, ta biardira caridadeco eguitiac. Maitetu biar da Jaungoicua, gauza guztia baino gueijago; ta maitetu biar ditugu gueure lagunac, gueure burubac leguez, salvauco bagara. Au esan gura dau candela ixuiac.

Ara emen, cristinaubac, ce gauza santubac, ta ontasunez betiac barrututen dituban Eleisan eguiten dan batio Santubac. Ez dago verba bat, ez eguite bat bautismuan aparteco eracutsija, ta artuquizun cerucua, ta arimiaren oneracua ez daucanic. Emeti ezautuco dozu, ce aldatza andija, ta arrigarrija eguiten daven arimiac, batiatu bagaric daguaneti, ta batiatuta cora. Batiatu baino, leenago eguan arima tristia, guztia illuna, ezaina, loija, pecatuzcua, ceruben, ta luurren gorrotocua, ta demoninuen aguiduban, ta escupian eguana. Batiatuta guero dago guztia argi-

guija, ederra, zurijs, apaiaduba, Ainguerubac Santubac, ta Jaungoicuac maite daveena, Espiritu Santubaren Egon lecu vicijs, Jaungoicuaren Semia, Eleisiaren Semia, ta Ceruco echa-guna. Cerutar baten gracijazco jantcijagaz apainduta gueratuten da arimia bautismo Santuban. Gracijazco jaijoza, ta aldatza zorijone au eguiten dau batiuagaz arimiac.

Bautismo Santuba ez da bein baino, artute n. Bada beinguac parcatuten ditu leenagoco pecatu guztia. Beinguac emoten dau cristinau izatia, arimaco gracia, ta ceruraco escubidia. Baita Bautismuac eguiten dau ariman marca bat, inos bere galduco ez dana. Bautismuaren marca onegaz ezagun izango dira beti, nai ceruban, ta nai impernuban cristinau guztia. Erreguen soldaubac darabilezan leguez seinale aguirijae, cein ce Erregueren soldau dirian, ezaututeco; alan Jesucristoc marcau, ta seinaletan ditu ariman bere soldau cristinaubac bautismuagaz, beti dagozan le-cuban, dagozala, ezagun izan ditezan. Bautismuaren marca quendu ezinecua izangoda onentzat ceruban poza, ta glorijs. Ta deunguentzat impernuban penia, ta lotsarijs. Au gaiti, eurenz, cristinau condenaubac euquico davee impernuban pena gucijago, batiatu bagacuac baino. Beguiratu bada, cristinaubac. Bautismoco gracia, ta mesedia andijs da. Baita, bautismuan Jaungoicuari eguin gueuntsan aguinduba bere, Andijs, ta Santuba da. Gogoratu daigun bada, cer aguindu gueuntsan Jaungoicuari bautismuan.

II. Bautismo Santuban Jaungoicuari verbia emon gueuntsan, dlabrubari, ta aren eguitade deungai betico isteco. Santuben, ta Altaren aur-
rian

rian iru bidar aguindu gueuntsan Jaungoicuari, batiora orduco diabrubari, mundubari, ta araguijari, ta areen peccaturaco vide deunga guztiai istia. Orduban eguin guenduban, esateco moduban, tratu bat Jaungoico Onagaz, ta mese-dez berezat artu gura guinduzanagaz. Jaun Cerucuae guri emoteco, ceruco sinistutia, ceruraco ustia, ta cerubaren naija bere maitetasunagaz, ta beste arimiac, salbetaco munduban biar dituban, ta guero ceruban euquico dituban ontasun guztiaquis. Ta gue, Jaungoicuagan sinistuteco, Jesucristo gueure Jaunaren ondria zaintuteco, ta Jaungoicuaren, ta Eleisa Ama Santiaren aguindubac gordetaco, dino San Agustinec (1). Jaungoicuac aguindu deuscu ceruba: ta gueuc Jaungoicuari, mundubari, diabrubari, ta araguijari guerra eguitia. Au gaiti dino San Eprenecc (2): Verbatu artuco gaitubala Jaungoicuac, gueure vizi modubac crantzuten ez badeutsa, bautismuan eguin guenduban esquinijari. *Ex verbis tuis condemnaberis.* Ta, gueure vizi moduba bada Jaungoicozcua, ta Jaungoicuaren aguindubagaz bac eguina, gueure esaneti salvaueogariala. *Ex verbis tuis justificaberis.*

Diabrubari larguetaco, maitetu biar da Jaungoicua vijotz guztiagaz, arima guztiagaz, ta gogo guztiagaz. Jaungoicua maitetuteco, eguin biar da Jaungoicuaren esana. Ta cerda Jaungoicuaren esana? Amar aguindubac dinuena. Guztiac dira Jaungoicuaren esanac, ta guztiac gorde biar dira. Amarretati bat austen bada, ez da orduban eguiten Jaungoicuaren esana, ez bada diabrubarena. Ez guenduban bada aguindu bautis-

(1) In Psalm. 75. (2) De Abrenant. t. 6.

tismuan, diabrubaren esana eguitia; ez bada Jaungoicuaren esana eguitia. ¿Cer dira mundubaren, edo diabrubaren *pompa* esaten jacuenac? Dira pecatuzco gurari chaarren prutubac. Dira andi guria, ondasun guria, gorputzaren gusto guria, lagunac bera edutzat ez euquitia, inoren onac aintzat ez artutia, inoren nai baguiagaz ez erruquitutia, daucanagaz contentu ez izatia, munduco gustuetaraco, ta olguetaraco gogo presta euquitia, dotorerija, apaindurija, jan edan ugarija, alperrerija, dantzia, ta gorputzaren jolatsac maite izatia. Oneec, ta onei darraicuezan envidijac, zeluac, gorrotuac, inoren ona icusi ezinac, gaisqui esatiac, lapurretac, logrerijac, adulterijuac, pornicacinoiac, esate, ta eguite loijac, Jaungoicuaren, Santuben, ta Eleisiaren contraco verbac, sacrilegijuac, juramentu guzurrezcuac, ordiquerijac, joco laarreguijac..... guztia dira mundubaren pompa, ta vanidadiac. Oneec guztioe dira diabrubaren, mundubaren, ta araguijaren esanac, ta naijac. Guztioe dira, ez eguiteco, Jaungoicuac esanac. Onei istia aguindu guenduban Bautismo Santuban.

Jesucristo, gueure Jaunac esan evan (1): *Ugazaba bi inoc serbidu ezin leguizala*. Ugazaba oneec bijoc dira Jaungoicua, ta diabruba, Jaungoicua serbiduten davenac; ezin serbidu legui diabruba. Ta diabruba serbiduten davenac; ezin serbidu legui Jaungoicua. Au gaiti esan evan Jesucristoc berac (2): *Neure bando ez dana, neure contra da*. Ez dago bitarteric, cristinaubac. Edo gara diabrubaren contra; edo gara Jaungoicuaren contra. Bautismo Santuco esquinijai jarraitu-

(1) Matth. c. 6. (2) Luc. c. II.

tuten badeutseegu , Jaungoicuaren aldeco gara, ta diabrubaren contra gara. Baina , Bautismo Santuco esquini andijaquin aaztuta , araguijaren gurarijai , mundubaren era arruai , ta diabrubaren escaari galdubai jarraituten badeutseegu , diabrubaren aldeco gara , ta Jaungoicuaren contra gara. Au gaiti esaten dau San Paulo Apostolubac (1) : *Arguijac , eta illunac , gracijac , eta peccatubac , Cristoc , eta diabrubac ez dauqueela bat eguiteric*. Pecatuco bide illuneti , ta diabrubaganic aldendu biar dau , ceruco arguijagaz gracijaren bideti Jesucristori jarraituco , deutsanac.

Gogoratu bada , cristinaubac , ceimbat arte ta modugaz gueure Eleisa Ama Santiac batiuan gracijazco jaijotzara aldatu guinduzan. Ceimbat curutcegaz armau guinduzan. Ce gauza ondugarrijaquin gueure aua , suurrac , ta belaarrijac santutu , ta ceruruztu zituban. Celan Orijo santubagaz sendotu , ta indartu guinduzan , diabrubaren contra pelietaco. Celan eraso euscun iru bidar , batiatutera orduco , diabrubari , ta aren eguitiai largatia. *Abrenuntio*. Celan eraso euscuzan cristinaubaren sinisquizunac batoraco. *Credo*. Baita , celan eraso euscun bere ; gueuc gueure guraz nai guendubala , batiatutia , cristiuaui izatia , ta Jesucristori jarraitutia. *¿ Vis baptizari ? Volo*. Gogoratu , cristinaubac , ce presta era santubaz , itzalsubagaz , ta verbati artutecuagaz emon euscu been bautismoco jaijotza gracijazcua. Ta aren ondoric zapi zurija , ta candela ixina. Zapi zurijan aituten da arimiaren edertasuna , ta ceruco gloria , leen esan dan leguez. Jesus , illeen arteti virtutu zanian , Ainguerubac zuriz jantzita , aguertu

zirian. Jesusec Taborco mendijan bere glorijagaz jantzi zurija Apostolubai eracutsi eutseen. Ceruco jantzija jantzi zurija, ta guztiz garbija da. Onen gogoraco emoten jaco bada batiuan cristinaubari zapi zurija. Esan deutsut leen, candelala ixuagaz aituten dala, pedia, esperantzia, ta caridadia. Pedia arguitasunian, esperantzia ceruruz beguira zucen egotian, ta caridadia berotasunian. Alan gorde biarditu cristinaubac bere vizi guztian pedia, esperantzia, ta caridadia. Bada pecatu illgarrija eguiten dan bacoichian, amatan da bautismoco candela ixuia, ta loituten da zapi zurija, ta austen da bautismoco aguin du santuba.

Igues bada urrin, cristinaubac, pecatubetati, gorde daigun gueure arimiac, bautismo Santuban artu evan jantzi zurija, ta gracijazcua, ceinegaz irabazico dogun erijotza ona, ta betico Ceruba. Aitiaren, Semiaren, ta Espiritu Santubaren icenian. Amen.

VII. ICASIQUIZUNA.

Ceinetan eracusten dan : 1. *¿Cetaraco batiuan emoten jacozan seinari Aita, ta Ama besuetaco?*
2. *¿Ceintzuc dirian onen eguin biarrao?*

Eromaco Catecismuac itanduten dau, neure cristinaubac : *¿ya bautismo guinax ostian, cetarra emoten jacozan batiuan cristinaubari Aita, ta Ama besuetaco derichuenac?* (1) Eleisiaren chito anchinaco oituria dan leguez bada, catecismuaren beraren esanian, cristinau barrijari bautis-

(1) De Bapt. n. 26.

zirian. Jesusec Taborco mendijan bere glorijagaz jantzi zurija Apostolubai eracutsi eutseen. Ceruco jantzija jantzi zurija, ta guztiz garbija da. Onen gogoraco emoten jaco bada batiuan cristinaubari zapi zurija. Esan deutsut leen, candelala ixuagaz aituten dala, pedia, esperantzia, ta caridadia. Pedia arguitasunian, esperantzia ceruruz beguira zucen egotian, ta caridadia berotasunian. Alan gorde biarditu cristinaubac bere vizi guztian pedia, esperantzia, ta caridadia. Bada pecatu illgarrija eguiten dan bacoedian, amatan da bautismoco candela ixuia, ta loituten da zapi zurija, ta austen da bautismoco aguin du santuba.

Igues bada urrin, cristinaubac, pecatubetati, gorde daigun gueure arimiac, bautismo Santuban artu evan jantzi zurija, ta gracijazcua, ceinegaz irabazico dogun erijotza ona, ta betico Ceruba. Aitiaren, Semiaren, ta Espiritu Santubaren icenian. Amen.

VII. ICASIQUIZUNA.

Ceinetan eracusten dan : 1. *¿Cetaraco batiuan emoten jacozan seinari Aita, ta Ama besuetaco?*
2. *¿Ceintzuc dirian onen eguin biarrao?*

Eromaco Catecismuac itanduten dau, neure cristinaubac : *¿ya bautismo guinax ostian, cetarra emoten jacozan batiuan cristinaubari Aita, ta Ama besuetaco derichuenac?* (1) Eleisiaren chito anchinaco oituria dan leguez bada, catecismuaren beraren esanian, cristinau barrijari bautis-

(1) De Bapt. n. 26.

tismuan, noc besuetan artu, edo garbillaco itur-
riti noc atera, emotia; pensau dot, ondo izan-
go dala, onen gaineco icasiquizuna ceubei eracus-
tia. Esango deusut bada bautismoco azquene-
co Eracutsi onetan: 1. *Cer aituten dan cristi-
naubaren Aita, ta Ama besuetacogaz?* 2. *¿Cer eguin
biar daveen oneec, eurac besuetan artuten da-
ween cristinaubagaz?* Artu eguizu bada gogua,
aimbat onduen entzuteco.

I. Jaijoten dan seinac, biar daven leguez, noc
contu eguin, ta bularra emon, azi dedin; alan
biar dau, dino Catecismuac, batiatuten danac
bere, cristinautzaco, ta arimaco gauzac noc era-
cutsi, ta ceruba irabazteco bideetan, noc contu
eguin. Oneec dira cristinau barrijaren Aita, ta
Ama besuetaco, esaten deutsegunac. Eleisiaren
lelengo Gurasuetati dator, cristinau barrijari es-
pirituzco Jaolac emotia bautismuan. Leenagoco
demporetan cristinau barri bacochari emoten ja-
cozan Jaola asco. Baina Eleisiaren Trentoco Bat-
zaar Santubac guichitu zituban Jaola bat izatera;
edo gueijenaz bi. Bata guizona, ta bestia ema-
cumia (1). Alan, useetan da, guizonezco bat,
ta emacume bat emotia seinari, batiatuten dan-
nian Jaolatzat, edo Aita, ta Ama besuetacotzat.
Esaten jacue onei: Seinaren *Arzailac*; cristinau-
ba batiatuten danian, euren escubetan, edo be-
suetan artuten daveelaco. Baita esaten jacue: Cris-
tinu barrijaren ordeco *Esquinzailac*. Seinaren
icenian eurac esquintcen deutseelaco Jaungoicua-
ri, ta Eleisa Ama Santiari, Jesucristori, ta cris-
tinautza eguijazcuari jarraitutia. Baita esaten ja-
cuc: Cristinau barrijaren *Pijadoriac*. Eurac gue-

IO*

ra-

(1) Sess. 24. de Reform. c. 2.

ratuten dirialaco, sein arec Jaungoicua serbiduco daven pijadore. Baita esaten jacue: *Aita ordcuac*. Gurasuen paltaan, eurac contu eguin biar deutseelaco seinari arimiaren oneraco gaucetan. Azquenic, esaten jacue. *Seinaren Aita, ta Ama besuetaco*, eurac escuban dauqueela, batiatuten dalaco seiná.

Ezda, neure entzula onac, edoccin imini biar, seiná besuetan artuteco. Ez bada, eguiquizun ataco biarraí ondo cobru emongo deutseena: Edo, nai badau, emon daicuena. Au gaiti, ez jacue emon biar seiná besuetara, ez eregiai, ez judegubai, ez moruai, ez cristinautza bagacuai. Ez da, ez jaco emon biar, gura ez davenari bere; edo, seinari biar orduban lagunduco ez deutanari bere, dino Erromaco Catecismuac (1). Seiná besuetara emon biar jacue, dotrinia ondo daquijenai, cristinau pielai, albadedi, conpirmauta dagozanai, ecandu, ta cristinautza onac dauquezanai, ta umetaco demporia iragotacuai (2). Seinaren beraren ez Aitac, ta ez Amac artu leguije bautismuan euren umia besuetan. Bada, araguzico sortutia emon deutseenac, ez deutsee emon biar gracijazco jaijotzia. Batiatuten dana, Aitarren, ta Amaren parteti da Adanen Seme. Ta besteren parteti izan biar dau Jaungoicuaren Seme.

Baita onezaz ostian, gogoratu biar da, bautismoco Sacramentubac sortuten daven *Espirituzco Seniqueria* bere. Ceinec utseratuten daven ezcontzia onetarico seniden artian, aldunac leendanz quenduten ez badeutsee catigu au. Espirituzco senide eguiten dira bautismuan: *Bautismo guina, ta Aita besuetaco, ta Ama besuetaco*

60

(1) N. 29. (2) Poug. p. 3. sect. 1. c. 1. §. 4.

co batiatuten danagaz. Baita : *Seinaren Gurasuac bere, Bautismo guinagaz, ta Aita, ta Ama besuetacogaz senide eguiten dira.* Aldunac, edo ataraco Eleisa Santan escubidia daucanac, quendu artian espirituzco Seniquera au, ezin ezcondu leitequez alcarregaz, esan dirian senidiac. Ta, ez jaquinez, ezconduco balira bere, seniqueraco catiguba quendu bagaric, ez leusquijue ezeontziac balijoco. Au jaquinda, euqui biar davee Aita-besuetaco, ta Ama besuetaco guztiac. Balijo bagaco ezcontzaren bat eguin ez daguijen, eurac bautismuan besuetan artu daveenagaz, edo aren gurasuaquin. Espirituzco Seniquera au ez da oratuten, edo ez da sortuten, echian seiná batia-ruta, Eleisara eruaten danian; ez batiatutera, ez bada bautismo nausiguintzaco beste gauza sagra-dubac seinari eguitera. Orduban bere juan oi-dira Aita, ta Ama besuetaco. Baina ez jacue oratuten seniqueraric, batiatuten seiná euqui ez daveelaco. Bada, seniquera au ecarteco, nora ececua da, Eleisan seiná batiatuten danian, ura ezarrita, verbac esaten jacozanian, seiná escu-betan euquitia.

San Dionisioc esaten dau (1) leenagoco dempo-retan Aita, ta Ama besuetacoc verbaz aguinduten eveela, euren besuetaco seinari cuidado eguitia. Ta esaten eveela: *aguinduten {dot, sein au errazoiaren usura eldu dedinian, esango de-utsadala sarritan, ta eguingo dodala aleguina, diabrubaganic, ta pecatubaganic alde eguin da-guijan, ta orain aguindu daven guztiari, cobru emon daguijon.* Au esaten eveen, ta aguinduten eveen Aita, ta Ama besuetacoc, seiná besuetan

ar-

(1) March. De suscept. Bapt. Lect. 6. prop. 1.

artuten evenian. Ezautu ezquero bada, neure cristinaubac, cer aituten dan seinaren Aita ordecuac gaiti; ceintzuc izan biar daveen; ta ce seniquera dacarren, seinu besuetan artuten daveenac, ta bautismo guinac; icasi biar dogu: ¿Ya cer eguin biar daveen Aita, ta Ama besuetacoc?

II. Ascoc, uste daveen baino, estubaguac, ta andijaguac dira bada oneen eguin biarrac. *Balequijee cristinaubac*, dino Eracusla batec (1) *ce carga andija dan, seinu besuetan batiuan artutia, ez leuque inoc aimbeste naico: ta gurasuac bere ezleusquijue seinu besuetara emongo, edocein lelengo aguiri dani.* Au gaiti, Erromaco Catecismuac esaten dau (2), eracutsi biar jacuela cristinaubai, seinu besuetan artutiac dacazan eguin biarrac. *Ain ardura guicbigaz beguiratuten jaco eguiquizun santu oni cristandadian. ce, ija Aita, ta Ama besuetacoren icen utsa baino, besteric ez da gueratu, dino Catecismuac.* Eguiquizun onetati batzuc dira, seinu batiatuten danian, eguin biar dirianac. Ta beste batzuc, guero eguin biar dirianac.

Aita ordecuen seinu batiatuten daneco eguin biarrac dira. *Lelengo: Aita, ta Ama besuetacoc esquini, edo oprecidu biar deutsee seinu batiuan Jaungoicuari, ta Eleisa Ama Santiari.* Alan, eurrac erantzuten davee seinaren ordez batiuan, ta Jaungoicuac artuten dau seinu batiatuba euren escubetati bere Semetzat. *Bigarrenian: Gurasuen, ta Bautismoguinarren paltan, besuetan artuten daveenac, imini biar deutsee seinari icena bautismuan.* Leen esan dan leguez, eeruban Jaun-

(1) Collec. de Bapt. c. 5. q. 2. (2) N. 28.^{goi-}

goicuagaz daguan Aingueru, santu, edo Santa-
ren baten icena da, seinari imini biar jacona. *Iru-
garrenian*: Besuetan seinartuten daveenac, erant-
zun biar deutsee, badaquiye, Bautismoguina-
seinari eguiten deutzazan itauniai. *Laugarrenian*:
Euqui biar davee seinartuta, edo egon
seinari oratuta, Bautismoguina- ura ezarrita, ba-
tiatuten davenian. Baita errecetan davee credua
bere besteequin; ta erregututen deutsee Jaun-
goicuari seinaren cristinautza ona gaiti. Oneec
dira, seinartuten daneco Aita, ta Ama
besuetacoren eguin biarrac.

Seinartuta, guero eguin biar daveena,
da. *Lelengo*: goguan euqui beti, bautismo san-
tuban seinagaz, ta seinaren gurasuaquin oratu
jacuen espirituzco seniqueria. Baliyo bagaco ez-
contzaren bat eguin ez daguijen inos alcarren
artian. *Bigarrenian*: Aita, ta Ama besuetaco-
ren eguin biarra da, eurac bautismoco Iturri
santuti atera even cristinauba, aparteco leguia-
gaz maite izatia. Bada, eurac erantzunda, eurac
lagunduta, ta eurac escubetan artuta, jaijozan
á seinartutuan gracijara. Orregaiti dira Aita
ordecuac, aren Pijadorijac Jaungoicua-
ren aurre- raco, ta eguijazco espirituzco Gurasuac. Au gai-
ti zordeutsee euren besuetaco umiai aparteco mai-
tetasuna, ta nai ona. *Iruugarrenian*: Euqui biar
davee contuba, euren besuetaco seinartuta da-
guijen, demporia danian conpirmacinoeco Sacra-
mentuba (1).

Laugarrenian: Aita ta Ama besuetacoren cer-
eguin nausija da, eurac besuetan artu daveenari,
cristinau on izaten eracustia. Gurasuen paltan, edo

gu-

(1) Poug. p. 3. sect. 1. c. 2. §. 4.

gurasuac euqui arren areec eracusten ez badentsee, aleguina eguin biar davee, besuetan seinu artu evenac, seinac dotrinia icasi daguijan, edadia davenian; Jaungoicuari, ta Eleisari obeidu daguijon; bautismoco bere aguindubac gorde daguizan; ta ceruraco vidian vizi dedin. *Esaten deutsut*, cirautseen San Agustinec beste dempora baten Aita ordeco guztiai (1), *Esaten deutsut*, bautismoco umiac daucazuzan guizon, ta emacume guztioi: ezautu daguizula ondo, bautismoco Iturrijan besuetan artu cenduzanen Pijadoriac zariala Jaungoicuaren veguijetan. Orregaiti, dino Santubac, gogoratu eguijezu sarri, ta esan eguijezu gogoz, gorde daguijela castidadia, maite izan daguijela zuentasuna, ta euqui daguijela caridadia. Eracutsi lelengoti, dino, ceuben besuetaco umiai *Credua*, *Aitagueuria*, Jaungoicuaren aguindubac, ta cristinautzan jaquin biar daveena.

Onan verba eguiten davee Eleisaren Gurasuac Aita ordecuen eguin biarrac gaiti. Eracustela batec artuten daven leguez bere contura, icasliari eracusteco, sail atan jaquin biar davena. Alan, Aita, ta Ama besuetacoc bere artuten davee euren contura, seinari cristinautzan jaquin biar davena, eracusteco. Besuetan artuten daveenac, dira espirituzco Gurasuac, dino San Dionisioc (2). Bada guraso on baten arduriagaz beguiratu biar deutsee, euren besuetaco cristinaubaren arimaco gauzai, ta salvetiari. Gurasuac, edo gurasuen lecuban dagozanac, contu eguiten badeutsee euren besuetaco umiari; ez dauquee Aita, ta Ama ordecuac eguin biarric. Baina, icus-

ten

(1) March. ubi sup. (2) Catec. Rom. n. 26.

ten badabee euren besuetaco cristinauba, errazoiaren ezauberara elduta : dotrinaric ez daquijala; Jaungoicuaren ezauberaric ez daucala; Sacramentubac artuten ez ditubala; artuteco, celan pres-tau ez daquijala; ta cristinautzaco bideti urtin davilela; eguin biar davee Aita, ta Ama besuetacoc euregan dana, jaquin biar davena, eracusteco, ta cristinau eguijazco baten vizi modura ecarteco.

¿Ta asco izango da, Curaac, ta Abadiac ataraco dagozala, ta orreec eracutsi biar deutseela, esatia? Ez, cristinaubac. Cura Jaunac, ta Abade Jaunac egozala, Eleisiac ordenau evan, Aita, ta Ama besuetaco seinari batiuan emotia. Apostolu Santubetati datorren usadijua, dala au, esaten dau San Dionisioc (1). Eleisiaren lelengo guiza aldijetaco Cura jaunac, ta Abade jaunac beequij-zan euren eguin biarra. Ta ziatz cobru emoten cutseen euren cer eguin santubai. Baina orduti ona beti icusten da, cristinau barrijari espirituzco gurasuac emotia. ¿Cegaiti bada au? Cura jaunec ostian cristinau barrijac euqui daguijen, gurasuen paltan, cristinau izaten, ta ceruba irabazten noc eracutsi, ta noc lagundu. Ez da bada asco izango Aita, ta Ama besuetacuentzat, Cura jaunac eracutsi biar deutseela esatia. Eureena da, à eguin biarra. Ta euren eguin biarrari, ez deutsee cobru emongo, inoc eguitecuagaz.

Bostgarrenian: Chito gauza ona, ta eurai jagocuena, da, Aita, ta Ama besuetacoc, eurarac bautismuan artu daveen umiari, errazoiaren usura eldu dedinian, esatia, ta gogoratu eraguitia: bautismo santuban bere ordez, cer erant-

(1) Id. ibid.

zun eutseen Jaungoicuari, ta Eleisiari; ce promes, edo esquini santubac, ta jasuae eguin zituban orduban Jaungoicuaren, ta altaren aurrian; celan aguindu euan, diabrubari, mundubari, ta araguiari guerra eguitia; Jesus Maitiaren Curutzari jarraitua; Jaungoicuaren aguindubac gordetia Eleisa Santiari obeidutia; ta cristinautzaco sinistutia caridiaren subagaz ixiota beari ariman euguitia. Au jagocue aita, ta ama besuetacofi gurasuen paltan. Batez bere, icusten badabee, euren besuetaco umia, Jaungoicuaren vide santuti aldenduta. Edo, davilela munduco vanitadetan, edo, escandaluco tratubetan, edo, pecaluguirijetan, edo, bere arimia galduteco bideetan; orduban gogoratu biar deutseez bere bautismoco aguindu santubac.

Sigarrenian: Aita, ta Ama besuetacoc erre-gutu biar deutsee Jaungoicuari, eurac batiuan artu daveen cristinauba gaiti. Bada modu gutti-tara lagundu biar deutsee, aleguinaz, cristinau eguiten lagundu entseenari, Jaungoicua serbiduteco, ta ceruraco izan dedin. Ta modu onen artian ez da guichien baliyo deutsana Aita orde-cuen sarritaco oracinoia.

Ara emen, cristinaubac, Aita, ta Ama besuetacoren eguin biarrac, Eleisiaren Gurasuac, ta Catecismuac dinuenez. Ez dira aaztuta, euquitacuac. Ez bada, baco-chac, jagocanez, ta preminiac escatuten deutsanez, aibat ciutren cobru emon biar deutseenac. Dada bagaric, con-tu artuco deutsee Jaungoicuae Aita, ta Ama besuetacori: ya ceren pijadore jarqui zirian, seinac euren besuetan batiatu zanian, ; Ta icusiric eurac batiuan artutaco seinac, bautismoco esquini san-

tubaquin aaztuta, Jaungoicuaren, ta cerubaren ezaubera bagaric, diabrubari, ta galdu biditari jarraituten deutsalara, aleguinaz contu eguiten ez-badeutsee, cristinauz vici dedin; cer erantzungo deutsee Jaungoico zucenari? Ah! Eurac pensau dai-quec, errazago dala, seinara besuetan artuten, ari dar-raicozan eguin biar santubai, cobru emoten baino.

Baita beste aldeti, cristinau guztiai jagocue, euren Aita, ta Ama besuetacori lotsa ona artutia; Arimiaren oneraco emoten deutseezan icasiquizunac, ta conseju onac esquer onagaz entzutia; euren esan santubai, ta cristinautza zuceneuai pocio, eta gogo pretagaz obeidutia; Aita, ta Ama besuetacori aparteco leguia, ta maitetasuna eracustia; ta eurac gaiti Jaungoicuari gogoz erregututia. Au jagocue cristinau guztiai euren Aita, ta Ama besuetacoren ondraraco, ta esquer oneraco. Aitu dozu bada, neure entzula onac, cetaraco seinari emoten jacozan batuan Aita, ta Ama besuetaco. Baita ceintzuc dirian oneen sail ataco eguin biarrac bere.

Derichat, eracutsi deutsudala Icasiquizun onetan, Bautismoco Sacramentu Santubaren gainian zeubec jaquin biar dozuna. Esan deutsut: Ceizate daucan bautismuac: Noe ichi euscun Sacramentu Santu au: ~~Ce biarrac~~ dan, gueure arimac salvetaco; ceaz eguiten dan: Celan eguiten dan: Premina orduban ceinec eguin leguijan: Bautismuac gueure ariman cer eguiten daven: Demporia baino, leenag ~~galduen~~ dian seinai, celan bautismuagaz lagundu biar jacuen.... ta azquenic, Aita, ta Ama besuetacori jagocuen eracutsija. Oni darraico, neure entzula onac, leen esan deutsudana. 1. Jaungoicuari esquer onac

emotia, cristinau eguin guinduzalaco. 2. Sarri, edo beti goguan euquitia, batiuan Jaungoicuari eguin gueuntsazan esquini santubac, ta altubac. 3. Cristinautzaco eguin biarrae, ta jaquinquizunac ondo icastia. 4. Cristinaubaren icen santuba inos lotsatuco ez dan vici moduba beti euquitia. Onegaz izango gara duda bagaric guztioe ceruco betico Echagunac.

¡Oh, Jesus, gueure Salvazaille maitia! Zeuc artu guinduzuzan bautismo Santuban zeure Semetzat, ta zeure ondriaren jaolarzat. Ceuri escatuten deutsugu bada, amaitu daguizula, guggan asi dozun gracijazco biarra. Ez zinduguzan zeu ezautuco, ceuc, ceure Eleisara eruanda, batiatu ez baguinduzuz. Emon eguiguzu bada Jauna, gracia eguilia, cristinau izateco ondria, ceuganic daucagun leguez, euqui daigun, Ceruban beti ceugaz vizi izateco, ta ceure ontasunac cantetaco dichia. Amen.

COMPIRMACINOECO

SACRAMENTUBA

Tunc imponebat manus super illos, et accipiebant Spiritum Santum. Act. Apost. C.

ICASIQUIZUN BACARRA.

Ccinetan esacusten: *Bigarren Sacramentubaren izatiari, ta eguitiari jagocana.*

Jesucristo, gueure Jaunac bigarren lecuban ichi
cus-

emotia, cristinau eguin guinduzalaco. 2. Sarri, edo beti goguan euquitia, batiuan Jaungoicuari eguin gueuntsazan esquini santubac, ta altubac. 3. Cristinautzaco eguin biarrae, ta jaquinquizunac ondo icastia. 4. Cristinaubaren icen santuba inos lotsatuco ez dan vici moduba beti euquitia. Onegaz izango gara duda bagaric guztioe ceruco betico Echagunac.

¡Oh, Jesus, gueure Salvazaille maitia! Zeuc artu guinduzuzan bautismo Santuban zeure Semetzat, ta zeure ondriaren jaolarzat. Ceuri escatuten deutsugu bada, amaitu daguizula, gugan asi dozun gracijazco biarra. Ez zinduguzan zeu ezautuco, ceuc, ceure Eleisara eruanda, batiatu ez baguinduzuz. Emon eguiguzu bada Jauna, gracia eguilia, cristinau izateco ondria, ceuganic daucagun leguez, euqui daigun, Ceruban beti ceugaz vizi izateco, ta ceure ontasunac cantetaco dichia. Amen.

COMPIRMACINOECO

SACRAMENTUBA

Tunc imponebat manus super illos, et accipiebant Spiritum Santum. Act. Apost. C.

ICASIQUIZUN BACARRA.

Ccinetan esacusten: *Bigarren Sacramentubaren izatiari, ta eguitiari jagocana.*

Jesucristo, gueure Jaunac bigarren lecuban ichi
cus-

euscun Sacramentu Santuba, da, neure entzula onac, *Compirmacinoia* esaten jacona. Sacramentu au gaiti dino Erromaco Catecismuac (1): *Cura jaunac beti izan badavee compirmacinoeco Sacramentuba eracutsi biarra; orain duda bagaric inos baino, gueijago dendatu biar davee, cristinaubai eracusten Sacramentu Santu onen izatia, ta gracijac. Bateti, cristinau aseoc jaamonie eguiten ex deutseelaco Sacramentu oni. Ta besteti, guichi dirialaco, Sacramentu onec daucazan prutu gracijazcuquin, balijetara, dendatuten dirianac. Eracutsi biarjaco bada cristinaubari, Sacramentu oni jagocan icasiquizuna. Orduba danian, ezaubera osuagaz, ta presta era onagaz artu daguijan compirmacinoeco Sacramentu Santuba, ta aren gracia ugarijac. Onetaraco, esango deutsut dotrina onetan: 1. Sacramentubaren izatiari, ta eguitiari jagocana. 2. Celan artu biar dan. 3. Cer eguiten daven.*

I. Lelengo eracutsi biar jaco cristinaubari: *Compirmacinoiac* cer esan gura daven. Ezda bada beste gauzaric aituten *Compirmacinoiagaz*, ez bada; leen sendo daguana, senduago eguitia: leen pirme daguana, pirmiago eguitia; edo, leen indar onian daguanari, indar gueijago emotia. Au be-
 rau eguiten dau bada Eleisiaren bigarren Sacramentubac cristinaubagaz. Bautismuac emoten deutsa gracijaren vizitzia, gracijaren indarra, ta sendotasuna. Ta onen gainera *Compirmacinoeco Sacramentubac* emoten deutsa cristinaubari aparte-
 co indarra, pirmezia, ta sendotasuna, Jesucristoren soldautzan pelietaco. Alan, esan guinai-
 jo *Compirmacinoeco Sacramentubari Sendotutece*
 Sa-

(1) De Confirm. n. 1.

Sacramentuba. Bada Sacramentu onen eguite nau-
sija da, gracijan daguan arimiari, indar barrija,
ta sendotasun barrija emotia, Jesucristoren on-
dria cristinautzan bildur bagaric zaintuteco.

II. Baita sinistu biar dau cristinaubac, arimia-
ren sendogarrico Sacramentu au ichi euscüla Je-
sucristo, gueure Jaunac berac. Baita Jesucristo
gueure Jaunac berac ichi euscun, Erromaco Ca-
tecismuac esaten daven leguez (1), Compirma-
cinoeco Sacramentubaren gueija, ta eguite mo-
duba bere. Bada, Jaungoicuac berac, ez bada
bestec, ezin emon leguijo munduco gauza bati,
pecatuben parcagarri, ta gracijaren gueigarri iza-
teco virtutia. Au gaiti, Eleisiaren zazpi Sacra-
mentubac dira Jesucristo, Jaungoico, ta Guizon
eguijazcuac berac ichijac, leen esan dan leguez.

III. ¿Cer da bada Compirmacinoeco Sacra-
mentuba? Oni erantzuteco, esaten da: 1. Obis-
po Jauna dala berez Compirmacinoeco Sacra-
mentugaina. Apostolu Santubai, ta areen orde-
co Obispo Jaunai emon eutseen Jesucristoc, cris-
tinaubac compirmeetaco, alizatia 2. Sinistu biar
dogu, batiatu bagaric daguana, ezin compirmau
leitequiala. Bada nora eecua da batiatutia, bes-
te Sacramentubac artuteco. 3. Jaquin biar da,
compirmacinoeco Sacramentuba ez jacola cristi-
naubari bein baino, emoten. Batiua, Ordia, ta
Compirmacinoia ez dira barristetan, beste Sacra-
mentubac leguez. Au ezautu ezquero, esaten da
bada, neure entzula onac: Compirmacinoeco Sa-
cramentuba dala, *batiatuta daguan cristinauba-
ri balsamuagaz naastautaco, ta Obispo jaunac
Consagrautaco orijuagaz becoquijan Obispu re Cu-
rut.*

(1) N. 6.

rutzia eguitia; esanagaz: *marqueetan zaitut Cu-
rutziaren senailiagaz, ta compirmetan zaitut osa-
suneco Crismagaz Aitiaren, ta Semiaren, ta Es-
piritu Santubaren izenian: Amen.* Au da, com-
pirmacinoeco Sacramentubaren gueijari, izatiari,
ta eguitiari jagocana. Baina gauza ona da, cris-
tinaubari aituten emotia, oneec guzioc cer esan
gura daveen.

IV. ¿Cer esan gura dau bada Crismac, edo
Sacramentu onen gueijac? Gauza asco esan gu-
ra ditu, neure entzula onac. Ta guztiac dira, Sa-
cramentu onen eguitadiari jagocuezanac. Crisma
da balsamuagaz naastautaco orijo consagrauba.
Orijuac sendotu, ta zalduten ditu gorputzac.
Orijuac da vijotceco alegrijaren senailia. Orijuac da
arguigarrija, ta pozgarrija. Orijuac da baque onar-
ren senailia. Orijuac da, nai burdiniari, nai zu-
rari, nai arriari, nai beste edocein gauzari echu-
ria edertuten deutsana, zaltasuna, ta pirmeccia gor-
detan deutsana. Orijuac da, gauzac usteldu baga-
ric, ugartu bagarie, sistu, edo irotu bagarie gor-
detan ditubana. Alan, osasuna, ta indarrac gor-
putzian gordetaco, esaten evan Salomonec: *zeu-
re buruban ez daquizula paltau orijua* (1). Ar-
guitasuna, edertasuna, gozotasuna, zaltasuna, sen-
dotasuna, ta osotasuna emoten deutsee orijuac,
ezarten jacuen gauza guztiai. Orregaiti Escritura
sagradaban aimbeste bidar Espiritu Santubac ai-
tututen dau orijua, ta arbola orijoguina, edo
Olipua, alaco, esan dirian ontasunetati, bat, edo
bat aituten emon gura deuscunian. Berau gaiti,
ainchinaco burrucarijac bere, orijuagaz gorput-
zac igortzita, juañ oicirian alcarregaz pelietara.

Ori-

(1) Eccl. c. 9.

Orijua balsamuagaz naastetan da, compirmacinoeco Sacramentuba eguiteco. Balsamuac bere, beste ascoren artian: eguitade bi daucaz chito ezagunac. Bata da usain gozua. Espiritu Santubac aintzat artuta, chito jaso andija emoten deussa, bere Esposiaren icemian esaten davenian: *Balsamo usaintsu baten moduban, emondot usaina* (1). Bestia da, balsamua izatia pasmuaren contracua. Gorputzac, pasmua ganic libretaco, ta usteldu bagaric gordetaco, balsamotuten dira. Izan ezquero bada Compirmacinoe gueija Orijua, ta balsamua, alaco eguitade, ta ontasun aguirijac dauqueezanac; berecautan leguez, ezaututen da, compirmacinoeco Sacramentubac gueute arimetan cer eguiten daven. Onegaz aituten da, compirmacinoeco Sacramentubac sendotu, edertu, osotu, ta zaldu eguiten davela gueure arimetaco gracija. Impernuco etsaijaren tentacinoiac, ta asmo galdubac inos goitu ez daguijen. Pecatubaren usreltasunagaz ezaindu ez dedia. Ta gracijaren usain gozua, ta estimauba galdu ez daguijan. Baita Obispo Jaunac consagrautacua izan biar dau orijo balsamuac, edo crismac bere. Bada San Pavian, Aita Santu Martirijac eracusten dau, Erromaco Catecismuac dinuanez (2), Jesucristo, gueure Jaunac alan eguiteco, aguindu cutseela Apostolu Santubai Eguben Santu gaveco apartijan. Obispo Jaunaren consagracinoiac prestetan ditu Oriju, ta balsamo bat eguina, Sacramentubaren guei izatera. Bada consagrau bagaric, ezin legui euraquin Sacramenturic.

V. Compirmacinoia eguiteco verbac bere, guztiaac dira pelliadaraco cristinauba prestau, ta, az-

eor-

(1) Eccl. c. 24. (2) N. 10.

cortuten daveenac. *Marquetan* zaitut *Curutzia-
ren senailiagaz*, esaten deutsa Obispo Jaunac,
crismagaz becoquijan curutzia eguinda. Curutzia,
ta curutziaren senailia da cristinaubaren arma
sendua, ta seguruba. Curutciagaz goitu cituban
Jesucristo, gueure Jaunac arimen arerijo guztia.
Ta curutzia ichi euseun arma nausitzat, mun-
duba, diabruba, ta araguija goituteco. *Ta Com-
pirmetan* zaitut *osahunaren crismagaz*, dirautsa
Obispo Jaunac compirmacinoian. Verba oneec,
ta crismagaz becoquijan igorztiac, edo ungidu-
tiac, guztia esan guradau, cristinaubari sacra-
mentu onetan emoten jacon espirituzco alizate
sendua, ta indartsuba. ¿Ta noren icenian? *Ai-
tiaren, ta Semiaren, ta Espiritu Santubaren
icenian.* ¿Cer izan leiteque bada gauza ataracua-
gua Sacramentu Santu onec arimiari emoten deut-
san sendotasuna, eracusteco, balsamozco Orijo
consagrauba, agaz becoquijan curutzia eguitia, ta
esan dirian verba santubac baino? Becoquijan
eguiten da curutzia bere. Becoquijan, lotsa lecu-
ban. ¿Ta cetaraco? Inos lagun aurrian lotsatu
ez dedin cristinautziagaz. Inos lotsatu ez dedin,
Jesusen ondria zaintuten, ta Curutce Santiari jar-
raituten. Onetaraco eguiten jaco becoquijan cu-
rutzia, compirmetan danari.

Baita, emoten deutsa Obispo Jaunac, com-
pirmetan danari, escubagaz matrellaco bat bere.
Onegaz aituten emonten da; compirmauta da-
guana, ija dala Jesucristoren soldauba. Ez, bes-
tiac joteco. Ez, lagunari min emoteco. Ez bada,
Jesusen icenian, lagunac emoten deutseezan ga-
chac, ta eguiten deutseezan nai bagaac, onian
eruateco. Jesucristo ez zan mundura etorri, ino-

ni gach eguitera. Baina bai, inoc eguin eutsazan gachac, paciencijaz iragotera. Beste aimeste eguin biar dau, compirmauta daguan cristinaubac.

VI. Baina, gogora etorrigo jatzu benturaz, cristinaubac. ¿Ez guinduzan bada bautismo Santubac eguin guztioe Jesucristoren soldau? ¿Cetaraco da bada Compirmacinoia, batiatuta egon ezquero? Esaten da bada, neure entzula onac: Vitaarte andija daguala bautismuaren, ta compirmacinoiaren artian. Bautismua da, gracijaren vicitzara jaijoteco. Ta Compirmacinoia da, jaijotaco gracia sendotuteco. Bautismuac eguiten gaitu Jesucristoren Seme. Ta Compirmacinoiac Jesucristoren Soldau. Au eracusten deuscu San Melquiades, Aita Santa Erromacuac, edocein nec aituco daven moduban. Dino bada (1): Aguintarijac soldautzat nor bait artuten davenian, ez deutsa soldautzaco senailia, edo ezagungarrija emoten bacarric; ez bada, ezagun garrijaren gainera, emoten deutsaz armaac, soldautzan pelietaco. Alan jzoten jaco cristinaubari bautismuan, ta compirmacinoian. Espiritu Santubac, ceruti jatsita, bautismoco iturrijan emoten deutsa arimiari gracia; ta compirmacinoian, gracia gordetaco indarra, ta armia. Ta munduban beti vici biar dogun leguez arimiaren etsaijen contra peliadan, Bautismua da, vici izateco, ta compirmacinoia pelietaco. Bautismuac garbituten gaitu, ta compirmacinoiac sendotuten gaitu. Asco da bautismua, gteu salvetaco. Baina, bautismuaren gainera da compirmacinoia, arerijuae goituteco. Onan eracusten deuscu, cristinaubac, Melquiades Santubac, bautismuagaz compirmacinoia-

(1) March. De Confirm. Lect. 5.

ñaren artian daguan vitaarte gracijazcua. *Bautismuan emoten da Espiritu Santuba, pecatubac parcatuteco; ta compirmacinoian, pecatuban jausi ez dedin, pelietaco, dino San Pedro Damianoc (1). Icasi ezquero bada cristinaubac, compirmacinoeco Sacramentubari jagocana; jaquin biar dau, celan pestau biar daven, Sacramentu Santu au artuteco.*

VII. Onetaraco esaten da aurriz, batiatu bagacuac, ezin artu leguijala Compirmacinoeco Sacramentuba. Baina cristinau batiatubac artu legui Compirmacinoia. *Ta Eleisa Ama Santiañ hito naidau, bautismuagaz bere Semetzat artu dituban cristinau guztiaç, compirmacinoiagaz cristinaubaren izate osora eldutia, dino Erromaco Catecismuac (2). Alan, al izan ezquero, artu biar dau cristinaubac Compirmacinoeco Sacramentu Santuba. Esaten da: Ez dala, ecer eztat, edo balijo guichicotzat euquia, ichi biar compirmacinoia. Ez bada, estimau biar dala, gauza balijo andicotzat euqui biar dala, ta ordu onian al izan ezquero, artu biar dala. ¿Ez daquizu, esaten eutsan San Geronimoc Luciperiano heregiari, Eleisiaren usadijua dana, battiatuba Obispo Jaunac escubac imintia, ta Espiritu Santubari dei eguitia? ¿Dinozu: nun escribiduta daguan? Apostoluben Eguitean. Ta Escrituriaren esanic ez balego bere, cristandade guztiaç alan eguitia, edo compirmetia, aguindu baten tercijsua da. Modu onetan eracusten evan San Geronimoc Escritura sagradubagaz, ta Eleisiaren betico usadijuagaz compirmacinoeco Sacramentubaren preminia.*

Compirmacinoeco Sacramentuba artuteco, prestatu biar dau cristinaubac, (errazoiaren usura eldu dana, bada) pecatuben damu eguijazcuagaz. Esaten da: pecatu mortalian daguanac, compesau biar davela, compirmetara orduco. Bada, pecatu illgarrijagaz compirmauco balitz, eguingo leuque acrilegijozco pecatu andija, Sacramentu Santuba pecatuban artu davelaco. Onezaz gainera, dino Erromaco Catecismuac (1), Compirmacinoeco Sacramentuba artuteco demporan, gauza ona dala, barubagaz, limosniagaz, ta beste eguitade santubaquin cristinaubac prestatia. Au eracutsico deutsee Cura jaunac cristinau pielai, ta gurasuac euren umiai. Onetaraco gogoratuco deutseez, Compirmacinoeco Sacramentu Santubac gueure arimetara dacazan gracia, ta mesede santubac, ta ugarijac. Ta artuco davee cristinaubac Sacramentu Santu au, aibat onduen prestanta, sinistute eguijazco bategaz, Jaungoicuanaco gogo vicijagaz, pecatuben damu osuagaz, ta arima garbijagaz Espiritu Santubari dei eguinda, artu biar da Compirmacinoeco Sacramentuba. Ez dago dempora erabaguiric, cristinauba compirmetaco. Errazoiaren usura cristinauba eldu dedinian, da tertcijoric oneena, compirmeetaco, dinue Erromaco Catecismuac, San Carlos Millanguac, ta beste ascoc. Orduban asten dira arimiaren arerijuac cristinaubaren contra. Ta orduban dau biarren gracia sendotutia, ta Sacramentubaren virtutiagaz vizcortutia, arimaco etsaijac goituteco, ta Jesusen ondria zaintuteco. Baina, Obispo jaunari derichonian, errazoiaren usuba baino leenago seinac

com.

(1) N. 19.

compirmetia, ez dago eragotzita, dino San Carlos Millanguac (1). Icusi daigun bada: ¿ya cer eguiten deutsan cristinaubari Compirmacinoeco Sacramentubac?

VIII. Esandot, cristinaubac, dotrina onetan, eer eguiten daven Sacramentu onec gueure arimetan. Baina, oraindino obetuago aitu daguizun beronen virtute mirarizcua, jaquin biar dozu. 1. Compirmacinoeco Sacramentubac, beste Sacramentu guztia leguez, parcatuten ditubala berez pecatubac, ondo pretauta, artuten darian. 2. Iminten davela marca bat gueure ariman, inos bere castau, edo galduco ez dana. Soldaubac, soldau dan artian, darabilen leguez soldautzaco ezagungarrija; alan cristinaubac euquico ditu beti beragaz, bautismuan, ta compirmacinoian artu zituban mareac, edo cristinautzaco ezagungarriac, Jaungoicua Jaungoico dan artian. Ondo balijetan bada, Ceruban glorija gueijago euquiteco. Gaisqui pelietan bada, impernuban gueijago peneetaco. Gueure ariman isten daven ezagungarri au gaiti, ez da bein baino, artuten Compirmacinoeco Sacramentuba. 3. Compirmacinoeco Sacramentubac irasten dau, edo iminten dau Espirituzco Seniqueria, Bautismoco Seniqueria gaiti esan zan leguez. Bada, bautismuan emoten jacozan leguez seinari cristinautzaraco Pijadoriac, ta lagunac; alan emoten jacz Compirmacinoeco Sacramentuban. Ta bautismuac dacarren Espirituzco Seniqueria, dacar compirmacinoiac. 4. Compirmacinoeco Sacramentubac ariman-eguiten daven aparteco mesedia, da, leen esan dan leguez, gracia

(1) Conc. Mediol. Can. 5.

ja sendotutia, tentacinoiac goituteo. Sacramentubaren gracia indarrezco au ez da berez ezaututen ain ondo. Baina bai ezaututen da bere eguitadetan. Au aituteo, esaten deuseu Erromaco Catecismuac (1), gogoratu daigula, Apostolu Santubai cer jazo jacuen.

Bada, gauza jaquina da, Apostolubac bildurtijac, ta arpegi guichicuac ziriana, Jesusegaz ebilzarian, Jesusen Pasinoian, ta baita gaineco egunetan bere, Espiritu Santuba Ceruti eurretara jatsi artian. Judegubac Jesus preso artu evenian, Apostolubac bildurrez igues eguin even. San Pedroc, guztien artian indartsubenac, ta azartubenac, emacume condo baten verbiac bildurtuta, iru bidar ucatu evan Jesus, bere Jauna. Jesus illen arteti viztuta, guero bere, Judeguben bildurrez, eche baten sartuta, ezcutautata leguez egon cirian; Espiritu Santuba eurretara etorri artian. ¿Cegaiti bada au? ¿Celan ain bildurtijac, ta animo guichicuac Apostolubac? Ez beste gauza gaiti, ez bada Compirmacinoeco Sacramentubaren gracia osua artu ez daveelaco. Oraindino palta even Espiritubaren etortia, cein jazoten dan aparteco modubagaz, ta graciajagaz, Compirmacinoeco Sacramentuba, biar dan pres-ta eriagaz, artuten danian.

Bada Apostolubac eurac, Espiritu Santuba artu evenian Pazcua maijtezecoz, ez cirurijen leenguac. Judegubac, ta mundu guztia baino senduago, indartsubago, ta azartubago zirian. Judegubai plaza betian arpegiujan ezarten eutseen euren Jaungoico illtzaco pecatu erru gaistocua. Ta gentil ecandu nasaicuen artian bildur

ba-

(2) N. 22.

Bagaric prediquetan even gueure Jaungoicotzat, ta Salvazaile bacartzat Jesucristo Curutzian illa. Ez zituban bildurtuten Apostolu Santubac, Espiritu Santuba artu even ezquero, ez Aguintarriac, ez Soldaubac, ez ezpatac, ez carcelac, ez narru eraztiac, ez samia ebatiac, ez beste penagarric. Ez zirurijen ija guizonac, ez bada eceren bildur bagaco cerutar azartu batzuc.

¿Cec derichazu, alan sendotu zitubala? Compirmacinoeco Sacramentuban emoten dan Espiritu Santubaren gracia. Onegaz goituten ditu cristinaubac arimiaren arerijuac, munduba, diabrubu, ta araguia. Gracia Santa, ta sendo onegaz aibeste guizon, ta emacumec, bai edadecuac, ta bai gaztiac autortu davee Jesusen icen santuba, ta zaintu davee Jesusen ondria bildur bagarie Aguintari gogorren aurrian penagarriric andijenetan. ¿Ceibat guizon edadecoc goitu ditubee laba gorijac, ta calzaidu zorrotzac bildurtu bagaric, Jesus ez ucatutia gaiti? ¿Ceibat nescatilla gaztec burla eguin deutsee borregubai, batzuc artcen, ta otsuen artian, beste batzuc orijo iraaquinezco galdaretan, beste batzuc azote gogorretan, ta beste ascoc lotsarizco milla pena garratzen artian, vicitcia galdutera guino, Jesueristoren icen bedeincatuba, amodijo garbija, ta verbia zaintutia gaiti? ; Oh, Cristinaubac! Ez dauquee ceimbatec onetarico Espiritu Santubaren eguitade arrigarriac. Ta oncen gracia, ta sendogarrija emoten jaco cristinaubari Compirmacinoeco Sacramentuban.

Gogoratu bada, neure entzula onac, Sacramentu Santu onen izatiari, ta eguitiari jagocana: Celan prestauta artu biar dan : Ta cer eguiten da-

daven gueure arimetan. Escatu daijogun Espiritu Santubari, gueitu daguijala gueure sinistutia, sendotu daguijala gueure gracia, arguitu daguijala gueure adina, sutu daguijala bere amodijo santubagaz gueure nailla muquerra, igartu daguizala gueure vijotzetaco guraari luurrezcuac, barristau daguijala gueugan orijo santubaren espirituzco igortzija, balsamo santubaren usain gozua, ta Curutce Santiaren indarra, inos lotsatu bagaric, beti jaso daigun, ta zaintu daigun Jesusen leguia, ta ondria munduban, ta gozau daigun Ceruban. Aitiaren, ta Semiaren, ta Espiritu Santubaren icenian. Amen.

PENITENCIJACO

SACRAMENTUBA.

Si impius egerit pœnitentiam ab omnibus peccatis suis, quæ operatus est, et custodierit omnia præcepta mea, et fecerit iudicium, et justitiam, vita vivet. Ezequiel. Cap. 18.

I. ICASIQUIZUNA.

Ceinetan eracusten dan: 1. ¿Cer dan Penitencija?
2. ¿Ceibat modutacua dan? 3. ¿Ce preminatacua dan?

Trentoco Batzaar Santubac, ta beste Eleisia-
ren Eracustacue iminten davec, neure cristinaubac,
Compirmacinoeco Sacramentubaren ondoric Co-
mu-

daven gueure arimetan. Escatu daijogun Espiritu Santubari, gueitu daguijala gueure sinistutia, sendotu daguijala gueure gracia, arguitu daguijala gueure adina, sutu daguijala bere amodijo santubagaz gueure nailla muquerra, igartu daguizala gueure vijotzetaco guraari luurrezcuac, barristau daguijala gueugan orijo santubaren espirituzco igortzija, balsamo santubaren usain gozua, ta Curutce Santiaren indarra, inos lotsatu bagaric, beti jaso daigun, ta zaintu daigun Jesusen leguia, ta ondria munduban, ta gozau daigun Ceruban. Aitiaren, ta Semiaren, ta Espiritu Santubaren icenian. Amen.

PENITENCIJACO

SACRAMENTUBA.

Si impius egerit pœnitentiam ab omnibus peccatis suis, quæ operatus est, et custodierit omnia præcepta mea, et fecerit iudicium, et justitiam, vita vivet. Ezequiel. Cap. 18.

I. ICASIQUIZUNA.

Ceinetan eracusten dan: 1. ¿Cer dan Penitencija?
2. ¿Ceibat modutacua dan? 3. ¿Ce preminatacua dan?

Trentoco Batzaar Santubac, ta beste Eleisia-
ren Eracustacue iminten davec, neure cristinaubac,
Compirmacinoeco Sacramentubaren ondoric Co-
mu-

muninoeco Sacramentuba. Baina, bateti gueure errijetaco gazte erriari eracusten jacon leguez, Compirmacinoiaren urrengo *penitencija*; ta bes-teti, comulguetara orduco, oidan leguez com-pesetia; uste dot, ez dala errazoeti campora izan-go, comuninoeco Sacramentuba baino, leenago eracustia compesinoecua, edo penitencijacua.

Gauza guichi izango dira cristinautzaco eracutsi santuban, ondo icasteco, ta aituteco premina gueijago dauqueenac, penitencija eguijazco bati darraicozanac baino. Duda bagaric, chito cris-tinau asco vici dira, neure entzula onac, urte luceetan, pecatubaren besuetan ló eguiten daveala, *penitencija eguijazcuaren* azaleco ezaubera illun bat baino ez dauqueelaco. Eleisa Ama Santiac pena andiATEGAZ negar eguiten dau bere Semen gach triste au. Bada esaten dau bere Batzaar oso baten (1): *penitencija palsua dala, beste naiba-guen artiam Eleisa Ama Santia chito asco pe-neetan davena*. Berau gaiti contu estuba iminten deutsee Eleisa Santiac Obispo Jaunai, Cura, ta Sacerdote Jaunai, eracutsi daguiuen cristinau pielai, inos cansau bagaric: Penitencija eguijazcuaren iza-tia, ta preminia. Euren eracutsijaren paltaz, di-no (2), cristinauben arimac penitencija paltua-gaz engainauta, impernura juan ez ditezan. *No falsis penitentiis laicorum animas decipi, et in infernum detrahi, patiantur*.

Eleisa Ama Santiaren aguindu, ta opa on au neure eguiquizuntzat artuta, gogo onagaz eracutsico deutsut, cristinaubac, Sacramentu one-tan aimbat laburren, ta arguiruen, penitencija eguijazcuari, ta Compesinoeco Sacramentubari

(1) Conc. Later. (2) Id.

gaiti. Izan leiteque Ceruba, edo impernuba gaiti. Baita, cleituba, osasuna, edo euquiya galdu davelaco bere. Baita, adisquide bategazcua galdu davelaco bere. Leenago nai izan daven gauzia, damututen jaconian, ta garbatuten jaconian, dauca vijotzac penia. Ta au da berez penitencija. Ascotan izaten da pena au munduco gauzac gaiti. Ta orduban da munduco penitencija. Penitencija onec erijotzia dacar, dino San Paulo Apostolubac (1). *Sæculi autem tristitia mortem operatur.*

Orain aita dogun penitencija da, Jaungoicua gaiti artuten dana. Jaungoicuaren aguinduba aisi davelaco, vijotzian artuten daven penia, da, cristinauba salvetan daven penitencija. Onec, dino Apostolu Santubac, *dacarrela arimaco osasuna* (2). Alan, Espiritu Santubac lecu ascotan esaten deuscunian, penitencija eguiteco, ta penitencijaren preminia: *Batian: Eguizu penitencija, Ceruco Erreinuba urreratu da, ta* (3). *Bastian (4): penitencija eguiten ez badozu, guztioz era batera galduco zara. Lecu baten (5): penitencija eguiten ez badogu, jausico gara Jaungoicuaren escubetan, ta ez guizonen escubetan. Beste baten (6): pecatarijac eguiten badau bere pecatu guztien penitencija..... Vizico da Ceruban. Ez da illgo..... Viurtu zaitte vijotz guztiagaz Jaungoicuagana, ta saluaco zara.....* Jaungoicuac onaco verba ascogaz escabuten deuscunian penitencija, dinot, neure cristinaubac, escabuten deuscula, pecatubagaz Jaungoicua bera injurijau dogulaco vijoteco penia, ta damuba. Pecatu egui-

(1) 2. Chor. 1. (2) Ibid. (3) Matth. 3. (4) Luc. 13. (5) Eccl. 2. (6) Ezeq. 10.

na garbatutia; ta, osteria peccaturic ez eguiteco asmo vizija artutia, peccatuba Jaungoicuaren contra dalaco, da penitencijaren eguinquizuna.

Pecatu eguin davenac, ezin ucatu legui, Jaungoicuaren aguiniduba ausi davena. Ezin ucatu legui, Jaungoicuaren esana eguin baino, bere gurarija eguin, naijago izan davena. Ezin ucatu legui, Jaungoico Andijari, ta Santubari lotsia galdu deutsana. Bada penitencija eguiteco, ezautu biar dau bere gaisqui eguina. Damutu biar dau vijotzian peccatu eguinagaz, Jaungoico Santubari lotsia, ta ondria galdu deutsalaco. Escatu biar deutsa Jaungoicuari bere peccatubaren parcacinoia. Artu biar dau vijotzian gogo osua, osteria peccaturic ez eguiteco. Aldatu biar dau peccatuco videri, ta ocasinoeti. Ta prestau biar dau, peccatuba autortuteco compesinoian, aldàguijan, parcacinoia Jaungoicuaganic jadiisteco uste osugaz. Au da penitencija eguijazcuaren eguitadia. Pecatu eguin evanian, gueijago gura eutsan peccatu gueijari, Jaungoicuari baino. Bada penitencija eguijazcua eguiteco, gueijago gura biar deutsa Jaungoicuari, beste gauza guztiai baino. Au da, penitencijagaz Jaungoicuagana vijotza viurtutia. Pecatu eguin evanian, luurreco gurari bat gaiti ichi eutsan betico Jaungoicuari. Bere nai oquer baten truque saldu evan Jaungoicua. Gueijago maitetu evan peccatu guei bat, Jaungoicua baino. Bada penitencija eguiteco, luurreco gurari eragetzi guztiai ichi biar deutsee Jaungoicua gaiti. Munduco gauza guztia, osasuna, cleituba, eujuija, ondasunac, adisquidiac, ta vizitecia bera bere trucau biar ditu, ta galdu biar ditu, biar badira, Jaungoicua ez galdutia gaiti. Maitetu biar

dañ Jaungoicua vijotz vijotceti, beste gauza guz-
riac baino gueijago; ta gorrotua artu biar deutsa,
eguin daven pecatubari. Au da, penitencija egui-
jazcuagaz pecatarija Jaungoicuagana viurtutia.

Benetan Jaungoicua gaiti pecatubagaz garba-
tuta daguanac, beti dauca vijotcian penia, ta nai-
baguia, Jaungoico Santuba, ta Altsuba pecatu-
bagaz asarratu, ta galdu davelaco. Baina, pe-
catubaren garbajac bateti emoten badeutsa mina,
ta penia vijotcian, ta tristecia ariman, Jaungoi-
cuaren contra pecatu eguin davelaco. Besteti
emoten deutsa uste oso bat, Jaungoico onaga-
nic bere pecatubaren, ta gaisqui eguinaren par-
eacinoia jadisteco. Baita penazco, ta damuzco
amodijo garratz gozo bat bere, Jaungoico On,
Parcazaillia maitetuteco, ta ostera pecatubagaz ez
asarratuteco. Au da, penitencijac pecatarijaren vi-
jotcian eguiten daven aldatzia. Pecatu eguin eva-
nian, ondø erichon pecatubari; ta gorroto eut-
san Jaungoicuari. Orain gorroto deutsa pecatu-
bari; ta ondø gura deutsa Jaungoicuari. Ordub-
an bere ezauberaz, ta naiz ichi eutsan Jaun-
goicuari, ta Cerubari gurari gaisto bat gaiti. Orain
gurari chaar guztia, ta gorputza penau, ta min-
du gura lituque, Jaungoicuaren naija eguitia gai-
ti, ta ceruba ez galdutia gaiti. Orduban nai eu-
quian Jaungoicoric ez egotia, beti pecatu egui-
ten egoteco. Orain nai leuque, peccaturic ez ego-
tia, beti Jaungoicuagaz egoteco. Orduban peccatubaren
pisubac erasten eutsan bere gogua luurre-
co atseguinetara, beste cer maiteturic ez balego
leguez. Orain peccatubaren damubac emoten deut-
sa luurreco atseguin guztien gogobetia, ta icusi
ezina, ta jasoten deutsa bere gogua, ta vijotza.

espirituzco atseguin gozuetara. Orduban, pecatu eguin evanian, beguiratuten eutsan Jaungoicuari *Izate* Andi, Astun, Illun, Gogor, Zelotsu bati leguez; ta pecatu eguitiari, gauza eder, bigun, gozo, ecer gaiti bere ichi ezin leguionari leguez. Ta orain, pecatubagaz damututa daguanian, Jaungoicuari beguiratuten deutsa Aita, On, Bigun, Parcazaille, guztiz Maitegarri, berac bere erruz asarratuta, daucanari leguez; ta pecatubari, gauza deunga guztietati deunguenari; ezainenari, ta gorroto gartijenari leguez.

Au da, penitencija eguijazcuac pecatarijaren vijotzian, ta ariman eguiten daven aldatza Santuba, ta espirituzcuac. Aldatza Santa once erasoten deutsa pecatarijari arima arimati pecatubaren minagaz, ta damubagaz: *¡Oh, ce gaisqui eguin dodan! ¡Oh, ce azartu deungacua izan nansan, Jaungoicuari lotsia galduteco! ¡Jaungoicua desondretaco! ¡Oh, ce berandu ezautu xaitudazan, neure Jaungoico Ona, ta Parcazaille maitia! ¡Oh, pecatu madaricatuba! ¡Oh, milla vidadar leenago ill banintz, Jauna, ceure legue Santuba ausi baino! ¡Oh, Jesus, ceu besuai, xabaliq, biloxic ill xinian Cunuzian josita ni gaiti, ta nire pecatu eguin dot ceure contra! ¿Ceo itsutu ninduban ni alan, neure Jauna, ta Jaungoicua, ceure contra pecatu eguitico? Misericordija, Jauna, nigaz. Parcatu, Jauna, niri neure pecatubac. Damu dot, Jauna vijotz guztitic, pecatu eguina. Ez dot, Jauna, ostera eguingo ceure gracijaren laguntasunagaz. Bitoz, Jauna, nice ganera emen gachac, ta mingarrijac, neure pecatuben castiguraco. Penau naguizu, Jauna, emen, ta parcatu eguidazu guero Ceruban....*

Ara

Ara emen, cristinaubac, aituten emonda cerbait, cer dan penitencija eguijazcua. Penitencija eguijazcua iminten dan ariman pecatubaren damuba, ta gorrotua; vildurrezco, ta lotsa oneco amodijua Jaungoicuaganaco; pecaturic osteraz eguiteco asmo sendua; pecatubaren parcacinoia Jaungoicuaganic jadisteco uste osua; ta pecatuba compesetaco gogo eguijazcua.

II. Modu bitara, dino Santo Tomasec (1), aitu leguijala, penitencija. Batera, pecatubaren damuba dan leguez. Ta bestera, Compesinoeco Sacramentuba dan leguez. Ez da esaten aulgaiti, penitencija bi diriala. Ez bada dira penitencija eguijazcuaren era bi. Bata da, vijotzian, edo ariman artuten dan pecatubaren damu vicija, ta eguijazcua, Jaungoicuaren contra pecatu eguin davelaco, leen esan dan leguez. Bestia da, vijotzian daucan pecatubaren damu eguijazcua, Compesinoeco Sacramentuban seinale ezagunaquin aguertutia. Lelengo modubaren, edo vijotceco damu eguijazcuaren gainera, bigarrena gueituten deutsa, damubaren ezagun garrija aguirira compesinoian aguertutia. Lelengo damubaren moduba, edo eria beti izan da nora eccua, peccatarija saluetaco, laster esango dan leguez. Baina bigarrena, Jesucristo, gueure Jaunac compesinoeco Sacramentuban ichi euscuna, da. Jesucristo gueure Jaunac aguindu; euscun, batiatu ezquero eguinico pecatu illgarrillac, vijotceco damu eguijazcuagaz guztiac compesetaco. Au da penitencijaco, edo compesinoeco Sacramentuba.

Erromaco Catecismuac esaten deuscu, Jesucris-

(1) P. 3. q. 84.

cristo gueure Jaunac cetaraco jaso evan penitencija eguijazcua Sacramentubaren izatera. ¿Cetaraco bada? Ciurrago, ta segurubago egon gaitozan gueure pecatuben parcacinoiaren gainian. Jaungoicuac aguindu deutsa pecatarijari pecatuben parcacinoia, damutu, ta garbatuten bada pecatubagaz. Damu eguijazco au dan leguez arimacua, ta vijotcecuca, icusten ez dana, ta oratuten ez jacona; dudiagaz, ta bildurragaz vizico zan beti peccatarija: ¿ya damutu zan, edo ez, pecatubaren parcacinoia jadisteco duinaan? *Bada, gure arimaco bildur zoli, ta triste au cer baitan osatuteco, Jesucristo, gueure Jaunac ichi euscun compesinoeco Sacramentuba. Gueure pecatubac damu eguijazcuagaz compesinoian autortuta, Sacerdotiac peccatuti ascaturten gaitubanian, sinistu daigun, edo uste segurubagua euqui daigun, Jaungoicuac Sacramentubaren vicaartez parcatu deus-cuzala gueure pecatubac* (1). Alan etorten jaco cristinaubari bere arimara, peccatari andija izan arren, ez daquit celaco sosigu bat, ta, peccatubac parcatu jacozan, uste oso bat, beragan dan guttia eguinda, damu eguijazco bategaz compesitan danian.

Emeti ezaututen da, neure cristinaubac, compesinoeco penitencijac ez ditubala peccatubac parcatuten vijotceco penitencija bzaric. Azaleco penitencija paltua da. Ao utsezco penitencija paltua da. Vijotza aldatu, ta onduten ez daven penitencija; peccatubaren damubac ariman min emoten ez deutsan penitencija; peccatubaren gorrotua, ta Jaungoico Zucenaren, ta parcazaillaren vildur oneco amodijua ez dacarren penitencija, peni-

(1) N. 10.

nitencija palsuac dira. Vizitzia obaturten ez daven penitencija, pecatubari, ta pecatuco vidiari alde eraguiten ez deutsan penitencija, penitencija palsuac dira. ¡Oh, ceimbat onetarico penitencija paltso cristinauben artian! Sinistute sicu, ta soil bategaz vici dira cristinau asco urte luceñtan. Pecatubac autortu ezquero compesinoian, us-te dávee, parcatuta dagozala, pecatuba gaiti vijotza damutu, ta pecatuti gogua aldatu bagaric. Ez dau bada Jaungoicuac, ariman ondo damutu, ta garbatu bagaco, pecatu illgarriric parcatu. Ta ez dau aguinduten, parcatuco davela bere. Au gaiti da nora ecina penitencija eguijazcua, pecatarija salvetaco.

III. Bai, neure entzula onac. Ez zaitetz engainau gauza onetan. Bide bi baino, ez dagoz ceruraco. Edo erru bagueco vidia. Edo penitencijazco vidia. Erru bagueco vidia da, peccaturic eguin ez davenarena. ¿Baina, nortzuc dira onec, ondo esatez jantzi daiguzan? Gaistoquerijan sartu ez dirian umiac. Baita beste arima asco bere daucaz Jesusec bere Eleisan, Baal gaistuari belaua macurtu ez deutseenac. Pecatu illgarriric eguin ez daveen arimac. Cerubac gueitu daguizala. Onec duaz erru bagaco, edo inocencijaco videti cerura.

¿Baina eguin dozu pecatu illgarrija? Bada ez dago zuretzat ceruraco beste videric, ez bada penitencija. Pecatubaren damubac, pecatubaren garbajac, pecatubaren peniac, pecatubaren negarrac, pecatubaren gorrotuac, pecatubari ichijac, pecatuba Jaungoicuaren contra dalaco, eruan biarco zaitu cerura. Osterantzian zucen conde-naucozara. Jesus, gueure Ceruco Eracusliac alan

esaten deutsee peccatari guztiai (1). *Penitencia* eguiten ez badozu, guztioe modu batera galduco zara. Duda guztia erabaguiten ditubee Jesusen verba itzaltzu oneec. Au gaiti esaten dau San Juan Climacoc (2): *Inun dan vizi moduric al-tubena, ta santubena, artuten badozu bere, si-nistu eguizu, ez deusula balijo, peccatubaren damu eguijazcua ez badaucazu.* Berau gaiti dino San Geronimoc (3): *Salvetaco, bigarren ola da-la penitencia.* ¿Galdu dozu tentacinoiaren olatubagaz gracijaren ontzija? Bada, edo ito peccatubaren uretan betico; edo oratu ontzi galdubaren olari, cein dan, *salvetaco, penitencia eguijazcua.* Au berau eracusten deuscu Eleisa Ama Santiac Trentoco Batzar Santuban. *Pecatu ill-garrija eguin daveen guztientzat, beti izan da-la nora ececu penitencia eguijazcua, salvetaco, dino Concilijuac (4).*

Ta ez da, neure entzula onac, penitencia-ren premia au oraingua, peccatarija *salvetaco.* Ez bada beticua. Mundubaren asierati amairainocua. Penitencijagaz salvauzan Adan, gueure lelengo Gurasua. Baita Eva bere. Baita David Erreguia bere. Baita Lapur ona bere. Baita beste asco bere, compesinoeco Sacramentuba Jesucristoc ichi euscun baino, leenago. Ta, Jesucristo gueure Jaunac compesinoeco Sacramentuba ichi euscun ezquero bere, peccatarija *salvetaco,* ez dago beste videric, peccatubagaz benetan gurbatuta, vijotz osuagaz Jaungoicuagana viurtutia baino, peccatuba compesetaco, ta aren zorra paguetaco gogo osuagaz.

Ez

(1) Luc. 13. (2) C. 7. de luct. (3) Epist. ad Demetr. (4) Sess. 14. c. 1.

Ez bada aaztu, neure cristinaubac, cer esan gura daven penitencijac. Ceimbat modutacua dan, ta ce premina andicua dan, pecatarija salvetaco. Oin onetati erraztuago aituco dituzu Compesi-noeco Sacramentuco Icasiquizunac. Geztiaç izan-go dira penitencija eguijazcuari, edo Compesi-noeco Sacramentubari darraicozanac. Escatu dai-jogun Jaun cerucuari : bialdu daigula arimaco arguitasuna, gueure pecatuben gacha ezaututeco. Bigundu daguizala bere amodijo Santubaren es-piritubagaz gueure vijotz pecatubagaz liortubac. Sortu daguijala gueure arimetan pecatubaren gor-rotua, ta Jesusen amodijo garbija. ¡Oh, Jaun-goico maitia! Ascatu gaizuz pecatubetati, ta viur-tu gaizuz zeugana, beti ceugaz vizi gaitezana Ce-ruban. Aitiaren, Semiaren, ta Espiritu Santu-baren icenian. Amen.

II. ICASIQUIZUNA.

Ccinetan eracusten dan : *Celan pecatubac gogo-ratu biar dirian, Compesinoian autortuteco.*

Jaungoicuari esquer onac emon da, gordeco ba-lebee cristinaubac, batiuan artu eveen ontasuna, ta gracia; ez zan pecatuben partacinoeraco, bau-tismua baino, beste Sacramenturen preminario egongo, dino neure entzula onac, Eleisa Ama Santiac Trentoco Batzaariian (1) *Bama*, ontasunian, ta miseri ordian aberatsa dan Jaungoi-cuac, ezautu euan, luurezcuaç gariana: Ta, ba-tiatu ezquero pecatuban jausita, diabrubaren

14*

ven-

(1) Sess. 14. c. I.

Ez bada aaztu, neure cristinaubac, cer esan gura daven penitencijac. Ceimbat modutacua dan, ta ce premina andicua dan, pecatarija salvetaco. Oin onetati erraztuago aituco dituzu Compesi-noeco Sacramentuco Icasiquizunac. Geztiaç izan-go dira penitencija eguijazcuari, edo Compesi-noeco Sacramentubari darraicozanac. Escatu dai-jogun Jaun cerucuari : bialdu daigula arimaco arguitasuna, gueure pecatuben gacha ezaututeco. Bigundu daguizala bere amodijo Santubaren es-piritubagaz gueure vijotz pecatubagaz liortubac. Sortu daguijala gueure arimetan pecatubaren gor-rotua, ta Jesusen amodijo garbija. ¡Oh, Jaun-goico maitia! Ascatu gaizuz pecatubetati, ta viur-tu gaizuz zeugana, beti ceugaz vizi gaitezana Ce-ruban. Aitiaren, Semiaren, ta Espiritu Santu-baren icenian. Amen.

II. ICASIQUIZUNA.

Ceinetan eracusten dan : *Celan pecatubac gogo-ratu biar dirian, Compesinoian autortuteco.*

Jaungoicuari esquer onac emon da, gordeco ba-lebee cristinaubac, batiuan artu eveen ontasuna, ta gracia; ez zan pecatuben partacinoeraco, bau-tismua baino, beste Sacramentuaren preminario egongo, dino neure entzula onac, Eleisa Ama Santiac Trentoco Batzaarian (1) *Bama*, ontasunian, ta miseri ordian aberatsa dan Jaungoic-uac, ezautu euan, luurezcuaç gariana: Ta, ba-tiatu ezquero pecatuban jausita, diabrubaren

14*

ven-

(1) Sess. 14. c. I.

wendian euren arimac imini ditubenai bere, ichi deutsee compesinoeco Sacramentuba, ceinetan emoten jacon cristinaubari batiatu ezqueroco pecatuben paracainoia Jesucristoren eriotziaren mesediagaz. Eleisa Ama Santiaren eracutsi onetati dacuscu, cristinaubac, gueure Aita Jaungoicuaren Ontasuna, gueure pecatubac parcatuteco, ta gueu Cerura eruateco. Viztu eguizu bada ceuben sinistutia. Maitetu eguizu vijotz guztiagaz Jaungoico Parcazaillia. Ta jaso eguizu ondo esatez bere Misericordija amai baguia.

Sinistuten dogu, Jesucristoc ichi euscuna compesinoeco Sacramentuba. Baita, batiatu ezquero eguinico pecatu guztiac, compesinoe eguijazcuaz parcatuten jacuzana bere. ; Oh, Pecatarijaren pozgarrico Sacramentu Santuba ! ; Pecatu guztiac parcatuten ditu compesinoe eguijazcuac ? Bai, cristinaubac, guztiac. ; Eregijaco pecatubac bere bai ? Baita. ; Jaungoicuaren, edo santuben gorrotocuac bere bai ? Baita. ; Adulterijuac, guizonilltzac, ta lapurretac badira bere bai ? Baita. ; Asco, ezainac, ta guztiz lotsaarizcuac badira bere bai ? Baita. Ichasuan areiaric, ta luurrian vedarric daguan beste badira bere, guztiac parcatuten ditu compesinoe eguijazcuac. *Pecatarija garbatuten bada vijotesti, Jaungoicuaren contra eguin dituban pecatu guztiaquin, aaztuco nas aren pecatu guztiaquin, dino Jaungoicuac Ezequiel Propeta Santubaren aoti (1) ; Ta ascotan pecatuban jausten bada bere bai ? Baita. Zeimbat vidar pecatuban jausten dan, aimbeste vidar compesinoe eguijazcuac parcatuten ditu pecatubac ; Milla vidar pecatu eguindezu ? Bada*

6677

(1) C. 18.

compesau xaitex milla vidar, dino San Juan Crisostomoc (1). Ta Jesucristoc San Pedrori esan eutsan (2). *Ez zazpi vidar, ez bada irudoguetta amazazpi vidar*. Edo, pecatarija damututa, garbatuta, ondo prestauta compesetan dan guztian, parcatuco deutzazuz bere pecatubac neure icenian. Ez dago bada dudaric onetan, **Cristinaubac**. Pecatu andijac, asco, ta ascotan izan arren, eguin dirian guztia, parcatuten ditu compesinoe bacochoac Jesusen erijotzaco irabatzijac gaiti. Cer eguina daucana, ta nequez ascoc eguiten davena, da, compesinoe eguijazcua cer dan aquitia, ta guero ondo compesetia.

Alan, bagoz compesinoeco Sacramentubaren gainian gauza batzuc, guztioe daquizuzanac. Ta oneec eracusten, ez dago cetan emon demporia. Oneec dira: 1. Compesinoeco Sacramentuba Jesucristoc ichi euscuna, hatiatu ezqueroco pecatubac, parcatuteco. 2. Ondo compesautaco pecatubac, betico parcatuta gueratuten diriana. 3. Sacerdote Jaunac baino, bestec, compesinoian pecatubac parcatuteco, alic ez daucana. 4. Pecatarija pecatuben damubagaz ondo prestetan dan beste vidar, compesau leitequiana. 5. Goguan daucan pecatu illgarrija, al daguijala, compesau bagaric, inor cerura juan ezin leitequiana. 6. Azquenian, pecatuba compesau ezin danian, Jaungoico Ona pecatubagaz injurijau, ta desondrau davelaco damu eguijazcuac, al daguijanian compesetaco ustiagaz, baliyo deutsalac pecatarijari salvetaco. Oni esaten jaco: *Acto Contricinocua* (3).

Compesinoeco Sacramentubaren gainian bagoz

(1) In Psalm. 150. (2) Matth. 18. (3) Sess. 14. cap. 4.

goz beste icasquizan asco. Baina ez dira, aimeste cristinau guztiai jagocazenac, ceinda Eleisa guizonai. Berau gaiti, ez deutsut alaco gauden gaitian ecer esango. Ez bada, cristinaubac compesetara orduco, compesetan danian, ta compesauta guero, cer eguin biar daven eracustia, izango da Sacramentu onetaco ene lana, ta ceuben icasquizuna. Pecatarijac compesetara orduco, gogoratu biar ditu bere pecatubac. Ta oni esaten jaco: Pecatuben *Gomutatzia*, edo examina conciencijacua. Artu biar dau pecatubaren garbajia. Ta oni esaten jaco: pecatubaren vijotzeco *Damuba*, edo doloria. Imini biar dau gogo sendo bat bere ariman, ostera peccaturic ez eguiteco. Ta oni esaten jaco: peccaturic ez eguiteco *Gogo* eguijazcua, edo proposituba. Esan biar deutzaz pecatubac guztia *Compesoriari*. Ta oni esaten jaco: pecatubac *Autortzia*, edo aozco compesinoia. Ta eguin biar dau Compesoriaren aguiduba. Ta oni esaten jaco: pecatubaren zorrari *Cobru* emotia, edo penitencija cumplidutia. Ara tmen, cristinaubac, compesinoe on bat eguiteco, umiai Eracutsi oi jacuezan bost gauzac. 1. Examinia. 2. Doloria. 3. Proposituba. 4. Compesinoia. Ta 5. penitencija cumplidutia. Ta euren saila da, gueure moduban esateco: Pecatubac guztia *gogora ecarri*; *damutu*, ta *garbatu vijotceti euraquin*; artu asmo sendo bat, ostera *gueijago ez eguiteco*, autortu dirianac *Compesoriari* *parcacinoiaren ustiagaz*; ta *cobru emon aren aguidubari*. Au da, compesinoe on bat eguitia. Ta berau izango da nire Eracutsiquizunen gueija, ta zuben icasquizuna. Guztiai asipena emoteco, esango deutsut: 1. *Cer dan pecatubac*

gogoratutia, ondo *compesetaco*. 2. *Celan gogoratu biar dirian*. Ezin ucatu cinai, cristinaubac, premina andico icasquizuna dana. Entzun bada zur, ta gogoti. Ta etorri gueroco domequetan bere guraso, ta ume, al daguizun guztioe, Sacramentu onetaco Eracutsija entzutera.

I. *Compesinoe*, edo Autortce onaren asipena da, pecatubac guztia gogora ecartia. Bai cristinaubac. Jesucristo gueure Jaunac ichi euscun *Autortzaco* Sacramentu Santuba, ceinetan parcatuten dirian pecatu guztia. Baina ez edocein modutan. Ez bada, gueu gueure aldeti atafaco prestauta. *Jaungoicuac eguin guinduzan gueu bagaric*; baina ez gaitu *salbauco gueu bagaric*, dino San Agustinec. Jaungoicuac aguinduten deuscun moduban, gueuc, gueugan dana, eguinda, parcatuco jacuz gueure pecatubac. Jaungoicuaren aguindu onetati bat da, pecatubac guztia ziatz, bat bere ichi bagaric, compesoriari autortutia. Au da Evangelijo Santubaren asierati onaco Jesucristo gueure Jaunaren Aguinduba. Pecatubac guztia ziatz esateco autortzaco Sacramentuban, ziatz guztia gomutatu biar dira. Ara bada Jaungoicuaren aguinduz pecatu guztia gogoratzeco preminia, edo examinia eguin biarra.

¿ Cer da bada, compesoriari esateco, pecatubac gogora ecartia, edo *examinia* eguitia? Ara, cristinaubac. Ez engainau gauza onetan. Zubec ascoc uste dozun baino ardura andijagocua da. Pecatubac ziatz gogora ecarteco, jaquin biar dau peccariac cristinautzaco eracutsija ondo. Ez azaleti. Ez bada sustraiz, ta ondo. ¿ Celan gogora ecarrico ditu, ezaututen ez dituban pecatubac? ¿ Aintzat ez daucazan pecatubac? ¿ Pecatuizat euki

qui biar dituban, ta pecatutzat ez daucazan pe-
 catubac? ; Celan gogoratuco dau peccarijac, com-
 pesinoe gaistuac ceimbat vidar eguin dituban; ez
 badaqui, nos dan compesinoe ona, ta nos dan
 gaistua? ; Celan gogoratuco dau gurasuac, Umiai
 ceimbat bidar parcatu deutseezan, pecatu dirian
 gauzac; ez badaqui, Umiai areec parcatutia, pe-
 catu dana? ; Celan gogoratuco dau cristinaubac,
 lagunari ceimbat bidar peccaturaco bidia, edo *es-
 scandaluba* emon deutsan; ez badaqui, inoren aur-
 rian gaisqui eguitia, edo *escandaluba* emotia,
 aparteco peccatuba dana? ; Celan....? Baina; ceim-
 bat onetarico ez jaquin, neure entzula onac, cris-
 tinauben artian? Cristinaubaren lelengo eguiqui-
 zuna da, ondo peccatubac gogora ecarteco, dotri-
 nia ondo, ta sustraiz icastia.

Cristinautzaco *dotrinia*, edo eracutsija ondo
 icasi ezquero, *examinia* eguitia, edo peccatubac
 gogora ecartia, ez da beste gauzaric; ez bada,
 leenago ondo compesau zaneti orduraguinoco pe-
 catu illgarri guztiac ziatz gomutatutia, Compe-
 soriari esateco. *Pecatu-autortzia*, edo compese-
 tia bada bere vizi guzticua; gogoratu biar di-
 tu bere vizico peccatu illgarri guztiac. Bada ur-
 te bicua, edo laucua, edo amerrecua; gogo-
 ratu biar ditu urte areetaco peccatu guztiac. Pe-
 catu autortzia bada ilbi, edo irucua; gogoratu
 biar ditu, dempora atan eguin dituban peccatu-
 bac. Verba baten esateco: Azqueneco peccatu-
 autortza ona Compesoriari eguin eutsaneti, or-
 duraguinoco peccatu guztiac, gogoratu biar di-
 tu cristinaubac, ondo compesetaco. *Pecatubac*
ziaz gogora ecarteco, beguiratu biar deutsa cris-
 tinaubac astiro bere arimari, ta Jaungoicua-
 aguin-

aguindubari , bijac bateratuta , nun goi beia dau-
queen , goguan artuteco. *Pecatubac gogoratute-
co* , aztertu biar ditu peccatarijac vere vijotzaren
baztar guztia. Ta zabaldu , bere naijen , edo
nai ezeen , eguiteen , edo ez eguiteen , egonen,
edo ibilijen , artuben , edo emonen , adisquiden,
edo arerijuen gainian euqui dituban asmo chaar,
gurari oquer , uste gaisto , ta eguitade deunga
guztiac. *Pecatubac gogoratuteco* , Jaungoicuari,
ta Ama Virgina guztiz Santiari ataraco gracia
escatuta , bere arimiaren esan ciurra , ta Jaun-
goicuaren aguinduba ispillutzat , edo zucengarriz-
zat artuta , dendatu biar dau peccatarijac chito
contu andi bategaz , peccatubac guztia gogora
ecarten. Irago biar dau astiro bere goguan : *Ce
estadu* , edo *viziera daucan* ; *ce cer eguin* , edo
opisio daucan ; *ce peccatutan sarrijen jausi oidan* ;
*ceren gainian compesoriae conturic gueijen artu
eutsan* ; *cer aguindu eutsan* *Ac* ; *aren aguindu-
bari celan cobru emon eutsan* ; *ce saldu erosi* , edo
artu emon euqui daven ; *ce arerijo* , edo *adisqui-
de deunga izan daven* ; *ce auzi* , edo *ezda baida
inogaz erabili daven* ; *nundi nora ibili dan* ; *ce
aitura oidaven* ; *ce guraari goitu oidaven....* Ta
beste onaco peccatuben gomutatza oso , ta ziat-
ceraco biar daven guztia.

Ez dago dempora erabaguiric peccatuben go-
goratzaraco. Conciencia naastauba , ta compesi-
noe vitarte lucia daucañac , dempora gueijago
biar dau duda bagaric. Sarrichutan , ta aimbat
onduen compesetan danac , guichiago biar dau.
Saldu erosi , artu emon , ta eguin biar asco , ta
andijetan davilenac , dempora gueijago biar dau.
Bere echeco eguin biarrac baino , ez darabilenac,

oidanez, dempora guichiago biar dau. Ta alan beste guztiac. Au da bada, cristinaubac, pecatubac gogora ecarteco vidia. Baina icusi daigun arguiruago; ; Celan eguin biar dan?

II. *Chito ardura, ta contu andijagaz pecatubac gogoratu biar diriala*, diao Trentoco Batzaar Santubac (1). ; Baina ce ardura, edo ce contu imini biar da onetaraco? Ara, cristinaubac, Ardura andija imini biar da, pecatubac gogoratuteco. Aleguin osuagaz ziatz pecatu guztiac gogoratu biar dira, compesetara orduco. ; Baina ce aleguinagaz? ; Baquizu ce aleguinagaz? ; Ce ardura artuten dozu, ta ce aleguin eguiten dozu, asco balijo deutsun, auci bat irabazteco? ; Artzeecodunai ceure zor andi zati ascotacuen contuba emoteco? ; Gaixo illgarri bateti osatuteco? ; Cer eguiten dozu? ; Ce ziatz ceure zorren zati chiquijac bere gogoratuten dituzun, gueijago contu eguin ez daguzun artzeeco dunac! ; Celan, gavaz bere luari ichita, conturatuten dituzun, Juezari esateco verbac, ta aucija irabarzi eraguin leizuben errazoiac! ; Ce contuz gomutatuten dituzun ceure gaixuaren asipenac, nos nunguac, ta gueitu guichitutiac, Osalarjari ziatz esateco! Bada beste aibeste ardura, ta al eguin, neure entzula onac, pecatubac guztiac ziatz gogora ecarteco.

Pecatu eguiten da Jaungoicuaren amar aguin-duben, bost Eleisacuen, *Obra misericordiazcuen*, edo eguin biar nai onecuen, ta bacochar bere vici etaco, edo *estaduco* eguinquizenen contra. Pecatuba da esatia, eguitia, edo nai izatia cerbait, esan dirian aguin-duben, ta eguin biarren contra.

Ira-

(1) Sess. 14. cap. 5.

Irago biarditu bada pecatarijac ziatz, ta astiro goguan Jaungoicuaren Amar aguindubac, Eleisia-
ren bost aguindubac, *Nai oneco*, edo *Vijotz erru-
quiorreco* eguin biarrac, ta bere vizieraco egui-
quizunac. Ya esanagaz, eguinagaz, edo naijagaz
areetati bat, edo bat ausi daven, edo ceimbat
bidar ausi daven, gogoratuteco. Gueure pecatu-
betan ez dauquee lecuric guichien gueure sengar-
rijac. Areec dira pecatuben atiac. Ta eurac ara-
tu biar dira, pecatubac ezaututeco.

Aztertu bada, cristinaubac, ta erabildu on-
do goguan. *Lelengo*: ceuben pausubac. *Oinetan
dagoz loijac*, dino Jeremias Propeta santubac (1).
Gogoratu, ceuben oinac nun erabili dituzun,
nun sartu dituzun, ta ceuben gaveetaco, ta egu-
nazco pausu chaarraquin ceimbat sospecha, ta
cer esan emon dozun. *Bigarrenian*: Gogoratu,
ceuben escubaquin cari oratu deutsazun. *Piquiari
icututen deutsana*, *beragaz leituten da*, dino Sa-
lomonec (2). ; Nun erabili dituzu ceure escubac?
; Cer artu dozu? ; Ceuria, ala inorena? ; Ceim-
bat vidar? ; Nori luzatu deutsazu escuba? ; Ce-
taraco? ; Ceimbat vidar? ; Ceimbaten aurrian, cris-
tinaubaren lotsa ona, eldutasuna, ta onestidadia
aaztu, ta lotsatu eraguiten daveen escuca orreec?
; Ceimbat vidar, viarra eguiten egon biar leuqueen
escu orreec, erabili dituzu jocuan, ta asmo pe-
catuzcuetan? *Irugarrenian*. Gogoratu ceuben aco-
co pecatubac. Auan dago miina. Baita, jan gau-
zen, ta edan gau en sengarrija, edo gustua be-
re: *Miinian dago arimiaren vizitzia*, edo *eri-
jotzia*, dino Salomonec (3). ; Cer emon deutsa-
zu arimiari miinagaz? ; Vizitzia, ala erijotzia?

15*

; Ceim-

(1) Thren. 1. (2) Eccl. 13. (3) Prov. 18.

¿ Ceimbat gaisqui esate? ¿ Noren contra? ¿ Eleisa guizonen contra? ¿ Aguintarijen contra? ¿ Gurasuen contra? Gogoratu. ¿ Ceimbat maldecinoe? ¿ Ceimbat bidao? ¿ Ceimbat verba loi, edo desonestu? ¿ Ceimbaten aurrian? Gogoratu, ceimbat premina bagaco gauza sabelarentzat auan sartu dituzun. *Ara, oraindino oquelaac aguietan euequeezan.... Sabel vetiaquin asarratu even Jaungoicua, ta etorrizan euren gainera chito castigu andi bat, dino Espiritu Santubac gulerubac gaiti (1).* ¿ Ceimbat gozogarri auarentzat? ¿ Ceimbat ordiquerija? ¿ Ceimbat jaate, ta edaate neurri bagaco? ¿ Ceimbat umen, ta zorren caltian? Gogoratu ondo.

Laugarremian: Gogoratu, nora zabaldu dituzun ceure veguijac *Ventaneetati sartuten da erijotzia*, dino Jeremiasec (2). Gueure veguijac dira arimiaren ventanaac. *Emacumiari beguiratuten deutzanac, beraganaco gurari charragaz, eguin dau vijotzian pecatu*, dino Jesucristo gueure Jaunac (3) ¿ Ceimbat veguiratune arima illzaille bada? ¿ Ceimbat Eleisetan, Jaungoicuaren Eche Santuban? Gogoratu ondo.

Bostgarremian: Aztertu, ta aratu ondo ceuben vijotcen izurturaac. Vijotza da pecatu toqui-ja, pecatu lecuba, ta pecatuben ernelarija. Vijotcei urteten davee adulterijuac, pornicacinoiac, lapurretac, verba deungac, ta gurari chaarrac. Vijotzian erneetan da gorrotua, buru erichija, ondasun guria, gozo guria, aguindu guria, ta pecatu guztien azija. Gogoratu bada, cristinaubac, aibat ziatcen ceuben vijotcetaco pecatubac, guztiaac compesetaco. Ta ez aaztu orraco burutaci-
noe

(1) Num. 11. (2) Cap. 9. (3) Matth. 5.

noe aixetsu , ta airuaquin. Ez aaztu : ¿ya gogora etorri jatzuzan gauza pecatuzcuac , nai izan dituzun , edo ez? ¿ya lecu emon deutseezun , edo ez? ¿ya burutacinoe areec euquico cenduzan lecura , ta lagunetara , premina bagaric ceure gu-raz juan zarian , edo ez? Gogoratu oneec guztioe ondo. Batez bere castidadiaren contraco pecatubetan , ceintzuc oidirian comedijetan , saraubetan , naasteco dantcetan , ta olgueta nasaijetan.

Ez cansau , neure entzula onac , compesetara orduco , pecatubac ondo , ta ciatz gogora ecarten. Bada noberaren paltaz , gogoratuta esaten ez dan pecatuba , ez da compesinoian parcatuten. Ta bat isten bada , esan bagaric noberaren erruz , esaten dirianac bere , ez dira parcatuten. Ta au onan izan ezquero ; ¿Cer esango dogu cristinau ascoren compesinoiac gaiti? ¿Compesoriaren oinetan cer erantzun , erichi baten baino , ez daquijenac gaiti? ¿Ccimbat vidar onaco , edo alaco gauza *esan* , edo *eguin* , edo *naitu* dozu , itan duten jacuenian , buruba gora jasota , contubac ateraten asten dirianac gaiti? ¿Ta ccimbat onetarico cristinau? ¿Batez bere urtian bein , edo birritan baino , compesetan ez dirianac? Oneec gaiti esan legui : Mecja entzutera juateco edu , prestetan diriala , compesetara juateco. Baita esan legui : alaco compesinoietan ez davela cristinaubac pijau biar bere pecatuben parcacineia. Icasi bada , neure cristinaubac , cer dan , ondo compesetaco , pecatubac gogoravecain. Ta celan ecarti biar dirian. Compesinoe onaren nora cceco asipena da pecatubac gogoratcia. Escatu daijogun Jaungoicuari , bialdu daigula ceruti bere argui Santuba , gueure gaisqui eguinac , gaisqui esanac.

nac, ta gach naijac ondo ez aututeco, guztia ziaz gogoratuteco, ta compesinoian biar dan damubagaz autortuteco. Escatu daijogun David Erreguiaren espirtu garbatuba, ta damutuba, gneure urte gaztietaco pecatubac arinaco peniagaz, ta min garratzagaz goguan ondo iragoteco. Alan gura izan dagujala Cerubac Jesucristo gneure Jaunaren minezco iragua, ta erijotcia gaiti. Amen.

III. ICASIQUIZUNA.

Ceinetan eracusten dan: 1. *Cer dan pecatubaren damu eguijazcua.* 2. *Ceibat modutacua dan.* 3. *Celacuac izan biar daven.*

Leengo Eracutsijan esan dan arduriagaz, ta contubagaz, pecatubac ziaz gogora ecartiari, darraico, neure entzula onac, ondo compesetaco, pecatubaren damu eguijazcua. Alperrie da, pecatubac guztia banaan banaan gogora ecartia, ta bat ichi bagaric guztia compesinoian autortutia, ez badago vijotcian pecatubaren garbai minduna. Ez gaitazan engainau, cristinaubac. Leengo Icasiquizunian esan neutsun cer bait onen gainian. Ta barrero esaten deutsut orain. Sinistu biar dogu, ez davela Jaungoicuac pecatu mortalic parcatu inos, ta ez davela parcatuco bere, pecatarija garbatu, ta damutu artian, pecatu eguinagaz. Au eracusten da. Au esaten da. Ta au sinistuten da cristinautzan. Baina ez daquit, ceibat dirian, pecatubagaz, biar dan moduban, garbituten dirianac. ¡Ojala, cristinaubac, ni engainauco baniaz! ¡Ojala, dinot, chito cristinau

nac, ta gach naijac ondo ez aututeco, guztia ziaz gogoratuteco, ta compesinoian biar dan damubagaz autortuteco. Escatu daijogun David Erreguiaren espirtu garbatuba, ta damutuba, gneure urte gaztietaco pecatubac arinaco peniaz, ta min garratzagaz goguan ondo iragoteco. Alan gura izan dagujala Cerubac Jesucristo gneure Jaunaren minezco iragua, ta erijotcia gaiti. Amen.

III. ICASIQUIZUNA.

Ceinetan eracusten dan: 1. *Cer dan pecatubaren damu eguijazcua.* 2. *Ceibat modutacua dan.* 3. *Celacuac izan biar daven.*

Leengo Eracutsijan esan dan arduriagaz, ta contubagaz, pecatubac ziaz gogora ecartiari, darraico, neure entzula onac, ondo compesetaco, pecatubaren damu eguijazcua. Alperrie da, pecatubac guztia banaan banaan gogora ecartia, ta bat ichi bagaric guztia compesinoian autortutia, ez badago vijotcian pecatubaren garbai minduna. Ez gaitazan engainau, cristinaubac. Leengo Icasiquizunian esan neutsun cer bait onen gainian. Ta barrero esaten deutsut orain. Sinistu biar dogu, ez davela Jaungoicuac pecatu mortalic parcatu inos, ta ez davela parcatuco bere, pecatarija garbatu, ta damutu artian, pecatu eguiagaz. Au eracusten da. Au esaten da. Ta au sinistuten da cristinautzan. Baina ez daquit, ceibat dirian, pecatubagaz, biar dan moduban, garbituten dirianac. ¡Ojala, cristinaubac, ni engainauco baniaz! ¡Ojala, dinot, chito cristinau

ascoc eguingo ez balitubee compesinoe deungac damu eguijazcuaren paltaz! Baina bildur nas. Ta esaten deutsut, neure entzula onac, damu eguijazcuaren paltaz oidiriala compesinoe deungaric gueijen. Examinieren paltia cer baitan erremedijau legui. Edo pecatu gucijago gogoratu ez jacolaco. Edo compesoriac gogoratu eraguin deutzazalaco. Edo descuiduan bat, edo beste aztu jacolaco. Lotsaz pecatubac compesau bagaric isteen ditubeenac bere, ez oidira asco. Compesoriaren aguinduba bere celan bait eguin oida. Damubaz gaineco compesinoiaren zatijac gueijenian iminten diriala, esan legui. Baina pecatubaren damu eguijazcua da compesinoe ascotan palta oidana. Ta berau gaiti compesinoe deungac asco.

Aituten emongo deutsut bada, cristinaubac, Eracutsi onetan. 1. *¿Cer dan, compesetaco biar dan, pecatubaren damuba?* 2. *¿Ceimbat modutacua dan?* 3. *¿Celacuac izan biar daven?* Erregututen deutsut guztioi, imini daguizula chito ardura andija dotrina oneec aimbat onduen entzuteco, ta icasteco.

I. *¿Cer da bada, compesinoe ona eguiteco, nai ta ez biardan pecatubaren damu eguijazcua?* Ez da au, neure cristinaubac, gorputceco mina, alia, edo nai baguia. Ezda au, osasuna, cleituba, edo aciendia galdu davelaco damuba, edo garbajia. Pecatubaren damuba ezda, veguijaquin icusten dana, belarrijaquin entzuten dan, ez escubaquin oratuten jacona. Ezda onetaricua pecatubaren damu eguijazcua. Pecatubaren damu eguijazcua, ta compesetaco biar dana da, pecatu eguinagaz Jaungoicuaaren aguinduba ausi da-

velaco , cristinaubac bere vijotzian artuten daven penia , damuba , ta garbaija , ostera pecaturic ez eguiteco gogo osuagaz. Iru gauza daucaz pecatubaren damu eguijazcuac. Lelengua da: Eguin daven pecatubaren damuba. Bigarrena da: Pecatubaren beraren gorrotua. Ta irugarrena: Ostera pecaturic ez eguiteco , ta pecatuco ocasinoeti alde eguiteco gogo osua. Irurac esaten deucz Trentoco Batzaar Santubac , dinuanian: *animi dolor , et detestatio est de peccato comisso cum proposito non peccandi de caetero* (1).

Ez da asco , damu eguijazcua euquiteco , aoz esatia: *damudot*. Edo: *bai , baucat damuba*. Au guztiac esaten davee compesinoian. Ezda damu eguijazcuaren señaile ciurra , compesoriaren oinetan negar eguitia. Ascoc eguin oidavee , pecatubaren lotsiac , ta compesau biarrac eraguinda. Ezda damu eguijazcuaren senaile ziurra bularra jotia. Guztiac compesinoian jo oidavee. Eguiija da, *damudot* esatia , bularra jotia , ta negar eguitia, pecatu eguin davelaco , gauza onac dira , ta ainzat artuten dira. Baina biar da , cristinaubac , *damudot* esanagaz , bularra juagaz , ta negar eguinagaz aituten emon gura dana. Au da , pecatubagaz Jaungoicua asarratu davelaco , vijotcian artu biar daven damuba , ta garbaija , pecatubaren contra artu biar daven gorrotua , ta ostera ez eguiteco gogo sendua. Au ez badauca bere vijotcian bene benetan , ez damu dot esanac , ez negar eguinac , ez bularra juac , ez pecatubac compesaubac , ez deutsa balijo pecatarijari , pecatubac parcatuteco. Gogoratu eguizu , cer jazonen jacon , bide zati bat uts eguinda , contuban

(1) Sess. 14. cap. 4.

ban jausten danari. Damu dau, bide oquerreti juana. Peneetan da uts eguitiagaz. Viurtutenda arin atzera bide zucenera. Ta artuten dau gogua, ostera bide oquerreti ez juateco. Beste aimbeste eguiten dau, pecatubaren damu eguijazcua dau-canac. Damu dau, pecatubaren bideti juana. Garbatuten da pecatubaren uts eguitiagaz. Pecatubaren bidiari ichita, viurtuten da Jaungoicuaren vide zucenera. Ta artuten dau asmo sendo bat, ostera pecatubaren videra ez juateco.

Au da, damu eguijazcuac gueure vijotcian eguiten daven aldatzia, ta vijotzari berari emoten deutsan penia, ta garbaija. Au gaiti esaten deuscu Jaungoicuac Joel Propeta Santubaren aorti (1): *Urratu eguizuz ceuben vijotzac, ez ceuben erropac*. Ta beste lecu baten esaten deuscu Espiritu Santubac (2). Barristau eguizuz, edo *eguin eguizuz ceubentzat vijotz barrijac*. *Viurtu zaitte peccatarijac ceuben vijotzetara*, esaten deuscu beste lecu baten (3). Oneetan guztietan, ta beste onaco lecu ascotan escatuten deutsa Jaungoicuac peccatarijari; penau daguijala, mindu daguijala, ta atsecabatu daguijala bere vijotza pecatubaren damubagaz, ta garbaijagaz. Onetan dago, cristinaubac, damu eguijazcuaren izatia. Baina icusi daigun: Ceimbat modutacua dan damu eguijazcua, ondo compesetaco, naita ez biardana.

II. Modu bitacua da bada pecatubaren damuba. Batari esaten jaco: *Contricinoia*. Ta bestiari. *Atricinoia*. Edo, batari esaten jaco: *Amodijozco damuba*. Ta bestiari: *Bildurrezco damuba*. *Amodijozco damuba da: pecatubagaz Jaungoico ona opendidu davelaco, cristinaubac vijotcian*

artuten daven penia, ta garbaija, pecatuba compesetaco, ta ostera pecaturic ez eguiteco gogo vizijagaz. Amodijozco damubac ez deutsa aimbeste beguiratuten, ez gracia galdubari, ez Ceruba galdubari, ez impernuba irabazijari. Ez bada, Ceruco Aita ona, ta guztiz maitegarrija pecatu mortalagaz injurijau davelaco. Ezaututen dau. Jaungoicua dana, Aita on guztiac, baino obia; Ama bigun guztiac, baino bigunagua: Zucen guztiac, baino zucenagua: Ta maitegarri guztiac, baino maitegarrijagua. Bada ezaubera Santa onec, ta Jaungoico onaren amodijuac emoten deutsa pecatarijari vijotcian damu vicija, bere Ceruco Aita onari lotsia galdu deutsalaco, pecatubagaz. Jaungoico maitia asarratu davelaco, edo bere aguiduba ausi davelaco. Au da pecatarijaren amodijozco damuba.

Bildurrezco damuba da, pecatu mortala, edo ilgarrija eguin davelaco penia, compesetaco us-tiagaz, ta ostera ez eguiteco goguagaz. ; Baina cer? ; Ah! Pecatubaren beraren ezaintasuna gaiti. Pecatubagaz galdu davelaco arimaco gracia, ta ceruraco escubidia, ta irabaci davelaco impernucua suba. Pecatubaren calte icaragarri onec bildurtuten davee pecatarija. Baqui, Jaungoico zucenac parcatuten ditubana, ondo damutu, ta compesautaco pecatubac. Alan prestetan da petu duna, pecatubac compesetaco, pecatu eguinaren damubagaz, Jaungoico zucenaren amodijuagaz, ta ostera pecaturic ez eguiteco uste osuagaz. Au da pecatarijaren vildurrezco damuba.

Amodijozco damuba, ta bildurrezco damuba bardin dira gauza batzubetan. Baina beste batzubetan ez. Bijac dira Jaungoicuaren graciaz-

cuac,

cuac, ta Espiritu Santubaren doia. Bijac dauquee, eguijazcuac badira, ostera pecaturic ez eguiteco asmo sendua, ta pecatuco ocasinoeti alde eguiteco gogo vicija. Baita pecatu eguinac ciatz compesetaco gogua bere. Iru gauza onetan bat izan arren Amodijozco, ta bildurrezco damuba, beste ascotan ez dira bat. Bada amodijozco damuba caridadiagaz dago. Baina ez bildurrezco damuba. Amodijozco damubac bertati iminten dau peccatarija Jaungoicuaren gracijan. Baina ez bildurrezco damubac, compesau bagaric, edo sacramentubac bagaric. Bildurrezco damubac berac bacaric ez ditu parcatuten pecatubac, amodijozco damubac leguez. Baina prestetan dau peccatarija, ondo compesetaco. Ta bildurrezco damu eguijazcuagaz, ta compesinoeco sacramentubagaz parcatuten dira pecatubac. Amodijozco, edo bildurrezco damuba nai, ta ececu da, neure cristinaubac, Jaungoicuac pecatubac parcatuteco. Pecatu eguina ondo damutu, ta garbatu bagaric, ez deutsa inos Jaungoicuac pecatu andiric, edo illgarriric parcatu inori, leen esan dan leguez. Artu biar da pecatubaren gorrotua. Artu biar da pecatubaren damuba. Artu biar da, pecaturic ostera ez eguiteco asmo sendua. Ta biar da, pecatuba compesetaco gogo osua, Jaungoicuac parcatuco badau pecatuba. ; Baina celacuac izan biar dau pecatubaren damu nai, ta ececo, esan dan onec?

III. Damubac izan biar dau, neure cristinaubac, nai amodijozcuac, ta nai bildurrezcuac, compesetaco, ta pecatubac parcatuteco, balijoco badau. *Lelengo*: Jaungoicua gaiti, ta arimiaren ona gaiti artuba. *Bigarrenian*: Damu guztietati an-

dijena. *Irugarrenian*: Pecatu guztiena.

1. Jaungoicua gaiti, ta gueure arimiaren ona gaiti garbatu biar jacu pecatu eguina. Onec esan gura dau: Ceruco sinistutiagaz balijauta, Jaungoicua asarratu dogulaco, gracia, ta ceruba galdu ditugulaco, ta imparnuba irabatci dogulaco, garbatu biar dogula pecatubagaz. Ez, pecatubac munduraco gachen bat ecarri deusculaco. ¿Ceimbat garbatuten dira, ta garbatu leitequez, lapurretan eguinagaz, carcelara, edo erbestera lapurretia gaiti darufzalaco? ¿Ceimbat emacume libre garbatuten dira, ta garbatu leitequez, euren pecatu naijac azaldau dirialaco, cleituba galdu daveelaco, ta beste leengo lagunac burla eguiten deutseelaco? Asco. Baita negar andijac eguin bere. ¿Ceimbat gaisqui esala, ta miin lucedun garbatu oidira, ta garbatu leitequez, inor gaiti deungaro esanagaz, Juezaren aurrian guzurti eguin ditubelaco? Asco. ¿Ta balijo deutsee arei guztiai onaco damubac, compesetaco, ta pecatuben pareacinoia jadisteco? Ez, cristinaubac. Pecatubac mundura dacazan gachac gaiti, dira onetarico damubac. Ta ez davee balijo, compesetaco, ta Jaungoicuagaz baquiac eguiteco. Jaquin da egon bada, cristinaubac. Zuben pecatubaren damuba, ta penia bada, edo osasuna galdu dozulaco, edo adisquidia galdu dozulaco, edo cleituba, edo ondria galdu dozulaco, edo aciendia, nai diruba galdu dozulaco, edo carcelan egon biar dozulaco, edo beste munduban iragoten dan gach edo calte bat, ceue burubari pecatu eguinagaz ecarri deutzazulaco; ez deutsu ecerbere balijo damutubac, ta garbatubac, pecatuba parcatuteco. Gueratuco zara damu á gaiti damuba.

bagaz , garbaijagaz , peniagaz , pecatubaren caltiagaz , ta pecatubagaz beragaz Jaungoicuaren gorrotuan , compesau arren. Damubac izan biar dau ceruti jatsijac , ta Jaungoicua gaiti , ta ari miaren erremedijua gaiti artubac , leen esan dan leguez , balijoco badau , compesetaco , ta peatuba parcatuteco.

¡ Oh , ceimbat damu baliyo bagaco , neure cristinaubac ! Oh , ceimbat negar paltso compesoriaren oinetan ! Damubac , eta peniac ateraac. Baina ez , Jaungoico ona pecatubagaz opendidu davelaco : Ez , Ceruco Aita Jaunaren aguinduba lotsa bagaric ausi davelaco : Ez , arimaco gracia ederra pecatubagaz galdu davelaco : Ez , Ceruba betico galdu davelaco , ta impernuba betico irabaci davelaco. Ez dira pecatari ascoren compesinoeco damubac , eta negarrac Jaungoicua , Ceruba , ta ari mia gaiti. Ez bada , pecatubagaz euren gainera ecarri dituben gachac , eta caltiac gaiti : Edo , peatuba compesau biarrac emoten deutseen larrija , penia , ta lotsarija gaiti. Sinistu biar dogu bada , cristinaubac , damu eguijazco , ta ceruti jatsitaco onen paltaz diriala compesinoe deungaric gueijenac. Biar da bada pecatubaren damuba , Jaungoicua gaiti , ta arimaco ona gaiti artuba , compesetaco. Baita izan biar dau pecatubaren damubac damu guztietati andijenac bere.

2. Bai cristinaubac. ¿ Nai dozu ondo compesau ? ¿ Nai dozu Jaungoicuagaz baquia eguin , ta adisquide izan ? ¿ Nai dozu , Jaungoicuac parcatu daizuzan ceuben pecatubac ? Bada damutu biar jatzu , ta garbatu biar jatzu vijotz vijotceti peatu eguina. ¿ Baina celaco damuba ? Beste munduco gach guztiac , ta calte guztiac emon legui-

zuben, baino damu andijagua. Au da, ondo com-
pesetaco biar dan da nuba. Dimu guztietati an-
dijena. Pecatu mortalagaz galdu dozu Jaungoi-
cua, galdu dozu Ceruba; ta irabaci dozu im-
pernuba. Galdu dozu gauzaric oneena; ta iraba-
ci dozu gauzaric chaarrena. Bada pecatu eguin
dozulaco peniac bere, izan biar dau, ceure eu-
qui aldaguizun penaric andijena. ; Emoten deut-
su ceure vijotcian pecatu mortala eguinac lasti-
ma gueijago, atsecaba gueijago, pena gueijago,
ta damu gueijago, Jaungoicua, ceruba, ta ari-
mia galdu dituzulaco, ta impernuba irabatci do-
zulaco, beste ecarri leusquezuzan calte guztia
gaiti baino? Bada prest zagoz ondo compeseta-
co. ; Gueijago veguiratuten deutzazu ceure go-
goan cleituba jasotiarri, osasuna gordetiarri, eu-
qui ja ez galdutiarri, vici izatiarri, ta adisquidiagaz-
gua euquitiarri, pecatu mortalac arimara ecarri
deutsuzan caltai baino? Bada ez zagoz prest on-
do compesetaco. Ez daucazu biar dan damuric.
Ez da zure pecatubaren damuba, damu guztie-
tati andijena.

; Oh, celan itsututen dirian pecatarijac gauza
onetan! Damu erdi bategaz, pecatu eguin ez ba-
leu obazalaco bategaz, uste davee cristinau ascoc,
parcatuten jacuezala, compesetan dituben peca-
tubac. Abere bat, edo ganadu bat galduten ja-
cuenian, peniaren penaz euren buruben jaube ez
dira. Zor bat inoc ucatuten badeutsee, atsecabia-
ren atsecabaz loric, eguiten ez dabee. Eche bar
erreetan bajacuz, gaineco urte betian, edo guei-
jaguan negarrez dagoz, aitatuten dan guztian. Ona-
co penia, ta damuba emoten deutsee cristinau-
bai munduco caltiac, ta gachac. Baina nequez

icusten da, pecatu eguinac emoten deütsala ino-
ri alaco damu vicija, ta andija. ¿Cec eguiten dau
au, cristinaubac? Pecatubaren caltiac ondo go-
goratu ezac. ¿Bada cer dauquee cer icusi mundu-
co calte, ta gach guztiaac pecatu illgarri baten
calte amai bagacuaquin? Damutu bada, cristi-
naubac, damutu pecatubagaz, beste munduco
gach guztiaquin baino gueijago. Izan dedilla ceu-
ben pecatuben damuba damu guztietati andijena.
Baita pecatu illgarri guztiena bere.

3. Alperrie da pecatu bategaz, edo beste ba-
tegaz damututia, guztiaquin damututen ez ba-
da. Pecatu illgarri, edo mortal guztiaquin da-
mutu biar dau peccarijac, compesinoian pecc-
tubac parcatuco bajacoz. Bada pecatu illgarri guz-
tiac, eta bacocho dira asco, Jaungoico andija
asarratuteco, Ainguerubac tristetuteco, Santubac
desondretaco, Espiritu Santubaren gracia galdu-
teco, demoninuari arimia entreguetaco, ta im-
pernuba irabazteco. Calte onec guztioe ecarten
ditu peccarijac bere gainera pecatu illgarri ba-
cochagaz. Bada guztiaquin damutu biar dau,
parcatuco bajacoz. Pecatu guztiaac, eta bacocho
compesau biar dira, parcatuco badira. Bada ceim-
bat pecatu compesau biar dirian, aimestegaz
garbatu biar da. Alan, garbatu arren peccarija la-
purretan eguinagaz; garbatuten ez bada orditu-
bagaz, ez deütsa balijo damubac. Garbatu arren
juramentu guzurrezcua eguinagaz; garbatuten ez
bada mecia entzun ezagaz, ez deütsa balijo da-
mubac. Garbatu arren emacume bategaz pecatu
eguiña; garbatuten ez bada beste bategaz egui-
ña, ez deütsa damubac, eta garbajac balijo. Mo-
du onetan, cristinaubac, beste pecatu illgarri guz-
tia-

tiaquin. Bada guztiac , eta bacocho dira Jaungoicuaren arerijuac. Ta guztiai , ta bacochari gorroto izan biar deutseegu.

Eracutsi onetati ezaututen da, compesinoe paltsuac eguiten ditubeela ascoc, pecatu guztien damu eguijazcua artu ezagaz. Nor bait damututen da, mecia bere erruz uts eguin davelaco. Ta, Compesoriac itanduta, compesau arren umiai, ta otseguinai gavaz, ta egunaz or emen ardura bagaric ibilten ichi deutseena, ez da damututen au gaiti. Bada ez dau aren compesinoiac balijo. Beste bat damututen da, cerbait ostu davelaco. Ta ez da damututen, verba chaarra, bidaua, ta maldecinoia, ta juramentuba isildubagaric auan darabilzalaco. Bada ez dau aren compesinoiac balijo. Beste bat damututen da, araguizco pecatu bat eguin davelaco. Ta ez da damututen, auzuagaz verbaric eguin gura ez da, icusi ecinianta gorrotuan luzaro vici dalaco. Bada aren compesinoiac ez dau balijo. Beste bat damututenda inor gaiti bide bague deungaro esan davelaco. Ta ez da damututen, eria davenian, zaraguija leguez, ardaoz betetan dalaco. Bada aren compesinoiac ez dau balijo. Onan dira chito compesinoe ascoc paltsuac, ta sacrilegijozcua, pecatu guztien, ta bacocharen damuba palta davelaco.

Gogoratu bada, neure entzula onac, cer dan pecatubaren damu eguijazcua : Ceimbat modutacua dan : Ta celacuac izan biar daven. Ez aspertu, aoz esaten icasijagaz. Irago buruban sarri, ta batez bere compesau biar dozunian, cer dan pecatu illgarrija : Cer irabaci dozun pecatubagaz : Cer galdu dozun : Ce gorroto deutsan Jaungoicuac : Ta damutu vijotz vijoceti pecatu guz-

guztiaquin, ta bacoçhagaz. Orduban parcatuco jatzuz pecatu guztiac compesinoeco Sacramentuban. Alan gura izan daguijala Cerubac Jesusen Erijotza Santia gaiti, ta Maria Santisimiaren eraija erruquiorrac gaiti. Amen.

IV. ICASIQUIZUNA.

Ceinetan eracusten dan: 1. *Celacuac izan biar daven, ostera peccaturic ez eguiteco propositubac, edo goguac?* ; *Celan ezautuco dan, noc daucan, ostera peccaturic ez eguiteco propositu, edo asmo eguijazcua?*

Compesinoe ona eguiteco, biar dirian bost gacetan, irugarren lecuban iminten da, neure cristinaubac, ostera peccaturic ez eguiteco *Proposituba*. Proposituba darraico damu eguijazcuari. Damuba bada eguijazcua, benetacua, vijotcecia, Jaungoicua, ta arimia gaiti artuba, pecatu guztiena, ta damu guztietati andijena, leengo doctrinan esan dan leguez, neure contura, iminico dau peccaturiac compesinoeraco *propositu* eguijazcua. Artuco dau asmo sendo bat, edo gogo oso bat, ostera gueijago peccaturic ez eguiteco. Au gaiti, *propositubaren* gainian Eracutsi barrija imintia ez da beste gauzaric, ez bada, cristinaubari gueijago, ta gueijago aituten emotia: ce biarrecua dan pecatu eguinagaz ondo garbatutia, compesetaco. Espirituzco gauzac dirian leguez, bai damu eguijazcua, ta bai ostera peccaturic ez eguiteco asmo ona, ez dira veguijaquin icusten, ta ez jacue escubaquin oratuten. Au gaiti, ez dogo zucen ezaututen, nos daucagun peccaturaren

guztiaquin, ta bacoçhagaz. Orduban parcatuco jatzuz pecatu guztiac compesinoeco Sacramentuban. Alan gura izan daguijala Cerubac Jesusen Erijotza Santia gaiti, ta Maria Santisimiaren eraija erruquiorrac gaiti. Amen.

IV. ICASIQUIZUNA.

Ceinetan eracusten dan: 1. *Celacuac izan biar daven, ostera peccaturic ez eguiteco propositubac, edo goguac?* ; *Celan ezautuco dan, noc daucan, ostera peccaturic ez eguiteco propositu, edo asmo eguijazcua?*

Compesinoe ona eguiteco, biar dirian bost gacetan, irugarren lecuban iminten da, neure cristinaubac, ostera peccaturic ez eguiteco *Proposituba*. Proposituba darraico damu eguijazcuari. Damuba bada eguijazcua, benetacua, vijotcecia, Jaungoicua, ta arimia gaiti artuba, pecatu guztiena, ta damu guztietati andijena, leengo doctrinan esan dan leguez, neure contura, iminico dau peccaturiac compesinoeraco *propositu* eguijazcua. Artuco dau asmo sendo bat, edo gogo oso bat, ostera gueijago peccaturic ez eguiteco. Au gaiti, *propositubaren* gainian Eracutsi barrija imintia ez da beste gauzaric, ez bada, cristinaubari gueijago, ta gueijago aituten emotia: ce biarrecua dan pecatu eguinagaz ondo garbatutia, compesetaco. Espirituzco gauzac dirian leguez, bai damu eguijazcua, ta bai ostera peccaturic ez eguiteco asmo ona, ez dira veguijaquin icusten, ta ez jacue escubaquin oratuten. Au gaiti, ez dogo zucen ezaututen, nos daucagun peccaturaren

ren damu eguijazcua, edo pecaturic ez eguiteco asmo ona, orainche badaucat, ta orainche ez daucat. esateco. Orregaiti iminten jaco cristinaubari ezagungarri, edo senaile batzuc, guztiz ciur ez bada bere, cerbaitan aitu eraguiteco, nos daucan pecatubaren damu eguijazcua, ta pecaturic ez eguiteco asmo biarrecua. Ezagungarri onetati icusico dau pecatarijac, ceimbat engainetan dirian gauza onetan, ta ceimbat vici dirian, sarri compesau arren, pecatu mortalian, impernuraco vidian. Au obeto aituteco, gogoratu eguizu, cristinaubac, leengo dotrinan damubaren gainian esan dan guztia. Ta azaz gainera, aitu eguizu aimbat gogoric oneenagaz: 1. *Celacuac izan biar daven, compesetaco biar dan, pecaturic ez eguiteco asmuac.* 2. *Celan ezautuco dozun, munduban ezautu guinaijan tertijuan, nos daucazun, edo ez daucazun, pecaturic ez eguiteco asmo eguijazcua.* ¡Ojala, verba bat bere ondo aitu bagarrie ichico ez bacendu! Entzun eguizu bada, aimbat gogoric oneenagaz.

I. *Proposituba*, edo pecaturic osteria ez eguiteco asmo ona, ez da beste gauzaric, neure cristinaubac, ez bada, arturia pecatarijac bere vijotcian gogo sendo bat, Jaungoicuaren ondria gaiti, ta bere arimaco ona gaiti osteria inos bere pecaturic ez eguiteco. Au da asmo sendo, ta compesetaco biarreco onen izatia. Guztioe daquizu au aoz esaten. Guztioe esaten dozu: *irugarrena proposituba*. Baina ez daquit, verba oneec cer esan gura daveen, guztioe aituten dozun ondo. Verba oneec esan gura daveena da bada: Pecatarijac ezaututen davenian, eguin davela pecatu illgarrija, ta pecatu agaz jausi dala Jaungoico

co onaren gorrotuan : Galdu davela bere erruz ceruco gloria andija : Emon deutsalala lecu etsai gaistuari bere animan, ta irabazi davela pecatubagaz betico impernu sutsuba. Au astiro gogoraturen davenian pecatari tristiciac, Espiritu Santubaren gracia lagunduta, astenda bere artian contubac ateraten : ¡Ce gauza deunguia, ta vil-durgarrija eguin daven pecatuba! ¡Celan lotsia galdu deutsal bere agundu santuba ausijagaz ceruco Aita Onari! ¡Celan imini daven bere buruba beti, betico galduteco arriscu jaquinian.

Pensamentu santu onegaz damututen da, garbatuten da, ta peneetan da pecatarija bere artian, ain gauza deunguia eguin davelaco. Naijago leuque, ill balitz, edo pausuric eguin ezinda, gueratu balitz, pecatu eguin euquian baino. Ez daqui, cer eguin, edo celan vengau bere burubagaz, ain gauza deunguia, ta calte andicua eguin davelaco Jaungoico santubaren contra, ta bere burubaren contra. Pecatu eguin davelaco peniaren peniac, ta damubaren damubac, tristeciaren tristeciatic, ta atsecabiaren atsecabiatic lotsa andi bategaz eraasten deutsal bere vijotza luurreraguiño. Baina, ceruco sinistutiagaz animauta, parcacinoiaren uste osua artuta, igoten dau Jaungoicuaeren misericordijagana, pecatubaren parcacinoia escatutera. Baina oraindino ez da azartuten Jaungoicuari bere pecatuben parcacinoia escatuten; arienda vijotz vijotceti esan artian: *Jauna, ez dot gueijago peccaturic eguingo: Jauna, leenago galduco ditut beste gauza guxtiatic, ostera peccatu eguin baino: Jauna, ez nas gueijago peccatuco ocasinoe atara, ez lecu atara juan-*

go: *Jauna ez nic gueijago pecaturic eguin.*

Ara emen, cristinaubac, pecaturic ostera ez eguiteco gogo sendua, asmo osua, eguijazcua, vijotcecuca, ta achequiya bagacua; ta, nai, ta nai ez, pecatarijac bene benetan artu biar davena, compesinoiac balijoco badentsa. Berau gaiti esaten da: pecaturic ostera ez eguiteco goguac izan biar davela. 1. *Eguilia*. 2. *Zala*. 3. *Indartsuba*. 4. *Pecatu guxtiena*.

1. ¿Nos izango da pecaturic ez eguiteco asmuca Eguilia? Eguilia da, goguagaz esaten davena, eguinagaz eracusten davenian. Gogo eguilia da, Jaungoicuari emon deutsan pecaturic ez eguiteco verbia, ondrautasun bategaz, ta leijal gordetan davena. Verba utsetan gueratuten bada, ascoren pecaturic ez eguiteco asmuac gueratu oidirian leguez, ez da Eguilia, ta ez dau balijo. Beguiratu, cristinaubac. Compesoriaren oinetan emoten dozun verbia, Jaungoicuari berari emoten deutzazu. Ez dedilla bada izan ao utsetzcua. Ez dedilla izan compesoria engainetacua. Ez dozu Jaungoicua engainauco. Pecatarija ondo compesetaco, ez da asco, ascoc esan oidaveen leguez, esatia: *Nai neuque bada, pecaturic ez eguitia: Nai neuque on izatia: Nai neuque ocasinos onetati urbetia: Naineuque ecandu chaar oni istia...* ta beste onaco nai eguite bagacuac. ¿Nai cenduque? Bada eguizu. Ez eguizu pecaturic eguin, On izan zaite. ¿Noc eragozten deutsu on izatia? ¿Ger eguiten dozu, pecaturic ez eguiteco? ¿On izateco? Ecerbere ez. Vits macala gainian daucan ur gueratuba leguez, egon pecatuban. Vici pecatuco ocasinoian. Vici pecatuco oituran. Vici pecatuban. Au da pecatati ascoren pecaturic ez egui-

eguitia. ¿Ta uste dozu, pecatai tristia, *naineuque* otz bategaz, desio ill bategaz, ta voronda te gueldi bategaz, pecaturic ez eguiteco gogo sendo bat, ta eguindun bat bene benetan artu bagaric, compesauco zariala ondo, ta parcatuco jatzuzala pecatubac? ¡Ah! Engainauta vizizara.

Impernuban dagozanac bere, euqui even, on izateco *naineuque bat*. Baina ez eutseen balijo izan *naineuque* utsac. Pilatosec bere nai euquian Jesus ascatu Judeguben escubetati, ta eriotzati. Baita artu evan gogua bere ascaturteco, edo libretaco. Baina ez evan eguin biar evana. ¿Ta balijo izan eutsan Jaungoicuaren aurrian nai izate otzac, ta gogo eguite on bagacuac? Ez. Pilatos condenauzan. Erodesecc bere nai euquian, ta artu evan proposituba, edo ustia, San Juan Bautista carcelati aterateco, ta ez illteco. Baina bere uste, ta gogo guztia jausizan luurrera laster, Dama batec dantziaren sarizat San Juanen samia escatu eutsanian, ta bertati aguindu evar, Santubari samia evateco. ¿Ta balijo izan eutsan *naineuque* eguite bagacuac, ta gogo otzac Erodesi? Ez. Condenauzan. ¡Oh, ceimbat onaco, pecaturic ez eguiteco, propositu, edo gogo gueldi, eguite sendo bagaco dagozan impernuban erreetan! Ez da asco, cristinaubac, pecatarija ondo compesetaco, pecaturic ez eguitia *naineuque*, esatia, edo pecatubari isteco gogo motel bat artutia. Biar da, compesinoia ona izango bada, ta pecatuba parcatuco bajaco, pecaturic osterac ez eguiteco gogo sendua, ta eguilia. Baita zala, ta pirmia bere.

2. ¿Cetan dago bada, pecaturic osterac ez eguiteco gogua *zala* izatia? Zeubec daquizu, cris-

tinaubac. Zala da, nequez paltetan davena. Zala da, nequez ucatu, edo cinca eguiten davena. Zala da, ondo irauten davena. Zala da, bere lecuba gogor, ta zucen gordetan davena. Zalac izan biar dau bada peccaturic ez eguiteco artuten dan goguac. Izan biar dau, ecer gaiti bere peccatu illgarric ez eguiteco asmo sendua.... Jazoco balichaco cristinaubari. ¿Edo peccatu eguin, edo cleituba galdu? Galdu cleituba, ta peccaturic ez eguin, Santa Susanac eguin evan leguez. Jazoco balichaco: ¿Edo daucan guztia galdu, ta carcelara juan, nos arteco ez daquijala, edo peccatu eguin? Galdu, daucan guztia, ta juan betico carcelara erru bagaric, ta peccaturic ez eguin, Jose ainchinacuac eguin evan leguez. Jazoco balichaco: ¿Edo ill, edo peccatu eguin? Ill, biar bada, ta ez peccatu eguin, Eleazaroc, ta beste Martirijac eguin even leguez.

Ara, cristinaubac, peccaturic osterá ez eguiteco gogo zala, ta sendua. ¿Artuten dozu compesinoian onaco gogo sendua, ta zala ceuben ariman, ecergaiti bere peccaturic osterá ez eguiteco? ¡Hai! Ori andija, ta gogorra da, esango dozu ascoc. Bada nic esaten deutsut: Gogorragua dala impemuba: Ta Andijagua dala, ceubac, peccaturic ez eguiteco, verbia Compesoriaren oinetan emoten deutzazun Jaungoicua. Berau gaiti, cristinaubac, peccaturic osterá ez eguiteco, artu biar daven goguac, izan biar dau arima arimati ataria, eguijazcua, eguilia, ta zala. Baita indartsuba bere, balijoco badeutsa compesinoiac.

3. ¿Ta, nos izango da indartsuba, peccaturic osterá ez eguiteco gogu? Indartsuba izango da, peccatarijac ezaututen ditubanian, arimiaren, ta

gra-

gracijaren contra daucazan arerijuac, ceintzuc dirian munduba, diabrubá, ta araguija. Arerijo senduac, ta indartsubac dira oneec. Chito arima asco goituten davee. Gueuc bere sarritan sentiduten dogu euren guerra. Ta ez guichitan malpecau, eguiten deuschuben caltia. Bada, arerijo indartsubagaz pelietaco, nai, ta nai ececuada gogo indartsuba. Gogo epelagaz asten bada peliadan arerijo indartsubaquin, bertati dago goituta. Pecaturic osterá ez eguiteco, gogo erdi ill, ez da baidaco bategaz urteten badau batec compesinoeti, lelengo eraan dago pecatuban jausita. Baina, gogo senduagaz asten bada pelietan, indarguichi daucala uste izan arren, goitu eguiten dau arerijua. Ta pecatubaren contraco peliadetan Jaungoicua emoten dau indarra, arerijuac goituteco, norbera gogo onagaz asi ezquero. Alan aguinduten denscu Jaungoicua, artu daigula gogo sendua, ta indartsuba, inos osterá pecaturic ez eguiteco. Baita izan biar dau gogo onec pecatu guztiena bere.

4. Esan da leen, ez dala asco, compesetaco pecatu bategaz, edo beste bategaz damututia. Damutu biar dala pecatu guztiaquin. Bada beste aimbeste esaten da, pecaturic ez eguiteco gogo biarrecuaren gainian. Pecatu guztiai, ta pecatu eguiteco era urrecua, edo ocasinoe urrecua emoten deutseen gauza guztiai, isteco gogo sendua ez daucan artian, ez da pecatarija ondo compesauco. Zuc daucazu, sarri pecatu eraguiten deutsun adisquide bat auzuan: Baita sarri ordituten zarian tabernia bere. Bada ez da asco zu ondo compesetaco, adisquide deunguiaren eche-
ra osterá ez juateco gogua artutia; taberna atara
ez

ez juateco gogua artu bagaric. Zu zara lapurra, ta juralari paltsua. Bada ez da asco, zu ondo com-pesetaco, juramentu gazarrezcoric ez eguiteco gogua artutia; lapurretatic ez eguiteco gogua artu bagaric. Ta onan beste pecatu guztietan. Beguiratu bada, cristinaubac, ya ceuben peccaturic ez eguiteco gogua, edo proposituba dan, edo ez eguilia, zala, indartsuba, ta pecatu guztiena. Ta entzun orain, celan ezautu zinaijan, nos dauca-zin, peccaturic ez eguiteco gogo biarrecua.

II. ¿Baina, celan ezautu guinai, peccaturic osterera ez eguiteco gogo sendua, noc daucan? Jaungoicuaac esan bagaric, guztiz ciur, ta zucen ezin jaquin guinai, neure entzula onac, nos daucan peccatarijac peccatubaren damu eguijazcua, ta peccaturic osterera ez eguiteco gogo eguijazcua. Au eguiija da. Bada Jaungoicuaac berac esan bagaric, ezin jaquin guinai, Jaungoicuaaren adisquidiac, ala arerijuac garian. Baita eguiija da. Peccatarijac artu arrea bere ariman, osterera peccaturic ez eguiteco gogo eguijazcua, ta ondo com-pesetaco biar dana, jausi leiteque osterera bere peccatuban. David bere jausizan. San Pedro bere jausizan. Ta beste edocein jausi leiteque, munduban vici dan artian. Ezin atera legui bada senaile, edo ezagun-garri seguru bat alaco nos baitaco, ta ustez uste bagaric leguezco peccatuban jausteti, ezaututeco zucen, noc daucan, edo euqui daven, peccaturic osterera ez eguiteco gogo eguijazcua. Baina orregaitino bere esaten davec Eleisaco Eraculac (1). Cristinaubaren vici modubari beguiratuta, ezaututen dala cer baitan, noc daucan, edo euqui daven, peccaturic osterera ez eguiteco gogo egui-

(1) Poug. p. 3. Sect. 1. c. 5. §. 5.

eguijazcua. Azaldau daigun pusca bat, au celan dan.

Ecarri eguizu bada gogora, neure entzula onac, ecanduzco juralar bat, baquegalzaile bat, gorrototsu bat, ordi bat, luxurijotsu bat, logreru bat, lapur bat, gaisqui esala bat, lotsa-galduco bat, jocolari alper bat, nai beste edo cein peccatari compesetan dala urtian bein, edo birritan, edo sei bidar, edo amar bidar. Autor-tuten ditubala compesinoian bere peccatubac. Esaten deutsalala Compesoriari compesinoe baco-chian: *Badaucala gogua, edo proposituba, ostera guei-jago peccaturic ez eguiteco.* Au compesinoe baco-chian Jaungoicuari, edo Compesoriari, edo bi-jai esan da, jausten dala leengo peccatubetan. Ordija, ordituten dala, leenago leguez. Lapurrac, ostuten davela, leenago leguez. Gaisqui esaliac, murmuratan davela, leenago leguez. Loija, loi dala, leenago leguez. Ta modu onetan, peccatubac guichitu bagaric, peccatuco ecandu gaistua quendu bagaric, peccatuco lagunari, peccatuco le-cubari, peccatuzco opicijuari, peccatuzco esanai, ta peccatuzco eguitiai ichi bagaric, vici diriala urtetan, ta urtetan. Peccatubac compesau, ta peccatubac barristau. Goixian compesetan, ta arras-teijan, edo andi laster, urrengo eria davenian, leengo peccatubetan. Beti leenian. Ordija ordi. Jocolarija jocolari. Alperra alper. Logreruba lo-greru. Eche galzailia galzaile. Tematicua tema-tico. Guraso nasaija, ta ardura bagacua nasai, ta ardura bagaco. Verdia verde. Desonestuba de-sorestu.... Alan peccatu zarrai barrijac gueitubaz iragoten jacuela gazte demporia, edadian sartu-ba, ta zaartcia.

¿Cer derichazu, cristinaubac? ¿Nun da onen peccaturic ez eguiteco gogua? ¿Cetan gueratu dira onec Jaungoicuari, ta Compesoriari emon deutseezan, *ostera peccaturic ez eguiteco, peccatuto lagunari isteco, peccatuco videra ez jua-teco.... verbac?* ¿Esango dogu, euqui daveela onec euren compesinoetan, peccaturic ostera ez eguiteco gogo benetacua, eguilia, zala, indartsuba, ta peccatu guztiena? Ez, cristinaubac. ¿Esango dogu, chito min emoten eutseela peccatu eguinac ariman, peccatubagaz Jaungoico Andijari lotsia galdu eutseelaco, gracia, ta ceruba galdu ditubeelaco, ta betico impernuba merecidu daveelaco? Ez, cristinaubac. Ezin au esan guinai. Bada ez dira necatu, peccatubari isteco. ¿Esango dogu, compesinoe bacoedian damu eguijazcuaren, ta peccaturic ez eguiteco gogo onaren paltaz Jaungoicuari, ta Sacramentubari burla eguin deutsee-la? Au izango da eguija, cristinaubac. Au izango da, cristinau ascori compesinoe ascogaz jazoco jacuena.

Beguiratu, neure entzula onac, ceuben compesinoiai ispilu onetan. Emeti cerbaitan ezautuco dozu, celacuac izan dirian. Bildur nas, ascovici etedirian itsu itsuban, edo zoro zororic condenetaco vidian. Uste davee sinistute gaistobategaz: asco dala peccatubac Compesoriari esatia, ta ostera peccaturic eguingo ez daveela esatia, Jaungoicuac euren peccatubac parcatuteco. Ez da bada asco, neure entzula onac, leen aitu dozun leguez, peccatubac aoz esatia, edo compesetia. Cainec bere autortu cituban bere peccatubac. Saulec bere bai. Antiohoc bere bai. Judasec bere bai. Baina onec guztiocondenau zirian. David Er-

reguiac bere autortu cituban bere pecatubac. Ta parcatu jacozan. San Pedrori bere bai. Madalenafi bere bai. Ta oneec salvau cirian. ¿Cegaiti? Areec, damu eguijazco bagaric, pecatubac autortu citubelaco, condenau cirian. Ta oneec, damu eguijazcuagaz, ta peccaturic osterá ez eguiteco gogo osuagaz pecatubac compesau citubeelaco, parcatu jacuezan pecatubac guztíac, ta salvau cirian. Escatu daijogun bada Jaungoico onari, bialdu daigula ceruti gueure pecatubaren damu eguijazcua, ta osterá pecatuban ez jausteco gogo biarrecua, ta gracia, cein guztioi opa deusudan. Aitiaren, ta Semiaren, ta Espiritu Santubaren iceñian. Amen.

V. ICASIQUIZUNA.

Ceinetan eracusten dan: 1. *Cer dan aozco compesinoia, ta ce biarrecua dan.* 2. *Ce peccatu compesau biar dirian.*

Iru gauza biarditu peccataríac, penitencíaco Sacramentuba artuteco. Ta dira peccatubaren damu eguijazcua, peccatubac guztíac ciatz compesoriari esatia, ta peccatubaren zorra paguetia. Peccatubaren damuba, ta peccaturic ez eguiteco gogua alcarregaz davilz. Ta esanda gueratu da, cer dirian. Peccatubac gogora ciatz ecartia, ta compesoriari dirianac esatia alcarregaz davilz. Bada peccatubac gogoratuten dira, compesinoian autortuteco. Peccatubaren zorra paguetan da, compesoriaren aguinduba eguinagaz. Au celan eguin biar dan, esango da gueroco Dotrinan. Peccatubac gogora celan ecarrí biar dirian, esan da leen. Ba-

reguiac bere autortu cituban bere pecatubac. Ta parcatu jacozan. San Pedrori bere bai. Madalenafi bere bai. Ta oneec salvau cirian. ¿Cegaiti? Areec, damu eguijazco bagaric, pecatubac autortu citubelaco, condenau cirian. Ta oneec, damu eguijazcuagaz, ta peccaturic osterá ez eguiteco gogo osuagaz pecatubac compesau citubeelaco, parcatu jacuezan pecatubac guztia, ta salvau cirian. Escatu daijogun bada Jaungoico onari, bialdu daigula ceruti gueure pecatubaren damu eguijazcua, ta osterá pecatuban ez jausteco gogo biarrecua, ta gracia, cein guztioi opa deusudan. Aitiaren, ta Semiaren, ta Espiritu Santubaren iceñian. Amen.

V. ICASIQUIZUNA.

Ceinetan eracusten dan: 1. *Cer dan aozco compesinoia, ta ce biarrecua dan.* 2. *Ce peccatu compesau biar dirian.*

Iru gauza biarditu peccatarijac, penitencijaco Sacramentuba artuteco. Ta dira peccatubaren damu eguijazcua, peccatubac guztia ciatz compesoriari esatia, ta peccatubaren zorra paguetia. Peccatubaren damuba, ta peccaturic ez eguiteco gogua alcarregaz davilz. Ta esanda gueratu da, cer dirian. Peccatubac gogora ciatz ecartia, ta compesoriari dirianac esatia alcarregaz davilz. Bada peccatubac gogoratuten dira, compesinoian autortuteco. Peccatubaren zorra paguetan da, compesoriaren aguinduba eguinagaz. Au celan eguin biar dan, esango da gueroco Dotrinan. Peccatubac gogora celan ecarrí biar dirian, esan da leen. Ba-

da sail oni orain jagocana, da, nic zubei eracustia; pecatubac celan autortu biar dirian compesoriaren oinetan. Onetaraco esango deutsut: 1. *Aozco compesinoia cer dan, ta ce biarrecua dan.* 2. *Ce pecatu compesau biar dirian.* Prestau zaite, cristinaubac, aibat gogoric zurtenagaz, guztioi arimaco osasuna ecarri daiquegun icasiquizina, entzuteco. Ez sinistu, baquizula doctrina onetan jaquin biar dozuna. Bada gueijen daquizunoi bere, ez deutsu gachic eguingo. Ta gueijago izango zara, ondo dana, ez daquizunac, biar dana daquizunac baino. Presta era onegaz aitu egulzu bada: Cer dan aozco compesinoia, ta ce biarrecua dan.

I. *Aozco compesinoia da, neure entzula onac, peccatarijac autortutia bere ariman daucazan, ta gogora ecarri dituban pecatu guztiac, compesinoiac entzuteco escubidia dauca Sacerdotiari, guztien parcainoia artuteco ustiagaz.* Esan da aozcua. Norberac, ez cartaz, edo mandatariz, ez bada verbaz esan biar deutzazalaco compesoriari bere pecatubac. Mutubac autortu biar ditu bere pecatubac, aldaguijan, moduban. Esaten da: *compesinoiac entzuteco licencijs dauca Sacerdotiari.* Bada Sacerdote ez danac, ezin inori pecatubac parcatu leguijoz. Sacerdote Jaunai emon eutseen Jesucristo gueure Jaunac ataraco escubidia. Ta Sacerdote Jaunac bere, eriozaco ordu-baz ostian, inoren compesinoiac entzuteco, biar davea euren Aguintarijen escubidia. Esaten da: *peccatuben parcainoia artuteco ustiagaz.* Bada, compesonarijuan, edo pecatu autor lecuban pecabac esan arten compesoriari, compesetan danac, ez badauca ustia, peccatuben parcainoia artuteco,

ez da compesinoia. Ta ez dacz alaco compesonarijoco esanac, edo verbetiac compesinoiaren cargac ez compesoriarentzat, ta ez compesetan danarentzat. Esan biarditu pecatubac compesoriaren oinetan, sacramentuba, ta pecatuben paracinoia artuteco ustiagaz, edo orduban, edo compesoriac ostera juateco esaten deutsanian. Onau eracusten deuscu Eleisa Ama Santiac compesinoiaren izatia.

¿Ta biarrecua da salveetaco, alan pecatubac eoz compesoriari esatia? Bai, cristinaubac. Inundi aldedinian, nora ezecua, ta biarrecua da pecatubac aoz compesetia, salveetaco. Ez dago onetan cer esanic. Jesucristo gueure Jaunac aguin du eutsan peccarijari pecatuben paracinoia, compesetaco carguiagaz. Compesau aldedilla, compesau bagaric ill dan peccariric ez da salvau. Ta ez da salvauco bere. Guiza aldiric guiza aldiraco Eleisa Ama Santiaren eracutsija da nora ececo compesinoia, batiatu ezquero peccatu illgarrija eguin davena, salveetaco. *Omnibus post baptismum lapsis iure divino necessariam* (1), dino Trentoco Batzaar Santubac. ¿Batiatu ezquero, eguindozu peccatu illgarrija, edo mortala? Bada, edo compesau, edo condenau. Ez dago vitareric. Ecelan bere compesau aldedin peccatuba, ez dau Jaungoicuac parcatuco, compesau bagaric. Ecelan bere compesau ezin danari, edo nogaz ez daucalaco, edo verbaric ezin davelaco, edo osteranzian, artuten badau bere vijotzian peccatubaren damu eguijazcua, ta Jaungoicuaren amodijo santuba, parcatuten deutzaz Jaungoicuac peccatubac. Baina compesau aldedinari, ez, com-

pe-

(1) Sess. 14. c. 5.

pesau bagaric. Guztiz biarrecua da bada, neure cristinaubac, pecatubac compesetia, al izan ezquero.

Beguratu bada, neure entzula onac: ¿Ce vide erraza, ta seguruba ichi euscun Jesucristo gueure Jaunac, gueure pecatuben parcacinoera-co. Juezac aguinduco baleutsa gaisguinari gach eguinen parcacinoia, autortu daguizanagaz; ¿Ce lapur, ce guizon illzaile, ce gaisguin izango litzaateque, guztia esango ez lituquiana? Bat bere ez. Baina munduco leguiac, ta Jaungoicuarenac ez duaz bardin gauza onetan. Gach eguina autortuten davena, castigau eguiten davee munduco Juezac. Ta, pecatu eguinac compesinoian autortuten ditubana, librau eguiten dau Jaungoicuac pecatubetati. ¿Nor izango da bada ain zorua, ceinda bere pecatubac guztia compesauco ez dituban? Compesetan baditu, andijac, ezainac, ta asco izan arren, baqui, parcatuten jacozana, ta inos bere lotsatuco ez daveena. Compesetan ez baditu, baqui, parcatuten ez jacozana, ta beti lotsatuco daveena, ta erreco daveena impernuban. ¿Ez da bada zoraquerija, edo lastima andija, cristinaubac bere pecatubac compesinoian ez autortutia guizon bati? ¿Ta guizon bati? ¿Jaungoicuaren ordeaz ataraco daguan bati? ¿Compesinoian entzun davena, esan ezin leguijan bati? ¿Guizon bati? ¿Adanen semeen argaltasuna ezaututen daven bati? ¿Berac bere pecatubaquin beste aibeste, salyauco bada, eguin biar daven bati? ¿Ez da lastima andija, dinot, osterac bere, pecatubac, nai lotsaz, ta nai bildurrez compesau bagaric istia, al izan ezquero? ¿Oh, pecatubac lotsaz ichita, vici zarian errucar-

carri tristiciac! Sinistu eguizu arima arimati, compesetan ez badituzu ceuben pecatubac guztiac ziatz; nai isten badozu pecatu bat bacarric lotsaz, compesau bagaric, guztiac euquico dituzula aguirijan beti impernuban jaungoicuaren, Aingueruben, Santuben, condenauben, ta demoni-nuen vistan. ¡Oh, ce negargarrija! Bota bada lotsia. Quendu bildurra. Ta compesau pecatubac guztiac. Baita icasi bere, ce pecatu compesau biar dirian.

II. Compesau biar dira, neure cristinaubac, batiatu ezquero eguin dirian pecatu illgarri, edo mortal guztiac. Jaquinaz, ta ezauberaz bat isten badau esan bagaric, bat bere esan ez baleu leguez da, dino Eleisa Ama Santiac Trentoco Batzaarian (1). Orregaiti compesau biar dira: *Pecatu ciartubac: Pecatu dudacuac: Leenago aaztutacuac: Lotsaz ichitacuac: Norberac bacarric eguinac: Inori eraguinac: Ez eguineco pecatubac: Pecatubac eucazan gueigarrija*, edo circustancia pecatu barrija dauquezanac, nai peatuba ascozaz azten daveenac: Baita *pecatuco ocasinoia* bere, compesoriac itandu ezquero. *Pecatu ciartubac* compesau biar dira, dirian moduban, ta dirian beste. Lau badira, lau. Amar badira, amar. Milla badira, milla. Ez aguindu guztietacuac contu baten. Ez bada bacocho bere lecuban. Lau lapurreta, maldecinoe bi, ta orditute bat daucana, ez da ondo compesauco, zazpi pecatu eguin dirut esanagaz bacarric. *Pecatu dudacuac* compesau biar dira. Izan leiteque dudia: Ya pecatu eguin evan, edo ez evan. Baita pecatu chiquija, ala illgarrija eguin evan bere. Baita pecatu eguin

(1) Ubi supr.

eguin evana jaquin da, compesau ete evan, edo ez ete evan bere. Bada compesau biar dira dudaco pecatu oneec. ¿Baquizu pecatu eguin cendubana; baina dudia daucazu, compesau cenduban, edo ez? Bada compesau biar dozu dudaan. ¿Dudaan zagoz, pecatu eguin cenduban, edo ez cenduban? Bada compesau biar dozu dudaan. ¿Dudaan zagoz pecatu chicarra, ala illgarrija eguin cenduban? Bada compesau biar dozu dudaan. Ta onan beste conciencijaco duda guztiac.

Leen aaztutaco pecatubac compesau biar dira: ¿Aaztu jatzuz compesinoe baten, edo ascotan pecatu bat, edo gueijago? ceure erruz ez bazan, onac cirian compesinoee areec. Baina gogoratu jatzuzanian, compesau biar dituzu leen aaztutaco pecatubac. Baita aaztubac ciriana bere. *Gaisqui compesautaco pecatubac* compesau biar cï a. Modu bitara jazo leiteque pecatubac gaisqui compesetia: edo biar dan moduban prestau bagaric, examinia ondo eguin bagaric, pecatubagaz damutu bagaric, edo pecatubari isteco gogo bagaric, compesau dalaco. Orduban eguiten dau compesinoe gaistua. Ez jacoz parcatuten pecatubac, compesau arren. Ta barriro compesau biar ditu dirianac. Edo, peaturen bat lotsaz ichita, compesau dalaco. Orduban bere ez jacoz parcatuten pecatubac. Ta barriro compesau biarditu, ez bacarric lotsaz ichi evan pecatuba; baita beste compesinoe atan esan citubanac bere. *Norberac bacarric eguindaco pecatubac* compesau biardira. Bada Jaungoicuaarentzat ez dago bacarric, ez ezcaturic. Guztia dauca Jaungoicuaac vistantan.

Inori eraguindaco pecatubac compesau biar dira. Ta emen esaten dira escandaluco pecatubac. Onec bere izaten dira modu bitara. ¿Eguin dozu pecatu, bestiac dacuseela, entzuten daveela, edo daquijeela? Bada compesau biar dozu, al-badaizu, ceimbat lagunen aurrian, edo equijeela, izan zan. ¿Ceuc esanda, edo convidautea, edo aguinduta, eguin dau batec, edo gueijagoc pecatu? Bada compesau biar dozu, ceimbat laguni pecatu eraguin ceuntseen, edo ceimbat lagunegaz balijau zinian, pecatu eguiteco. ¿Convidau cenduban, pecatu eguiteco, edo aguindu ceuntsan? Bada bestiac pecatu eguin ez arren, ceuc eguin cenduban pecatu, ta compesau biar dozu. Onetan guztietan inori emoten jaco pecatu eguiteco vidia. Ta bestiac eguin ez arren, beti da pecatu inori pecaturaco vidia emotia. Ta compesau biar da. Baita compesau biardira erabaguita eguitezco pecatubac, eguinac leguez: Esanezco pecatubac, esanac leguez: Ta pensamentuzco, edo burutacinoezco pecatubac, burutacinoezcuac leguez. Bada eguitia, esatia, ta nai izatia ez dira bardinac. Ta autortu biar dira compesinoian, dirian leguez.

Ez eguineco pecatubac compesau biar dira. Onetarico batzuc guztiz dira jaquinac. Mecia ez entzutia: Barau ez eguitia: Amarrrena ez paguetia.... Baina beste batzuc, ta ez guichi, ez dira aibeste aintzat artuten. Gurasuac, Juezac, ugazabac, ¡oh, ceimbat ez eguineco pecatu! ¡Ta ce guichi compesau! Gurasuen, ta ugazaben celo santubaren, ardura onaren, cuidado andijaren, cansau bagaco equinaren, ta jardun itsalubaren paltaz, umiac, ta otseguinac dotrinaric ez da-

quijee ; umiac , ta otseguinac compesetan ez dira : Umiac , ta otseguinac Eleisaraco gogoric ez dauquee : Umiac , ta otseguinac pecatu mortalian vici dira , echecuac daquijeela : Umiac , ta otseguinac gau , ta egun gura daveen moduban davilz : Umiac , ta otseguinac lotsa gaistocuac dira..... Ta gurasuac , ta ugazabac onaco ez eguineco pecatu andijac compesetan ez ditubee. Bada compesau biar dira. Mecia ez entzutia baino , pecatu andijaguac dira. Juezac , Errijen Burubac , ta arimen gordezailac gaiti beste aimbeste esaten da. ¡Ceimbat baque chaar , ceimbat joco vide bagaeo , ceimbat ordiquerija , ceimbat adisquide pecatuzco , ceimbat emacume galdu errijetan , ta pamelijetan Juezen , ta beste galarazo biar ditubeenen paltaz ! Bada compesau biar dira eguin ececo pecatu oneec. Barau ez eguitia baino , andijaguac dira. Dan moduban dala , pecatu andijaren beian eguin biar dana , ez eguitia , beti da pecatu andija. Ta compesau biar da. Agurra ucatutia , zorra ez paguetia conseju ona ez emotia , limosnia ez emotia , exemplu ona ez emotia , guztia dira ez eguineco pecatubac. Ta gauza andira eldu ezquero , compesau biar dira.

Pecatu gueigarrijac compesau biar dira. Pecatu gueigarrijac , edo *circustacijac* esaten jacue , pecatuco eguitiac beragaz euqui leguizan gach garrijai. Oneec batzubetan gueitu eguiten ditubee pecatubac. Ta beste batzubetan azi. Alacuan eguite bategaz austen dira Aguindu bi , edo gueijago ; edo austen da aguindu bat colpe andijaguagaz ¿Oostu dozu Eleisan ? Ara , eguite bategaz pecatu bi. Bata , lapurretia dalaco. Ta bestia , Eleisan dalaco. ¿Oostu dozu Caliza bat
Eli-

Eleisan? Ara, eguite bategaz iru pecatu. Caliza sagraduba Eleisan oostu dozulaco. ; Eguin dozu pecatu ezcondu bategaz? Ara, pecatu bi: bata castidadiaren contra, ta bestia ezcontziaren contra. ; Ceu bere ezconduba zara, ta zugaz pecatu eguin daven ezconduba, ceure senidia da? Ara, pecatu gueijago eguite bategaz. Autortu biar dira bada compesinoian alaco peccatubac beragaz daucazan gueigarriac. Baita peccatubac azten ditubeenac bere, ezautu ezquero. Bada aparteco modubagaz ezaindu, ta azi eguiten davec peccatubaren gacha. Oostu dituzu oguei errial; baina oostu guracenduquezan milla, al izan bacendu. Bada compesau biar dozu oostuba, baita gueijagoren oostu guria bere. Lagun bat gaiti, edo norberaren ide bat gaiti gaisqui esatia, deungaro da. Baina ascozaz chaarrago da, gurasuac gaiti, Sacerdote Jaunac, ta Juezac gaiti deungaro esatia. Deungaro da maldecinoiac esatia. Baina chaarrago da, umeen aurrian esatia. Inor bide bagaric banatutia deungaro da. Baina deungago da, gorrotuaren gorrotoz ill gura leuquiala, jotez aspertu ezin da, banatutia. Deungaro da inori gorroto izatia. Baina deungago da, gorrotuaren suba amatau bagaric egun osuan euquitia. Deungago oraindino ille betian euquitia. Ta chaarrago urte betian, edo gueijaguan euquitia. Deungaro da edocein pecatu illgarri eguitia. Baina deungago domecca Santuban, edo comulgau dan egunian eguitia. Ara emen, cristinaubac, peccatubaren azigarri, ta ezain garri batzuc. Oneec, ta onetaricuac gaiti esaten da Erromaco Catecismuagaz, autortu biar ditubala peccatarijac compesinoian, ezautu, ta aintzat artu ezquero.

Pecatu eraguingarrija, edo *pecatueo ocasinoe urrecua*. Compesau biar da, compesoriac itandu ezquero. Baita, pecatu eguiteco ecanduba bere. Bada norberaren naizco pecatu eraguingarrija arimiaren aparteco gacha da. Ta biar dau compesoriaren ezauberia, parcatuco badau. Baita aparteco osagarrija bere, quenduco bada. Echian, edo auzuan bere naiz daucan lagun bategaz pecatuban jaustia, milla vidar chaarrago da arimiarentzat, beste ustez uste bagaco bategaz jaustia baino. Bada esan biar dau compesinoian: Nai dala opicijua, nai dala tabernia, nai dala comedia, nai dala sarauba, nai dala dantzia, nai dala jocua, nai dala guizona, nai dala emacumia, pecatu sarri eraguiten deutsana, ta bere guraz daucana. Beste aimbeste da pecatueo ecandu, edo oitura galduba. Ecandu chaarrez pecatu eguitia, ascozaz da chaarrago arimiarentzat, nos bait pecatuban jaustia baino. Au gaiti autortu biar dira compesinoian norberaren naizco pecatu eraguingarriac, ta pecatueo ecandubac.

Sinistu biar dozu, neure entzula onac, doctrina labur baten ezin erabagui leguizala, sail zabal andi oni darraicozan gauza guztiac. Esaten deutsut bene benetan, gogoratu daguizula ondo: ; ya celan aituten emoten deutsazuzan, edo autortuten deutsazuzan Osalari, edo Medicu bati gorputceco gachac, gaixoric zagozarian? ; Oh, ce ziatz! Nos sentidu cenduban ; nun sentidu cenduban : cetati sentidu cenduban : celan gueitubaz, edo guiehitubaz gacha juanzan ::: guztiac banaan banaan bein, ta gueijagotan esaten deutsazuz gorputzaren Osalarijari. Cerbait aaztuten bajatzu, bigarrenian dei eguin da, oe aur-

rera eruanda, obeto esaten deutzazu ceuben gacharen saila. ¿Cegaita au? Gorputza osatu daguizun. Osagarri zucenac, ta segurubac emon daguijozan ceuben gachari. Ceuben gacharen barri ondo jaquin daguijan. Ta jaquinaren gainera, ondo, ta laster osatu zaguizan. Bada, cristinaubac, Compesoria da ceuben arimen osalarija. Compesoria da ceuben arimen Eracuslia. Compesoria da, ceuben pecatubac juzgau biar ditubana. Eguizu bada edola bere ceuben arimen Osalarijagaz, gorputcen Osalarijagaz eguiten dozuna. Aguertu eguijozuz compesoriari ceuben arimaco gachac guztia, bat bere ichi bagaric.

Ez da inor icentau biar compesinoian, aimbagaric pecatuba compesau aldedilla. Baina esan biar dira pecatubac guztia, conciencijan dagozan moduban. Ez edertuta, ez apainduta, ez guichituta, ez gueituta, ez inori erruba ezarrita, ez bere buruba garbituta. Ez bada Jaungoicuaren veguijetan dagozan moduban. Aibat ziatcen gogora ecarrita, ondo damututa. Jaungoicuari parca escatuta. Ostera ez eguiteco verbia gogoti Jaungoicuari berari emonda. Guztien parcacinoia jadisteco ustiagaz. Ascatu ceuben conciencia, ta autortu compesoriari pecatubac guztia, lotsia, ta bildurra quenduta. Orduban, neure entzula onac, entzungo dozu Jaungoicuaren ordez compesoriaren aoti, Madalenac leguez: *parcatu jatzuz ceure pecatubac*. Alan gura izandaguijala Ceruco Jaunac, bera dana dalaco. Amen.

VI. ICASIQUIZUNA.

Cenitan eracusten dan: 1. *Cetaraco dan compesoriac emoten daven penitencija.* 2. *Celan cobru emon biar jacon penitensijari.*

Compesinoeco Sacramentuban parcacinoia artuteco, prestau biar dau pecatarijac, leen esandan leguez. Pecatu guztiaç gogora ecarrita, euraquin ondo damututa, osteraz eguiteco gogo osua artuta guztiaç ziatz compesoriari autortubagaz. Orduban compesoriac Jaungoicuaren partez esaten deutsa pecatarijari: *Neue ascatusen zaitut ceure pecatubetari.* Ta compesoriac au esanagaz batera, parcatuta dagoz Ceruban pecatu guztiaç, andijac, ezainac, ta asco izan arren. Au da Jaungoicuaren beraren esana. Au da Jesucristo, gueurre Jaunaren ordenia. Au da penitencijaco Sacramentubaren eguitia. Baina pecatarija Jaungoicuaren zordun eguiten da, pecatu eguiten davenian. Ta pecatu illgarrijaren zorra da, Jaungoicuaganic betico aldenduta, impernuban errectan egotia. Compesinoeco Sacramentuban parcataten dau Jaungoicuac pecatu illgarrijari darraicon betico zorra; pecatarijac impernuban pagau biar leuquian zorra. Ta zor aren alderaco escatusen dau Jaungoicuac: edo munduban penitencija eguitia; edo purgatorijuan pecatubaren zorra paguetia. Orregaiti esaten da: compesinoe ona eguiteco biarreco gaucen artian bostgarrena dala, compesoriac emondaco penitencija cumplidutia. Aitu daguizun bada, cristinaubac, sail onetan icasi, ta eguin biar dozuna; esango deutsut dotrina
one-

onetan : 1. *Cetaraco compesoriae emoten daven penitencia.* 2. *Celan cobru emon biar jacon compesoriae emondaco penagarrijari.* Entzun eguizu guztioe aibat gogoric oneenagaz. Bada ez jaco guchiagori eraguiten emen, pecatubac parcatutiari baino. ¡Oh, ce gauza andija!

I. Jaungoicuaren escuban dago, neure entzula onac, pecatubac parcatutia. Bestec inoc bere, ez Cerucoc, ez luurrecoc parcatu ezin legui pecatu chiqui baten zorra bere. Orregaiti, pecatuben parcacinoia aita danian, beti gogora ecarri biar dogu, Jaungoicuaren beraren eguizuna dala au. Baita sinistu biar dogu: Ez jacuzala inos bere pecatubac parcatuco, Jaungoicuac berac nai daven moduban baino. Modu ascotara parcatu eusqueguzan Jaungoicuac gueure pecatubac. Baina ija Berac eracutsita dauca Eleisa Santiari, celan gura izan daven guri pecatubac parcatutia. Ta au eguin biar davee pecatari guztia. ¿Celan bada gura izan dau Jaungoicuac, guri pecatubac parcatutia? Ara, cristinaubac. Batiatu baino leenagoco pecatubac, parcatuten deustucz Jaungoico onac bautismoco Sacramentubagaz. ¿Baina celan? Guztiz. Batiatuten danari, leenagoco pecatuben zorric ecer bere gerratuten ez jacola. Au da bautismoco Sacramentubaren eguitadia.

Baina batiatu ezqueroco pecatubac ez ditu parcatuten guztiz compesinoeco Sacramentubac. Parcatuten dau, impernuban pagau biarzan zorra. Baina ez dau parcatuten, norberac emen pagau aldaguijana. ¿Cegaiti bada compesinoeco Sacramentuban parcatuten ez ditu Jaungoicuac pecatubac guztiz, bautismoco Sacramentuban leguez?

¡Ah,

¡ Ah, Cristinaubac ! Trentoco Batzaar Santubac esaten deuscu cegaiti (1). Batiatu baino leenago pecatu eguin davenac, ez jaquinez eguin dau; Jaungoicuaren Seme izan baino, leenago eguin dau; Jaungoicuari pecaturic ez eguiteco verbia emon baino, leenago eguin dau. Ta arei euren pecatuben damu eguijazco bategaz parcatuten deutseez bautismo Santuban pecatubaren zor guztia, gach guztia, ta erru guztia, oraingo, ta betico.

Baina batiatu ezquero pecatu illgarrija eguin davenac, daquijala, ezauberaz, ta bere guraz saldu dau Jaungoicua, ucatu dau Jesus, tristetu ditu Ainguerubac, ta desondrau ditu bere partez erutar guztiac. Esquer charreco seme galduba leguez, armac artuta jagui da cristinau peccarija, etsaijen aldraan sartuta Ceruco Aita Onaren contra. Bada errazoia da, ez jaquinez, ta ondo ezautu bagaric pecatu eguin davenari, erreztuago bere gach eguina parcatutia; daquijala, ta ezauberaz bere Aita Onaren contra pecatu eguin davenari baino. Au gaiti bada, Jaungoico Onac, ta parcazailiac parcatuten deutzaz cristinaubari pecatubac compesinoeco Sacramentuban. Baina peccarijari berac bere aldaguijana paguetiaren beian, parcatuten jaco compesinoian pecatubac. Cristinau peccarijac pagau biar dau bada pecatubaren zorra, edo munduban, penitencija eguinagaz, edo purgatorijuan, erreetan egonagaz. Ara emen, cristinaubac, penitencijaren, edo pecatuben zorreraco penagarijaren preminia.

Compesore Jaunai emon eutseen Jaungoicuae escubidia, pecatubari jagocan penitencija, edo pe-

na-

(1) Sess. 14. c. 8.

nagarrija neurituteco. Alan esan eutseen Jesucristo, gueure Jaunac San Mateoren aoti compesore guztiai (1): *Ceubec munduban pecatuti ascaturuten dozuna; ascatura izango da Ceruban. Ta ceubec munduban pecatubagaz lotuten dozuna, lotuba izango da Ceruban.* Verba onetan emon eutseen Jesusec escubidia compesore guztiai. *Le-lengo*: Pecatarijen pecatubac compesinoian entzuteco. *Bigarrenian*: Pecatubaren andi chiquija, ta alcarea juzguetaco. *Irugarrenian*: Ondo pretauta, garbatuta dagan peccarija, peccatu guztietati ascaturteco. *Laugarrenian*: Pecatubaren paracinoia peccarijari emoten deustarian, peccatubari jaocan penitencia, edo penagarrija senailautan, peccarijari emoteco. *Bostgarrenian*, ta azquenian: Ondo pretauta bagaric datorren peccarija, bere peccatubagaz lotuta, atcera baldute-co. Au da Jaungoicuaaren aginduba. Emeti dator, peccatu guztia compesau biarra, ta compesoriac jaquin biarra, arei jagocuen penitencia iminteco.

Au gaiti, compesoriac nora ecian imini biar deusta peccarijari penitencia, peccatubari, ta peccarijari jagocana. Peccatu gueijagori, gueijago. Peccatu guichiagori, guichiago. Peccatu andijaguari, andijagua. Chiquijaguari, chiquijagua. Sarritaco peccatubari, ecanduzco peccatubari, ta ocasinococo peccatubari, eurai jagocuena. Baita peccarijari jagocana bere. Zarra bada, gaztia bada, ezconduba bada, ascatura bada, gurasua bada, umia bada, aberatsa bada, pobria bada, gaixua bada, osasunecua bada, andiquija bada, neque-zarija bada, ecandu chaarrecua bada, peccatuco

jauslecuban daguana bada .... bacochari jagocan, ta aldaguijan penitencija iminteeo.

Pecatubaren zorreraco cristinaubac artu aldaguizan penagarriac, iru eratan iminten ditu Santo Tomasec (1). Ta dira: Edo arimacuac, edo gorputcecuac, edo euquijarenac. Ariman euquiguinaizan penagarriac dira *oracinoia*, ta oracinoiari darraicon guztiagaz Jaungoicua ondretia. Gorputcian euquiguinaizan penagarriac dira *barauba*, ta beste gorputzari penia emon leguijuen mingarri guztiac. Euquijagaz eguinguinaijan penitencija da *limosnia*, nai illeentzat, ta nai vicijentzat. *Oracinoiagaz* aituten dira compesetia, comulguetia, meza entzutia, altaraac, ta Eleisia visitetia, Errosarijua errecetia, belaunbico Jaungoicuaren aurrian egotia, liburu onac iracurtia, ta beste onetaricuac. Baraubagaz aituten dira ez jaatia, ez edaatia, ez loric eguitia, miina isilic euqutia, olgalecura ez juatia, gorputza azotetia, cilicijuagaz lotutia, ta beste gorputzaren nequegarriac. *Limosniagaz* aituten dira, pobriai, Elisai, Conventubai, Hospitalai, purgatorijoco arimai, ta beste preminacuai dirubagaz, edo euquijagaz eguiten jacuezan mesediac. Onetarico penagarriac dira, neure entzula onac, compesoriac pecatarijari bere pecatuben zorreraco imini biar deutzazanac. ; Ta celan cobru emon biar deutsa pecatarijac, compesoriac emondaco penagarriari? Orain aituco dozu.

II. Baina, au entzutera orduco, jaquin biar dozu, cristinaubac. *Leleengo*: Pecatarijac, compesetara doianian, edo compesoriac penitencija emoten deutzanian, ez badauca ustia, compesoria.

(1) 4. Sent. dist. 15. q. 1. a. 4.

riaren aguinduba eguiteco, ez deutsalala balijo compesinotac, compesauta guero penitencija cumplidu arren. *Bigarrenian*: Jaquin biar dozu; pecatarija bada bere ariz compesore bere ustezco nasaijetara, erreztuago, penitencija guichigaz, ta pecatarijaren beraren naira irago daguijon, ta pena guichigaz pecatubetati ascatutzaeva eguin daguijon, ez daucala cetan pijau alaco compesinoia-gaz. Compesore nasaijen villa bere ariz davilen pecatarija, nequez ondo compesauco da. Jazoco jacue, Evangelijo Santubac dinuana: *Itsuba bada itsubaren zuzenzailia, bijac lezaan sartuco dira* (1).

Onen ondoric esaten jaco cristinaubari: Compesoriac emon deutsan penitencija, edo penagarija, eguin biar davela, compesoriac aguindu deutsan moduban, ta demporaan. ¿Aguindu deutsu compesoriac, illian bein compesetaco? Bada compesau biar dozu illian bein. ¿Aguindu deutsu, illian birritan compesetaco? Bada compesau biar dozu illian birritan. ¿Aguindu deutsu, onaco personagaz ez egoteco? ¿Eche atan ez sartuteco? ¿Alaco pecatu bat eguiten dozun baco-chian, barau bat eguiteco, edo errial bat pobriai emoteco? Bada eguin biar dozu, aguindu deutsun moduban. ¿Aguinduten deutsu, barijacuban barau eguiteco? ¿Santu egun baten vesperan araguiric ez jateco? ¿Iru aste barru compesetara juateco? Bada eguin biar dozu, aguindu eutsun demporan.

¿Ta, ce pecatu da, compesoriaren aguinduba ez eguitia? Batzubetan izango da pecatu andija, ta beste batzubetan pecatu chiquija. Ce aguindu

(1) Matth. c. 5.

austen daven, alan izango da pecatuba. Compesoriac emoten daven penagarrija, izan leiteque gauza andija, baita chiquija bere. Gauza anditzat artuten dira meza bat entzutia, compesetia, comulguetia, barau bat eguitia, lau errialera elduten dan limosna bat eguitia, errosarijo bat erretetia... ta beste asco. Gauza guichitzat artuten dira avemarija bat, *sinistuten lot* bat, edo credo bat, salve bat, nai beste errazu chiqui bat, nai limosna chiqui bat. Baita izan leiteque compesoriaren aguinduba, zatitu leguijana, ta zatitu ezin leguijana. Meza bat entzutia ezin zatitu legui. Barau bat ateratia ezin zatitu legui. Baina Meza bi entzutia bai. Bata entzun, ta bestia ichi. Birritan compesetia bere bai. Batian compesau, ta bestian ez. Alan dagoz compesoriac emondaco penagarriac, zatitu ezin leguizanac, ta zatitu leguizanac. Esaten da bada, cristinaubac. *Lelengo*: Compesoriac aguindutaco penagarrija, gauza andijan isten davenac, nai osuan, ta nai zaitijan, eguiten davela pecatu mortala, edo illgarrija. ; Aguinduten deutsuz lau barau, ta ez dozu bat bere ateraten? Eguindozu pecatu bat, penitencija gauza andijan ichi dozulaco. ; Ateradituzu iru barau; baina ichi dozu bat? Eguindozu pecatu illgarri bat, (ez lau baraubac ichita baisen andija) penitencijaren zati andi bat ichi dozulaco. *Bigarrenian*: Isten badau penitencijaren zati chiqui bat, eguiten dau pecatu arina, edo veniala. Aguinduten deutsuz iru *avemarija*, ta ichi dituzu bi. Eguindozu pecatu chicarra. Isten danian penitencija osua, gauza guichijan izanda bere, esaten davee batzuc, eguiten dala pecatu illgarrija, Sacramentubaren osotasun guztia

isten dalaco. Beste batzuc esaten davee : ez dala pecatu illgarrija penitencija chiquija istia , osua izan arren.

Irugarrenian esaten da: Penitencija bada *osagarrija* , ta isten bajaco cobru emon bagaric, eguiten diriala pecatu bi. Gauza andijan bada, pecatu mortalac. Ta gauza guichijan bada pecatu chicarrac. Penitencija *osagarrijac* dira, ostera pecaturic eguin ez daguijan, pecatarijari iminten jacozanac. Sarritaco pecatubac gaiti , oiturazco pecatubac gaiti , ta pecatuco ocasinoiac gaiti emoten jacz pecatarijari , osatuteco penagarrijac. Bidao eguiteco oituria daucanari , aguinduten deutsa compesoriac : Eguiten daven bacocheian, luurrari mun eguiteco. Au , ecandu galduba osatuteco , da. Adisquide deunguia auzuan daucanari , aguinduten deutsa compesoriac : Eche atara ez juateco ; ta inos juaten bada , doian bacocheco , barau bat eguiteco. Au , adisquide deunguiagana juan ez dedin , da. Aguinduten deutsa ordijari , tabernara ez juateco ; ta inos juaten bada , bacocheco , lau errial pobriai emoteco. Au , ordijaren gacha osatuteco , da. Onerarico penagarri guztia dira , ostera pecaruban jausi ez dein. Penitencijaren , edo penagarri bacochecuaten vildurrez , pecatuco oituriari , edo ocasinoiari ichi daguijon. Ta ascotan pecatarijac eguiten ditu pecatu bi , alaco pecatu bacocheco penitencija isten davenian Bata , pecatuco ocasinera barriro juan dalaco , Ta bestia , compesoriaren aguinduba eguin ez davelaco. Modu onetan aituten da bada , cristinaubac , eguin biar dala compesoriaren aguinduba.

Ta itanduten badozu: ¿ya beti dan pecatu,
com.

compesoren aguinduba ez eguitia? Esango deusut: al izan ezquero, eguin biar dala compesoriaren aguinduba. Bada Jaungoicuaran beraren aguinduba leguez da. Ezin danian, ez dago eguinquizunic. Compesoriac aguindu arren, ez daucanac, diruric emon ecin legui. Gaixoric daguanac, baruric ecin legui. Preso daguanac, mezaric entzun ecin legui. Ta modu onetan beste ecin eguijazco asco. Vicitziaren, osasunaren, ta cleitubaren calte jaquin andijan, nequez izango da compesoriaren gogua, pecatarija alaco calte audico penitencija pian imintia,

Gauza bat esan neguizu, neure entzula onac Compesoriaren penitenciaran gainian. Ta da, ezin ondo eracutsi leguizala dotrina labur baten sail onetaco milla jazo era. Nos pecatu dan, ta nos ez dan; nos pecatu bi, edo gueijago dirian, edo bat dan; nos pecatu illgarrija dan, edo pecatuchicarra dan, ta beste onaco jazo era guztiac dempora luci ac biar ditubee, arguio aituten emoteco. Pecatarijac sail onetan eguin biar davena, da. *Lelengo*: Artu uste osua, Compesoriaren aguinduba ziur eguiteco. *Bigarrenian*: Aitundu ondo, compesoriac emoten deutsan penagarija. Ez dira bat, compesoriac emoten dituban consejubac, ta penitencijac. Consejubac ez dacarree eurenez eguin biarric. Baina penitencijac bai. Au gaiti pecatarijac aitu biar dau ondo, Compesoriac esaten deutsana, ala dan consejuba, ala dan penitencija. Bada, compesoriac consejutzat emon arren, berac aituten badau penitencijatzat, ta cobtu emoten ez badeutsa, bardin eguingo dau pecatu. *Irugarrenian*: Dendatu aleguin guztiagaz, compesoriac penagarritzat emon deutsan guz-

guztia (nai dala arimia osatuteco, nai dala zorra paguetaco) aimbat ziurren, ta osoruen eguitera. *Laugarrenian*: Inos isten badau compesoriaren aguinduba osua, edo zatija, esan urrengo compesinoian cer ichi evan, ta cer gaiti ichi evan. Onan eguingo dau compesinoe ona. Au da, cristinaubac, nic zubei esan neguizuna, ta esan biar deutsudana Compesoriac emondaco penitencijaren gainian.

Baina sinistu biar dozu guztioe: chito uts eguite asco, ta ez chiquijac dagozala cristinauben artian penitencijaren gainian. Pecatari ascoc, errosarijo bat, edo bigaz gura leuquee, euren pecatuben zor andijai cobru emotia. Compesentan ditubee iru, edo lau, edo amar, edo oguei, eurac eguinac. Ta menturaz beste aimbeste, ta gueijago, inori eraguinac. Ta areetati ez guichi ecanduzcuac, escandaluzcuac, ta leen sarri eguinac, ta compesaubac. ¿Cer dira onentzaco errosarijo bi, ta lau, ta amar? ¿Cer da onentzaco Altarac visitetia, ta osteria ez eguizu eguin esatia? Ez da au, alaco pecatu suztraizcuai, pecatu sarritacuai, ta pecatu oiturazcuai jagocuen penitencija. Onaco penagarri arinaquin, ez arimia osaruten da, ez pecatu andi sustraitsuben zorra paguetan da. ¿Ta aguinduten badautsa Compesoriac alaco pecatarijari; edo illian bein compesetaco; edo astian barau bat aterateco; edo pecatuban jausten dan bacoedian, peseta bat pobriai emoteco; edo beste onaco guijarran icucuten deutsan penagarri bat? ¿Alaco echetan ez sartuteco? ¿Alaco pecatu lecura ez juateco? ¿Alaco adisquidiagaz ez egoteco.....? ; Ah! Orduban dira gachac guztia, ta larriac guztia. Batac

osasuñic ez dauca, barau eguiteco. Bestiac astiric ez dauca, compesetaco. Bestiac moduric ez dauca, pesetia emoteco. Bestia bildur da, mundubac cer esango daven, leengo echera, leengo adisquidiagana, leengo pecatu lecura, ta lagun chaarretara juaten ez bada. Ta gura leuquee errosarijo batzuquin, gueijagoco bagaric, bialduttia. Onec guztioe astija, diruba, osasuna, ta guztia dauquee, pecatu eguiteco. Onec guztioe mundubaren cer esanagaz, ta cleituba galdubagaz dauquee pecatuce laguna echian, edo auzuan, edo bijetan. Cleituba galdubaz juaten dira gavaz, ta egunaz pecatuce lecubetara. Juaten dira tabernara, jacora, ta orditutera. Juaten dira lapurretara. Juaten dira.... ? Baina ce pecatutara ez? Pecatu eguiteco, ez jaco beguiratuten, ez cleitubari, ez mundubaren cer esanari, ez osasunari, ez astijari. Baina penitenciaja eguiteco guztia palta da.

Ara, cristinaubac, compesoriagaz pecatarijaren artian iragoten dan gacha. Ara, cristinaubac celacuac izan oidirian compesinoe asco. Dinot asco, gueijenac ez esatarrren. Gogoratu bada, neurre entzula onac: Celan pecatubac gomutatu biar dirian: Celan euraquin damutu biar dan: Celan peaturic osteraz ez eguiteco gogo sendua biar dan: Celan compesinoian autortu biar dirian: Ta celan compesoriaren aguinduba eguin biar dan. Escatu daijogun Jaungoicuari, bialdu daigun bere graciaja, compesinoe onac eguiteco, ta euren vitartez Ceruco gloria jadisteco. Amen.

VII. ICASIQIZUNA.

Ceinetan eracusten dan: 1. *Norentzat dan biarrea*, ta nora eceua pecatu guztia era batera *compesetia*, edo *compesinoe generala*. 2.

Norentzat dan gauza ona. 3. *Norentzat dan cbaarra*.

Ez dago, neure entzula onac, vicitziac dirauban artian, ateric ichita Ceruban pecatarijarentzat. Ez dau gura Jaungoicuac, inor condenau dedin; ez bada, guztioac salvau gaitezan. ¿Celan bada salvau leiteque, compesinoe chaarrac eguin dituban pecatarija? ¿Celan salvau leiteque, pecatubac lotsaz compesau bagaric ichi ditubana, ta pecatubac sarri gaisqui compesau ditubana, pecatu guztia ciatz, ta ondo compesau biar badira, salveetaco? Ezequias Judeaco Erreguec eguiten evana, eguinagaz, salvauco da. ¿Celan bada? Bere urte guztietaco pecatubac barriro gogora ecarrita, vijotceco damu, ta pena mingoch bategaz osteraz guztia compesaubagaz. Gogoratuco deusudaz, Jauna, ta esango deusudaz neure dempora guztico gacheguina neure arimaco damu mingochagaz, esaten evan propeta damutubac. *Recogitabo tibi omnes annos meos in amaritudine animæ meæ* (1). Ez da au beste gauzaric; ez bada, leenago compesau ez balitz leguez, pecatu guztia gogora ecarrita, era batera compesetia. Ez da au beste gauzaric; ez bada, leen gaisqui jorratu dirian landarac, barriro ondo, ta ziatz jorratutia. Ez da au beste gau-

(1) Cap. 38.

gauzaric ; ez bada , leenago gaisqui eguindaco sailac , barriro ondo eguitia. Au da compesinoe *general*a eguitia. Orduban pecatarijac zucenduten ditu leenagoco compesinoeietaco colpe uts guztjac. Ta gueratuten dira bere vicico pecatu guztjac compesinoe on baten azpijan. Alaco compesinoiari esaten jaco : *Pecatu guztien compesinoia*. Izan leiteque vizitza guzticua. Baita urte batzubetacua. bere. Vizitza guzticua izango da: Errazoiaren usura eldu zaneti araguinoco pecatu guztjac , era batera compesetan ditubanian. Urte batzubetacua izango da: leenago nos bait pecatu guztjac erabatera compesauta , andi aurteraco urtetaco guztjac ostera batera compesetan ditubanian. Eguin dau batec oguei , edo ogueta amar urtegaz bere vici guztico pecatuben compesinoia. Baita eguin gura dau iruroguei urte, edo gueijago daucazarian , ogueta amar citubaneti araguinocua. Au da urte batzubetaco pecatu guztien compesinoia.

Pecatu guztien compesinoiac , balijoco badau, euqui biar ditu beragaz , leen esan dirian bost gauzac. Pecatubac gogora ecarri ziatz : Damutu euraquin : Artu g gua ostera ez eguiteco : Autortu compesoriari : Ta eguin aren esana. *Pecatu guztien compesinoia* batera eguin ez arren , ez da ardura. Lelengo eguinian , edo aldijan esan leguiz , gogora ecarri ditubanae , edo aguinu batzubetacuac , edo urte batzubetacuac. Ta bigarren aldijan , edo irugarrenian , edo laugarrenian bestiac. Arian da , compesoriaren , ta berraren erichijan guztjac ziatz esan artian. Compesinoe au dan leguez , leenagoco gachen , ta uts eguiten osagarrija , ez da guztientzat bardin. Ari-

maco gachac, ta gach modubac bere ez dira bardinac. Alan, *pecatu guztien compesinoia* eguitia bere, batzubentzaco nora ezeua da. Beste batzubentzat nora ezeua ez da; baina gauza ona da. Ta beste ascorentzat calte garrija da. Esango deusut bada, cristinaubac, Eracutsi onetan.

1. *Norentzat dan biarrecua, ta nora ezeua pecatu guztien compesinoia.* 2. *Norentzat dan gauza ona; baina ez nora ezeua.* 3. *Norentzat dan caltegarrija.* Ez cansau, cristinaubac, inos bere, ondo compesetiari jagocan dotrinia icasten. Verba bacochoa, ta dirianac aitu biar dituzu aimbat onduen. 1. Dinot bada: Ascorentzat nora ezeua, ta biarrecua dala, eguin dituban pecatu guztia era batera, ondo, ta ziaz compesetia. Onetati batzuc esango deusudaz. Ta andi ateraco dozu besten contuba. Nora ezeua, ta biarrecua da, nai dala modu batera, nai dala bestera, leenago compesinoe charrac eguin ditubanarentzat. Esquina ascotati jazoten da compesinoe chaarrac eguitia.

Lelengo: Dotrinia ez jaquinagaz. Dotrinia ez daquianac, compesinoe onic ezin legui, sarri entzun dozun leguez. Asco dagoz, bai gurasuac, ta bai umiac, ondo compesetaco, biar dan dotrinia, ez daquijenac. Ez da asco, ondo compesetaco, oracinoe batzuc buruz esaten jaquitia. Aitu biar dira sustraiz umetan buruz icasitaco oracinoiac. Aitu biar dira sustraiz, Jaungoicua-ren Agundu santubac escatuten dituben, ta eragozten dituben gauzac. Aitu biar dira sustraiz, compesinoe oneraco nai ta ez biar dirianac. Aitu biar dira sustraiz, bacochoac bere estaduban daucazanac. Ta ceimbat, neure entzula onac,

casic ecer bere onaco gauzaric aituten ez daveenac? ; Ceimbat guraso? ; Ceimbat persona nausi? Bada dotriniaren paltaz, onan destajuban leguez, eguindaco compesinoiac, barristau biar ditubee, salvauco badira.

Bigarrenian: Pecatubac ondo gogora ecarri bagaric, compesau dirianac. Iraiz baten, bertatico baten, edo ondo concenciija aztertuta, pecatubac gogora aibat ciatzen ecarri bagaric, compesau dirianac, eguin ditubee compesinoe chaarrac. Asco batez bere, dotrina guichi daqnijenac, juaten dira compesoriaren oinetara, bapere prestatu bagaric. Cerbait itandu daquijuenian, asten dira, contubac ateraten, ta pecatubac gogora ecarten, burubari eraguinda. Ascoc ez daroie preta era gueijago compesetara, mecia entzutera, edo sermoetara baino. Onec eguiten ditubee compesinoe chaarrac. Ta barristau biar ditubee, salvauco badira, Urte guztian, edo dempora lucian vici dira, aoti, veguijetati, milnetati, escubetati, oinetati, ta vijotceti pecatuba darijuela. Vici dira, Jaungoicuaren aguindu santubac lotsa bagaric austen ditubeela. Ta compesetara juateco ustia artu baino, beste contu aterate bagaric, nai leuquee zortci, amar, edo urte osoco pecatu pillua banaan gogora ecarrita, ziatz compesau. Alan vici dira itsu itsuban estadu zori gaistocuan, ta condenetaco vidian. Onec barristau biar ditubee euren compesinoiac, salvauco badira.

Irugarrenian: Damutu bagaric compesau dirianac. Onec dira, pecatuti compesinoera, ta compesinoeti pecatura vici izan dirianac. Betibee compesau. Baina inos ez erremedijau. Onec

ar-

artian contetau dira: Usurerubac, logrerubac, opicijuetaco lapurrac, ardao salzalle, aragui salzalle, errotari, dendari, escribau, ta beste euren opicijuan ecanduz oostuten daveenac. Baita; jocolarijac, maquilarijac, ordijac, ocasinoetsubac, casic beti gauza chaarreraco prest dagozanac. Baita; auzilarijac, oquer, nai zucen ataraco prest dagozanac, aucitan luzaro ibili dirianac. Baita: Alcarren gorrotuan urtetan egondirianac bere. Baita: seme alavac dotrina bagaric nasai aci ditubeenac bere. Comedijetara, sarau, ta viguira nasaijetara, dantza galdubetara, ta beste pecaturco ocasinoe jaquinetara gavaz, ta egunaz umial juaten ichi deutsen gurasuac, eguin ditubee compesinoe chaarrac. Baita: gurasuai lotsia galduta, esquer gaistuan alaco lecubetara juan dirian umiac bere. Baita: cristinau loijac bere: Batian batagaz, ta bestian bestiagaz; edo ascotan ascogaz castidadiaren contra pecatu loijac eguin ditubeenac. Urteetan alan verbaz, naiz, ta eguitez loi izan dirianac. Ta compesa aldiric gueijenetan pecatu loijac autortu ditubeenac.

Esan dirianetati batec bere, ez dau pijau biar bere alaco demporaco compesinoiaquin. Nai dala, dotrinia ondo ez daujelaco. Nai dala, Jaungoicuaren ezauberaric, ta bildurric bapere sustraiz ez dauquelaco. Nai dala pecatubaren caltia beguiratuten ez deutseelaco. Nai dala guztia gaiti. Ez davee artu euren vijotcian pecatubaren damu eguijazcua, echuriac dinuanez. Ez davee artu, ostera peaturic ez eguiteco gogo osua. Ta ez deutsee baliyo dempora areetaco compesinoiac. Autortu biar ditubee bada pecatu guztia barrero compesinoe baten, salvaucio badira.

Laugarrenian : Pecatubac lotsaz esan bagaric ichi ditubeenac. Modu bitara jazoten da au bere. Edo, zucen daquijala, pecatuba lotsaz ichi-jagaz. Au chito ezaguna, ta umiac bere daquijena, da. ¿Ichi dituzu pecatu bat, edo gueijago lotsaz compesau bagaric lau, zortei, edo oguei urtian? Bada urte areetaco pecatu guztiac, compesaubac, ta compesau bagacuac, barriro esan biar dituzu compesinoian. Pecatubac esan bagaric isteco, bigarren moduba da, edertuta, apainduta, inori erruric gueijena ezarrita, bere buruba garbitubaz pecatubac compesetia. Au da diabrubaren astucija bat, (azartuten nas esaten) compesinoeric gueijenac, edo beintzac chito asco *sacrilegijotuten* ditubana. ¡Oh, ceimbat peccatariri entzuten deutsaguzan compesinoian pecatubac; izan beriac, berac eguinac, berac naijac; ta inorenac balira leguez! Senarrac bere peccatubaren erruba ezarten deutsa emaztiari. Emaztiac senarrari. Gurasuac ume gaistuai. Umiac gurasuac aguinubari, edo gurasuac ichijari. Ordijac ardaua edateco erriari, edo trago bat edaatera convidau evenai. Emacume loijac pracadun lotsa galducuai. Ugazabac errenterubari, errenterubac ugazabari. Auzilarijac Juezai, Escribaubai, ta Letraubai. Onec auzilari oquerrai. Tratalarijac pagazalle chaarrari. Pagazalle chaarrac tratalariari..... ¿Cer gueijago? Onan irago guinaiz chito peccatari ascoren compesinoiac. ¡Ceimbat bidar datorren gogora Adanen, ta Evaren jazua! Evac eguin evan pecatu, berac nai izan evalaco. Ta diabrubari ezarri eutsan errub. *Serpens* *decepit me*. Adanec eguin evan pecatu, berac gura evalaco. Ta Evari ezarri eutsan erruba. *Mulier,*

lier, quam dedisti mihi..... ¿Ta parcatu eutseen Jaungoicuaac Evari, ta Adani, inori erruba ezarrita, autortu evenen pecatuba? Batari bere ez; arianda euren pecatutzat ezaututa, ondo garbatuba, barriro obeto autortu artian.

Beste aimbeste dira, cristinaubac, inori erruba ezarrita, noberaren buruba garbitubaz, ta pecatubac edertubaz eguiten dirian compesinoiac. Orregaiti guztiaac barriro compesau biar dira era batera. Atera bada contubac ceuben artian, neurre entzula onac, ta beguiratu, ¿ya edo dotrinia ondo jaquin ezagaz, edo pecatubac ondo gogoratu ezagaz, edo pecatubaquin damutu ezagaz, edo pecatubac compesinoian ondo autortu ezagaz compesinoe (haarric eguin dozun? Bada ez dago heste videric, alacua salvetaco, pecatu guztiaac era batera ondo compesauta, viciticia obatutia baino. Atarico guztientzaco nora ececuia, ta preminacua da compesinoe *general*).

II. Beste batzuberizat ez da nora ececuia, baina gauza ona da bere vici guztico pecatubac era batera compesetia. Oneec dira. *Lelengo*: Inos Ileenago eguin ez daveenac. Guraso onen ardurriagaz, ta eracutsi santubagaz vici arren cristinauba chiquitati, ta sarrichutan, ta aibat onduen compesau arren umetati; orraitino bere umetaco compesinoiac umetacuac dira. Jaungoicuaaren ezauberia, pecatubaren caltiac, ta arimaren balijua ez dira colpe baten sartuten gueurre ariman, biar litzaatequian arguitasunagaz. Aulgaiti jazoten da, umetan, ta gazteran eguitia gauza batzuc, orduban ondo ezautu bagaric, ondo ez dirianac, ta guero norbera lotsatuten daveenac. Ezautu biar zirian, edo ez: ala, pecatu-

turaco duina ezaubera eguan , edo ez , au da dudia. Compesau cirian , edo ez : Ta , biar zan damubagaz , compesau cirian , edo ez , au da dudia. Duda onetan gueratuten dira umetaco , ta gaztetaco gaistoquerija asco , ta compesinoe asco. Au gaiti erregututen eutsan David Erreguiac Jaungoicuari : *Neure gaztetaco pecatubaquin , ta ez jaquinaquin ez zaitex gomutatu , Jauna (1).* ; Ce vide bada , onaco dudaac , ta arimaco araguincarijac quenduteco ? Ez besteric , ez bada , edadian sartu dedinian , contuban obeto jausi dedinian , eguin pecatu guztien compesinoia , leenago eguin ez davenac. Alan cristinau guztientzat da chito gauza ona , edade elduban sartu ezquero , bere pecatu guztia era batera compesetia.

Bigarrenian : Baita gauza ona da barrero eguitia pecatu guztien compesinoia , leenago umetan eguin evenentzat bere. Amabi , amalau , amasei urte aldia oraindino , umetaco demporia leguez da , alaco gauza andija , ta balijo anticua betico eguiteco. Gauza ona , ta eracutsi ona da , umiai chiquitai , dinot , edade atara eldu ezquero , pecatu guztia era batera compesetaco esatia. Baita gauza ona da , guero naustubago , ta edadian sartubago eguin ditezarian , guztia era batera osteria barristetia bere. *Irugarrenian* : Gauza ona , ta arimiaren baque anticua da , pecatu guztia era batera compesetia cristinaubac , vici eria aldatuteco , edo estadu barrija artuteco. Leenagoco pecatu guztia compesinoe baten azpian guiltza emon da , Jaungoicuagaz baque osua eguinda , prestau biar dau cristinaubac , vici era

bar-

(1) Psalm. 24.

barrija artuteco , nai dala prailetzia , nai dala abadetzia , nai dala ezcontzia. *Laugarrenian*: Gauza ona da, urtian bein, edo urte biric baten, edo alan dempora ataco pecatubac guztiac era batera compesetia. Au arimiaren onera aundico gauria da, biar dan espritubagaz, ta presta eriagaz eguin ezquero. Orduban gogo barrijagaz asten da cristinauba paltaac guichituten, ta gauza onac eguiten. Esan dirianentzat, ta beste ascorentzat, ceintzubai esango deutseen euren Compesore Jaunac, da gauza ona compesinoe *generalac*, guztiz preminacua izan ez arren. Baina beste batzubentzat caltegarrija da. Ta entzun eguizu norentzat.

III. Eguzqui batec arguizarija bigundu eguiten dau, ta buztinia liortu. Alan compesinoe *generalac* bere arima batzuc gozatuten ditu, bigunduten ditu, ta ceruco gracijaren iruntz ederragaz samurtuten ditu, amodijo garbijaren prutubac aurrera emon daguijezan. Esanda gueratu da, nori onaco mesediac eguiten deutzazan compesinoe bateracuac. Baina beste arima batzubai, eguzquijac buztiniari eguiten deutzana, eguiten deutsee pecatu guztien era bateraco compesinoiac. Liortuten ditu, sicututen ditu, ta leen dauquen gozo, ta devocinoe pusquia bere, quendu eguiten deutsee.

Onacuac izaten dira: leenago pecatu guztien compesinoia batera euren uestez ondo eguin evecnac; baina barrero dudaac, ta quezcac compesinoien gainian artuten ditubeenac. ¿Eguin dozu bein, edo birritan, edo gueijagotan ceure vici guztico pecatuben compesinoia batera? ¿Juan zinian orduban compesetara, ceure arimia ondo

garbituteco ustiagaz , ta aurrera pecatuti alde eguiteco gogo osuagaz? ; Esan cenduzan pecatu guztia aibat ziatzen? ; Amaitu cenduban compesinoe guztia ceure, ta Compesore Jaunaren erichijan ondo? ; Gueratu zinian ceure ustez arimaco baquiagaz? ; Ez jatzun gaineco compesinoe batzubetan ecer gogoratu , orduban esan bagaco peccaturic? ; Edo gogoratu bajatzun , compesau cenduban barriro? ; Ichi ceuntzen leenagoco peccatueo lagunai , peccatueo ocasinotai , ta peccatueo ecandubai? Bada au onan izan ezquero , ceindan compesinoe onaren senailia , ez da zuretzat ondo , barriro vicitza guztico peccatubac compesetan ibiltia , dudaac , eta quezcac etorri arren leengo compesinoiaren gainian Zure dudaac dira : *Zeure peccatubac ondo compesau ete cenduzan , edo ez cenduzan : Compesoriac aitu ete eutsun , edo ez ete eutsun : Damutu ete cinian , edo ez ete cinian ...* Bada beste milla bidar eguingo bacedu bare , beste aibeste duda , edo gucijago aguertuco lichaquezuz. Sinistu biar dozu , etsaijaren tenta inofac di iala duda orreec : Jaungoicuaac ez davela gura , zu condenetia : Zeuganzana , leen egoin ezquero , gucijago ez deutsula escatueo : Ta zue compesoriari itsu itsuban obedutia , gura davela Jaungoico Onac , ta parcazailic. Au da , Jaungoicuaac aguinduten deuscuna. Onezaz gainera , compesinoe *generalac* eguiten ibiltia , norberaren baque charreraco , ta calteraco da.

Onetariuen gacha da , guztiz seguru jaquin gura izatia : 2ya peccatubac parcaru jacuezan , edo ez? Au etsaijaren tentacinoia da. Esaten jacue bada : entzun daguijuela compesore jaquitunbati. Ta ac esaten deutseenagaz , larga daguijuela

erabatera , leenagoco pecatu zaar parcatuta dago-
zanc compesetiari , nai badabee euren arimen
baquia Bestelan ceimbat gueijago erainago , aim-
bat gueratuco dira dempora guichi barru naas-
taubago , estubago , ta chaarrago euren arimaco
gaucetan. Beste uts eguite bat bere oidavee one-
taricuac. Ta da , leenago pecatubac ondo com-
pesauta ete dagozan chito ardura andija , ta bar-
riro compesau guria bateti. Ta besteti , vicitcia
obatuteco , ta pecatubac guichituteo ardura gui-
chi. Au chito gach andija da , ta osatuten ga-
cha. Larga bada leenguai Jaungoicuaren miseri-
cordijaren , ta compesinoe eguindacuen azpijan.
Ta contu orain , pecatu chicarric bere ez egui-
teco ezauberaz , ta ecanduz. Miina ixilago , ve-
guijac ichijago , belarrijac batubago , pausubac
zucenago , escubac biartsubago , ta pobrentzat za-
balago , vijotza zintzuago , samutrago , ta Jaun-
goicuagana prestago. Au da , alaco cristinaubac
eguin bian daveena.

Gogoratu bada , neure entzula onac , norent-
zat dan biarrecua , ta nora ececuia pecatu guz-
tiac era batera compesetia : Norentzat dan gau-
za ona : Ta norentzat caltegarija. Escatu daijo-
gun Jesus Maitiari , bialdu daigula bere gracia
Santuba , Compesinoeco Sacramentu Santuban
gueure arimac garbituteo. Emon daigula bere
vicitza , ta erijotza penazcua gaiti , gueure pe-
catuben ezauberia , ta damu eguijazcua. Baita,
ondo compesetaco laguntasuna bere. Eguin dai-
gun gueugan dana , cristinaubac. Ta ez deuse-
ucatuco Jesusec bere gracia , ceinegaz jadichico
dogun betico Ceruco gloriija. Aitiaren , Semiaren,
ta Espiritu Santubaren icenian. Amen.

VIII. ICASIQUIZUNA.

Ceinetan eracusten dan: 1. *Ce premina andicua dan gueure gorputzac peneetia.* 2. *Celan penau dituben Cristinau ascos.*

Penitencijaco Sacramentubaren amaijan eraeutsi gura deutsut, neure entzula onac, aguirico pena-artutiari jagocana. Oni esaten jaco: *Aguirico penitencija.* Ezin ucatu guinal, uts eguite ascoco daucaguzana gueure arimaco gaucetan. Jaungoicuac aguinduteu deuseu, arimiari contu eguiteco: Ta gorputzaren aibeste ardura ez artuteco. Baina, bestera Jaungoicuac esan baleuseu bere, eguiten dogun baino, ascogueijago eguingo ez guenduque. ¿Cer eguiten dogu gueure arimia gaiti? ¿Ta cer eguiten ez dogu, gueure gorputzac ondo euquiteco? Au ceubec daquizu, nic esan bagaric. Icusi daigun bada: 1. *Ce preminia daucagun, gueure gorputzac peniagaz ondo eziteco.* 2. *Celan ezi dituben cristinau ascoc.* Emeti ezautuco dogu, gheu cer garian, edo cer ez garian. Zurtu zaite, cristinaubac, aibat gogoric oneenagaz entzuteco, verba bat bere uts eguin bagaric.

I. Jesucristo, gueure Jaunac esaten deuseu, neure entzula onac bere Evangelijo santuban (1). *Inoc etorri gura badau nire ondoric, artu begui bere Curutzia, ta jarraitu beir.* Curutziaren, ta peniaren videti dei eguiten deuseu Jesusec beragana. *San Juan Bautistaren demporati*, dino Jesucristoc beste lecu baten (2). *Ceruban sartu-*

(1) Luc. c. 9, (2) Matth. c. 11.

co danac, peliau biar dau. Peliau biar dogu gueure gorputceco gurarijen contra. Peliau biar dogu, ta goitu biar ditugu gueure beguijac; gauza deungaric icusi ez daguijen. Goitu biar dogu gueure miina; gauza chaarriic esan ez daguijan. Baita belarriac bere; pecatu dan gauzaric atseguinez entzun ez daguijen. Baita aua, ta sabela bere; jan, edan gozuaquin, ta laarre guijagaz arimiari calte eguin ez daguijen. Baita gueure gorputza bere; araguijac espirituba goitu ez daigun. Onetaraco armac dira bacartasuna, jantzi latza, cilicijua, azotia, baruba, lo guichija, oe gogorra, janari mingocha, gosia, ta egarrija. Ta guztia Jesusen icenian. Miina isilic, veguijac luurrian, gogua Ceruban, edo bildurrez impertuban, vijotza Jaungoicuagan, pecatubac gomutan, erijotcia goguan, ta aleguinaz norbera bacarrian. Onec dira, gorputza eziteco, ta neurri santura ecarteco arma eguijazcuac. Eurac emoten davee Jaungoicuaren amodijua, pecatubaren gorrotua, impertubaren bildurra, munduba aintzat ez euquitia, ta gorputza arerijotzat artutia.

Penairagote au escatuten deutsa pecarariari Jaungoicuac Joel Propeta santubaren aoti. Au berau Ninivetarren jazuagaz. Au berau Nabucodosoren penairagotiagaz, ta beste onaco millagaz. Diabruba, munduba, ta aragija dira arimiaren arerijuac. Iruretati leunena, lavenena, lotsa gaistocuena, gwegaz beti daguana, pecatuzco escaari gueijen eguiten deuscuna, sarrijen goituten gaitubana, ta inos bere ondo goitu ezin doguna, da araguija, edo gorputza. Gorputzari naija eguitia da arerijuac echian aztia. Gorputzari naijac eguitia da arimia gorputzaren

crijadu eguitia. Gorputza luurra da, ta arimia
 espirituba. Gorputza illicorra da, ta arimia vi-
 zicorra. Bada gorputzac egon biar dau beti ari-
 miaren aguinduban. Gorputza ecarri biar dogu,
 nai ezian bada bere arimiaren naija eguitera. Alan
 ecarten evan San Paulo Apostolubac. Ta dino
 (1): *castiguetan dot neure gorputza, eztendot*
peniagaz, ta nai davena eguiten icbi ezagaz
ta ecarten dot neure escupera, ta aguindura.
 Et in servitutum redigo. Gorputza maite dave-
 na, ta gorputzari naijac beti eguiteco, gogua
 daucana, ez da inos bere izango Jaungoicuaren
 adisquidia. Dinot: veguijai, belarrijai, miinari,
 sabelari, auari, ta araguijai naijac eguiteco con-
 tu andija daucana, ez dala Jesusen escolauba. Di-
 not: gorputzari pena chiqui bat bere Jesusen
 icenian emon gura ez deutsana, ez dala Jesusen
 adisquide andija. Ez dago bada dudarie, neure
 cristinaubac, goituco badogu aragui gaisto, ta
 lotsa guichico au; peniagaz, ta penagarrijagaz
 ezi biar dogu, arimiaren aguindura ecarri ar-
 tian. Alan eguin davee ascoc. Ta entzun egui-
 zu, cetaraguino.

II. Bai cristinaubac. Ez daquit, celan bat
 eguingo ditugun gueure epeltasuna, ta gueure
 gorputzen ondo gura laarreguija, cristinau as-
 coren euren naizco penitencia icaragarrijaquin.
 Entzun, ta beste bagarie icara eraguiten deut-
 see gueure vijotz macalai, ta penia iragoteco
 gogo chiquijari. Ezdot ecer esango, araco, ceu-
 bec gauza guichitzat, ta descuidotzat daucazu-
 zan, ta sarri eguiten dituzun pecatubac gaiti,
 Eleisiac pecatarijai iminten eutsezan penitencia

lu-

(1) 1. Cor. c. 9.

lucen, ta garratzen gainian. Araco, Eleisaco atetan, barrura sartutia eragotzita, auspaz luurrian jarrita, soca bat samati lotuta, urte ascotan egotiac. Vr, ta ogui iru, lau, sei, ta zazpi urtian barau egutiac. Autsez buruba estalduta, erropa zaarrac jantzita, negarrez gentiari parca-cinoia escatuten lecu aguirijan vrte luceetan egotiac. Onetarico aguirico penitencijac, edo penagarriac iminten jacuezan leen pecatarijai. Ta ez evan inoc uste, laarregui zanic, gueure pecatuben zorra paguetaco. ; Oh, ce urrin gagozan areetati!

Beste guztien artian, Jesus maitiac eracutsi euscun Curutce santan, ta vizitza guztian gueure gorputzac penetan. Ama Virgina guztiz onac ez evan pecatu chiqui bat bere eguin. Baina peniaren, ta curutziaren videti juanzan cerura. Adan, guztion Aitac bederatzireun urteco peniagaz pagau evan bere pecatubaren zorra. David Penadunac autzagaz buruba estalduta, cilicijuagaz gorputza lotuta, negarragaz oe baztarra bustita, escatuten eutsan Jaungoicuari bere pecatubaren parcainoia. San Pedro Apostolubac bein eguin evan pecatu. Ta vizitza guztian penau evan bere gorputza penagarri guztiaquin, ta negar mingochaquin. Jaquina da, Madalenac, San Pauloc, ta beste pecatari ascoc cer irago even Jesusen icenian.

; Ah! Pecatarijac, engainauta vizi zara, gorputzaren naijetati, ta era onetati cerura jaungo zariala uste dozunian. Ez zan amaitu penitencia aguiricua Apostoluben demporiagaz. Jesusen beti daucaz Curutziaren adisquidiac bere Eleisa Santan. Dei eguin daguijogun San Juan
Cli-

Climacori. Ta entzun daguijogun: ya cer esaten deuscun bere demporaco penadunac gaiti. Esnatu zaite cristinaubac, entzuteco edola bere. Ez deusat verba bat bere gueituco. Dino bada Santubac (1)

„ Etorri zaite lecu batera, pecatu eguin do-
 „ zun guztio. Ta entzun eguizu. Neuc contaue
 „ deusudaz ceuben oneraco, Jaungoicuac nire
 „ arimiari eracutsi deutzazan gauza andijac. Imi-
 „ ni daiguzan lecuric ondraubenian, ta onenian,
 „ euren naiz, ta gustoz Jesusen crijadu humilden
 „ vizi moduba artu even guizon veneragarrijen
 „ penazco eguitiac. Entzua daigun, veguiratu
 „ daijegun. Ta dendatu gaitezaz, pecatu eguin
 „ dogunoc, euren penazco vizitziari jarraitutera.
 „ Jaguizaite, ta jarrizaite, pecatuban jausita
 „ zagozan guztio. Jaungoicuagana benetan viur-
 „ tu gura dozun guztio, entzun eguizuz ene
 „ verbac chito contu andijagaz.

„ Bada nic, ontasun bagaco pobrionec en-
 „ tzun nevanian, *Carcelia* esaten jacon Comen-
 „ tuc Prailiac eguiten zitubeala arrigarrizco pe-
 „ nitencijac; Erregutu neutsan aren urrian eguan
 „ beste comentuco *Nausi* veneragarri bati: Eruan
 „ nenguijala *Carcelia* erichon Comentura, an cer
 „ iragoten zan icustera. Ta nire naija eguitiarren
 „ eruan ninduban. Bada ni eldunintzarian co-
 „ mentu atara, edo obeto esateco, negar lecura,
 „ icusi nituban bene benetan, onan esatia ondo
 „ bada; Alperren veguijac inos icusi ez ditube-
 „ enac; Buruguinen belarrijac inos entzun ez di-
 „ tubeenac; Ta naguijen vijotzera inos eldu ez
 „ dirian gauzaac. Entzun nituban, dinot, Jaun-
 „ goi-

(1) Escal. spirit. Escal. 5. de penit.

„ goicuari indarra eguiteco, ta bere misericordi-
 „ ja laster ecarteco, asco dirian verbaac, egui-
 „ tiac, ta gauza indartsubac. Bada icusi nitu-
 „ ban an, batzuc gau guztian iruntcetan ego-
 „ zala, loric eguin bagaric. Loguria jatorcuenian,
 „ armetan cirian luaren contra, gorputzari atsee-
 „ tan ichi bagaric. Asarratuten cirian gorpuza-
 „ ren contra, zutinduten cirian, ta pena andi-
 „ jagaz ceruruz beguiratuta, lagunac esnaatuteco
 „ tertcijoco *Aijaquin*, Jaungoicuari parcacinoia
 „ escatuten eutseen.

„ Beste batzuc icusi nituban, presuac leguez,
 „ escubac espaldetara lotuta, euren arpegui sicu-
 „ bac, ta oritubac luurrera botata, oracinoian
 „ egozala. Ta esaten eveela diadarca: Ez evee-
 „ la merecietan, ez cerura beguiratutia, ez Jaun-
 „ goicuagaz verba eguitia: Ez equijela, ez ce-
 „ tati asi, ez celan Jaungoicuari erregutu euren
 „ conciencia naastauba gaiti. Beste batzuc icusi
 „ nituban, luurraren gainian jarrita, arpeguijac
 „ autsez estalduta, gorputzac cilicijoz lotuta, bu-
 „ rubac belaun artian sartuta, becoquijagaz luur-
 „ ra joten eveela. Beste batzuc icusi nituban, zuz-
 „ piruca beti bularrac joten ciardubeela, arimia
 „ gorputceti ateraten eveela, esan euquian, tert-
 „ cijuan. Oneen artian batzuc beegozan, negar
 „ malcuquin luurra bustiten evenac. Beste bat-
 „ zuc, negarrie eguiten ez eveelaco, zainga, ta
 „ penaz egozanac. Oneetati ascoc negar andijac
 „ eguiten citubeen, vijotceco penia cabidu ezin-
 „ da, adisquide baten enterruban eguin oidirian
 „ leguez.

„ Beste batzuc egozan peniaren penaz, ta
 „ damubaren damuz, betibee ustez uste bagaco

„ zuzpiru , ta diadar andijac eguiten zitubeenac.
 „ Euren vijotz tristia ondo eracusten evenenac.
 „ Iкуси nituban an batzuc , euren vici modu-
 „ bari beguiratu ezquero , vici ciriala baino , ill-
 „ da egozala , ta senic ez euquela , obeto ciru-
 „ rijenac. Humildadez luurra jota , negarrez sica-
 „ tuta , tristetuta egozanac. Beste batzuc icusi ni-
 „ tuban , luurrian jarrita , veguijac beera eratsita,
 „ burubari gora , ta beera eraguiten eutseela , ta
 „ betibee Leoiaren moduco orroe tristiciac vijot-
 „ zaren erdi erdiateraten citubeela. Oneen ar-
 „ tian batzuc uste osuagaz escatuten eutseen Jaun-
 „ goicuari euren pecatuben parcacinoia. Beste bat-
 „ zuc esaten even eguijazco ezauberiagaz : Ez
 „ eveela merecitan pecatuben parcacinoia ; ta
 „ ez ciriala asco ; Jaungoicuari contu emoteco.
 „ Beste batzuc escatuten eutseen Jaungoicuari:
 „ penau , ta castigau eguizala emen ; ta parca-
 „ tu eguijuela guero. Beste batzuc beegozan , eu-
 „ ren pecatuben damubac , ta gomutiac erasoten
 „ eutseenac : Asco zala eurentzat impennura ez
 „ juatia , cerura juan ez arren , izan albaleiteque.
 „ An icusi nituban arima asco damututa , gar-
 „ batuta , peniaren pisubagaz achac , ta arrijac
 „ bigunduteco verbac Jaungoicuari esaten.....
 „ An icusico cenduzan , neure entzula mai-
 „ tiac , David Erreguiaren verbac oinian imini-
 „ ta. Icusico cenduzan guizon batzuc penaz , ta
 „ penagarriz estalduta , beti macurtuta lurrera be-
 „ guira evilzala. Euren gorputcetati atsa botetan
 „ eveela. Araguijac casic erdi ustelduta euquee-
 „ zala. Ta gorputzaren onari beguiratuten ez
 „ eutseela. Batzubetan aaztuten jacuen ogui co-
 „ pau bat jatia. Beste ascotan autzagaz naastetan
 „ even,

„ even, jaten even copauba; ta negar malcua-
 „ quin gozatuten even edaarija, cein zan ur ut-
 „ sa. Azalac azurrai oratuta euqueezan, ta eurac
 „ bere sicutata euqueezan, elbitza leguez. Ez cen-
 „ duban an entzungo, verba oneec baino beste-
 „ ric: ¡Ai! ¡Ai! ¡Ai! ¡Nire errucarrija! ¡Nire er-
 „ rucarrija! ¡Neuc mercedu! ¡Neuc mercedu!
 „ ¡Parcatu, Jauna! ¡Parcatu, Jauna! Areen ar-
 „ tian aseco icusico cenduzan, miina campora
 „ aterata, chacur egarrija leguez. Beste batzuc
 „ eguzquijaren galdaan erreetan, alde eguin gu-
 „ ra ez da. Beste batzuc otzac iragota, izoztu-
 „ ta. Beste batzuc guztiz ez sicutatia gaiti, nos
 „ bait ur tanta bat artuten eveela, ta probau or-
 „ duco egarrijagaz edaatiari isten eutseela. Beste
 „ batzuc sartuten even auan ogui copauba, ta
 „ ez even jaten; ganaduba leguez vici izanza-
 „ nac, guizonen janarija artu biar ez evala,
 „ esanda.

„ ¿Oneen artian ce lecu euquico evan bar-
 „ riac, verba premina baguiac, gorrotuac, eta
 „ odijuac? ..... ¿Nun eguan an errietia, ta pro-
 „ pijia? ¿Nun olguetia? ¿Nun uste alperra? ¿Nun
 „ gorputzaren arduria, ta erregaluba? ¿Nun mun-
 „ duco gusto, ta atseguinen naija? ¿Nun arda-
 „ uaren gomutia? ¿Nun lapico egosija? ¡Ah! Ona-
 „ co gauzac ondo aaztuta vici cirian. Inos go-
 „ goratuteco usteric bere ez euqueen. ¿Baina ar-
 „ dura emogo ete deutsee munduco contubac?
 „ Ete daquije Comentu atan, lagunac deungat-
 „ zat euquitia, cer dan? ¡Ah! Ez da bapere ona-
 „ co gauzaric. Ez cenduban an icusico oracinoia,
 „ ta Jaungoicuari dei eguitia baino. Batzuc bee-
 „ gozan, ija ceruco atestan balegoz leguez, Jaun-

„ goicuari esaten eutseenac : *Edegui eguiguzu,*
 „ *Jaun Erruquiorra, gueuc gueure pecatubaquin*
 „ *ichiguenduban ate au.* Beste batzuc esaten even:
 „ *Aguertu, Jauna, erijotziaren illunian dago-*
 „ *zan triste onei.* Beste batzuc : ; *Euquico ete dau*
 „ *Jaungoicuac gugaz miserisordija!* ; *Viurtuco ete*
 „ *gati bere argui santura!* ; *Cer izango ete da*
 „ *gugaz!* ; *Ce sentencija entzungo ete dogu bere*
 „ *aoti!* ; *Aurreratuten ete dogu ecer onan!* ; *Ent-*
 „ *zungo ete deuscu, Jaungoicuac!* ; *Noc daqui ba-*
 „ *da, erantzuten eutseen bestiac, Ninivetarrac*
 „ *esan even leguez, Jaungoicuac aldatuco badau*
 „ *bere sentencija, ta gueratuco badau, gure con-*
 „ *tra daucan azotia. Eguin da gun, guugan*
 „ *dana.... Parcazalia, ta Ona da Jaungoicua....*
 „ *Gueu ez gaitazan descuidau, vici garian ar-*
 „ *tian... Ta ceruco atia edeten badeuscu, izan*
 „ *dedilla ordu onian. Ta edeten ez badeuscu be-*
 „ *re, izan dedilla ondo esana, jasua, ta bede in-*
 „ *catuba bere icen santuba....*

„ Onan alcar animetan even penadun areec.
 „ *Betico belaunvico egonagaz, gaillubac eguin-*
 „ *da euquezan belaunetan.. Betico negarragaz ve-*
 „ *guillac euquezan barrura sartuta, vetuliac jau-*
 „ *sita, marrellac gorrituta, erreta negarragaz, ar-*
 „ *peguijac sicututa, orituta, ta bularrac colpe-*
 „ *ca zaurituta. Batzuc aoti chistubagaz odola bo-*
 „ *tetan eveela. Nun eguan emen oe bigunaren,*
 „ *ta jantzi leunaren arduria, ta naija? Guztia zan*
 „ *urratuba, zatituba, loituba, zorriz betia, ta*
 „ *pobria....*

Ara, neure entzula onac, San Juan Clima-
 coc iminten deuscun. Penadun eguijazcuen is-
 pilluba. Berac icusija, ta berac entzuna. Mon-
 ge,

ge, edo Praile aretati asco zirian, gatzetan com-
 bentuban sartu cirianac. Menturaz inos bere pe-
 catu illgarri bat eguin ez evenac. Beste asco
 ogueta amar, berrogueta amar, edo irudogueta
 amar urtian, edo gueijaguan alan vici cirianac.
 Ta guztiaac gueuc baino pecatu guichiago eguin-
 go evenac. Alan bere entzun dozu, ce pena-
 garrijac emoten eutseezan euren gorputzai. Ta
 ez sinistu euraquin amatau zala peneen, ta pe-
 nagarrijen naija. Bada beticua da peccatarijaren-
 zat penia artu biarra. Santa Pelagiaren toqui atsi-
 tuba, Santa Maria Egitocuaren baso bacarra,
 Santa Taisen orma arte estuba, Santa Babilasen
 Torria, San Agustinen negarrezco *aijac*, San
 Geronimoren bularreco arrizco colpiac, San Fran-
 ciscubaren autsac, ta cilicijuac, Santa Madale-
 na Paciscuaren, ta San Luis Gonzagacuaren ba-
 rubac, San Pedro Alcantaracuaren otz, bertuac,
 ta gose egarrijac, ta ene Ama Santa Teresaren,
 ta Aita San Juan Curutcecuaren *ill*, edo *penau*,
 ta *penau*, ta *vildu*, astiro goguan iragoten di-
 tubanac, ezautuco dau: Jesusen icenian gorputz-
 zari guerra eguitia, ta penagarrijac emotia dala
 Ceruraco vidia.

Lotsatu bedi bada peccatari alperra, naguija,
 ta buruguina. Lotsatu bedi, pecatu andi asco-
 gaz sengarri guztiaac loituta, atsituta, ustelduta
 daucazan gorputz luurrezcuari naijac eguiten, ta
 gustuac emoten davilen peccatarija. Lotsatu bedi,
 icaratu bedi, ta bildurtu bedi, esan dirian pe-
 nadunen albuac, bere burubari beguiratuta. ¡Oh,
 ce urrin dagozan onaco peccatarijac ceruraco vi-
 de zuceneti! Oneen ardura nausija da, pecatu
 asco eguin daven gorputzari aleguinaz ondo

con-

contu eguitia: Aibat penaric guichienegaz eu-
 quitia: Ta aibat bigunen euren gorputzac ar-
 tutia. Esan legui San Paulo Apostolubagaz (1):
 Pecatari ascoren Jaungoicua gorputza, ta sabela
 dala. Bigar, edo etzi eguin biar daveen baru
 batec, gaurti bildurtuten ditu. Gau bat, inori
 mesede eguiteco, galdu biar badavee; uste davee,
 gacha sartuco jacuela. Janarija badago gazijago,
 edo gazago, goxago, edo berandubago, echeco
 gente guztia airian darabilee. Barre eguiteco gau-
 zac esaten ez badira, verba aldiac cantsetan ditu
 Olgucta bagaco egun bat iragoten bajacue, ur-
 te bete eguiten jacue. Aixc otz bat sentiduten
 badavee, edo jantzija gueitu, edo su ondora,
 edo eguzquiarta artutera. Bero badago, queizara,
 aleguinaz. Icusgarri, edo entzungarri aleguere
 bat, edo jan edan on bat iragoten bajacue, eu-
 rac parte izan bagaric, gaineco egunetaco penia,
 edo inoren gorrotua, gusto axe veguijai, edo
 belarrijai, edo sabelari emon ez eutseelaco-
 Demporia ondo iragoco badavee, cantia, edo
 soinuba, dantzia, edo pandangua, jana, edo
 edana, adisquide maitia, edo pasiua biar da-
 vee. Gich bat Jaungoicua bialduten badentsee
 euren oneraco, purijia, asarria, ta suba darijue.
 Soluan, basuan, edo echian biar cansau bat,
 edo nequedun bat eguiten badabee; Nora ecian,
 ta besteric ezin daveelaco. Gosiaren, edo egar-
 rijaren pusca bat iragoten badavee, edo ez dau-
 quelaco, edo gorde gura daveelaco; penaz da-
 goz, gorputzari gusto axe emon ez deutselaco,
 edo ezin deutseelaco.....

¿ Nos amaitu baina sail au, cristinaubac?

(1) Philip. c. 3.

Re-0015

Pecatarijen gogua, pecatarijen naija bada gauza ederrac icustia, alegueriac entzutia, gozuac jaatia, ta edaatia, bigunac jantzia, leunac erabilitia, sabela betetia, egarriric ez euquitia, lo ondo eguitia, otzac ez icututia, beruac ez iragotia, minic ez artutia, nequeric ez iragotia, olgueta asco euquitia, adisquide maitiaquin ibiltia, ondo atseenda egotia . . . edo verba baten esateco, inos penau bagaric beti bere erara gorputz pe-catuguina, ta ustelcorra gordetia. Au eguin ez- quero, uste davee pecatarijac, beste guztia be- rez etorrigo jacuela escura erijotzaco orduban, edo zaartzan. Baina, ¿Celan bat eguingo davee araguizco vicitza au, naita ecco penitencijagaz? ¿Celan bat eguingo davee arguija illunagaz? ¿Gu- zurra eguijagaz? ¿Gracija pecatubagaz? ¿Vicit- za araguizcua, olgantazcua, ta gustozcua pe- nitencijazcuagaz, damuzcuagaz, penazcuagaz, ta negarrezcuagaz? Ecelan bere ez. Bata da vide nasaija, zabala, pecatuzcua, ta impurnuracua. Ta bestia zucena, penazcua, curutcezcua, ta ceruracua.

Beguiratu daigun bada, cristinaubac, cein videtati guazan. Bildurtu, ta icaratu gaitezan gueure pecatuben zor andijaquin, ta penitencija chiquijagaz, edo bapere ezagaz. Artu daigun gueu- re gorputzen gorroto Santuba. Esan daigun San Luis Beltranegaz, edo San Juan Climacoc icu- si cituban Praile santubaquin: *hic seca, hic ure. Hic non parcas, ut in eternum parcas.* Betoz nigana, Jauna, gach, eta penagarri guztia emen. Ez eguidazu, Jauna, emen parcatu, ta parcatu eguidazu guero. ¡Oh, Jesus, Penadun Nausija, emon eguiguzu bada ceure argui santuba, eguin dai-

daiguzan penitencija eguijazcuaren prutu gozuac, ceinen sarija dan betico Ceruco glorijs. Nic zubei opa deutsudana. Aitiaren, Semiaren, ta Espiritu Santubaren icenian. Amen.

COMUNINOECO

SACRAMENTUBA.

*Accipite, et manducate: hoc est Corpus meum....
Hic calix novum testamentum est in meo Sanguine: Hoc facite, quotiescumque bibetis.....
S. Paulo 1. ad Corint. c. 11.*

Artu eguizu, ta jan eguizu: Neure gorputza da au.... Caliza onetan dago neure odola; neugaz gomutauco zara, au edaten dozun guztian.
Id. ibid.

I. ICASQUIZUNA.

Ceinetan eracusten dan: 1. *Cer dan Comuninoeco Sacramentuba.* 2. *Ce icenegaz aituten emoten dan.* 3. *Nos icbi euscun Jesucristo, gueure Jaunac Sacramentu au.*

Eleisaco Sacramentu Santuben artian batzue contetan davee Comuninoeco Sacramentuba irugarren lecuban. Baina comalguetara ordaco dan leguez pecatubagaz garbatutia, ta aldedinian compesetia; au gaiti iminidot irugarren lecuban compesinoeco Sacramentuba. Ta ari darrai-

daiguzan penitencija eguijazcuaren prutu gozuac, ceinen sarija dan betico Ceruco gloriija. Nic zubei opa deutsudana. Aitiaren, Semiaren, ta Espiritu Santubaren icenian. Amen.

COMUNINOECO

SACRAMENTUBA.

*Accipite, et manducate: hoc est Corpus meum....
Hic calix novum testamentum est in meo Sanguine: Hoc facite, quotiescumque bibetis.....
S. Paulo 1. ad Corint. c. 11.*

Artu eguizu, ta jan eguizu: Neure gorputza da au.... Caliza onetan dago neure odola; neugaz gomutauco zara, au edaten dozun guztian.
Id. ibid.

I. ICASIQUIZUNA.

Ceinetan eracusten dan: 1. *Cer dan Comuninoeco Sacramentuba.* 2. *Ce icenegaz aituten emoten dan.* 3. *Nos icbi euscun Jesucristo, gueure Jaunac Sacramentu au.*

Eleisaco Sacramentu Santuben artian batzue contetan davee Comuninoeco Sacramentuba irugarren lecuban. Baina comulguetara ordaco dan leguez pecatubagaz garbatutia, ta aldedinian compesetia; au gaiti iminidot irugarren lecuban compesinoeco Sacramentuba. Ta ari darrai-

co laugarren lecuban Comuninoeco Sacramen-
ruba eracustia.

Sacramentu santu onetan guztia da chito al-
tuba, chito andija, ta chito ezcutucua. Ve-
guijac ichi biar ditugu, adina lotu biar dogu.
ta belarrijac zurtu biar ditugu, Comuninoeco
Sacramentu santubaren gainian verba eguiteco,
ta entzuteco. Bada veguijaquin icusi ezin guinaiz,
Sacramentu onetan Jaungoicua ichi deuscuzan
ondasunac. Adinagaz bere aitu ezin guinaiz. Ba-
da dira, guizonaren aitute guztia baino gora-
gocuac. Belarrijac zurtuta, Jaungoicuari entzun
da, daquiguz, gueuc icusita, ta gueuc aituta
baino, ciurrago, arguiruago, ta zalago. Jesu
Cristo gueure Jaunac esaten deuscu bada Co-
muninoeco Sacramentubaren gainian: *Artu egui-
zu, ta jan eguizu: Au da neure gorputza...*
Artu eguizu, ta edan eguizu: Au da neure
odola edaten dozun guztian, gogoratuco dozu
neure erijotzia. Au da Sacramentu Nausija. Au
da ontasun, gracia, ta doe guztien Iturri vi-
zija. Sacramentu onetan dago JESUCRISTO
Jaungoico, ta guizon eguijazcua viziric. Aita
Beticuaren Seme eguijazcua, gu salvetia gaiti,
Ama virginiaren erraija garbijetan guizon eguin
zana, gueure artian munduban vizi izan zana,
Curutce santan josita ill zana, ta illen arteti viz-
tuta, Cerubetan bere Aitaren alde escuman jarri-
ta daguana, da, Comuninoeco Sacramentuban
janaritzat, ta edaritzat emoten jacuna. ¡Oh,
ceimbat mirari arrigarri mirari baten! *Esaten*
azartuten nas, dino San Agustinec (1), izanic
Jaungoicua Guztia-aldaiquiana, ezin legui guei-

(1) Trat. 48. in Joan.

jaog, bere Seme vicija janaritzat, ta edaritzat Sacramentuban gueuri emotia baino. Izanic Guztia daquijana ez daqui, gueijago cer emon gueuri. Ta izanic Guztia-daucana, ez dauca gueijago cer emon bere. Au dino San Agustinec. Emon deuscu Sacramentu onetan Jaungoicuac, daucan guztia, daquijan guztia, ta aldaguijan guztia.

Sacramentu Santu onetan dagoz gauza batzuc, cristinaubac jaquin biar ditubanac. Beste batzuc, sinistu biar ditubanac. Ta beste batzuc, eguin biar ditubanac. Comuninoeco Sacramentubaren gainian jaquin biar dau cristinaubac: Cer dan, cer esan gura daven, cegaz eguiten dan, mos, eta celan eguiten dan, ta cetaraco dan. Beraren gainian sinistu biar dau cristinaubac, pediac eracusten deuscuna. Ta eguin biar dau, Comuninoe Santuba artuteco, Jesucristo, gueure Jaunac, ta Eleisa Ama Santiac aguinduten davena. Ara emen, neure entzula onac, Sacramentu Santu onetaco Icasiquizunac. Guztia izango da: Altaraco Sacramentu Santubaren izatiari, sinistutiari, ondo, edo gaisqui artutiari, Meza Santubari, ta Eleisaco egote lotsa onecuari jagocana. Guztiai asipena emoteco, esango deusut Eracutsi onetan: 1. *Cer dan Comuninoeco Sacramentuba.* 2. *Ce icenegaz aituten emoten dan.* 3. *Nos icbi euscun Jesucristo gueure Jaunac Sacramentu au.* Compesinoeco Sacramentuco Icasiquizunac baciran premia andiecuac; ez dira guichiago Sacramentu Santu onetacuac. Au gaiti escatuten deusut barriro, neure entzula onac, artu daguizula aparteco gogua, ta poza, Jesus Altaracuaren jazo gozuac, eta maitegarrijac ondo entzuteco, ta icasteco. Asi gaitezan bada bere izate Santuti. I.

I. Comuninoeco Sacramentuba da Jesucristo gueure Jaunaren gorputz, ta odol vicija oguijaren, ta ardauren irudijan. Sacramentu onetan dago Jesus, Jaungoico, ta guizon eguijazcua osoric, eta viciric. Jaungoicua dan aldeti, an dago Aita Beticua, Seme Jaungoicua, ta Espiritu Santuba. Guizona dan aldeti, an dago Jesusen arimia, ta gorputza osoric, eta viciric. Beste Sacramentubetan artuten dogu Jaungoicua-ren gracia. Baina Sacramentu onetan artuten dogu Jaungoico-Guizonduba bera. Sacramentu onetan jaten dogu Jesusen aragui vicija, ta edaten bere odol vicija. Bat eguiten da Jesucristo gueugaz, ta gheu beragaz. Gueratuten da Jesucristo gueugan, ta gheu Beragan, esaten deusecu San Juanec (1). Au da Comuninoeco Sacramentuba.

II. Ceruco gracia guztia, ta graciaen Jau-bia bera dagan leguez Sacramentu onetan, icen graciazco ascogaz aituten emoten deusecubee Eleisiaren Gurasuac, eta Eraculac Altaraco Sacramentubaren Izatia. Esaten jaco Comuninoeco Sacramentubari; *Eucaristia*. Onec esan gura dau *gracia* ona. Jesus Maitiac, Sacramentu onetan gueratu zanian, Aita Cerucuari gracia emon entsazalaco, esaten jaco au. Baita, Sacramentu onec gracia guztia beragaz daucazalaco bere. Baita, Comulguetan garianian, Jaunari gracia, ta esquet onac emoten deusaguzalaco bere. Alan da Altaraco Sacramentuba *Gracia* ona. Esaten jaco: *Sacramentu Guztiz-santuba*. Beste Sacramentubac Santubac dira. Baina au Guztiz-santuba da. Santutasun, edo ontasun guztia bertan dagualaco. Esaten jaco: *Altaraco Sacra-*

mentuba. Jesucristo, gueure Jauna Altaran viziric consagretan dalaco. Ta cristinaubac viziric artuten daveelaco. Esaten jaco: *Ostija sagra-duba*. Jesus gueure arimen Salvazailia dalaco, Sacramentu onetan Aita Beticuari esquintzen jacon *Ostija* eguijazcua. Esaten jaco: *Comuninoeco Sacramentuba*. Jesusen gorputz *Santubagaz*, ta *odolagaz parte oneco cristinau* guztiac bat eguiten dirialaco *Comuninoeco Sacramentuban*. Baita esaten jaco Au: Jesus guztion janaritzat dagualaco Altara Santuban. Guztion janarija da Jesus. Ta guztioc gara beriac. Esaten jaco: *Mai Sagra-duba*. Jesusec bere gorputz, ta odol vizijagaz prestetan deusculaco gueure janarija *Comuninoian*. Guztioc convidetan gaitu Jesusec *Mai Santu* atara bere gorputz vizija jaatera, ta odol vizija edaatera. Esaten jaco: *Cristoren Aparija*. *Cristoc* azqueneco *Apari Santuban Apostolubai* bere gorputza, ta odola lelengo jaten, ta edaten emon eutseezalaco. Azqueneco *Aparija janda*, guero beriala comulgau zituban *Jesusec Apostolubac* bere gorputz, ta odol *santubagaz*. Esaten jaco: *Viaticua*, edo *videlaguna*. Mundu onetati urtenda, bestera juan biar daveenian, cristinaubai bideraco laguntzat emoten jacuelaco. Erijotzaco orduban *Jaungoicuaren aurrera juateco*, ta orduco arerijo bildurgarrija arpegui emoteco laguntzat, da Jesus *Sacramentuban Videlagun* Ona. Emoten deutsa arimiari aparte-co gracia, sendotasuna, ta animua pausu triste, larri, ta ez jaquin areetan arerijuac goituteco, ta era onaren uste oso bategaz *Jaungoicuaren aurrera juateco*. Au gaiti esan euan Je-

susec berac. (1): *Neure araguija jaten davena ta neure odola edaten davena, ez da illgo.* Ez da illgo ariman. Vizico da Ceruban. Esaten jaco: *Umeen, edo Chiquichuben oguija.* Onec esan gura dau, gach bagacuai, malecija bagacuai, ta pecatu bagacuai emoten jacuen Oguija dala Comuninoia. Umiac, ta chiquichubac dira gach baguiac, garbijac, eta onac, bapere engaintu bagacuac. Bada umeen moduban, garbi, ta gach bague egon biar dau, comulgandan arimiac, guero esango dan leguez. Au gaiti aguindu evan Jesusec berac (2), *ez jacuela ogui santuba chaurrai emon biar.* Chacurren icenagaz aituten dira Eregiac, Judegubac, Moruac, ta pecatu illgarrijan dagozanac. Ez dira onec, alan dagozan artian ceruco Aita Onaren Echecho Umiac. Ez bada, impernucio etsajaren echechuac. Cristinau eldubac, eta zaarrac izan arren, badau-quee umen gachic eza, engainuric eza, ta arimaco garbitasuna, Jaungoicuaren echecho ume onac dira, ceintzubentzat dan Jesus Sacramentuban *Janarija.* Esaten jaco: *Ceruco oguija.* Jesus, ceruti mundura etorrira, oguijaren irudijan gueure janaritzat gueratu zalaco. Esaten jaco: *Aingueruben oguija.* Aingueruben betico poza, ta *dichia* guizonaren janarija dalaco. Alan esaten dau David Erreguiac (3): *Aingueruben oguija jango dau guizonac.* Ta Salomonec esaten Jaungoicuari (4): *Aingueruben janarijagaz iandu cenduban, Jauna, Ceure errija. Ta emon ceuntsan gentiari ogui prestauba, jateco.*

Icen Santu, ta graciazco oneequin, ta bes-
te

(1) Joann. 6. (2) S. Matt. c. 7. (3) Psalm. 77.

(4) C. 16. Cant.

te milla, emon leguijzenagaz aituten da bada, neure entzula onac Comuninoeco Sacramentubaren izatia, ta gracia ona. Ainchinati Jaungoicuaac guizonai aitu eraguin eutseen, oguijaren, ta ardauaren irudijan Jaungoicuaac emongo euscuna ceruco janari graciazcua. Melquisedec Erreguiac Abraan justubaren demporan Jaun Cerucuari esquerrac emoteco esquini eutsan oguija, ta ardaua, Jesus Altaracuaren irudi eguijazco, ta ogui bat zan (1). Isrraeltarrai Mendijan Jaungoicuaac ceruti bialdu eutseen *Mana*, beste aimbeste zan (2). Mana zan leguez, ceruti etorrija; Jesus Altaracua bere ceruti etorrija da. Mana zan leguez, guztiaac duaric, ta necatu bagaric eucqueen janarija; Jesus bere Altara Santuban duaric, eta neque bagaric guztientzat prest daguan janari gozua da. Mana zan leguez egunian eguniangua; Jesus bere Altara Santuban egun erocua da. Mana zan leguez, jaten evanaren gusto eracua; Comuninoe Santuba bere alan da. Celan artuten dan, alan izaten da. Batzubentzat gozua, ta beste batzubentzat mingocha. Au gaiti cantetan dau Eleisa Ama Santiac: Comuninoe Santuba onentzat vicitcia dala; ta deunguentzat erijotcia: *Vita bonis, mors est malis*. Baita aituten emon evan Jaungoicuaac Comuninoeco Sacramentuba, Elias Propeta Santubari Jaungoicuaac prestau eutsan ogui mirarizcuagaz bere (3). Levadura bagaric auspian erretaco oguija emon eutsan mendijan Jaungoicuaac Eliasi jateco. Ta janari agaz beste bagaric ibilizan Propeta Santuba sendo berroguai egunian, ta ber-

ro-

(1) Gen. c. 14. (2) Exod. c. 16. (3) 3. Regum. c. 19.

roguei gavian, Horetco Mendi Santura igon artian. ¿Cer eguiten dau guichiago Comuninoe Santubac, ondo artu ezquero? Cansau bagaric, ta gosetu bagaric eruaten gaitu Horetco Mendi eguijazcora, cein dan Ceruba. Baita Judegubac jan biar even pazcuaco Bildots garbijagaz bere (1). Bada Jesus da, bere amodijo santubac prestanta, Comuninoian daucagun Bildots garbija, mansua, ta gozua, gueuc jan biar doguna. Onec, eta beste onaco gauza ascogaz testamentu zaarran, ta naturaleciaren leguian Cerubac aituten emon eutseen espirituzco guizonai Altaraco Sacramentu Santu andija.

III. ¿Nos baina, derichazu cristinaubac, gueratzala Jesus Comuninoeco Sacramentuban? Egu ben santu gavian. Munduti bere Aita Cerucua-gana juan biar evanian. Guizonac esquerric charrenagaz bere mesediai erantzuten deutseenian. Gueu gaiti illtera daroienian. Gau dichoso, ta zorioneco atan gueratzan Jesus Altaraco Sacramentuban. ¿Cetaraguino eldu etezan, berac gueuri euscun amodijo ixia? ¿Ez zan asco, Jesus Maitia, ta neure vijotzaten Jaubia, gueuri zeuncun amodijo itsuba eracusteco, ceu mundura etorrita, guizon eguinda, gueu gaiti Curutzian josita illtia? ¿Ez zan asco, ceuc Adanen Semiai deutsezun nai zintzua eracusteco, gracijazco legue erraza imibita, leenagoco legue zaar, astun, araguizcua quenduta, Cerura vidia mundu guztiaari eracutsita, ceure erijotzan Aita Cerucua-gaz, ta peccarijagaz baquia eguinda, nai daven guztiaarentzat Ceruco Atiac zahaldutia? Ez, dino Jesus maitiac. Neuc gueratu biardot guizonaquin

mun-

(1) Exod. c. 12.

munduba mundu dan artian. *Ecce ego vobiscum sum omnibus diebus usque ad consumationem saeculi* (1). Baquit, dino Jesus, gueure arimen Jao-liac. Baquit, guizonac gaisqui erantzungo deusteenaa. Nire mesede andijac ezautuco ez ditubee-na. Ascoc Altaran bertan penaucó naveena. Baquit, nic guizonai deutseedan ondo guria ez da aspertuten. Ta euraquin egongo nas beti Comuninoe Santuban. Neure poza, ta atseguina da guizonaquin egotia. *Delicia mea esse cum filiis hominum.* (2)

¿ Baina Nos, Jesus Ona, eracusten deuscuzu amodijo itsu laarregui ori? Eguben Santu gavian. Ez, ceu errietaco gentiac ondo esatez, ta bendicinoez jasoten zaitubedian. Ez, euren Aguintaritzat, ta Erreguetzat nai zaitubedian. Ez, gente pillua ceuri entzutera, adoretara, ta ceu serbietara prisaca datozanian. Ez, ceuri ondo guria, ta esquer ona eracusten deustubedian. Ez zinian, Jesus neuria, alaco ordubetan gueratu Altaraco Sacramentuban nire janaritzat. Eguben santu gavian gueratu zinian. Judas, ceure Apostolubetati batee, ceu salduteco, tratuba eguiten davenian. Judas, ceure Apostolubac berac lelengo comuninoian pecatu mortalian dau-can ariman, Satanasagaz artuco zaitubedian. Judagubac, ceu preso artuteco, galduteco, ta ill-teco, vidiac asmetan davilzanian. Guizonen es-cubetati, inos entzun dirian, ta entzungo dirian penaric tristenac, desondraric astunenac, ta erijotzaric lotsagarrijena, ta errucarrijena irago-biar dozunian, gueratuten zara Comuninoe Santuban guizonen janaritzat. Mundu guztia ceure

con-

(1) Matth. c. 28. (2) Prov. c. 28.

contra jaguiten danian; Beste amaeca Aposto-
lubac bere, ceure adisquide andi areco bere,
batzuc ceu ucatuta, ta bestiac coillorez ceuri
largata, igues eguiten daveenian; Inor mundu-
ban icusi dan bacarren, tristen, larrijen, ta
minduben guizonac gaiti ceure buruba icusi
biar dozunian, gueratuten zara, Jesus, arima
galduben Villazailia, Comuninoeco Sacramen-
tuban arimen janaritzat.

Eguben santu gavian, Gesemanico Ortura
odolezco icerdi otz larrija botatera juateco, ja-
guiten zarianian, emoten deutsezu, ceu illtera
duazan guizonai ceure aragai vizija jaten, ta
odol vizija edaten, ; Oh, JESUS Ona! ; Noc
neurtu ceure amodijo santuba? ; Noc ezautu,
ceuc deuscuzun nai eguijazcua? ; Noc erantzun
ceuri esquer onagaz? ; Cer da, Jesus, ceuc egui-
ten dozun ori? ; Nun, eta celan gueratutenzara?
; Norentzat, eta cetaraco? ; Oguijaren, ta ar-
duaren irudi pusca baten Jaungoico guztia? ; Ce-
rubac, eta luurrac cabidu ezin daveena? ; Peca-
tari baten escupian, guilzpe baten preso Ce-
ruben, ta luurren Eguilia? ; Aingueruben Erre-
guia? ; Ta guizonaren janaritzat? ; Nor da gui-
zona, Jaungoico vizijari altaria bere ariman
eguiteco? ; Nor da guizona, Jesusen gorputz gar-
bijari, arima garbijari, ta odol garbijari egon
lecuba vijotzian prestetaco? ; Oh, Jesus guztiz
maitegarrija! ; Nun dira vijotzac, ceure amodi-
juaren zintzotasun onei erantzuteco? ; Ceuri es-
quer onac cansau bagaric emoteco? ; Ceu bai-
no beste gauzaric lurraren gainian ez maitetuteco?

Bai, cristinaubac, onetara convidetan g itu
Jesusen maitetasunac Altaraco Sacramentuti. Bere

azqueneco Eguben Santu gavian, apaldu euan amavi Apostolubaquin Bildotsa. Apalduta bertati garbitu eutsezan Apostolubai oinac. Baita Judasi bere. Oinac garbituta, guztia maijan egozala, artu euan Jesusec escubetan oguija. Esquer onac emon eutsazan Aita Cerucuari. Bedeincatu euan, escubetan eucan oguija. Zatitu euan. Ta emon eutsen Apostolubai, esanagaz: *Artu eguizu, ta jan eguizu; Au da neure gorputza.* Artuta, jan even Apostolubac Jesusen gorputz vizija oguijaren irudijan. Baita Judasec bere. Artu euan Jesusec guero Calizan ardaua. Esquer onac emon eutsazan Aita Beti-euari. Bedeincatu euan, Calizan eguan ardaua. Ta emon eutsen Apostolubai, esanagaz: *Artu eguizu, ta edan eguizu: Au da legue harrijan betico isten deutsudan* **NEURE ODOLAREN Calicia**: Ceubec salvetia gaiti laster emongo dodan odol vicija. Au artuten dozun guztian, gogoratuco dozu neure Erijotcia. Apostolubac artu even, ta edan even Jesusen Odol vicija Calizati. Ta jaguita, juan cirian Jesusegaz, Judasez bestiac Gesemanico Orturuz.

Ara, cristinaubac, Nos, eta celan ichi eueun Jesus Maitiac bere gorputz, ta Odol vicija ostija, ta Caliza consagrauban. Ceubec pensauco dozu, ce esquer andijac zor deutsaguzan. Gogoratu bein Comuninoe Santubaren asieraan: Cer dan Comuninoeco Sacramentuba: Ceimbaticen graeijazco, ta mirarizcogaz eracusten deuscuben bere izate Cerucua: Baita, Nos gueraturan bere guizonaren janaritzat Altaraco Sacramentu Santuban. Beti, baina orain inos baino, gueijago erregutu biar deutsagu Jesus maitiari Berari:

ri: Bialdu daigula ceruti bere gracijaren argui santuba. Urratu daguizala gueure luurreco maitetasunen catiac. Ixio daguizala gueure vijotcetan bere amodijo garbijaren suba. ¡Oh, Jesus Ona! Baquigu, ceu bagaric ecer ezin guinaijana. Gossia daucagu, Jauna, ta egarri gara. Jandu eguizuz bada gueure arimac Ceruco oguijagaz, ceure gorputz Santubagaz, inos gosetu ez gaitezán. Emon eguiguzu ceure Caliza Santuba, ill daigun betico gueure arimen egarri sicuba. Baita, viztu eguizu, Jauna, gueure gogua, Sacramentu altaracuan ichi ceuscuzan cintzotasun neurri baguiac, ondo penseetaco, ta icasteco bere. Euraquin orain balijauta, guero Ceruban Ainguerubaquin, ta Santubaquin ceure Ontasun, ta Anditasun amai baguiac beti cantetaco. Aitiaren, Semiaren, ta Espiritu Santubaren icenian. Amen.

II. ICASIQUIZUNA.

Ceinetan eracusten dan: *Comuninoeco Sacramentubaren gainian Cristinaubac sinistubiar davena.*

Erraztuago bat eguiten dira, neure entzula onac, cristinaubaren sinistzaco gauza batzue gueure errazoiaren ezauberlagaz, beste batzue baino. Nequezago, ta guichiago aituten ditugu gueure sinistuquizun batzue, beste batzue baino. Lecu gueijago dauca gueure adinian: Jaungoicuac, bere aguinduba eguiten davenari, sari ona Ceruban emongo deutsala, sinistutiac; Jaungoico bacar bat iru Persona bata bestia ez dirianetan daguala, sinistutiac baino. Lasterrago

ri: Bialdu daigula ceruti bere gracijaren argui santuba. Urratu daguizala gueure luurreco maitetasunen catiac. Ixio daguizala gueure vijotcetan bere amodijo garbijaren suba. ¡Oh, Jesus Ona! Baquigu, ceu bagaric ecer ezin guinaijana. Gossia daucagu, Jauna, ta egarri gara. Jandu eguizuz bada gueure arimac Ceruco oguijagaz, ceure gorputz Santubagaz, inos gosetu ez gaitezán. Emon eguiguzu ceure Caliza Santuba, ill daigun betico gueure arimen egarri sicuba. Baita, viztu eguizu, Jauna, gueure gogua, Sacramentu altaracuan ichi ceuscuzan cintzotasun neurri baguiac, ondo penseetaco, ta icasteco bere. Euraquin orain balijauta, guero Ceruban Ainguerubaquin, ta Santubaquin ceure Ontasun, ta Anditasun amai baguiac beti cantetaco. Aitiaren, Semiaren, ta Espiritu Santubaren icenian. Amen.

II. ICASIQUIZUNA.

Ceinetan eracusten dan: *Comuninoeco Sacramentubaren gainian Cristinaubac sinistubiar davena.*

Erraztuago bat eguiten dira, neure entzula onac, cristinaubaren sinistzaco gauza batzue gueure errazoiaren ezauberlagaz, beste batzue baino. Nequezago, ta guichiago aituten dirugu gueure sinistuquizun batzue, beste batzue baino. Lecu gueijago dauca gueure adinian: Jaungoicuac, bere aguinduba eguiten davenari, sari ona Ceruban emongo deutsala, sinistutiac; Jaungoico bacar bat iru Persona bata bestia ez dirianetan daguala, sinistutiac baino. Lasterrago

dator gueure errazoiaren erara: Jaungoico onac, ta santubac pecaturic gura ez davena; Jaungoico Espiritu utsac Virginia eder baten Sabelian sortuta, gorputza, ta arimia beragana artu ditubana baino.

Guichiago costata sinistuten dogu: Pecatari garbatubari Jaungoicuac pecatuba parcatuco deutasana: Jaungoico Guztia-daiquiara, Cerubac, eta Luurac cabidu ezin daveena, Ostija chiqui baten osoric, eta viziric barrututa daguana baino. ;Noc aitu legui, celan daguan Jaungoico guztia Ostijan? ;Celan Calizan? ;Celan aimbeste Ostijatan? ;Izanic JESUCRISTO bat? ;Celan guizonari emon ain alizate andija, verba bategaz JESUCRISTO, Jaungoico, ta Guizon eguijazcua Ostijan iminteco? ;Oguijaren, ta ardauaren izatia JESUCRISTOREN izate eguijazcora viurtuteco, nai daven guztian? ;Ah, Cristinaubac! Cerubac, eta luurac arituten dituben sinisquinac dira onetarico asco. Jaungoicuaren Anditasmac ezcutau eutsan guizonari euren ezaubera urrinecua bere. Orregaiti ez dira, guichiago sinistu biar ditugunac. Ez dira eguija guchiagoguac. Jaungoicuac berac esanac dira. Gueure adin laburra lotuta, buruba macurtuta, lotsa santu bategaz itsu itsuban sinistu biar ditugunac dira. Cerbait gaiti esaten eutsan Isaias Propeta Santubac Jaungoicuari (1): Zu zara bene benetan Jaungoico ezcutauba. *Vere tu es Deus absconditus.* Ezcutauba da Jaungoicua, veguijaquie icusteco. Ezcutauba da, guizonaren errazoe laburac achituteco. Ezcutauba da, andiustiac, ta aixez burubac beteta dauquezanac, ezaututeco,

Abs-

(1) C. 45.

Abcondisti hæc à Sapientibus , et prudentibus (1). Baina aguirija da guichi-astecuentzat , humildentzat , ta Jaungoico Eguijazcuari bere esana entzuteco , belarrijac zur , ta prest dauquezanentzat. *Apparuit benignitas , et humanitas Salvatoris nostri Dei...* (2)

Alan , neure entzula onac , ezcutucua izan arren , ta gueuc aitu ezin doguna izan arren , sinistu biar dogu itsu itsuban Jaungoicuaren *esana* , Eleisa Ama Santiac eracusten deuseun moduban. Au gaiti bada , Comuninoeco Sacramentuban dagozan leguez gauza batzuc , cristinaubac nora ezian sinistu biar ditubanac , salbauc bada , esango deusut dotrina onetan : *Comuninoeco Sacramentubaren gainian cristinau guztia sinistu biar daveena*. Entzun eguizu guztioz zurtasun guztiagaz , ecer bere oquer aitu ez daguizun.

Sinistu biar dogu bada , neure cristinaubac , Comuninoeco Sacramentu Santubaren gainian. *Lelengo* : Jesucristo gueure Jaunac Eguben Santu gavian , azqueneco Aparija Apostolu Santubaquin jan evanian , consagrau evala , escubetan eucan oguija , ta viurtu evala bere gorputz izatera. Baita Calizan artu evan ardaua bere , viurtu evan bere Odol izatera. *Bigarrenian* : Sinistu biar dogu , gau dichoso atan comulgau citubala Jesusec Apostolubac bere gorputz , ta Odol vicijagaz , cein izan zan lelengo Comuninoia. *Iru-garrenian* : Sinistu biar dogu , Jesucristo gueure Jaunac emon eutsela Apostolubai , ta areen ondorengo Sacerdote guztiai alizatia , edo *potestadia* , oguija , ta ardaua Jesucristoren beraren gorputz , ta odol vici izatera viurtuteco. *Laugar-*

re-

(1) Matth. c. 11. (2) Ad tit. c. 3.

renian : Sinistu biar dogu , edocein Sacerdote eguijazcoc , guztiz gaistua , ta deunguia izan arren , Eregia , nai Excomulgauba izan arren , Comuninoeco Sacramentuba eguiteco ustiagaz esaten baditu oguijaren , nai ardauren gainian , Jesucristoc ataraco ichi cituban verbac , oguija , ta ardaua viurtuten diriala Jesusen Gorputz , ta Odol vici izatera . Oguijaren , ta ardauren gainian Sacerdotiac verba Santubac esaten dituban orduban bertan , edo , erabaguijago esateco , verba Santubac esatez amaitu daguizan instantian , dala , leen ogui zana , ta ardao zana , JESUCRISTO , Jaungoico , ta Guizon eguijazcua : Ama Virginiaren Sabel garbijan sortu zana . Gueure artian munduban vici izan zana : Gueu cerura eruatia gaiti , Curutcian josita , bere guraz ill zana : Illa irugarren egunian illen arteti viztu zana : Andi berrogei garren egunian Cerubetara igon evana : Aita Beticuaren alde escumati jarrita daguana . Azqueneco egunian illac , eta vicijac juzguetara barriro mundura etorrico dana : Onai betico Ceruba , ta deungai betico impernuba emongo deutseena : Azquenic , Jaungoicuaren Seme vici Guizon eguina dala , leen ogui , ta ardao zana .

Bostgarrenian : Sinistu biar dogu , ostijan , ta Calizaco ardauan , Sacerdotiac verba santubac esan ezquero euren gainian , ez daguala ez oguijaren , ta ez ardauren izateric . Ez bada , leen ogui zana , ta ardao zana , dala orain Jesucristo , Jaungoico , ta Guizon eguijazcua . *Seigarrenian* : Sinistu biar dogu , oguijaren , ta ardauren izate guztia viurtu arren Jesusen gorputz , ta odol vici izatera , gueratuten dira bai Ostijan , ta bai Calizaco ardauan oguijaren , ta ardauren

idu-

idurija , pisuba , coloria , echuria , ta gustua. Onec dira , oguijaren , ta arduaren izatiari berez darraicozanac. Onec gveratuten dira bada ogui bagaric , ta ardao bagaric , mirari andi baten vitartez , nun egon ez dauqueela , Comuni-noeco Sacramentuba artuten dogunian , sinistutiac , edo pediac lecuba euqui daguijan , dino Santo Tomasec (1). Icusten dogu , comulguetara guzarian , emoten deuscubeela oguijaren echuraco , oguijaren coloreco , oguijaren pisuco , ta oguijaren gusto eguin eguineco gauza bat. Ta beste aimbeste Calizaco arduan. Baina , sinistuten dogu , comulguetan garianian , oguiric artuten ez doguna : Ez bada , oguijaren , ta arduaren echuran Jesucristo , Jaungoico , ta guizon eguijazcua dala , orduban artuten doguna. Baita sinistuten dogu , ta sinistu biar dogu , consagrauraco Ostijan , ta Calizan ez daguala ez oguiric , ez ardaoric : Baina bai oguijaren , ta arduaren acidentec ceinac diran coloria , pisuba , usaina , gustua , ta echuria , leen esan dan leguez.

Zazpigarrenian : Sinistu biar dogu , Ostija santuban daguala , ez bacarric Jesucristo , gueurre Jaunaren gorputza ; ez bada Jesucristo Jaungoico , ta Guizon eguijazcua osoric , ta viziric. Gorputz odol , arima , ta Jaungoico guztia dago Ostija santuban. Beste aimbeste esaten da Calizaco ardao santuba , edo consagrauba gaiti. Bada ez dago Jesucristoren odola bacarric Calizan , ez bada an dago Jesusen gorputza , odola , arimia , ta Jaungoicotasuna , ceruban daguana osoric , ta viziric. Au gaiti esaten da : Meza esaliac Jesusen gorputza , ta odola oguijaren ta

(1) Opusc. 57.

ta ardauaren idurijan artuten ditubanian ; ta crístinaubac porma chiquibat comunioian artuten davenian , bijac artuten daveela Jesucristo osoric , eta viciric. Bijac artuten davee Jesucristo, Jaungoieo , ta Guizon eguijazcua , batac Mezaan, ta bestiac Comunioian. Ta Jesucristo , gueure Jauna ez da batian andijago , bestian baino.

Zortcigarrenian : Sinistu biar dogu , Ostija Santuba zatitu , ta puscatu arren , ez dala zati-tuten , ez puscaturten , Jesucristoren gorputza. Ta Caliza Santuban daguan odola , lecu ascotara zabaldu arren ; ez dala zabalduen , chiquituten , edo puscaturten Jesusen gorputz , ta odol Santuba. Bada Ostija osuan dago Jesucristo osoric , ta viciric. Ta Ostijaren zati baco-chian dago Jesucristo osoric , ta viciric. Calizaco Odol Santuban dago Jesucristo osoric , ta viciric. Ta Odolaren tanta baco-chian dago Jesucristo osoric , ta viciric. Ostijaren apur baco-chian Jesucristo bat osoric , ta viciric : Ta Ostija guztietan Jesucristo bat osoric , ta viciric. Calizaco Odol Santubaren tanta baco-chian Jesucristo bat osoric , ta viciric. Ta Caliza guztietan Jesucristo bat osoric , ta viciric.

Beredatcigarrenian : Sinistu biar dogu , aimbeste Ostijatan , ta Calizatan egon arren Jesucristo osoric , eta viciric : Aimbeste meza esan arren egunoro mundu zabalian , ta meza baco-chian imini arren Jesucristo osoric , ta viciric Ostijan , ta Calizan ; ez daguala , Jesucristo bat baino. Ostija guztietan Jesucristo bat osoric , ta viciric. Ta Ostija baco-chian Jesucristo bat osoric , ta viciric. Ta orregaiti Ostija guztietan , Caliza guztietan , Elexa guztietan , Ceruban , ta luur-
rian

rian Jesucristo bat, Salvazaile bat, ta Jaungoico bat baino, ez dago. ; Celan izan leiteque au. Celan, ez daquigu. Baina, alan dana, baquigu? ; Celan, jaquiteco gurarija etorten bajatzu? Erantzungo deutsu San Juan Damascenoc (1): *Jaungoicuaren esana eguija dala, indartsuba dala, guztia-daiquiana dala: Ta, Espiritu Santubaren gracijaz beste mirarijac eguin dituban leguez, au bere Jaungoicuac berac eguina dala. Celan eguiten dan, guc jaquin ezin guinaijana, dala...* Au da cristinaubari esaten jacona, alaco gauza altu Jaungoicozcuac aztertu, ta jaquin gura ditubanian. Jaungoicuac Ceruco gloriaren arguitasunagaz guere errazoiaren lainuac quendu daquiguzanian; Jaun Cerucua Bera, dan leguez, icusi daigunian: Arimia gorputzaren catietati, ta araguzco estalgujetati ascatu dedinian; Ceru zabalian sartu gaitezanian, dinot, cristinaubac, icusico dogu, ta jaquingo dogu, *Celan* dirian Comuninoeco Sacramentu Santubaren mirari andi, ta arri garri oneec.

Ordu artian, sinistu biar dogu, chiquijac, ta guichiracuac gariana. Ta guc achitu aldaiguzan baino, altubaguac, ta ezcutubagocuac diriana. Alaco Jaungoicuaren gauza goitubac, ta estaldubac errazoiagaz ondotu, ta neurtu gura izan ditubeenac, urten davee errazoeti campora, ta jausi dira Jaungoicuaren contraco utsequite andi, ta negargarrijetan. Jazo triste, ta negargarri oneec eracusten deuscubez aimbeste Eregec. Nai cituquen ezautu, neurtu, ta escupetu euren errazoe laburragaz Jesucristoren amodijozco Mirari andijac, ta batu ecinecuac. Ta uts egui-

(1) Lib. 4. c. 14.

te bateti bestera, gueruago illunago, ta gueruago oquerrago, azquenian ueatu ditubee Jaungoicuaeren esanac, desondrau davee Jesucristo, ichi deutsee Comuninoeco Sacramentu Santubari; ta prestatu diu eurac, ta euren ondorenguae impernuraco. Iracurri bedi Lutero, Calvino, Zuin-glo, Melanton, ta beste ascoren vicitza dudaz-cua, ta erijotza uste gaistocua, edo desesperau-ba. Ta an icusico da, cer dacarren, Jaungoi-cuaeren esana Eleisa Ama Santiari ez sinistutiac itsu itsuban.

Amargarrenian: Sinistu biar dogu, Jesucris-to daguala Ostijan, ta Calizan, Sacramentubac dirauban artian. Esan gura neuque, Jesucristo daguala Ostija, ta Caliza consagrauban, oguija-ren, ta ardauaren usaina, idurija, gustua, co-loria, ta beste oguijari, ta ardauari berez dar-raicozanac, galdu artian. Bada oguijari, ta ar-dauari berez darraicozan gauzac, galdu ezquero, nai dala ustelduta, nai dala lizunduta, edo ur-dinduta, nai beste modutan, ez dago Ostija, edo Caliza atan Sacramenturic. Ta ez dago an Je-sucristo. Jesucristo dago, Sacramentuba daguan artian. Sacramentuba dago, oguijari, ta arduari be-rez daraicozanac euren izetasun eguijazcuagaz da-gozan artian. Oneec galdu ezquero nai modu-batera, ta nai bestera, ez dago Sacramenturic. Baina oguijaren, ta ardauaren colore, usain, gus-to, pisu, ta iduri eguijazcua daguan artian nai Ostijan, ta nai Calizaco odol santuban, an da-go Jesucristo osoric, ta viciric Comuninoeco Sa-cramentu Santuban. Ta egongo da munduba mundu dan artian. *Ecce ego vobiscum sum, us-que ad consumationem saculi* (1). Az-

(1) Matth. c. 28.

Azquenian sinistu biar dogu : Jesucristo gueratu zala Comunicoeco Sacramentuban gauza ascotaraco, ta guztiaac gueure oneraco. Gueratuzan, Sacerdote Jaunac Aita Cerucuari Mezaan egunoro esquini daguijueen barriro Jesus Bere Seme guizon eguinaren erijotza osasuntsuba. Au gaiti, egunaren ordu guztietan esaten dira mezaac mundubaren esquina batian, edo bestian. Alan urte guztietan, egun guztietan, ta ordu guztietan esquinteen jaco Aita Beticuari Altaretan bere Seme Maitiaren vicicia guizonen osasuna gaiti. Gueratuzan Jesus Altaraco Sacramentuban gucurre arimen janaritzat, ta edaritzat. Ta ain modutan gueratuzan, ce, gau, ta egun dago gueugaz ; gau, ta egun egongo da gueugaz : Ta gau, ta egun esquinteen jaco Aita Cerucuari gueure arimetaco osasuna gaiti, leen esan dan, ta arguiruago guero esango dan leguez.

Gauza oneec guztioe sinistu biar ditu cristinaubac Comuninoeco Sacramentubaren gainian. Baita onezaz ostian. Jesucristoe berac aguindu euscun, Comulguetaco. Au da, Comunioe Santuban bere gorputza, ta odola artuteco. Alan esaten deuscu San Juan Evang listiaren aotic (1). *Jaten ez badozu neure gorputza, ta edaten ez badozu neure odola, ez zara vicico.* Esan gura dau : Salvaucio bagara, artu biar dogula Comunioian Jesusen gorputz Santuba. *Jesusen gorputza jaten davena, ta odola edaten davena, Jesussegaz beragaz daguala, ta Jesus bera bere bai jaten davenagaz* (2). Jesusen gorputz Santuba Comunioian celan artu biar dogun bere, esaten deuscu San Paulo Apostolubac, dinuanian (3).

26*

Gais-

(1) C. 6. (2) Id. ibid. (3) 1. Cor. c. 11.

Gaisqui comulguetan danac, berac jaten davela betico galdutia beretzat. Juditium sibi manducat. Onezaz ostian Eleisa Ama Santiac eracusten deuscu, nos, eta celan comulgau biar dogun.

Gogoratu bada, cristinaubac, ceinbat gauza andi, ta arrigarri daucaguzan, ta sinistuten ditugun Comuninoeco Sacramentu Santuban. Guztia da andija baina, andijagua, ta illuna baino, illunagua, gueuc aituteco. Baina ez, sinistute-co. Escritura Sagradubac iminten deuscu Comuninoeco Sacramentubaren iduri bat Sansonen jazo bategaz (1). Eztegura vidian joiala, urten eutsan Sansoni Leocume batec murruzaca jangu-raic, edo ito guraic. Oratu eutsan Sansonec Leoiari, ta puscatu evan Leoia, bildots bat baltz leguez. Andi egun guichi barru juanzan Sanson Leoe illa icustera. Ta topau eutsan bere auan Erlia ezti abauagaz. Artuta, jan evan Sansonec eztiya, vidian joiala. Eztegura juan da guero, imini eutseen Sansonec Philisteotarrei azer-taquizun illun au : *Jaaten davena ganic urten dau janarijac, ta sendua ganic urten dau gozotasunac. De comedente exivit cibus, et de forti egressa est dulcedo.* Ecin acertau evene Philisteotarrac, Sansonen itaune illunac cer esan gu-ra evan, arian da Sansonen beraren Esposiac esan artian. Ezin acertau evene ez cein zan *Jaaten davena*, ez cer zan *Janarija*, ez nor zan *Sendua*, ez ce *gozotasun* zan. Baina Sansonec esan eutsan bere esposiari, ta ac Philisteotarrari. Ta orduban acertau evene, ta aitu evene errazto Sansonen Mirari illuna.

Contu eguizu bada, neure entzula onac, au
guz-

(1) Judic. c. 14.

guztiau zala Comuninoeco Sacramentubaren iduri bat. JESUS da *Jaaten davena*. JESUS da *janarija*. JESUS da, jaaten emoten davena. JESUS da *sendua*. Ta JESUS da *gozua*. Jesusen aoti, azqueneco aparija Apostolubaquin jaten evanian, urten evan gueure arimaco janarijac. Ta janari au berau da Jesus. Jesus bera da sendua. Bera da Israelgo Judatarren Leoe sendua. *Leo de Tribu Juda*. Bera da Sanson eguijazcua, bere buruba illagaz, arerijuac goitu citubana. Ta Jesus bera da Sacramentu Santuban gozotasun guztietati gozuen. Sanson Leoaren aoco eztijac ezteguraco gozatu evan leguez, vidian pozic, eta gogoz juateco. Alan Jesusen gorputz Santubac Comuninoian artuta, gozatu, poztu, sendotu, ta vizcortuten ditu arimac munduban, ceruco eztegubetara juateco. Au gaiti convidetan ditu Ceruco Esposuac arima Santac, berac bere ezti gozua jan davela, esan da, *comedi favum cum melle meo* (1), beragaz janari, ta edaari gozua naicua artutera. *Comedite amici, et bibite, et inebriamini charissimi*.

¿Baina noc acertau Comuninoe Santubac daucazan mirari ezcutuco illun oneec? ¿Celan guc, Philisteotarrac leguez, Iurreco illuntasunian, ta gorputzaren cartcelan arimia daucagunoc: Celan aitu, ta acertau Sanson eguijazcuaren, Jesus Maitiaren amodijozco acertaquizun gach ezcutuco oneec? Ecelan bere ez gueuc gueurez. Ez even inos aituco Philisteotarrac Sansonen verbetia, Sansonen beraren Esposiac esan ez baleutsee. Ta ez guenduban guc bere inos aituco Jesusen verbetia Comuninoeco Sacramentubaren gai-

(1) Cant. Cant. c. 5.

gainian ; Jesusec berac eracutsita , Jesusen Esposiac Eleisa Ama Santiac esan ez baleuscu. *Durus est hic sermo* esango guenduban , leenagoco discipulubac leguez. Verbeta gogorra , illuna , ta aituten gacha , edo aitu ezin leguijana , da au, esango guenduban , *Jesucristo Jaungoico , ta guizon eguijazcua dala guizonaren janarija*. Baina, Jesusec berac esan ezquero , ta Jesusen Esposa eguijazcuac , Eleisa Ama Santiac eracutsi ezquero , sinistuten dogu Comuninoeco Sacramentubaren gainian eracusten deuscun guztia , gueuc icusita , ta aituta baino ciurrago , zalago , ta senduago.

¡Oh , Jesus Sacramentauba! ¡Oh , Jesus , arimen janari eguijazcua! Zeuc gura izan dozu bada gueugaz altaretan gueratutia. Gueuri deuscun nai ona gaiti , eguin deuscuzu , Jauna , mesede neurri bagaco ori. Zeuri bacarric gogoratu jatzun , Jesus , gueure janari izatia. ¡Nori besteri gogoratuco jacon Jaungoico-Guizondubac bere gorpuzagaz , ta odolagaz janduco citubala guizonac? ¡Ta nor azartucozan inos , mesede auzuri escatutera? ¡Oh , Jesus andija , ta humildia! Andija Ceruban , ta humildia ogui puscabaten echuran. Andija Ceure eguitadetan : Cerubac , ta luurra covernetan , Ainguerubac , ta Santubac alegueretan , diabrubac , ta deungac impernuban penetan , ta onac guztia munduban gordetan , ta zaintuten. Baita ondo chiqui erichicua , ta ondo batuba zara , Jesus Maitia , ni leguezco peccatari baten miinaren gainian , eztarrian , ta bularran zagozarian. Maitetu zaguijzala bada , Jesus Ona , arima guztia , ta espiritu guztia Ceruban , luurrian , lecu guztietan , ta beti. Amen.

III. ICASIQUIZUNA.

Ceinetan eracusten dan : 1. *Celan prestau biar dan, Comulguetaco arimiaren parteti.*
2. *Celan gorputzaren parteti.*

Ez da asco, neure cristinaubac, Comuninoeco Sacramentubaren gainian Jaungoicuac esaten deuscuna, ta Eleisa Ama Santiac eracusten deuscuna, sinistutia. Bada sinistute onagaz, ta zalagaz ostian, Jaungoicuac, ta Eleisa Ama Santiac eurar aguinduten deuscubee, Comuninoe santuban Jesus artuteco gueure ariman, *Jaten ez ladozu Guizonaren Semiaren araguija, ta edaten ez badozu bere odola ez zara vizico, dino Jesusu-ristoc berac* (1) Baita Eleisa Ama Santiac bere aguinduten deuscu; guichienaz urtian bein comulguetaco. Ezin ucatu guinat bada, neure entzula onac, gauza andija, ta andija baino, andijagua dana, Jesus Jaungoico, ta Guizon Eguizcuari gueure echian ostatuba emotia. ¡Oh! Pensauta beste bagaric, icara eguiten dau gueure vijotz pobriac, Jaungoico andija, Jaun guztien Jauna, Erregue guztien Erreguia, Ceruben, ta luurren Jaubia, Jesus Santuba, Jesus Ona, Jesus Garbija gueure echera etortiaz. ¡Cer eguin biar ete dau bada cristinaubac, Jesus Maitiari egon lecuba bere vijotcian prestetaco? Au da, neure entzula onac, nic zubei icasquizun onetan eracutsi biar deutsudana. 1. *Celan prestau biar daven cristinaubac, Comulguetaco, arimiaren parteti.* 2. *Celan prestau biar daven gorputzaren par-*

(1) Joan. 6.

parteti. Uste dot, guztion premina andico doctrinia dala. Berau gaiti, ta Jesusen amodijo santuba gaiti erregututen deutsut entzuterie oneena.

I. ¿Cer eguin biar dau bada, cristinaubac, Jesus bere ariman artuteco? ¿Cer? Gogoratu bere artian astiro, Jonas propeta Santubari Ichasoguizonac itandu eutseena. ¿Cein Erritacua zara zu? itandu eutseen. ¿Ex quo populo es tu? ¿Nora zuaz? ¿Quo vadis? (1). Itandu beguijo bada cristinaubac bere artian Jaungoicuari, Comulguetara doianian: ¿Cein Erritacua zara, Jauna? ¿Nora zuaz, Jauna? ¿Cer eguitera, zatoz ni gana, Jauna? Itandu begui au, edo pensau begui au astiro cristinaubac, Comulguetara doianian. Ta gueratuco da arnasa bagaric, eer esan, ez cer eguin ez daquijala. ¿Cein Erritacua da Jesus? ¡Ah! Ceruba baino, goragocua. Munduba baino, leenagocua. Aingueru Santu ederrac jar lecutzat dauczana. Jaungoico, ta Guizon eguijazcua. ¿Ta nora dator Jesus, ni Comulguetan nasanian? ¡Ah! Nigana, pecatari triste onegana. Gauza onic bat bere ez daucadan onegana. Milla gurari! lotsarizco chiqui, ta andi daucadazan onegana. ¡Oh, Jesus! ¿Cein nigana? ¿Ta cer eguitera? Neugaz egotera. Neure ariman jar lecuba artura, neugaz verbetan egotera.

Conturatu bada, cristinaubac, ce arimaco garbitasunagaz, ta apaindurijagaz eldu biar dogun, Jesus Ceruco Erregue vicija guere echian artutera. Arimia da Jesusen egon lecuba. Ta arimia naidau Jesusec, euqui daigun ondo garbituta, bere anditasuna, ta ontasuna pocic an egoteco. Arimia da, Jesus gordetaco Caxia. Bada

er-

(1) C. I.

errazoa da , Jesusen gorde lecuba garbija , ta ederra egotia. Leengo leguian aguindu euan Jaungoicuac (1), Caxa bat eguiteco , nun gorde biar zan Isrraeltarren Mana (2) , Jesus Comuninoe-cuaren irudija. Jaungoicuac berac esan eutsan Moisi , Mana gordetaco Caxiac , celacuac izan biar euan , ta celan prestaubac izan biar euan. Barruti , ta campoti urre garbijagaz doretaco Caxia , aguindu euan Jaungoicuac. Leen esan dan leguez , Jesus da Mana eguijazcua Altaraco Sacramentu Santuban. Ta gueure arimac dira , Mana Ceruco au gordetaco Caxac , edo ontcijac. Orregaiti dorau biar dau cristinaubac bere arimia urre garbijagaz barruti , ta campoti , ceinegaz aituten dan arimaco , ta gorputceco presta era ona , Jesus Comuninoian artuteco. Arimiaren parteti biar da Jesusen *amodijua* ; Jesus artuteco *gose* santuba ; ta *humildade* eguijazcua.

Ondo comulguetaco , biar da lelengo Jesusen amodijua. Bera maite daveenac , ta bere adisquidiac convidetan ditu Jesusec Comuninoeco Mai Santura. Adisquidiai esaten deutsee Ceruco Esposuac (3) : jaateco bere araguija , ta edaateco bere odola. *Comedite amici , et bibite , et inebriamini charissimi*. Naita ezeco presta eria da au , cristinaubac , comuninoiac on eguingo badeuscu. Alcar maite ez daveen bic , ez davee alcar ondo artuten. Laster gobaituten dira alcarregaz egoten. Ez deutsee batac bestiari mesede andiric eguiten. Comulguetan danac maite ez badau Jesus ; ta Jesusec maite ez badau comulguetan dana , izango da comuninoe otza , si-

27

cu-

(1) Exod. c. 25. (2) Ib. c. 16. (3) Cant. cant. c. 5.

cuba, liorra, ta, esan oidan leguez, cumplimentuzcua. Arerijo bic bere nos bait alcar visitau oidavee cumplimentuz. Baina nora ezian, gogo bagaric, ta laster amaitu visitia. Bada beste aimbeste Comuninoe Santubagaz. Amodijo bagaric, ta caridade bagaric juan leiteque cristinauba comulguetara, cumplimentuz leguez. Baita Jesus bere etorri alaco arimara, bere verbiagaz cumplidutiarren, Judas enera juan zan leguez. Baina gueijago ezinian. Gogo bagaric, ta carino bagaric alcarreganatuten dira orduban Jesus, ta comulguetan dana. ¡Oh, ceimbat onaco Comuninoe! ¡Oh, ceimbat amodijo bagaco, ta caridade bagaco Comuninoe! ¡Oh, ceimbat pecatuzco Comuninoe, neure cristinaubac!

Naita ececu da bada, ondo comulguetaco, Jesusen amodijo santuba, Jesus adisquide, ta maite izatia, *Jaungoicuaren gracijan egotia*. Alan eracusten deuscu Eleisa Ama Santiac Trentoco Batzar osuan. Dino bada (1): *Inoc esaten badau, asco dala sinistutia bacarrie, comuninoe santuba artuteuco, izan dedilla escomulgauba, a esaten davena ... Ta Comuninoeco Sacramentuba inoc bere artu ez daguijan gaisqui bere arimiarren erijotzaraco, ta condenacinoeraco, erabagui dau, ta esan dau Concilijo Santubae: Pecatu illgarijan daguanac, ondo garbatuta daguala us-te izan arren, ez davela juan biar comulguetara, bere pecatubac ondo compesau bagaric, no-gaz compesau, euqui ezquero. Ta azartuten bada inor, au onan ez dala, edo izan biar ez davela esaten, eracusten, edo prediquetan; a esaten davena, eracusten davena, edo prediquetan da.*

(1) Sess. 13. Can. 2.

davena, izan *dedilla escomulgauba*, dino Concilijuac. Pecatu mortala, edo illgarrija ariman ezaututen daven cristinaubac, Compesinoe eguijazco bategaz prestau biar dau, Comulguetara juateco. Compesinoe on baten, pecatubagaz garbatuta, pecatubaren gorrotua artuta, Jaungoicuagaz baquiac eguinda, Jesus maitetuta, amodijo santubaren urriagaz bere arimia dorauta, edertuta, eldu biar dau cristinaubac comulguetara.

Bigarrenian : Comulguetara juan biar da, Jesus artuteco gose santu bategaz. Gosez, ta gurariz artuten dan janarijac, gorputzian bere oba eguiten dau. Gogo betian jaten danac, ez deutsa gorputzari on andiric eguiten. Ascotan baigach. Bada moduren baten beste aimbeste jazoten da arimiaren janarijac, cein dan Jesus Comuninoeco Sacramentuban. Eldu biar dau cristinaubac Comulguetara, Jesucristo gueure Jau-nagaz bat eguiteco, ta Jesusen gracia ugarijac bere ariman artuteco gurari, ta nai vici bategaz. Orduban aberatstuten dau Jesusec gueure arimia ceruco ontasun andijaquin. Gueituten dau Ceruraco uste eguijazcua, ta errazoezcua. Gueituten dau Jaungoicuaren esanaren sinistutia. Gueituten dau, Jaungoicuaren, ta Ceruco Echiaren maitetasuna. Baita pecatuben damuba, erijotciaren gomutia, juicijuaren bildurra, pecatarijen erruquija, Santuben devocinoia, ta beste virtute, edo arimaco ontasun guztiac bere. ¡Ce gose Santubagaz, ta nai vicijagaz elduten cirian Comulguetara Ene Ama Santa Teresa, Santa Catalina, Santa Isabel, Santa María Madalena Pasciscua, ta beste milla! ¡Oh! Euren vijotzac ixio, ta egozan gose santu bategaz, Jesusen gorputza

Comuninoian artuteco. Visperan ez euquen casic beste gauzaric goguan, vijamoneco comunioia baino. Luce erichuela egozan, Jesus, Esposo garbijagaz euren arimac bat eguin artian. Comulguetan cirian egunai, labur erichuen, euren preminac, ta carinuac Jesusegaz iragoteco. Ascotan gavac demporac emonda, luagaz aztuta, egozan Jesusegaz verbetan. Alan urteten even Comuninoeti, cerutar batzuc balira leguez, amodijuaren subac ixiota, mundubac estimetan daven guztia, oin azpijan eveela. Ez da bada, cristinaubac, Jaungoicua guretzat ez urrijago, ez zequenago, ez pobriago. Areec leguezco gose santubagaz elduco baguina Comulguetara, artuco guenduquez gueure arimetan comunioiagaz, eurac artu oicituben amodijozco ontasun Cerucuac,

Chito nai izandot, esaten evan Jesusec (1), au aparijau ceubequin jatia. *Desiderio desideravi hoc pascha manducare vobiscum*. Bada ain gogo andija badauca Jesusec, gueuc bera artu daigun Comunioe Santuban; ¿Ceibat nai izan biar dogu gueue, bera artutia? Prestau bada, neure entzula onac, Comulguetaco, Jesusen amodijo santubagaz, ta Jesusegaz bat eguiteco gurari, edo gose vici bategaz. Baita humildade eguijazco bategaz bere, cein dan irugarren arimiaren presta eria.

Irugarrenian: Ezautu biar dau cristinaubac bere buruba, ta bere pecataritcia, Jesus ariman artuteco, cein dan humildade eguijazcua. ¿Nor nas ni, Jesucristo gueure Jaunari neure echian ostatuba emoteco? ¿Neure vijotcian Ceruco Er-

(1) Luc. c. 22.

reguia artuteco? ¿Aingueru ederrac beragaz daczan Jaun andijari, jar lecuba neure ariman eguiteco? ¡Oh, ce eche pobria, Jauna, nire vijotza, ceu artuteco! ¡Utsa da, Jesus maitia, pobria egotia, garbija balego! ¡Baina, ceimbat samar, ceimbat luurreco auts, ceimbat amaraun icusten ditut neure ariman, Jesus Garbija, ceuri egon lecuba emoteco! ¡Oh, Jesus! ¿Celan azartuco nas ni, ceure Mai Santura elduten, neure vicitza pecatuzcuari beguiratu ezquero? ¿Neure andiguriari, neure buru erichijari, neure codicija, edo diru gura gosescuari, neure asarre sutsubai, neure gurari lotsarizcuai, neure burubaren amodijo itsubari, ta laarreguijari, neure pecatu andijai...? ¿Celan Jauna, azartuco nas ni, ceu neure vijotcian artuten, neure pecatu aldra lotsarizcuari, ezainari, ta ichusijari beguiratu ezquero? ¿Neu aimbeste bidar, ceure arerijua izan ezquero? ¿Neuc pecatubagaz zeu sarritan saldu ezquero? ¡O Jesus! ¿Celan jarrico zara, aimbeste verba deunga esan dituban nire miinaren gainian? ¿Celan egongo zara, aimbeste pecatu loi, aimbeste lapurreta, aimbeste gorroto, aimbeste gaisqui esate, aimbeste ordiquerija, ta aimbeste engainu lotsa bagaric ceure contra gura izan dituban vijotcian?

Onan pensau biar dau, neure entzala onac, cristinaubac, bere vicitza ezaina, ta pecatuzcua, comulguetara orduco. Imini beguiz alcarren parian bere pecatuzco pensamentubac, gurarijac, ta eguite gaistuac Jesus Maitiaren Ontasunagaz, Zucentasunagaz, Garbitasunagaz, ta Anditasunagaz: Ta gueratuco da cristinauba lotsatuta, buruba macurtuta, comulguetan azartu ezinda.

Eran-

Esango dau Centurion Evangelijocuagaz (1): *Jauna, ez zaitex sartu neure icbian.* Edo Publicanuagaz (2), Jaungoicuaren aurrera juaten lotsatuta, beguijac luurreti gora jasoten azartu ezin da, urrineti esango deütsa Jesus Onari, ta Parcazailiari, bularra juaz: *Jauna, misericordia peccatori onegaz; Jauna erruquitu zaitex nigaz; Jauna, mesede eguidazu parcatutia. Deus propitius esto mihi peccatori.* Onaco peccatuben, ta bere burubaren ezauberiagaz chiquituta, Jaungoicuari vijotza jasota, parcacinoia escatuta, elduten danian cristinauba Comulguetara; prestautau dauca bere arimia, Jesus artuteo. Dendatu bada, cristinaubac. Ceruco Erregue andija bere naizco, ta pocezco arima garbijan artuteo, maitte izatera, bera artuteo gurari santu ixio bat euquitera, ta humildade eguijazco bategaz, Comulguetaco, ceuben arimac prestetara. Orduban egongo da Jesusen Ontoija, edo Caxia barruti urre garbijagaz dorauta. Baina campoti bere doraua zan, Mana gordetaco Caxia. Alan, Jesus, Mana eguijazcua artuteo, cristinaubac prestau biar dau, ez bacarric bere arimia, ez bada baita gorputza bere. Aitu eguizu bada, celan prestau biar daven cristinaubac Comulguetaco, gorputzaren parteti.

II Gorputzian eruan biar dan presta eria, comulguetaco, da baruric egotia. Au da, lelengo biar dana. *Baruric* esaten danian, aituten da, ez davela, ecer bere irago biar eztaarrijan beera gau erdico amavijetati comulgau artian. Auan sartutaco gauzaric ecer bere ez. Ez janariric, ez edariric, ez beste gauza aguri auan sarturic. Oni

esa-

(1) Matth. c. 8. (2) Luc. c. 18.

esaten jaco baru utsa, edo baru *naturala*. Au biar da, comulguetaco. Alan aguinduten deuscu Eleisa Ama Santiac. Ta duda bagaric, Eraculac dinuenez (1), Espiritu Santubac Apostolubai eracutsi eutseen, baruric comulguetia. Eleisiaren lelengo asieran Eguben Santu gavian baccaric artuten zan Comuninoe Santuba, apalduta guero, Jesusen azqueneco Apari Santubaren gomutan. Baina, onezaz ostian, osasuna dauquen guztia comulgau biar izan davee, ta comulgau biar davee baruric. Bada, Orain Eguben Santu gavian bere osasun dunic comulgau ezin leiteque, baruric ez dala.

Au aguinduten deuscu Eleisiac, Jesus Onaren erreberencia gaiti. Comulguetan dan egunian, baruric artuta, Jesus maitari lelengo lecu emoten jaco gueure bularrian. Onegaz eracusten dogu, lelengo lecuba, ta estimacinoe nausija daucala Jesusec gueure ariman. Eguija da, gaixoric daguanac, illteco arriscuban daguanian, baruric egon ez arren, artuten dau gure Jauna, Comuninoeco Sacramentu Santubaren gracia, ta laguntasuna bagaric, erijotzaco ordu estubac artu ez daguijan. Baina osterantcian ez da inor Comulguetan, baruba ausita.

Gorputzaren presta eriarri jagoco bigarren lecuban, Comulguetaco : Escubac, ta arpeguija garbituta, soina modu onagaz jantcita, gorputceco era guztiagaz buruti oinetara modestija, humildadia, ta lotsa ona erausten davela, Jesus artutera eldulia. Comulgueta doian cristinaubac, bere beguijetan, bere pausuban, bere jantcijan, ta bere egon eraan eracutsi biar dau, ariman dau-

(1) Poug. Inst. Ch. p. 3. sec. 1. c. 4. L. F.

daucan garbitasuna, jasotasuna, humildadia, Jesusen amodijua, ta lotsa ona. Ez dau juan biar guizonezcoc Comulguetara, dino San Carlos Milaiguac (1), ez sariagaz, ez birretiagaz, ez ezpatia, edo armia guerrijan davela. Ez da emacumiac bere, dino Santubac berac, jantci arruaquin, edo vanidadetsubaquin. Ez da ule oquer tubac veguijetan ditubela bere, *non crinibus inaniter intortis*. Ez da arpeguija berarijaz coloretuta bere; *non fisco, aut pigmentis vultu illito*. Ez da bularrae aguirijan bere; edo guztiz aguirijan ez arren, gasa arguijagaz tapauta bere ez, arpeguijaz beste guztia ondo estalduta. *Non pectore nudo, aut tenui velo obtecto; sed ita vestito, ut ne præter faciem quidquam nudum cernatur.*

Modu onetan prestau biar dau cristinaubac, Comuninoe Santuba artuteco; gorputzaren parteti. Uts eguiten davee ascoc, ta ez davee, eracusten cristinautza eguijazcuaren senailaric. Batzuc, edocein modutan, jaso on bagaric, soinae moduztau bagaric, botoiac euren lecuban lotu bagaric, chito nasai juaten dira, Comuninoe Santuba artutera, bai guizonezcuac, ta bai emacumiac. Beste batzuc, Jesusen Mai Santuraguino daroie euren arrotasuna, ta vanidadia soinian. Batez bere dempora onetaco emacume ascoc. Cocotac aguirijan ditubela. Irunac, eta bularra ondo estari bagaric. Sare mordo bat becoquijan beera aua tapau artian darijuela. Ez guichitan, ez bada ascotan, Comuninoe Santuba auan iminten, Sacerdotiari eragozten deutsalac, ezpanac joten deutzazan sariae. Beste batzuc,

cu-

(1) Actor. p. 4. de Sacr. Euch.

euren ule molsuac adartuta, paper zaar batzuquin lotuta, becoquijan armatuta dauquezala duaz ¿baina ceren echuriagaz? Comulguetara. Ez da bada ori, neure entzula onac, Jesusec nai daven soina, Comuninoeco Maira juateco. Soin jasua, soin garbija, soin ona, (daucanac) soin ondrauba Jesusen Mai Santuraco. Bai ez soin nasaija. Ez soin jausija, ta edeguija. Ez soin arrua, ta aixetsuba. Ez soin armatuba, ta biloxtuba. Ez soin barregarrija. Ez monuen soina. Ez egunian eguniango moden soina.

Gogoratu bada, cristinaubac, ce presta eriaz gaz eldu biar dan, comuninoe santuba artutera, bai arimiaren parteti, ta bai gorputzaren parteti. Gogoratu, Jaun andi batec, edo luurreco Erregue batec etorri gura baleu ceuben echetara, ceubec visitetara, ceubequin egun batzubetan egotera, ta ceubec beragaz celan portetan zarian, alan ceubei mesediac eguitera. Ta entzungo bacedu: chito prestuba dala, ceubenera etorri gura leuquian Jaun andija. Leen bere beste eche batera alanche juan zala. Ta eche atan ondo artu eveelaco, echeo guzai berico ondo izatia ichi eutseela. ¿Cer eguingo cenduque? Edo obeto esateco. ¿Cer eguingo ez cenduque, Caballero ari naijac eguiteco? ¿Celan garbituco cenduque ceuben echia? ¿Celan bere egon lecuba, jar lecuba, jan lecuba? ¿Celan moduztauco cenduquez ceuben verbac, ta escaarijac, berari esateco? ¿Celan egongo cinatequez bere aurrian, ta bere onduan, echian daucazun artian? Pensau astiro ceubec, neure cristinaubac. Ta pensau: ¿Ya cer dirian luurreco andi, ta aberats guztiac Jesus Ceruco Erreguiagazco? ¡Ah, lasti-

timia! ; Ain zurrac munduco irabatciraco! ; Ta ain sorrac Jesusentzaco, ta gueure arimentzaco! ; Oh Jesus! Erremedijau eguizu gach andi au, ceure merecimentu andijac gaiti. Amen.

IV. ICASIZUQUIZUNA.

Ceinetan eracusten dan: *Ondo comulgaubac arimara dacarren mesedia.*

Comuninoeco Sacramentu Santuban Eleisa Ama Santiari, ta arima on bacochari Jaungoicucac ichi deuscuzan ontasunac, eta gracijac, ez dauque neurriric, neure entzula onac. Comuni-noeco Sacramentuban dago vicitzaco *Arbolia*, ceinen prutiac euean beste pruta on guztien gozotasuna, ta gustua, Paradisubaren erdijan eguan leguez vicitzaco arbolia; alan dago Eleisiaren erdijan Jesucristo Altara Santuban, arima on guztiai espirituco vicitcia emoten deutseela. Paradisuban bertan urtetan euan leguez iturri ugari batec, lau erreca anditara zabalduta, lecu zori on ataco arbola, vedar, ta lora guztia erregarijetan citubana; alan Jesus Altaraco Sacramentu Santuban, Virginia ederraren luur, edo gorputz garbiti urten da, bere ortu guztietaco arbolac, lorac, ta bedar usain gozoco guztia erregarijetan ditubala, dago, ceintzuc dirian arima garbi guztien virtute, edo ontasunac. Contetan badira guiza aldijetan, Jaun Cerucuari cerbaitegaz naijac eguin jaczala munduban, ta eurac gaiti Jaungoicucac mesediac eguin deutsezala guizonai, eguitade arec guztia ez dira beste gauzaric izan, **Comuninoeco Sacramentubaren irudi bat baino.**

Abel

timia! ; Ain zurrac munduco irabatciraco! ; Ta ain sorrac Jesusentzaco, ta gueure arimentzaco! ; Oh Jesus! Erremedijau eguizu gach andi au, ceure merecimentu andijac gaiti. Amen.

IV. ICASIZUQUIZUNA.

Ceinetan eracusten dan: *Ondo comulgaubac arimara dacarren mesedia.*

Comuninoeco Sacramentu Santuban Eleisa Ama Santiari, ta arima on bacochari Jaungoicucac ichi deuscuzan ontasunac, eta gracijac, ez dauque neurric, neure entzula onac. Comuninoeco Sacramentuban dago vicitzaco *Arbolia*, ceinen prutiac euean beste pruta on guztien gozotasuna, ta gustua, Paradisubaren erdijan eguan leguez vicitzaco arbolia; alan dago Eleisiaren erdijan Jesucristo Altara Santuban, arima on guztiai espirituco vicitcia emoten deutseela. Paradisuban bertan urtetan euan leguez iturri ugari batec, lau erreca anditara zabalduta, lecu zori on ataco arbola, vedar, ta lora guztia erregarijetan citubana; alan Jesus Altaraco Sacramentu Santuban, Virginia ederraren luur, edo gorputz garbiti urten da, bere ortu guztietaco arbolac, lorac, ta bedar usain gozoco guztia erregarijetan ditubala, dago, ceintzuc dirian arima garbi guztien virtute, edo ontasunac. Contetan badira guiza aldijetan, Jaun Cerucuari cerbaitegaz naijac eguin jaczala munduban, ta eurac gaiti Jaungoicucac mesediac eguin deutsezala guizonai, eguitade arec guztia ez dira beste gauzaric izan, **Comuninoeco Sacramentubaren irudi bat baino.**

Abel

Abel justubac Jaun Cerucuari eguin eutsan Esquini bedeincatuba, Noec eguin eutsan usain gozocua, Abraanec eguin eutsan Esquini gacha, ta penazcua, Melchisedec eguin eutsan jan edan sendocua, ta beste Jacoren Semiac eguin oicituben Esquini, edo *Sacripteijs* guztia; nai ciriala, pecatuben zorrae paguetacuac; nai ciriala, arimaco gachac garbitutecuac; nai ciriala, Jaungoicua gueure pavore euquitacuac; nai ciriala, Ceruco gracijac jadistecuac; guztia daucaz beragaz Jesusec Altaraco Sacramentu Santuban. Legue zaarreco, ta barrico eguite santu, ta Jaungoicuatere gogoco guztia daucaz Jesusec Comuninoeco Sacramentuban. Ta guztia daucaz gueuretzat, gueuc nai izan ezquero. Comuniñoiac guere arimetara dacazan milla mesede andi, ta gracijazcuai ichita, esango deusut bacarric dotrina onetan. 1. *Comuninoiac bat eguiten gaitubala Jesucristogaz.* 2. *Sendotuten ditubala gueure arimaco virtute, edo ontasunac.* 3. *Pecatuten ditubala pecatu chioarrac.* 4. *Ceruco Erreinubaren Doia dala.*

I. *Comuninoiac bat eguiten gaitu Jesucristo gueure Jaunagaz.* Ojala, aitu albacinai, cristinaubac, au celan dan. Nic esan ezin neguizu beintzet. Baquit alan dana. Baina ez daquit, celan dan. Jesusen amodijo santubagaz, ta garbijagaz vijotzac prestata daucazuzanoc, aitu dauquezu *bat eguite* zori oneco au. Ez dauquee onegaz ce icusirie vijotza luurreco gaudetan iminita dauqueefiac. Munduco amodijuetati, ta luurreco gurarijetati ustuta nai ditu Jesusec gueure vijotzac, beragaz bat eguiteco. Espirituzcua, ta gracijazcua da bada, heure entzula onac, Jesu-

segazco bat eguite arimaco au. ? Celan bada bat eguiten da Comuninoe Santuban gueure arimia Jesusegaz? *Arguizai zati bi eguzquitian berotuta, alcarri ezarrita, bat eguiten dirian leguez, dino San Cirilo Alexandrijacuac (1), bat eguiten diriala gure arimia, ta Jesus Comuninoeco Sacramentuban.* Bat eguiten da Jesus arimiagaz. Ez izatez. Bada Jesus, ta gueu ez gara bat izatez. Baina b.i g goz, naiz, ta gurari onaquin. *Ez bacarric caridatez, dino San Juan Crisostomoc (2).* Bada gracijan daguan arimia, beti dago caridadiagaz. Ta beti dago Jaungoicuagaz bat eguinda. Baina comulguetan danian onezaz ostian, aparteco modubagaz bat eguiten da arimia Jesusegaz. Artuten dau arimiac, comulguetan danian, Jesusen espirituba, Jesusen vicitcia, ta Jesusen naija. Jana, ta edana dira, gosia, ta egarrija quendureco, dino San Agustinec (3). Ez dau bada beste janaric, ez edaaric gosia, ta egarrija ondo quenduten, Jesusen gorputz, ta odol Santubac Comuninoian baino, dino Santubac berac. Gorputz santu au jaten dogunian, artuten dogu betico espirituba, ta betico vicitcia; au da, Ceruco Santuben lagun izatia Jesus dan leguez gueure arimaco ontasun guztien emalia, ta vici garrija, Jesus artuten davenac, beragaz dauca Ceruco vicitcia, ta Ceruco ontasuna.

Biar dan moduban prestauta, Comulguetan danac, cerbait pensetan badau, Jesus pensetan dau. Cerbait nai badau, Jesus nai dau. Cerbaittec ardura emoten badeutsa, Jesus maitetutiac ardura emoten deutsa. Luurreco gaucetati gora
igon-

(1) Com. in Joan. L. 4. (2) Hom. 61. ad Popul. Antioq. (3) Trat. 26. in Joan.

igonda, Jaungoicotuta leguez gueratuten da arimía comuninoiagaz. Jesusen amodijo santubagaz ta cerutar baten pensamentubaquin, Comuninoe Santuba artuta, esaten dau arimiac San Paulo Apostolubagaz (1) *Ya ez nas neu vici; ez bada Jesus vicida nigaz*. Neu nago Jesusegaz, ta Jesus dago neugaz. Nire naija, nire gogua, ta nire uste guztia da, Jesusen naija, Jesusen esana, ta Jesusen aguiduba eguitia. Jesuseganic inos ez aldendutia. Au da vijotz maitetsu biren bat eguitia, dino San Jaun Crisostomoc. **Ta onan Comuninoe Santubac bat eguiten dau arimía Jesucristo gueure Jaunagaz.**

II. Baita Comuninoe Santubac sendotu, ta azi bere eguiten ditu gueure arimaco ontasunac, edo virtutiac. Sacramentu guztia eguiten davee au. Baina aparteco modubagaz Comuninoe Santubac. Bada beste sacramentubetan emoten jaco arimiari gracia. Baina Comuninoeco Sacramentuban gracia guztien, ta ontasun guztien, Jaubia, ceindan Jesucristo, gueure Jauna. Au gaiti esaten dau Jesusec berac (2): *Neu jaten navena, vicicoda neu gaiti*, edo neugaz. Ondu comulguetan daniel, berez leguez, sentiduten dau arimiac bere vijotcian Jesuseginaco, ta Ceruco gaurcetaraco tiria. Arguiruago, ta erraztuago sinistuten ditu Jaungoicuaren eguijia. Berecaturan leguez, sortuten jaco ariman Ceruraco ustia. Ta casic duda bagaric sinistuten dau, parcatuco deutzazala Jaungoicuac bere pecatubac, ta emongo deutzazala Ceruco gloriã. Comulguetan daniel, pecatubaren icena entzunda, beste bagaric, icara eguiten dau arimiac. Gorrotuago deutsa, ta ezai-

na-

(1) Gal. c. 2. (2) Joan. c. 6.

nago dericho pecatubari orduban, bestetan baino. Ta maitiago dau Jesus Ona. Alan, casic celan ez daquijala bere ariman sentiduten ditu cristinaubac, ondo Comulguetan danian, indar barriac gogo barri bategaz Jaungoicuagan sinistuteco, Jaungoicuagan uste seguru bat euquiteco, ta Jaungoicua maitetuteco ontasunac, edo virtutiac. Gose danari jan onac indarrac, eta gogua vizcortuten deutsan leguez, barriro biarrari, edo vidiari equiteco; alan Comuninoe Santubac arimaco virtutiac vizcortu, ta sendotuten ditu, barriro arimiaren oneraco biarra equiteco, ta Jaungoicuaren vidiari jarraituteco. Pedia, Esperantcia, ta Caridadia onan sendotuten baditu, ez dau guichiago eguiten beste virtutequin.

Beguiratu eguijozu cristinau eguijazco bati, comulguetan dan egunian. Nai Eleisan, nai campuan, ta nai echian. Ta icusico dozu: Eleisan luzaruago, batubago, humildiago, ta Jaungoicuari, ta Santubai escarijac, ta erregubac eguiten gogotsubago. Campuan lagun artian isilago, modutsubago, ta dempora guichiaguan. Echian baquetsubago, ehecuaquin, ta auzuaquin bat eguinago, ta guztientzaco prestubago, ta esanecuago. Au guztiau icusten dogu, cristinauben artian, Comulguetan dirian egunian. ; Cegaiti? Comuninoe Santuban arimiari guesitu, ta sendotuten jacozalaco humildadia, paciencia, isiltasuna, baquia, caridadia, prestutasuna, bere burubaren ezauberia, lagunon erruquiija, ta beste cristinaubaren ontasunac. Ta onaco arimaco indarra, ta gogo santuba, emoten ez badautsa Comuninoiac; urteten badau Comuninoeti, leen baisen zaatasu, leen baisen cital, leen baisen gozo gaistoco.

co , leen baisen arro , ta pamparroe , leen baisen asarre , ta ernegau , leen baisen vanidadetsu , ta ibilgura ; bildur izan zaite , Comuninoiagaz artu davela ariman diabruba. Contu , ceruco copaubagaz verentua sartu ete jatzun. Entzuten da persona batzuc gaiti : Nos echian , edo campuan zitalen , nos baqueric guichien , nos inoc acertau ezinen , Comulguetan dirian egunian. Jesus artu daven egunian. Bada bildur izan aren comuninoiaquin , astian astianguac badira bere. Baita astian birritacuac , ta gueijagocuac badira bere. Chaarrago. Beste aimbeste esaten da , araco sarri compesau oidirian cristinau batzuc gaiti. Comuninoe ascotacuac , edo sarritacuac ez badeutseez gueituten , ta sendotuten cristinautzaco ontasun , esan dirianac. Bildurtu beitez comuninuaquin.

Inor esaminetan , inoren paltac contetan , inoren barriac jaquiten , ta ez juacon saltsetan sartuten , ta sarri comulguetan , ez da cristinautcia ondo bat eguiten. Inori ecer bere parcatu ez ; norbera gaiti verba erdi bat inoc esan daguijan gura ez ; lasto baten contra , sierpia leguez , jagui ; Santu bat balitz baino , gueijago inoc ucutu biar ez ; Auaz pecatari andija dala esan da , bestiac baino obatzat euqui bere buruba ; zequen , ta gogor artu , bere escupian dagozanac ; pobriai arpegui asarria eracutsi ; bestiac ecertaco eztat , edo pecataritzat , ta gaistotzat euqui ; ta sarri comulgau : Ez da cristinautza eguijazcuagaz bat eguiten. Di brubac engainauta daucaz alaco cristinaubac. Eleisara osterasasco eguinagaz , ta sarri comulgaubagaz uste davee santu batzuc , edo santa batzuc diriala. Ta paciencijaco,
hu-

humildadeco , caridadeco , ta huru ezaubera one-
co gauzan bein , edo birritan provetan badira,
topauco da eurretan sobervija altuba , lagunari par-
catu ezina , bestiac ontzac euqui ecina , bere bu-
rubari gach chiqui bat bere emon ecina , ta com-
pesoren esanera bere etorri ecina , ta beste ona-
co vicijo , edo gach zaar impernuco batzuc ari-
man sustraituta dauquezala. Ez da errez , ona-
cuac osatuten. Ez deutse onei Comuninoe San-
tubac onic eguiten. Comuninoe Santubac be-
rez dauca , arimaco virtute , edo ontasunac guei-
tutia , ta sendotutia. Baita pecatu chicarrac par-
catutia bere.

III. Irugarren lecuban Comuninoe Santubac
gueure arimiari eguiten deutsan mesedia , da , pe-
catu arinac parcatutia. Ez dago inor bere peca-
tu bagaric. Onac , eta zucenac bere jausten dira
egunian zazpi bidar. Ta aimbeste ez dirianac jau-
sico dira gueijagotan. Pecatu andijetan , ta illgar-
rijetan jausi bagaric , asco vici izan dira mun-
duban. Baina pecatu chicarretan , ta arinetan jau-
si ez danic , ez daquigu , Jesus Ona , peccaturic
ezin euquiana , ta Ama Virginia maitia , peccatu-
ric ez chiquiric , ta ez andiric eguin ez evana,
baino besteric. Beste mundura etorri dirian gui-
zon , eta emacume guztia dira peccaturiac , ta
pecatu ascotan sarri jausten dirianac. Baita ari-
maric garbijenac , ta conturic andijenagaz vici
dirianac bere , dino San Leonec (1). Araguijaren
argaltasunac , ta vicitzaco artu emonac , ta eguin
biarrac nai , ta ez ezarten deutsee arimiari mun-
duco autsa , ta loigarrija , dino Santubac. *Neesse
est de mundano pulvere etiam religiosa corda sor-
des-*

(1) Serm. 4. Quadrag.

descere. Sinistu biar dogu, cristinaubac, gauza ascotan paltetan dogula: Sarri jausten gariala: Gueure vijotceco gurarijetan, ta gorputceco sengarrijetan pecatubaren erijo asco daucaguzala: Gauza guichijan bada bere sarri goituten gaitubeela: Ta, egunian egunian arimaco zorrac eguiten ditugula.

Pecatu arinen zorrac paguetaco, modu asco dagoz Eleisan, ceubec ondo daquizun leguez. Baina, Erromaco Catecismuac esaten deuscun leguez (1), aparteco gracia, ta berezco indarra dauca Comuninoe Santubac, pecatu arinac parcatuteco. Jesusec nai dituban leguez arimac garbi, ta ascatu, bera bacarric maite izan daguijen; vijotz garbatubac, ta humildiac artuten davenian Comuninoian Jesus, parcatuten deutzaz pecatu arinen zorrac cristinaubari. Edo guztiac, edo zati batzuc. Pecatuben damubagaz, ta Jesusen amodijuagaz guztiz prestanta badua Comulguetara, parcatuco deutzaz guztiac. Aimbeste damu, ta amodijo ez badarua, zati batzuc. Baina, gracia comulguetan danari, beti parcatuten deutzaz Comuninoe Santubac pecatu chicarrac, edo gueijago, edo gulchiago, edo guztiac. Gracia bi eguiten deuscuz Comuninoiac, dino San Bernardoc (2). Bata da, pecaturaco, ta gauza gacheraco daucagun gogo gaistua, ta gueugaz sortuba guichitua, ta argaldutia. Ta bestia da, pecaturaco eraac gueuri quendutia, ta pecatu arinen zorra parcatutia. Comuninoe Santubac quenduten deutzaz indarrac gueure pecaturaco goguari. Guichituten deuscuz pecaturaco

29

eraac,

(1) De Sacr. Euch. n. 52. (2) Serm. in Coena Dñi.

eraac , ta ocasioiac. Emoten deuscu indarra, ta laguntasuna , tentacinoac goituteo. Ta parcatuten deuscu pecatu arinac. Gracija oneec guztioac osoz artuteo , prestau biar dau cristinaubac aimbat pecatubaren damuric andijenagaz , Jesusen amodijo santubagaz , ta arimia obaturteco gurari vicijagaz. Orduban izango da Comuninoe Santuba beste gracija guztiaquin Ceruco dichia- ren doia.

IV. Sacramentu guztiaac dira , gueu Cerura juateco doiac. Baita Jaungoicuac gueu gaiti eguin dituban ontasun utsezco mirarijac bere. Baina guztien artian aparteco eria , ta escubidia emoten deuscu Ceruraco Jesusec , Comuninoeco Sacramentuban artuten dogunian. Au gaiti esan evan Jesusec berac (1) : *Neu nas Ceruti jatsi nintzan ogui vicija. Ogui au jaten davenac , euguiquo dau betico vicitzia , ta nic emongo dodan oguija , da neure araguija... Zuben gurasuac jan even mendi utsian Mana , ta ill zirian.... Nic emoten dodan oguija , jaten davena , ez da illo , vizico da.....* Ezagun da bada , cristinaubac , Jesuscristo gueure Jaunac verba oneetan ez illtiagaz , ta *betico vizitziagaz* esan gura deuscula Ceruco Erreinuba. Bada Jesusen araguija jaten davenac , badauca beragaz betico **VIZITZIA** , Comuninoe Santuba izango da , gueuc ceruba irabazteco , daucagun aparteco doia.

Gueijago esan legui oraindino , vijotz garbijagaz , ta presta era onagaz Jesus Comuni- noian artuten davena gaiti. Esan legui : Beragaz daucala Ceruco Erreinuba. Erregue dagan le- cuban , dago Erreguiaren Palacijua. Erregue da-
guan

(1) S. Joann. c. 6.

guan Iacuban , dago Erreguiaren Erreinuba. Bada comulguetan danac , bere vijotcian , bere ariman , bere bularran dauca Ceruco Erregue vizija. ¿Cer palta dau bada , Ceruco Erreinuba euquiteco? Comulguetan danac , beria dau Ceruco Erreguia , Jesucristo , Jaungoico , ta Guizon eguijazcua , bera bada benetan , ta amodijoz Ceruco Erreguiarena , Jesucristo Jaungoico , ta Guizon eguijazcuarena. ¿Cer biar dau bada gueijago Comuninoe Santuba artuten davenac , Ceruco Erreguia , ta Erreinuba beragaz euquiteco? *Esango dozu , dino San Juan Crisostomoe (1) , icusi gura cenduquiala Jesusen beraren echuria , bere jantzija , ta bere soina. Ara bada , dino Santubac , bera icusten dozu , berari icutu eguiten deutzazu , ta bera jaten dozu. Ecce eum vides , ipsum tangis , ipsum manducas. Zue bere jantzija icusi gura cendugue : Baina berac ez deutsu hacarric emoten icustia ; ez bada baita bera jaatia , artutia , ta ceure harruban euquitia bere. Manducare , et tangere , et intra te sumere. Comuninoe Santuban emoten deuseu Jesusec bere araguija , odola , ta Jaungoicotasuna , daucau guztia. Ta esquintcen deuscu beragaz betico ceruco vizitzia. Au da ceruraco doe nausija.*

Ez bada aztu , neure entzula onae , ondo artutaco Comuninoiac gueure arimara dacazan mesede andijaquin. Bat eguiten gaitu Jesucristo gueure Jaunagaz : Sendotu , ta gueituten ditu gueure arimaco ontasunac , edo virtutiac : Partatuten deuscu pecatu arinac : Ta emoten deuscu ceruraco aparteco gracia , ta doia. Biztu daigun bada gueure sinistutia. Quendu daigun na-

(1) Hom. 6o. ad pop. Antioch.

guitasuna. Prestau gaitezan aimbat vijotzie garbijenagaz, Jesus gueure ariman artuteco. ¿Cer eguingo cenduque, Erregue batec ceure echera etorri gura balen, ceugaz egotera, ta bere ondasunac ceuri ecartera? ¿Celan garbituco cenduque egon lecuba, lo lecuba, jar lecuba, ta maija Berarentzat? ¿Celan verba eguingo ceunsequijo, ceure echian sartu dedinian? ¿Ce carino eracutsico ceunsequijo? ¡Ah! Ceubec pensau. ¿Cer dira bada munduco Erregue guztia, ta ondasun guztia Jesus Erreguiaren, ta aren ondasunen aldian? Ecerbere ez. Utsac guztia. ¡Oh, Jesus Maitia! Zeuc prestau biar dituzu gure arimac, ceu Comuninoe Santuban gueuc artuteco. Emon eguiguzu, Jesus gueure vijotcen Jau-be Ona, gueure pecatuben damu eguijazcua, ceure amodijo ixuia, ta ceu sarri artuteco gose santuba, ta Comuninoeco Sacramentubagaz ceruco betico vicitcia. Aitiaren, ta Semiaren, ta Espiritu Santubaren icenian. Amen.

V. ICASQUIZUNA.

Ceinetan eracusten dan: *¡Ce erru andico peccatis
ba dan gaisqui Comulguetia!*

Comuninoe Sacramentuba bada, neure entzula onac, chito gracia ugarijac, ta mesede andijac gueure arimetara dacarzana, ondo pretauta artuten danian: Bildur garrijago, calte garrijago, ta ezainago da, pecatuzco ariman artuten danian. Comuninoe Santuba vizitzia da onentzat, ta erijotzia deunguentzat. Esan ezquero leengo Icasquizunian, ce mesediac dacarguzan Comuninoe
onac;

guitasuna. Prestau gaitezan aimbat vijotzie garbijenagaz, Jesus gueure ariman artuteco. ¿Cer eguingo cenduque, Erregue batec ceure echera etorri gura balen, ceugaz egotera, ta bere ondasunac ceuri ecartera? ¿Celan garbituco cenduque egon lecuba, lo lecuba, jar lecuba, ta maija Berarentzat? ¿Celan verba eguingo ceunsequijo, ceure echian sartu dedinian? ¿Ce carino eracutsico ceunsequijo? ¡Ah! Ceubec pensau. ¿Cer dira bada munduco Erregue guztia, ta ondasun guztia Jesus Erreguiaren, ta aren ondasunen aldian? Ecerbere ez. Utsac guztia. ¡Oh, Jesus Maitia! Zeuc prestau biar dituzu gure arimac, ceu Comuninoe Santuban gueuc artuteco. Emon eguiguzu, Jesus gueure vijotcen Jau-be Ona, gueure pecatuben damu eguijazcua, ceure amodijo ixiua, ta ceu sarri artuteco gose santuba, ta Comuninoeco Sacramentubagaz ceruco betico vicitcia. Aitiaren, ta Semiaren, ta Espiritu Santubaren icenian. Amen.

V. ICASQUIZUNA.

Ceinetan eracusten dan: *¡Ce erru andico peccatis
ba dan gaisqui Comulguetia!*

Comuninoe Sacramentuba bada, neure entzula onac, chito gracia ugarijac, ta mesede andijac gueure arimetara dacarzana, ondo pretauta artuten danian: Bildur garrijago, calte garrijago, ta ezainago da, pecatuzco ariman artuten danian. Comuninoe Santuba vizitzia da onentzat, ta erijotzia deunguentzat. Esan ezquero leengo Icasquizunian, ce mesediac dacarguzan Comuninoe
onac;

onac ; eracutsi biar jaco cristinaubari , ce caltiac
 dacazan Comunioe chaarrac , edo pecatu illgar-
 ricuac. Ez da erraz , peccatarijari aitu eraguiten,
 ce ezaina , ta lotsa guichicua dan gaisqui co-
 mulguetia. Au pusca bat aituteco , gogoratu egui-
 zu bada neugaz. 1. Nor dan Jesucristo , gueu-
 re Jauna. 2. Cer opa deuscun Jesusc Comuni-
 noeco Sacramentuban. 3. Cer dan pecatu illgar-
 rijagaz daguan arimia. 4. Ce lotsa galducua dan,
 alan comulguetan dana. Prestau zaitez guztioe,
 oidozun gogo onagaz , entzuteco , ta dotrina one-
 tati nic opa deutsudan prutuba aterateco.

I. ; Nor da Jesucristo ? Jesucristo da Aita Be-
 ticuaren Seme vicija , Jaungoico Eguijazcua , On-
 tasun utsa , Zucentasun utsa , Garbitasun utsa,
 ta Edertasun utsa. Jesucristo da Jaungoicuaren
 Seme Guizon eguina , Aingueruben poza , Ceru-
 ben argitasuna , Santuben alegria , ta Aita Be-
 ticuaren atseguin osua. Jesucristo da , Aingue-
 rubac Egonlecutzat , Apostolubac crijadutzat,
 Virginac Esposatzat , ta ceru andijac jarlecutzat
 guichiegui ditubana. Jesucristo da , pecatu ba-
 gaco odol garbijagaz sortu zana , pecatu bagaco
 Sabel garbijan azi zana , Amaren osotasuna au-
 si bagaric jaijo zana , ta pecatu bagaric beti vi-
 ci izanzana. Jesucristo da Ceruben , ta Luurren
 Eguilia , Aingueruben , ta guizonen jaubia , mun-
 duco Erregue , ta Jaunen Aguintarija , guc guz-
 tioc entzun biar deutsaguna , sinistu biar deut-
 saguna , ta chitic eguin bagaric obeidu biar deut-
 saguna. Jesucristo da . inori bere ecer zor ez deut-
 sana , guztioe zor deutsaguna , guztion vicitcia,
 nai erijotcia , osasuna , nai gacha , ceruba , nai
 impernuba bere escuban daucana. Au da Jesu-
 cristo.

II. ¿Cer opa deuscu bada Jesusec? ¿Edo cetaraco gueratu zan Comuninoeco Sacramentuban Jesus oguijaren, ta ardauaren irudijan? ¿Oh, cristinaubac! Ezautuco baguenduz, Jesusec deuscu-zan opa onac. Ezautuco baguendu, cetaraco gueratu jacun Jesus Altara Santuban. Maitlago izango guenduque. Ta sarrijago artuco guendu-que. ¿Cer nai deuscu bada Jesusec Comuninoian? Nai deuscu, Bera gueugaz bat eguitia: Gueure vijotzat beretzat irabaztia: Gueure goguac luur-reco gaucetati ceruco poceetara jasotia: Bere gorputz, ta odol vicijagaz gueure arimai janari gozua, ta beticua emotia. Nai dau, gueure arimac beretzat irabaztia. Nai dau, bere neurri bagaco ondasun ugarijac, ceruco arguitasuna, ceruco gozotasuna, ceruco poza, ceruco baquia, ta ceruco atseguina, emen euqui aldaigun terci-juan, gueure arimetan imintia. Nai deuscu Jesusec Comuniño Santuban, gue santututia, ta celan bait gueu Jaungoicotutia. Nai dau, gueure naijac, gueure aitutiac, gueure asmuac, gueure goguac, ta gueure gurarijac, guztia Jesuse-nac berarenac izatia, Bera guztia gueuria izate-co. Gueu guztiz baguina Beriac, Bera guztiz izan-go litzaateque gueuria. Au gaiti esaten deuscu: *Ecazu ceure vijotza; ta artu eguizu neuria (1)*. Onec dira Jesusen opa onac. ¿Cer opa eusque-gun bada gueijago Jesusec, gueu on, zucen, bigun, garbi, baquetsu, maitetsu, Santutu, ta Cerutartutia baino? ¿Ta cer eguin euquian onetaraco gueijago, Bera gueure arimen janari comuninoian gueratutia baino? Ecerbere ez. Gogoratu daigun bada orain, ya celacua dan pecatuban

(1) Joan. 14.

ban daguan arimia, Jesus Maitegarrijari ostatu-
ba emoteco.

III. ¿Celacua da baina pecatuban daguan arimia? ; Ah, cristinaubac! Gomutatuta beste bagaric, icara eguiten dau vijotzac, azcortuten dira buruco uliac, ta zanetaco odola bere oztuten da. Pecatuban daguan arimia guztia da illuna, ezaina, ta ichusija. Arima galduba, arima illa, arima luurtuba, ta arima loituba da, pecatuban daguana. Demoninuen toquija da, pecatuban daguan arimia. Ez dago lecu bat ez munduban, ta ez impernuban ezainagoric, ta ichusijagoric, pecatuban daguan espirituba baino. Ez da ecer bere, Jaungoicuac gorroto gueijago deutsanic, ta guichiago icusi gura dave-
nic, pecatuban daguan arimia baino. Luciper bada, gauza guztietati deungueena, ta ezaineena; pecatuban dagualaco, da. Impernuba bada lecu atsituba, ta larrija, pecatuben lecuba, ta toquija dalaco, da. Quendu albalequijo pecatuba Luciperri. Aingueru eder viurtuco litzaateque. Quendu albaleiz pecatubac impernuti, guztia arguituco litzaateque. Sarru albaledi pecatu bat ceruban, ez litzaateque Ceru izango.

Pecatuban daguan arimiari, Jaungoicuac gorroto deutsa; Jesucristoc gorroto deutsa; Ama Virginiac gorroto deutsa; Ainguerubac gorroto deutsee; Santubac, eta Santac gorroto deutsee; mundubac gorroto deutsa; ta impernubac berac bere gorroto deutsa. Pecatuban daguan ariman ez dago ecer bere gogoz beguiratu leguijonic. Guizonaren izatia, Bautismuaren silluba, cristinaubaren icen sicuba, ta vizitza bagaco sinistute illa; oneec gueratuten jacoz bacarric. Ta

euroc, bera desondretaco, ta gueijago ezaindu-
teco. Pecatuban daguanac, illunduta dauca be-
re adina. Pecatubaren carguiac azpiratuta, mu-
quertuta, oquertuta dauca vorondatia, edo nai-
llia. Pecatubagaz loituta, atsa darijola dauca be-
re vijotza. Gorputz, ta arima dago luurreco gau-
ceetan naastauta, lizunduta, ta galduta. Leza
baten galduta, euliz beteta daguan abere bat,
beguitanduten jat, pecatuban daguan arimia. Ora-
tuten deutsee impernuco eulijac, ceintzuc dirian
demoninuac. Pecatubaren leza loijan sartuta, dau-
que euren vendian, inoc bere ondo beguiratu
ezin deutsan tercijuan.

IV. ;Ce lecutan, derichazu bada, cristinau-
bac, sartuten davela Jesus, pecatuban comulgue-
tan danac? ;Jesus, Jaungoico vizija, Jesus San-
tuba, Jesus erru baguia, Jesus garbija arima loi-
jan! ;Aingueruben Erreguia, Ama Virginaren Se-
mia, Jesusen Gorputz, ta arima Santia, ta be-
deincatuba demoninuen toquijan! ;Gauzaric ba-
lijocuena lecuric galdubenian! Gauzaric arguije-
na lecuric illunenian! ;Gauzaric garbijena lecu-
ric loijenian! ;Gauzaric oneena, ta ederrena le-
curic ezainenian, ta chaarrenian! ;Oh, pecatu-
ban comulguetan dan zori gaistocua! Pecatuba-
gaz batuten dau gracia; illunagaz arguija; Im-
pernubagaz Ceruba: ta diabrubagaz Jesucristo.
Deungaro eguin evan Judasec Jesus saldutia. Bai-
na ez evan obeto eguin pecatuban comulguetia.
Deungaro eguin even Judegubac Jesus illtia.
Baina pozagoric juanzan Jesus Curutzian illtera,
pecatuzco arimara doian baino. Judasec Jesus
saldubagaz, ta Judegubac Jesus illagaz jazozan
guizonaren erremedijua; eguin zan Aita Ceru-
cua-

cuaren esana; pagauzan pecatubaren zorra; emon
jacon Cerubari gloriya, ta mundubari arguiya.
Baina guizona, nai emacumia pecatuban comul-
gaubagaz, ez dator on gauzaric ecerbere.

¿Cegaz eguin leguijo bada cristinaubac in-
juriya andijagua Jesus Maitiari, Berac guichien
gura daven lecuban sartutia baino? ¿Nun egon-
go da gogo guichiagogaz Jesus, demoninuaren
vendian daguan pecatuzco ariman baino? ¿Jesu-
sen Beraren gorrotoco vijotz, ta bular loijan
baino? ¡Oh, Jesus vijotcecu! ¿Nun sartuten
zaitu, pecatuban comulguetan danac? ¿Ce egon
lecu emoten deutsee ceure vegui arguijai? ¿Ceu-
re arpegui ederrari? ¿Ceure escu Santubai? ¿Ceu-
re gorputz bedeincatubari? ¿Ceure arima graci-
jazcuari? ¿Ceure vijotz amodijo garbiz ixiota
daganari? ¿Ce lecu? ¡Oh! Arima loiya, vijotz
loiya, bular loiya, demoninuen egon lecuba. ¡Oh,
Aingueru Santubac! ¿Nun dacuszu Jesus, ceu-
ben Eguilia, ta Erreguia? ¿Celan adorauco do-
zu Jesus demoninuagaz daguan ariman? ¡Oh, Vir-
gina ederra! ¿Celan beguiratuco deutzazu Jesus
ceure Erraija garbijetaco Seme garbijari, pecatu-
bac loitutaco ariman daganian? ¡Oh, Cerubac!
¿Nora eruan dau ceuben arguiya, ceuben poza,
ceuben alegriya, ta ceuben vijotceco Maitia gui-
zonen amodijuac? Pecatu mortalian daguan ari-
mara. Lecuric ezainenera, illunenera, loijenera,
ta atsitubenera. An dago Jesucristo, pecatarijac
nai davelaco. An egon biar dau Jesucristoc, pe-
catarijac nai davelaco. An icusi biar davee Ain-
guerubac, eta Cerubac Jesus, nai ez daveela be-
re, pecatarijac nai davelaco. Cristinaubac peca-
tuban comulgau nai davelaco.

¿Cer derichazu, neure entzula onac, pecatuban comulguetan danari? ¿Cer eguin leguijo deungaruago Jesusen gorputz, ta odol garbijari? ¡Ah, desdichauba! ¡Ah, desventurauba! ¡Ah, Judas bigarrena! *Judasen lagunac dira, pecatuban comulguetan dirianac*, dino San Dionisioc (1), *ceine gaiti dinuan San Juanec: Comuninoiagaz sartu jacola diabruba. Ez leenago ez eucalaco, ez bada pecatuban Comulgaubagaz, leen baino obeto diabrubac oratu eutsalaco.* Santo Tomas Villanuebacuac esaten deutsa, alan comulguetan danari (2); gogoratu eguizu, ce pecatu andija dan, ceure bular loico secreta ziquinera, edo carcabara, Jesusen odol Santuba botetia. *Quantum flagitium sit in spurcissimam pectoris tui cloacam Sacratum Christi Sanguinem fundere.* Pecatuban comulguetia da, dino Santubac berac, Cristo illtia, ta bere odol santuba saldutia leguez. Judegu erruqui baguiac gorputzian Jesucristori emon eutseezan penaac, naibaguiac, ta mingarrijac, espirituz, ta bere partez barriro emotia. Onan verba eguiten davee, neure entzula onac, Eleisiaren gurasuac, pecatuban comulgueten danaren lotsa galduba, ta eguitade bildurgarrija gaiti.

Ez da ondo ogui santuba chacurrai emotia, esan euscun Jesucristoc berac (3). Ez eguijezu gauza santuba chacurrai emon: Ez, gauza estimaubac lau oinecuai bota bere. Emen Jesucristoc esaten deuscun *gauza santuba*, ta *estimauba* da Comuninoe Santuba. ¿Cer Santubago, bera baino? ¿Cer estimaubago, bera baino? Ecer be-

(1) De indigna com. (2) C. 3. de Sacram.

(3) Matth. c. 7.

bere ez. Alan aitu bere eguiten daves San Agustinec, ta San Juan Crisostomoc (1). Ta chacurraren, ta lau oinecuaren icenagaz aituten da, pecatuban comulguetan dana. Esan daigun bada, cristinaubac, abere loi oneequin bat eguiten ditubala Jesucristo gueure Jaunac, pecatuban comulguetan dirianac.

Chacurren icenagaz aituten dira. Lelengo: Luxurijotsubac. Bigarrenian: Codicijotsubac. Iru-garrenian: Embidijotsubac. Chacurrac dira alemanija loijac, ta luxurijotsubac. Bada areen irudicuaac dira guizon, eta emacume loijac. Au gaiti dino San Geronimoc: Chacurra, ta emacume loija bat dira. Bada bijac dagoz prest luxurijaraco. *Canis, et meretrix copulantur, quia utrumque primum est ad libidinem.* Codicijotsubac bere chacurren moducuac dira. Bada chacurra dan leguez gosetsuba, codicijotsuba bere gosetsuba da. Beti dauca codicijotsubac dirubaren, ta euquijaren gosia. Chacurrac oidavilzan leguez ate ondoric ate ondo, ta baztarric baztar gosez, jan utsijaren ondoric. Alan davil codicijotsuba gueijagoren gosez, dirubaren usaina sentidu ezquero, aren ondoric, oquer, edo zucen à beretu artian. Au gaiti esan evan David Erreguiac (2): Gosia padeciduco daveela chacurrac leguez, ta ingurutuco daveela errija, edo ciudadia. *Famem patientur, ut canes, et circuibunt civitatem.* Envidijotsubac bere, chacurrac leguez dira. Chacurrac oidavilz, alcarri aguınca, sauncaca, ta gorrotoz aguınca eracusten. Beste aibeste dira embidijotsubac. Alcar icusi ezinda, alcarri deungaro esaca; inoren ona eurent-

(1) A Lap. in cap. 7. Matth. (2) Psalm. 58.

zat gura leuqueela ; chacurrac leguez , aoco copaubere bestiari quenduco leusquijuela ; alcarren gorrotoz vici dira embidijotsubac. Embidijotsubai jazoten jacue Apostolubac dinuana: Alcarri aguinca badiarduzu , ta alcar jaten badozu : Contu , alcar amaituco dozu. *Si mordetis , et comeditis invicem , videte , ne consumemini ab invicem* (1). Iru oquerrerija oneec dirian leguez beste oquerrerija , edo pecatuben sustrai zabalac , luxurijotsubac , codicijotsubac , ta embidijotsubac gaiti esaten dana , esan legui beste pecatu dunac gaiti. Pecatuban dagozan guztiai esan leguijue moduren baten San Juan Evangelistiagaz : *Foris canes* (2). Campora chacurrac comuninoeco mai santuti. Campora , pecatuban dagozanac. Ez sartu aim lecu loijan Jesus garbija. Ez da iruntsi bere Comuninoe chaarragaz , ceubec condenetaco sentencija.

Au da , beste guztien gainera bildurtu biar gaitubana. Ta ez da guichiago , Espiritu Santubac esana baino. Pecatuban Comulguetan danac , berac condenetan dau bere buruba. *Judithium sibi manducat*. Judas zan , lelengo gaisqui comulgau zana. Ta comulgau zaneti , laster sartu zan impernuban. Cristogaz , ta Apostolubaquin comulgauzan. Comuninoeti jaguita , Cristo saltceza juan zan. Saldu evan. Desesperau evan. Bere buruba urcatu evan. Tripac urten eutseen , esguizan lecuban gorputz loiti luurrera , ta arimiac impernura. Biar oneec guztioe eguin cituban Judasec ordu guchiren barruban. ¡ Ce arindaravilzan Demoninuac gaisqui comulguetan dirianac peccaturic peccatura ! Ta pecatuban comulgau-

(1) Gal. c. 5. (2) Apocal. c. 22.

gau dirian guztiai, au jazo ez arren bertati, ez pijau, cristinaubac. Jazo triste, ta negargarri asco iracurten dira, gaisqui comulgau dirian arimen castiguraco.

San Ciprianoc dino (1): *Berac mecia emoten evala, artu evala batec comuninoian ez arimiaren janarija; ez bada bera illteco ezpatia. Eguin eutsala eztarrijan epai andi bat, nundi botetan evan odola. Ta bertan illda, edo itota gueratu zala aoti odola erijola. Munducuac engainau zitubala, baina Jaungoicuaren castiguba sentidu evala.* Au da Comuninoe pecatuzcua ren sarija. Beste emacume pecatuban comulgauzan bat gaiti, dino Santubac berac (2): *Comulgauta bertati demoninua sartu jacola, jausi zala luurrera, ta berac bere aguinaquin miina zaxitu evala. Bera izan zala bere burubaren verdiguba. Tripetaco minae, eta alias emonda, ezin irauin izan evala.* San Juan Crisostomoc, eta beste ascoc esaten deuscubee, ce castigubac eguin dituban Jaungoicuac pecatuzco Comuninoiac gaiti (3): *Batzuc gueratu dira endemoniauta. Beste batzuc gaixotuta. Beste batzuc andituta. Ta beste asco Comuninoe Santuba eztaarrijan beera irago ezinda. Onaco bildurgarrijen artian bat esaten da, edoceini icara eraguin biar deutsana (4). Sarri pecatuban Comulgau zan guizon bati, illten eguanian, aguertu jaton demoninua, porinac, edo ostijac patena baten citubala. Ta esan eutsan: Sarri pecatuban Comulgau zarialaco, gaur neure escuti artu biar dozu Comuni noia. ¿Ce poza euquico evan gaiso tristiciac ala- co lagunagaz; ondo illteco?* Si-

(1) Serm. de Laps. (2) Ubi supr. (3) Marc. de Euchar. (4) Lohon. v. Com.

Sinistu bada, neure entzula onac, San Paulo Apostolubac diuana (1). Asco dagozala arimac argalduta, ta gaisotuta pecatuzco Comuniñac gaiti. *Ideo inter vos multi imbecilles, et infirmi.* Ta asco illten diriala betico. *Et dormiunt multi.* Comuninoe pecatuzcuaren arimaco gacha, gaixua, ta erijotcia ez da gorputzian ezaututen. Espirituco gacha da, espirituco erijotcia da. Ez azartu bada, cristinaubac, inos, pecatuban comulguetara. Bildurtu, ta icaratu pecatu ezain andi onegaz. Ez chacurrai emon ceruco ogui santuba. Ez arima loijan sartu Jesus garbijaren gorputz bedeincatuba. Ez lotsatu cerubac, eta luurrac, euren Erregue Jauna demoninuen toquijan iminijagaz. ¡Oh, Jesus! Ceure amodijo Santuba gaiti, ez daguizula euqui inos pecatuzco arimatan sartuteric. Garbitu eguizuz, Jauna, arima guztia, ta batez bere niria, ta neure entzulenac, ceu Comuninoe Santuban artutera orduco, ceugaz artu daigun gueure betico vicitcia, le lengo emen munduban, ta guero ceruban. Amen.

VI. ICASIQUIZUNA.

Celnetan eracusten dan: *¿Sacerdotiaren Mezataco eguizunac cer esan gura daveen?*

Jaungoicuaren irugarren Aguinduban esan zan, Meza Santuba cer dan, ta celan entzun biar dan. An esan zanaren gainera, derichat, neure cristinaubac, ondo izango dala, Comuninoeco Sacramentubaren Icasiquizunen ondoric ceubei eracustia andi andica baten baino, ez bada bere:

Me-

(1) 1. Cor. 1.

Sinistu bada, neure entzula onac, San Paulo Apostolubac diuana (1). Asco dagozala arimac argalduta, ta gaisotuta pecatuzco Comuniñac gaiti. *Ideo inter vos multi imbecilles, et infirmi.* Ta asco illten diriala betico. *Et dormiunt multi.* Comuniñoe pecatuzcuaren arimaco gacha, gaixua, ta erijotcia ez da gorputzian ezaututen. Espirituco gacha da, espirituco erijotcia da. Ez azartu bada, cristinaubac, inos, pecatuban comulguetara. Bildurtu, ta icaratu pecatu ezain andi onegaz. Ez chacurrai emon ceruco ogui santuba. Ez arima loijan sartu Jesus garbijaren gorputz bedeincatuba. Ez lotsatu cerubac, eta luurrac, euren Erregue Jauna demoninuen toquijan iminijagaz. ¡Oh, Jesus! Ceure amodijo Santuba gaiti, ez daguizula euqui inos pecatuzco arimatan sartuteric. Garbitu eguizuz, Jauna, arima guztia, ta batez bere niria, ta neure entzulenac, ceu Comuniñoe Santuban artutera orduco, ceugaz artu daigun gueure betico vicitcia, le lengo emen munduban, ta guero ceruban. Amen.

VI. ICASIQUIZUNA.

Celnetan eracusten dan: *¿Sacerdotiaren Mezataco eguizunac cer esan gura daveen?*

Jaungoicuaren irugarren Aguinduban esan zan, Meza Santuba cer dan, ta celan entzun biar dan. An esan zanaren gainera, derichat, neure cristinaubac, ondo izango dala, Comuniñoeo Sacramentubaren Icasiquizunen ondoric ceubei eracustia andi andica baten baino, ez bada bere:

Me-

(1) 1. Cor. 1.

Mezaco Sacerdotiaren eguizunac cer esan gura daveen. Onec ondo jaquinac, lagunduco deuta cristinaubari, Meza Santuba ondo entzuten. Astian bein, ta ascotan gueijagotan mezia entzun biar dogu, al izan ezquero. Ta ezpabere pecatu illgarrija eguiten dogu. Ez da asco, mezia entzuteco, edocein modutan Eleisan egotia, mezia esaten dan artian. Egon biar da mezatan, vijotza, ta gogua Jaungoicuaaren gaucetara jastata, aleguinaz. Edo oracinoiac vijotceti esanaz: Edo Jaungoicua alavetaco, ta arimac onduteco eguijac pensaubaz. Guztiraco balijoco deusee cristinaubari Meza Santuco eguizunac. Bada, Erromaco Catecismuac dinuan leguez (1), Sacerdotiaren Mezataco eguite bat bere ez da utxian, edo alperric. Guztiac dira, gueuri gauza oncen bat aitu, edo gomutau eraguiteco. Prestau zaitez bada, neure entzula onac, arimaco zurtasun onagaz, Sacerdotiaren Meza Santuco eguizunac entzuteco. Ta, obetuago aitu daguizun, ta goguan euqui daguizun, Mecia esateco, biar dirian jantceti asita, iminico deusut Icasquizun au itaune, ta erantzutetan.

¿Cer esan gura davee Meza esaliaren soineco jantcijac? Lelengo iruneti guerrira iminten daven zapijac, edo *amitubac*, esan gura dau: Jesus maitiari, preso artu evene gavian, veguijac tapetaco, ta burla eguiteco, imini eutseezan trapubac. *Albiac* esan gura dau: Erodesen echian Jesus maitiari zorotzat imini eutseen jantci zurija. Guerrija lotuteco *cingulubac*, escuturreti beera daucan *manipulubac*, ta samati beera curutce daucan *estoliac* esan gura davee: Jesus maitiari

Sa-

(1) De Eucar. n. 81.

samati, escubetati, ta guerriti imini eutseezan socac, eta catiac, edo lotugarriac. *Casuiliac* esan gura dau: Azotauta, guero Jesus maitiari Erregue paltsoztat imini eutseen jantci gorri burlazcua. *Coroiac* esan gura dau: Jesus maitiari Buru Sagraduban josi eutseen arantzazco Coroia. Altariac esan gura dau: Jesus maitia illzan lecuba, cein zan Curutcia.

Onan jantcita dua Sacerdotia altarara, mecia esatera. Baina Altara aurrian gueratuten da lengo. Nun esaten daven: *Aitiaren, ta Semiarren, ta Espiritu Santubaren Icenian* sartuco dala altaraan. An esaten dau macurtuta *ni peccarija*, bularra juaz. Onegaz aituten emoten deuscu: Jesus maitia celan egonzan auspaztuta Gese-manico ortuban, preso artu even aurrian. Ta baita: Gueuc bere bularrac jota, humildauta, damutu biar dogula pecatubaquin meciaren asieran. Altarara igon da, mun eguiten deutsa altariari: Aituteco, Jesus maitiac Ceruti ecarri euscun *baque* Santuba. Liburu, edo misalera junda, iracurten dau *Introituba*. Onec esan gura dau: Jesus maitia mundura etorri baino leenago, Patriarca Santubac erregututen eutseela sarri Cerubari, bialdu eguijala mundura, bialduteco eguana, cein zan Jesus gueure Salvazaille maitia. Onen ondoric esaten dau *Kyrieelison*, ta *Christeelison*, bata sei bidar, ta bestia iru bidar. Orduban escatuten deutsa Jaungoicuari misericordija. Aitiari iru bidar, Semiari iru bidar, ta Espiritu Santubari beste iru bidar. Onen ondoric esaten dau guero *Gloria in Excelsis*.

¿Cer esan gura dau onec? Poztu, ta alegretan garijala guztioe Jesusen mundura etoreriagaz.

One-

Onetaraco cantetan dau, edo esaten dau, Ainguerubac Jesusen jaijotzan cantau evene Cantia, *Gloria in Excelsis Deo...* Ta guero erregututen dau Sacerdotiac, *Oremus* esan da, Eleisan dagozan guztiac gaiti, edo parte oneco guztiac gaiti. Ta oracinoeco escaari guztiac eguiten ditu Jesucristo gueure Jaunaren Meracidubac gaiti, azquenian esanagaz: *Per Dominum nostrum Jesum Christum...* Ta bertati asten da *Epistolia*.
 ¿Cer esan gura dau *Epistoliac*? Onec esan gura dau, Jesus mundura etorri baino, leenagoco Moisen leguia, ta San Juan Bautistaren penitencijazco sermoia, ceintzuc prestau zitubeen vidiaac Jesusen etoreraraco. Ta orduco leguia zan leguez astuna, gueldija, ta gracia guichicua; alan Epistolia iracurri, edo cantetan dan artian, gentia jarrita egoten da Mezatan. Ez alan Evangelijuan, ez bada zutunic.

¿Cer esan gura dau *Evangelijua*? Evangelijua esan gura dau, Jesucristoc eracutsi euscun, ta emon euscun legue barrija, arina, erraza, ta graciaz betia. Onec amaitu evan legue zaar astuna. Onec eguiten gaitu Jaungoicuaren Seme, ta Ceruco echagun. Jesusen legue bigunac emoten deuscuz Sacramentu Santubac, ta, Cerura errazto juateco, biar dogun guztia prest, guene nai izan ezquero. Au gaiti Evangelijua asten darian, eguiten davee cristinaubac Curutzia becoquijan, auan, ta bularrian. Onegaz esaten davee: Ez diriala lotsatuten Evangelijoco dotriniagaz; autortuco daveela beti auagaz; ta gordeco daveela zal vijotzagaz. *Credua* da, pede santubagaz sinistuten dogun guztia, ta Jesucristo gueure Jaunac eracutsi deuscun guztia, autortuteco. Onen

ondoric Meza esaliac ostija patenan iminita es-
 quintcen deutsa Aita Ceruacuari. Baita ardaua
 bere Calizan ur tanta bategaz naastauta. Onec
 esan gura dau; Jesusec bere gorputzaren, odo-
 laren, ta vicitciaren esquinija celan eguin eut-
 san Aita Beticuari Gesemanico Ortu santuban,
 preso artu evenen aurrian. Onan prestetan da Sa-
 cerdotia meziaren zati nausira elduteco. Baina
 oraindino palta ditu gauza bi. ¿Ta ceintzuc di-
 ra? Bata da, altariaren albora alderatuta atzamar
 puntac garbitutia. Onec esan gura dau: Meza
 Santuba esateco, guztiz garbi egon biar dave-
 la: Pecatu chicarrac bere aleguinaz garbitu biar
 ditubala. Au aitu eraguiteco, garbituten ditu
 atzamar puntac bacarric. Bestia da, Eleisan da-
 gozanai esatia: Erregutu daguijuela Jaungoicua-
 ri. Onetaraco esaten dau girauta: *Orate fratres;*
 guztia oracinoia eguin daguijen. Ta berac be-
 re eguiten dau isilic.

Alan oracinoe eguin da, guero asten dau ver-
 ba altubaguagaz *Prepacijua*. Ta esaten deutsee,
 meza entzuten dagozanai: Jaso daguijezala vijot-
 zac gora. *Sursum corda*. Ta erantzuten deutsee
 Meza esaliari: Jaungoicuagana jasota daucaguz
 vijotzac. *Habemus ad Dominum*. Meza esalia, ta
 entzulac onan pretauta, Ceruco Aingueru, ta
 Espiritu on guztia convidaute, guztia dantzub-
 ela, ta guztien izenian, gracia emoten deut-
 saz Trinite guztiz Santubari Jesucristo, gueu-
 re Jauna gaiti. *Prepacijua* amaituta, ez dau guei-
 jago verbaric eguiten paternosterrera artian, isi-
 lic baino. Onec esan gura dau: Jesusen erijot-
 eia gogoratuta, vijotceco lotsa andijagaz, ta er-
 respeto guztiagaz entzun biar dogula meziaren

zati nausi au. Baita, Jesusen erijotza penazcuac gueure gogora ecarri biar daven penia, ta tristecia bere. Isiltasuna pensaquizun andijen, ta tristeziaren ezagungarrija da. Meza Santuba dan leguez bada pensaquizun andija. Ta Jesusen erijotcia dan leguez tristecia garri andija. Meza Santubaren zati nausija isilic esaten da, cristinaubac vijotz guztiagaz isilic adorau daguijen Jesus Maitia bere penazco erijotcia gaiti.

Prepacijua esan da, andi aurrera Meza esaliac Ostijaren, ta Caliciaren gainian eguiten dituban Gurutzia, ceinatutiac, bularra jotiac, buruba, ta espaldac macurtutiac, ta betibee veguijac gorutz jasotiac, guztiac dira, Jesusen penazco iraguac, ta erijotza tristia guri aitu eraguiteco. Modu ascotara, ta asco ganic padecidu evan leguez Jesu Maitiac bere pasinoe santuban; alan barristetan dira Mezaan zelan bait Jesusen jaustiac, colpiac, cutzutcia lepuan eruatia, gorputcian eguin eutseezan zaurijac, ta Aita Cerucuari vijotza jasota, pena guztiaquin eguin eutsazan esquinijac, gueure pecatuben zorra paguetaco. ¡Ah, cristinaubac! Goguan iragoco baguendu pusca bat, ceimbat gauza on, ta andi daucazan Meza Santubac gueure arimetaraco, ez lizateque guretzat Meza luceric izango. Sentidu bagaric iragoco lichaquegu mezaric luceena, Jesusen penagarri bat, nai bat adoretan asico baguina vijotceti Meza bacoehian. Ez bada alperric galdu, neure entzula onac, Mezataco aimbeste arimiaren ondasun. Chito asco costata, irabaci euscuzan Jesus Maitiac. Ta guztiac ichi euscuzan gueuretzat Meza Santuban.

Consagrauta bertati jasoten ditu gora Sacer-

dotiac Ostija, ta Calizia. Au eguiten dau, Jesusen gorputz, ta odol consagrauba cristinaubai eracusteco, guztia adarau daguijen Jesus. Baita aituten emoteco bere: Celan Jesus Maitiac Curutcian eseguita, guztien vistan ill gura izan evan odola erijola, pecatarijac salbetia gaiti. Meza esaliac eguiten ditu guero bost curutce Ostija, ta Caliza consagraubaren gainian. Onec esan gura davee: Jesus Maitiac bere gorputz santuban irago cituban bost *llagaa*, edo zaurijac. Ta eurac esquinteen deutsaguz Aita Cerucuari, gueure contra daucan asarria bigunduteco. Laster eguiten ditu ostera beste iru Curutce Ostijaren, ta Caliciaren gainian. Onec esan gura davee: Meza Santubaren prutubac balijo deutseela parte oneco guztiai. Ceruban dagozanai, gloriaraco; Purgatorijuan dagozanai, euren penac arinduteco; ta munduban dagozan cristinaubai, euren arimaco, ta vicitzaco ona Jaungoicuaganic jadisteco. Alan esaten da Mecia illac, eta vicijac gaiti. Cerubari emoten deutsa gloriya, purgatorijuari poza, ta Eleisa guztiari laguntasuna.

Sacerdotiac erregututen deutsa barriro Jaungoicuari illac gaiti. Onetaraco eguiten dau escubac batuta oracinoia; consagretara aurrian vicijac gaiti eguin evan leguez. Bularra jota, erregututen deutsa guero gu pecatarijoc gaiti parcacinoia. Guri gogoratu eraguiteco, lapur onac curutcian Jesus maitiari eguin eutsan escariya. Ac jadijchi evan leguez pecatuben parcacinoia, ta arimaco salvacinoia; alan jadijchi daigun guc bere meza santuco Jesusen irabacijac gaiti. Emeti aurrera Sacerdotiac eguiten dituban curutciac,

guz-

guztiac aituten emoten deuscubez , Jesusec curutce santan iru orduban irago cituban pena modubac. Ostija Santubagaz eguiten ditu guero curutciac Caliciaren gainian , ta aurrian. Ta isten dau ostija corporalen gainian. Ta estalduten dau Caliziaren aua. Onec aituten emoten deuscubee; Jesusen gorputz illa Curutcian egon zana ; bere albo santuti odola , ta ura emon evana : Ta, Curutceti eratsita , gorputz Santuba sepulturam imini eveena.

Sacerdotiac esaten dau guero *Aita gueuria*. Ta erregututen deutsa gueure Aita Cerucuari, oracinoe agaz Jesusec eracutsi euscuna. Oracinoe au eguiten dau Meza esaliac , guztiac entzun leguijen tercijuan. Ta ostera bere isilduten da. Gomutau eraguiteco , celan isilic , eta triste egon cirian Ama Virginia , ta beste Marijaac , Jesus ill zaneti , ta viztu artian. Guero emoten deusee Sacerdotiac guztiai Jesusen Baquia , esanagaz *Pax Domini sit...* Onec esan gura dau , Jesusen viztu eran Ama Virginiac , Apostolubac , ta beste Jesusen adisquidiac artu eveen poza , ta atseguina. Ostija Sagraduba iru zati eguitiac esan gura ditu , Meza Santuban parte dauqueen , leen icentau dirian iru estadubac , Cerucuac , purgatorijocuac , ta munduban dagozan Eleisa Ama Santiaren Semiac. Iru zati areetati bat sartuten dau Meza esaliac Calizan , ta bat eguiten da Calizaco odol Santubagaz. Onec esan gura dau ; Jesus illen arteti viztu zanian , bere gorputza , odola , ta arimia bat eguin ciriala ostera bere betico.

Agnus Dei... Esaten da guero Mezaan. Onegaz gogoratuten dogu : Jesus Maitiac , Bildots Man-

Mansuac bere erijotziagaz gueure pecatubac quendu citubana; ta viztuta, Aita Cerucuagana igonda, bere erijotzaco Zauri nausijac gorputzian agurijan daucazala, Jaungoicuagaz peccatarijaren arteco baquia jadisten davena. Comulguetara orduco, emoten dau guero Meza esaliac *Paza*, edo Baquia. Onec esan gura dau, Meza Santuban parte dauqueenac, baque onagaz, ta caridadiagaz bat eguinda euqui biar ditubeela vijotzac. Gorputzaren zatijac alcar zaintu, ta alcarri lagunduten deutseen leguez, beti bat eguinic alcarregaz izateco: Alan Jesusec, eta cristinau guztia alcar zaintu, ta jaso biar davee, alcar maite izanagaz, ta alcarri lagundubagaz. Au da, Jesusec ceruti ecarri euscun caridade, ta baque Santuba. Ta au berau da, Jesusen icenian Mezatan emoten dan *Paza*, edo Baquia. Baque Santu onegaz, ta caridadiagaz artuten ditu guero Sacerdotiac Jesusen gorputz, ta odol vicija Mezatan. Gracijan dagozan cristinaubac bere, orduban comulgau leitequez espirituz, edo arimaco nai osuagaz. Ta Jesus euren ariman artu balebee leguez, gracijac emon Ceruco Jaunari. Cristinau ascoc eguiten davee Meza Santuban espirituzco Comunioia arimaco onera andijagaz.

Comulgauta guero Sacerdotiac esaten dituban Oracinoiac, dira, mezataco Comunioe Santuba gaiti Jaungoicuari gracijac emoteco. Meza entzuten dagozan guztia, orduban esquerrac emon biar deutseez Jaungoicuari Meza esaliagaz batera, Mecia gaz artu dituben mesede, ta dichac gaiti. Azquenian esaten dau Sacerdotiac girauta: *Ite, Misa est.* Esan gura dau: Amaitu dala Mezataco Esquini Santuba, ta juan leitequiala gentia

tia Eleisati. Ta emoten deutsee bendicinoia Aitiaren, Semiaren, ta Espiritu Santubaren icenian.

Esan daneti ezautuco dozu, neure cristinaubac, ce gauza altubac, ta andijac daucazan Meciac. Aingueruben arrigarrija bada, Jaungoicuaren Seme vicija guizon eguitia, pecatarijac salyetia gaiti. ¿Cer izango da, egunian egunian Jesus Maitiac Altaran bere guizon-eguintzaco jazo bedeincatuba, ta maitetsuba barristetia? Inoc ondo aitu ezin leguijana bada, guizonac padecidu ez daguijan, Jaungoicuac padecidutia: Guizona vici dedin, Jaungoicua illtia. ¿Cer izango da, Jaungoico-guizondu-ill-viztubac Mezatan egunero, ta ordu ero bere vizitzia, ta vizitzaco min, ala, naibague, ta lotsari guztiac gueu gaiti barriro Aita Cerucuari esquintzia? ¿Celan egongo dira Aingueru Santubac altaran, Mecia esaten dan artian, Jesus adoretan? ¡Oh! Euren egochubac batuta, chito lotsa, ta errespeto andijagaz. ¿Ta celan egon biar davee Mezatan cristinaubac? ¡Ah! Ez zan Jesus altaran gueratu Aingueruben janaritzat, ez bada gueure janaritzat. Gueijago eguin evan Jesus Maitiac guizonac gaiti, Ainguerubac gaiti baino. Bada Ainguerubac humildade osuagaz adoretan badavee Jesus Mezaan; ¿Celan adoraui biar davee guizonac? Esango neuque nic, gueure aleguin guztia ecer bere ez dala, Meza Santuban Jesus Maitiari zor deut-saguneraco. Egon biar da Mezatan, gogua Jaungoicuagana jasota, gorputceco sentidubac, edo zaatarijac batuta, soina moduz jantecita, vijotzagaz Jesusen jazo santubac maitetuten, ta adoretan ditubala.

An gogoratu legui Jesusen jaijotza pobria,
isi-

isila, ta otza. Neguco gau illunian abereen artian cortaan jaijozan Jesus. Ta abere asca bat izan zan bere lelengo cumia. An adorau leguê Jesusen vicitza pobria, ta nequetsuba. Aimbeste urtian ez naicua jan, ez naicua edan, ez naicua lo eguin. Beti gorputzac berez escatuten eutsan baino guichiago. An, mecia entzuten dan artian, jarraitu leguijo Jesus maitiari cristinaubac vijotceco erruquijagaz, ta amodijuagaz Aparilecuti Gesemanico ortu tristera; Andi Anas, ta Cafasen echera; Andi Pilatosen, ta Erodosen aurrera Curutce Santan illzan artian; Curutceti sepulturara, ta illen arteti viztuta, cerubetara igon artian. Au eguin legui cristinaubac Mezatan, gogua artu ezquero. Beste guztien artian biarrecuada, Mecia ondo entzuteco, isiltasuna. Zaatia ta otsa dagan lecuban, ez da vijotza, ta gogua ondo batuten, gauza bat penseetan egoteco. Alan San Ambrosioco, evangelijua iracurri, edo cantu ceineti-aurrera, Eleisaco gentiari esaten eutseen: *isilio egoteco; extulic, ez beste zaataric aleguinaz Mezatan ez eguiteco.*

Sinistu bada, cristinaubac, beneric, ez bada bere, Sacerdotiaren Mezataco eguiquizunac, guztia diriala, Jesucristo guesure Jaunaren vicitzaco erijotzaco, ta viztuta gueroco jazo santubac guri gogora ecarteco, adorau, ta amau daiguzan: Ta, Aita Cerucuari esquintceco Mezatan, gueure pecatuben paracinoeraco, ta arimen oneraco. Entzun dozu, ezinguinaijola Jaungoicuari Esquini andijagoric, ta balijotsubagoric, Meza Santuba baino. Escatu daijogun bada Jesus Maitiari, Mecia ondo entzuteco, ta Mezatan Jaungoicua adoretaco biar dogun gogua, ta gracia. Baita,
Me-

Meza ondo eutzunac gueure arimetara dacazan onerac bere. Onan cobru emongo deutsagu gueure jaijetaco, ta Domequetaco cer eguin nausijari. Aitiaren, Semiaren, ta Espiritu Santubaren icenian. Amen.

VII. ICASIQUIZUNA.

Ceinetan eracusten dan: *Eleisari cristinaubac zor deutsan erreberencija, ta moduba.*

Eracutsi ezquero cristinaubari, comuninoeco Sacramentubaren gainian sinistu, icasi, ta eguin biar davena; esan biar jaco azquenian: cer dan Eleisia, ta celan egon biar daven Eleisa. Eleisiaren icenagaz aitu legui, ta aituten da, cristinau sinistute oneco guztiac alcarregaz dauquen battasuna. Guztiac dauquee buru bat, cein dan Jesucristo Ceruban, ta Aita Santu Erromacua, Jesusen ordecua luurrian. Guztiac dauquee sinistute bat, ta Ceruraco uste bat. Guztiac dauquez Sacramentu batzuc, ta evangelijo bat. Onetara aitu ezquero, Eleisia zabaldua dago mundu guztian. Ta parte oneco guztioe eguiten dogu Eleisa bat. Beste modu baten aituten da Eleisia. Ta da, Jaungoicuac, ta Berac ceruraco auqueratu dituban, guztiac dauqueen battasuna. Ta onan aitu ezquero, iru egon era, edo aldi daucaz Eleisiac. Lengua da Ceruban dagozan guztiena. Areec dauquee egonera, edo aldi betico zorijonecua. Oni esaten jaco. *Eleisa gloriosua*: Bigarrena da, Purgatorijuan dagozan arimena. Areec dira Jaungoicuparen adisquidiac, ta beti Ceruban egongo dirianac. Baina Purgatorijuan erretan, ta zorrac

Meza ondo eutzunac gueure arimetara dacazan onerac bere. Onan cobru emongo deuntsagu gueure jaijetaco, ta Domequetaco cer eguin nausijari. Aitiaren, Semiaren, ta Espiritu Santubaren icenian. Amen.

VII. ICASIQUIZUNA.

Ceinetan eracusten dan: *Eleisari cristinaubac zor deuntsan erreberencija, ta moduba.*

Eracutsi ezquero cristinaubari, comuninoeco Sacramentubaren gainian sinistu, icasi, ta eguin biar davena; esan biar jaco azquenian: cer dan Eleisia, ta celan egon biar daven Eleisa. Eleisiaren icenagaz aitu legui, ta aituten da, cristinau sinistute oneco guztiac alcarregaz dauquen battasuna. Guztiac dauquee buru bat, cein dan Jesucristo Ceruban, ta Aita Santu Erromacua, Jesusen ordecua luurrian. Guztiac dauquee sinistute bat, ta Ceruraco uste bat. Guztiac dauquez Sacramentu batzuc, ta evangelijo bat. Onetara aitu ezquero, Eleisia zabaldua dago mundu guztian. Ta parte oneco guztioe eguiten dogu Eleisa bat. Beste modu baten aituten da Eleisia. Ta da, Jaungoicuac, ta Berac ceruraco auqueratu dituban, guztiac dauqueen battasuna. Ta onan aitu ezquero, iru egon era, edo aldi daucaz Eleisiac. Lengua da Ceruban dagozan guztiena. Areec dauquee egonera, edo aldi betico zorijonecua. Oni esaten jaco. *Eleisa gloriosua*: Bigarrena da, Purgatorijuan dagozan arimena. Areec dira Jaungoicuparen adisquidiac, ta beti Ceruban egongo dirianac. Baina Purgatorijuan erretan, ta zorrac

paguetan dagoz. Ta esaten jaco Purgatorijuari *Eleisa garbilarija*, arimac an garbituten dirialaco. Irugarrena da, munduban dagozan cristinau eguijazcuena. Oneec bere Jaungoicuaren semiac dira. Baina vici dira munduban arerijuen artian, Ceruba irabazten. Ceruba (cein dan gueure errija) irabazteco, peliau biar davee cristinaubac araguijaren, impernucoc etsaijaren, ta mundubaren contra. Ta au gaiti esaten jaco Eleisiaren egonera, edo aldi oni *Eleisa peliarija*, etsaijen contra espirituco armiagaz beti burruca diardubana. Baita esaten deusagu Eleisia, Sacramentubac artuteco, Jaungoicuaren verbia eracusteco, Meza Santuba esateco, ta Jaungoicuari Erregu aguijiac eguiteco Errijetan dagozan eche, edo Templubai bere. Ta oneec dira, dotrina onetaco zuben Icasquizuna emongo daveenac. Gueljago luzatu bagaric, esango deusut: *Cristinaubac zor deusala Eleisiari arimaco, ta gorputceco moduric humildena, ta erreberenciaric andijena. 1. Jaungoicuaren echia dalaco 2. Gueure arimen osasun lecuba dalaco.* Entzun eguizu gogo onagaz.

I. Dinot, neure entzula onac, gueugaz daucaguzan ormazco Eleisa onei, zor deutsegula guztioe arimaco, ta gorputceco lotsaric oneena, humildaderic andijena, ta errespetoric altubena, dirialaco luurrian daucaguzan Jaungoicuaren echiac.

Ez pensau au gaiti, Jaungoicua ez daguala lecu guztietan, edo Jaungoicua batuten dala gueure ormazco Eleisetan. Lecu guztietan dago Jaungoicua. Cerubac, eta luurrac bare egon lecutzat guchiegui ditu. Ta naidau gueure Ce-

ruco Jaun andijac, dempora guztietan, ta lecu guztietan guc bere Icen Santuba jasotia, alave-
tia, ta adoretia. *Oh, neure arimia!* Esaten evan David Erregue Santubac: *Bedeincatu eguizu ceure Jauna, ta Jaungoicua, berac aguin-
duten daven lecu guztietan* (1). Jaungoicua berac aguin-
duten daven lecu guztietan, dino. *In omni lo-
co dominationis ejus.* Echeetan, soluetan, basue-
tan, bideetan, ta Eleisetan, lecu guztietan mai-
tetu, jaso, ta bedeincatu biar dogu Jaungoicua-
ren icena. *Etorri da ija demporia*, esaten eut-
san Jesus Onac (2), Samariaco Emacumiari, ez
mendi onetara, ez *Jerusalena juanquizunic izan-
go ez dana, espiritubagaz, ta eguijagaz Jaun-
goicua adoretaco.* Gaixuac oian daguan lecuban,
lotubac carcelan daguan lecuban, Erreguiac be-
re Tronuban, nequezarijac soluan, ta opicialiac
bere lanian eguin leguijuez Jaungoicuari erregu-
bac, emon leguijuez ondo esanac, ta jaso le-
guijuez gogoz euren vijotzac cerurutz. Au edo-
cein lecutan eguin legui cristinaubac. Ta Jaun-
goicuari zor deutsaguna, da.

Baina orregaiti, esaten da, cristinau errije-
tan daucaguzan ormazco Eleisa consagrau, edo
bedeincatu oneec, diriala, munduban, Jaungoi-
cua ondretaco, dagozan echiac. Erreinu guztia
da Erreguiarena. Baina Erreinuban daucaz Erre-
guiac aparteco egon lecubac, edo Palaciuac. Aree-
tan entzuten ditu Erreguiac gentiaren escarijac.
Andi zabalduten ditu bere mesediac. Ta an gor-
detan jaco Erregue Jaunari lotsaric oneena, ent-
zuterie isileena, ta errespatoric humildeena. Mo-
duren baten beste aibeste esaten da bada, neu-

re entzula onac , gueure Eleisac gaiti. Mundu guztia da Jaungoicuarena. Baina Jaungoicuaren munduco aparteco egon lecuba Eleisia da. Eleisan dago Jesucristo , Jaungoico , ta Guizon eguijazcua altaraco Sacramentu Santuban. Eleisia da Sinaico mendi eguijazcua. Ara jasten da Jaungoicua bere anditasun , ta glorijagaz. An eracusten ditu bere *Naijac*. An entzuten ditu gogoz gu-re escari humildiac. An artuten ditu pocic , guc emoten deutsaguzan incensubac , ta vijotcetaco maitetasuna. Andi zabalduten ditu bere ondasun , ta gracija ugarijac gueure eheetara , ta arimeetara. Eleisan dauca Jaungoicuac bere Tronu , edo Jarlecu Santuba , Aingueru ederrac , ta apaindu-bac ingurututen daveela.

Patriarca Santubac jasoten cituben Altarac, Jaungoicuac mesede ezagunac eguiten eutseezan lecubetan. Abraani aparteco lecuba eracutsi eutsan Jaungoicuac , Isaac , bere Seme errubaguisa Sacripiquetaco (1). Jacob Patriarca Santubac, Ainguerubac Cerura igoten , ta Ceruti jasten icusi zituban lecuban , jaso evan arrija ezagungarritzat. Ezarri eutsan arrijari orijua. Ta ichi evan moduren baten lecu santu à Jaungoico ehetzat consagrauta. Ta esan evan lecu à gaiti: *Bene benetan Jaungoicua dago emen. Ta nic ez nequijan. Ez da au beste gauzaric , Jaungoicuaren echia , ta Ceruco atia baino* (2). Ez eutsan Jaungoicuac ichi Moisi Horebco mendijan, Bera aguertu jacon lecura juaten. Ez da , eguan lecuban egoten bere , oinetacuac erantzi bagaric. *Ortoztu zaitex , Moises , esan eutsan Jaungoicuac* (3); *Bada zu zagozan lecuba , laur santu-*
ba

(1) Gen. 22. (2) Id. c. 28. (3) Exod. c. 3-

ba da. Carmengo mendi Santura eruan cituban Eliasec Isrraelgo Erreguia, ta Isrraeltarrac, Jaungoico eguijazcuari sacripiquetaco, Jerusalengo Eleisia loituta, Jaungoicuari ucatuta eguanian (1). Isrraeltarrac Jerusalengo Eleisia euqui evene aimbeste urtian euren Jaungoico-echetzat. Baina areec guztiac ez cirian beste gauzaric, ez bada gueure Eleisa eguijazco onen irudijac. Bada areec bacirian lecu santubac, lecu consagraubac, ta luurreco Jaungoicuaren echiac; ; Ceibat errazoe gueijagogaz dira gueure Eleisac Jaungoicuaren echiac? Ta lecu areetan, gueure Eleisen queicia baino ez cirianetan, Patriarca Santubac ain errespeto, ta erreberencia andijagaz sartuten bacirian, ta egoten bacirian, bata belaubico, bestia ortoztuta, bestia vijotza, ta veguijac Ceruruz jasota, ta guztiac arimiaco, ta gorputceco moduric jasuenagaz, ta humildeenagaz; ; Celan sartu biar dau cristinaubac Eleisa eguijazcuan? ; Ta celan egon biar dau Jesucristo, Jaungoico, ta guizon eguijazcuaren egon lecuban? ; Celan, Ceruco, ta luurreco aguintari nausijaren aurrian? Ceubec pensau, neure cristinaubac, ya errazodia dan, edo ez; Eleisa santan, Jaungoico andijaren aurrian, Aingueru santuben aurrian cristinaubac errespeto, ta humildaderic andijenagaz egotia. Ta, Jaungoico vicijaren egon lecuba, edo echia dalaco, zor badeutsagu Eleisari lotsa on, ta errespeto osua; ez deutsagu guichiago zor gueure arimen osasun lecuba dalaco. Icusí daigun, cer gaíti?

II. Bai, cristinaubac. Ezaaztu, nundi jatorcuzan gueure arimaco dicha, ta gracijac. Elei-

san

(1) Reg. 3. c. 18.

esan batiatu guindubezan. Eleisan, impernuco et-
 saijaren escubetati aterata, Jaungoicuac artu guin-
 duzan bere Semetzat. Eleisan entzuten dogu, ta
 icasten dogu Jaungoicuaren verba santuba. Elei-
 san artutea ditugu Sacramentu Santubac, gueu-
 re arimen vicigarrijac. Eleisara guaz, gueure ari-
 mac osatutera, pecatubaren loijac garbitutera, ta
 pecatuben parcacinoia Jaungoicuaren beraren aoi-
 ti entzutera. Eleisan daucagu gau, ta egun be-
 ti prest gueure arimen janarija, Ceruti jatsitaco
 ogui vicija, Jesus Maitiaren gorputz, ta odol
 vicija. Eleisan altara gainian barristetan dau Je-
 sus Maitiac egunian egunian, ta egun bacochian
 sarritan, ta lecu ascotan Calvarijoco Curutce
 santan artu euan erijotcia gueure arimen erreme-
 dijoraco. Gach bat jatorcunian, naibague bat
 sentiduten dogunian, cer bait jadichi gura do-
 gunian; ¿Nora guaz, Jaungoicuari erregututera?
 Eleisara. Buruco min bat dogunian, alemanija
 bat palta dogunian, edo gaixotuten jacunian, au-
 ci bat irabazteco ustia, edo galduteco bildurra
 daucagunian, eurija, edo egunaldi ona gura do-
 gunian, Eleisara juaten gara, Jaungoicuari me-
 sede à erregututera. Arimaraco, ta gorputceraco,
 edo manduban vici izateco, biar ditugun gra-
 cija, ta meseden billa, Eleisara juaten gara. ¿Ce-
 gaiti? Eleisia dalaco Jaungoicuaren echia, Jaun-
 goicuari erregubac eguiteco, ta ceruco mesediac
 gueure echeetara crasteco lecuba.

Alan esan eutsan Jaungoicuac berac Salomo-
 ni, Jerusalengo Eleisia eguin evanian (1). *Eleisa
 onctan neuri erregututen deustanaren escarijac
 entzuteco, zabalic enquiso ditut veguijac, ta zur
 be-*

(1) 2. Paral. c. 6.

belaarrijac. Salomonec Eleisa barrija eguin evan-
 nian, gente guztia araxe batuta, asizan Eleisan
 bere espirituco sinistute, ta devocinoeric andije-
 nagaz gente guziaren aurrian Jaungoicuari esa-
 ten, ta erregututen: ¿Cerubac eta luurac cabi-
 du ezin bazaitube, Jauna, ceimbat guichiago
 cabiduco zaitu, nic eguin dodan Eche onec? Ez
 jauna. Ez da, zeu cabiduteco Eleisa au. Ez ba-
 da, ceuc lecu onetan ene erregubac, ta Israe-
 len escarijac entzun daguizuzan. Eleisa onetan
 erregututen deutsunari, entzun, Jauna, ceure
 Ceruco Tronuti, ta lagundu bere premia or-
 duban... Norbaitec pecatu eguiten badau ceure
 contra; ta etorten bada Eleisa onetara, ceuri
 parcacinoia escatutera... Ceuc entzungo deutzazu
 ceruti, Jauna, ta parcatuco deutzazuz pecatubac...
 Baque charric, edo guerraric inoc iminten ba-
 deutsa nire errietaco gentiari... Cerubac euriric
 eguin gura ez da, liortiac joten baditu... Arrac
 laboriac galduten badeutseez... Gose urtiac etor-
 ten bajacuez... Gaixua, edo gacha eurren ehetan
 sartuten bajacue... Ta Eleisa onetara etorrira, pe-
 catuben damubagaz, ta vijoteeco uste onagaz
 ceuri escatuten badeutsube laguntasuna, ta gra-
 cija arimaco, edo gorputceco premia orduban:
 Ceuc entzungo deutzazu, Jauna, Ceruco Jar-
 lecu Altuti euren erreguba, ta escarija. (1).

Onan erregutu eutsan Salomonec Jaungoicua-
 ri, Jerusalengo Eleisia eguin evanlian. Ta Espi-
 ritu Santubac escribiduta ichi euscun bere libu-
 ru santubetan, celan dan Eleisia, Ceruco graci-
 jac, ta ondasunac gueure arimetara, ta echera
 ecarteco lecuba. ¿Cer zor ete deutsa bada, cris-
 ti-

(1) 2. Paral. c. 6.

tinaubac Eleisa Santiari? ; Celan egon biar ete da-
 vee cristinaubac Eleisan? Egon biar dogu bada,
 neure entzula onac, Eleisan gueure arimaco, ta
 gorputceco moduric andijenagaz. Ez bacarric Me-
 za Santuba entzuten dogun artian. Bada Mecia
 entzun arteco eguizuzuna, ta pensauizuna, esan
 zan irugarren Jaungoicuaren aguinduban. Nos
 nai, ta Eleisan gagozan guztian zor deutzagu
 Jaungoicuaren Eche Santubari. *Lelengo* : Gor-
 putceco jasua, garbitasuna, ta moduba. Gorput-
 ceco jasua dauca, bere jantcija aimbat onduen
 iminita, soinian daroianac. Garbitasuna dauca,
 jantcija, pobria izan arren, garbija daroianac,
 ta arpeguija ondo garbituta daucanac. Ez diruri
 ondo : Goisian Eleisan aste guztian soinian era-
 bili daven jantcijagaz, jantci mascalagaz, ta li-
 siba biarrecuagaz Ceruco Erregue andijaren, ta
 Aingueru Santuben aurrian : Ta arrasteguijan pa-
 sian, ta lagun artian olguetan jantci zuri eder-
 ragaz, ta soineco galantagaz. Au Jaungoicuari
 bere echian burla eguitia, dala, esan legui. ; Ta
 ceimbat guizon, ta emacume onetarico? ; Ah,
 lastimia! ; Ce lotsia Jaungoicuari! Gorputceco
 moduba dauca Eleisan, soineco jantcija bacocha
 bere lecuban iminita, ez lepoti eseguita, guizo-
 nezco ascoc iminten dituben leguez, ez bada
 besuetan sartuta, ta buruba aguertuta guizonez-
 cuac. Ez besuac biloxic, emacume ascoc leguez;
 ez bada besuac, eta gorputz guztia estalduta ar-
 peguijaz, ta escubez bestia emacumiac ; onan
 gorputzac jantcita guero, egon biar davee cris-
 tinaubac Eleisan, edo belaunbico, edo zutunic,
 edo jarrita, ordubac, ta osasunac escatuten da-
 ven leguez. Baina aleguin guztiagaz veguijac ba-

tuta. Ez Eleisaco gentiari veguira , nor , nun, celan dagan icusteco. Ez bada , edo luurrera veguira , edo altararaco Sacramentu Santura, edo pensamentu on bat emongo deutsen gauzai , veguira , gogua Jaungoicuagana jasoten lagundu daguijen veguijac. Baita euqui biar da miina bere isilic Eleisan , edo errecetan , cer esaten daven goguan iraguaz. Beste contubac , ta sailac contetan Eleisan egotia , Jaungoico andijari bere echian lotsia galdutia da.

; Ta celan euqui biarditu cristinaubac Eleisan bere naijac , bere gogua , ta pensamentubac ? ; Ah, neure cristinaubac ! Gorputceco modu ona biarrecua bada , Jaungoicuaren eche santuban egoteco. Oraindino biarragocua da arimacua. Eleisan dagozanen vijotzai beguira dago Jesus altaraco Sacramentu Santuti. Ez ditu bildurtuten cristinaubac orain gueure Eleisetan trumoe , oinaztu , ta erraijo icaragarrijaquin , dempora baten Sinaico mendijan Israeltarrac leguez. Baina icusten ditu arguiro gueure vijotcetaco naijac , eta gurarijac. Ez ditu ateraten orain Eleisati campora Jesusec arpegui asarriagaz , ta azote gogorragaz, Eleisan lotsa guichigaz contubac , ta tratubac iragoten ditubeenac , dempora baten Jerusalengo Eleisati atera cituban leguez. Baina ez derichue obeto Jesusec , gueure Eleisetan euren gogua , ta pensamentubac munduco tratubetan , ta sailetan dauquezanai , Jerusalengo Eleisia desondretan ebeena baina. Gueu gaixuac gara ; ta Jesus gueure arimaco gachen Osalarija. Escatu biar deutsagu bada Eleisan gueure arimen osasuna. Gueu pobriac gara ; ta Jesus gueure Aita Aberatsa. Escatu biar deutsagu bada Eleisan , salvetaco biar

ditugun gracijac , ta ondasunac. Gueu ez jaquinac , ta itsubac gara , ta Jesus gueure arimen arguija , ta eracuslia. Escatu biar deutsagu bada, bere Nai Santubac ezaututeco arguija , ta eracut-sija. Gueure adina , gueure naillia , gueure gomutia , gueure vijotza , ta arimia guztia jaso biar dogu Eleisa Santuban Jaungoicuagana, Jaungoicua adoretara , alavetara , ta maitetutera.

Lecu icaragarrija da Eleisia , dino San Bernardoc (1). Eleisan daucaguz Jaungoico vicija, Ainguerubac , Sacramentubac , Espiritu Santubaren doiac , Martirijen irabicijac , Santuben ondo eguinac , gueure Gurasuen oracinoiac , ta beste , gueu Santu eguiteco , asco dirian gauzac, dino San Juan Crisostomoc (2). ¿Cer eguiten dozu bada Eleisan , cristinauba? dino Santubac berac (3). ¿*Quid facis homo?* ¿Cetan iragoten jatzu Eleisan zagozan demporia? ¿Ce devocinoegaz erretetan dozu Eleisan? ¿Ce gogogaz escatuten deutzazu Jaungoicuari ceure pecatuben parcacinoia? ¿Ce espiritugaz entzuten dozu Mecia , vesperac, ta sermoia? ¿Cer eguiten dozu Eleisan? ¿*Quid facis homo?*

¡Ah! Ascorentzat Eleisia, ta placia bardinac dira. Bada Eleisan dagoz verbetan , barreca , ta baztar guztietara beguira , plazaan leguez. Ascorentzat Eleisia carcela bat da. Bada nora ezian, ta derrigorrian leguez duaz Meza bat entzutera. ¿Cer da beneric , Mecia altarara artian , Eleisan ez sartu gura izatia? ¿Mecia esan orduco , ariu aringa , chacurrac leguez , Eleisati urtetia? ¿Mecia pusca bat luciago bada , erneguetia? ¿Cer da bes-

(1) Dom. 9. post Pent. (2) Hom. 69. (3) Id. Ibid.

besteric, Ierrazto aldaguijela, sermoetara, vesperetara, Errosarijora, ta beste Eleisaco eguiquizun santubetara ez juatia? ; Cer da besteric, Jaungoicuaren verbia pulpitoti esaten dan artian, Eleisa ataira urten da, verbetan egotia? ; Neufe entzula onac! Beste lotsagaz, gogogaz, ta modugaz egoten dira gentilac euren Eleisa paltsuetan, guzurrezco Jaungoicuac adoretan, cristinau asco guetere Eleisetan Jaungoico Santubaren aurrian egoten dirian baino.

Batu bada, cristinaubac, ceuben vijotcetaco eguac Eleisa santan. Gogoratu, nor zarian, ta noren aurrian zagozan. Auspaztu vijotzagaz lur-reraguino Jesusen altara aurrian. Escatu humildadiagaz mesediac Jaun Cerucuari. Lelengo arimacuac, ta guero, ondo bada, munduracuac. Artu vitartecotzat Eleisan Ama Virgina guztiz Santia, Ainguerubac, eta norberaren gogoco Santubac. Orduban duda bagaric Jaungoicuac entzungo ditu Ceruban gure erregubac, ta emongo deuscu bere gracija. Aitiaren, Semiaren, ta Espiritu Santubaren icenian. Amen.

EXTREMA-UNCINOECO SACRAMENTUBA.

Imfirmatur quis in vobis? Inducat presbiteros Ecclesiae, et orent super eum, ungentes cum Oleo in nomine Domini, et oratio fidei salvabit infirmum, et alleviabit eum Dominus, et si in peccatis sit, remittentur ei. Jacob. c. 5.

Nor bait gaixotuten danian, dei eguijezu Eleisa-guizonai; Jaungoicuaren icenian gaixua orijuagaz igortcita, erregutu daguijuen Jaungoicuari gaixua gaiti; ta Eleisiaren oracinoiac gordeco dau gaixua, ta Jaungoicuac arinduco dau, ta pecatubetan badago, parcatuco jaco^z pecatubac^o

I. ICASQUIZUNA.

Ceinetan eracusten dan: 1. *¿Cegaiti Jaungoicuac bialduten deuscuzan gorputzeco gachac?*
2. *¿Celan irago biar ditugun?*

Bostgarren Eleisa Ama Santiaren Sacramentuba da. Ill orduraco gaixuai emoten jacuen *Orijo igortcizcua*. Oni esaten jaco *Extrema-Uncinoia*. Azqueneco orduban orijuagaz igortcita emoten jacolaco gaixuari. Bautismuan igortci guindubezan crismagaz buruban, ta orijuagaz bularrian, ta espaldetan. Conpirmacinoian igortci guindubezan orijuagaz becoquijan. Ta extrema-uncinoian igorzten da veguijetan, belarrijetan, suurrian, auan-
edo

edo ezpanetan, escubetan, ta oinetan. Areetan, cristinau eguijazco baten indarra, ta sendotasuna emoteco. Ta emen, gorputzaren sentidubaquin eguin dituban pecatu guztia parcatuteco. Gai-xuen, edo illteco arriscuban dagozanen Sacramentuba, dan leguez au: Esaten deuscu Erromaco Catecismuac (1): Sacramentu onegaz davillela erijotciaren gomutia. Ta au eracusten ja-ueñian cristinaubai, gogoratu biar jacuela erijotcia. Berau gaiti, dotrina au izango da gorputceco gachen gainian, ceintzubei darraicuen erijotcia. Ta urrengua Sacramentubaren beraren gainian. Esango deusut dotrina onetan: 1. *Cegaiti Jaungoicuat bialduten deuscuizan gorputceco gachac.* 2. *Celan irago biar ditugun.* Entzun eguizu, cristinaubac, aimbat gogoric oneenagaz. Bada guichiago, edo gueijago, leenago, edo gueruago guztioi jagocun icasquizuna da.

I. Veguijequin dacuscu, ta ucatu ezin guinañ, neure entzula onac, gueure gorputzac naibagatuteco, argalduteco, minduteco, ta illteco, milla gach modu dagozana. Osalarjac eurac bere contau ezin ditubee, ceimbat modutara gaixotu oidirian gueure gorputzac. Ta ez guichitan laster ill bere, cein gaztia, cein edade nausicua, cein zarra, cein jaijo barrija. Eguiija da, gacharen icenagaz aituten dira, ez bacarric gorputzaren gaxuac, ez bada baita gorputcian, edo ariman iragoten ditugun naibaguiac, eta mingarriac bere. Guztia dira guichiago, edo gueijago gorputza necatuten daveenac, ta illteco prestetan daveenac. Guztia dira, gueure mundu onetaco amaia, edo erijotzia gogoratuten deuscubenac. Nai alborengo

(1) De Extremaunt. n. 2.

go bategaz ill, nai atsecaba bategaz gaixotuta ill, guztia da illtia. Nai atsecabiagaz uatuta ill, nai arerijo baten gorrotozco cuchiladiac ill, guztia da illtia.

Baita sinistu biar dogu, munduban iragoten ditugun gach oneec, Jaungoicuaren escu Santubac bialduten deuscuzanac, diriala. Gueuc eguindaco pecatubetan ez dauca Jaungoicuac parteric. Ta euqui bere ezin legui. Baina beste gueure burubaren gainera jatorcuzan arimaco, edo gorputceco atseguin, eta naibaga, pozgarri, eta mingarri, vicigarri, eta illgarri guztia, Jaungoicuaren escu santubac, eta jaquitunac bialduten deuscuzanac dira. Alan esaten evan Salomonec (1): ¡Oh, Aita Cerucua, ceuc gauza guztia covernetan dituzu ceure buru Jaquitunagaz. *Tu autem, Pater, omnia tua providentia gubernas.* San Agustinec dino onen gahnian: *Jaungoicuaren naija da gorputceco, ta espirituco gira guztien lelengo, ta azqueneco Eraguilla naisija. Ez da bada ecer bere jazoten, ez eguiten inun, aguri dan, edo sentidu leguijan gauzaric. Ceruco Aguintari naisijac aguindu bagaric, edo eguiten ichi bagaric.* Sinistu biar dogu bada, gueure arimecetara, edo gorputcetara jatorcuzan gachac guztia, diriala, Jaungoicuac bialduten deuszanac.

¿Ta cetaraco bialduten deuscuz Jaungoicuac gachac, eta naibagac? Gauza ascotaraco. Ta guztia gueure oneraco, gueuc gara izan ezquero. *Lelengo: Bialduten deuscuz Jaungoicuac gachac, gueure al guichija ezautu eraguiteco.* ¿Nos uste dogu, ecer ez gariana? ¿Ta ecertaco] ez gariana?

R(1) Sapient. 14.

na? Atzamar puntaco min bat , aguineco min bat , edo buruco min bat quendu ezin dogunian. Orduban ezaututen dogu arguiro , gueurez ezer ezac gariala. Ta Jaungoicua bagaric ezer ezin guinaijana. *Sine me nihil potestis facere.* ; Ta ez da gauza ona , ta biarrecua , cristinaubac bere alic eza , ta gauza on chiqui bateraco bere eza ezaututia? ; Jaungoicuari gauza on guztia escatute-co , ta guztia gaiti esquer gozuac emoteco? Bai. **Bigarrenian** : Bialduten deuscu Jaungoicuac gachac , *gueure vijotza , ta gogua luurreco gautetan laarregui imini ez daigun.* ; Nos ezaututen dogu , entzute andijac , ondasun andijac , ta gustozco vicierac asco baliyo ez daveena? Entzute andico bat , guztia galduta , penaz , ta desondraz carcelara daroienian : Aberats batec , era charrac jota , daucana galduten davenian : Nai erara daguan bat , gentiaren gorrotora etorrita , penaz daguanian... Orduban ezaututen dogu , munduco andiari , aguindute , euqui , ta olgantza , edo atseguintza guztia bada ez badacuac diriala. Areec euqui arren , ez bagueuncac leguez , vici biar dogula. *Nihil habentes , et omnia posidentes.*

Irugarrenian : Bialduten deuscu Jaungoicuac gachac , *erijotciagaz gomutau gaitazan.* ; Nos vicijago gogoratuten jacu erijotcia , bataren agoni-jacua , bestiaren Eleisacuac eraguitia , bestiaren seinu eguin ecina , bestiaren bularreco gacha , bestiaren torre bateti jaustia , edo tiro bat emotia entzuten dogunian , edo icusten dogunian baino? ; Nos guichiago pijaico gara vicitciagaz , gazte , sendo , osasuntsu bat urac , edo subac , calenturiac , edo naibaguiac ordubete garreneco illda , luurperatuten davenian baino? Orduban dacu-

cu,

cu, gau, ta egun beti daguala gure vicicia ari baten. Ta usteric guichien dogunian, dei eguingo deuscubeela Jaungoicuaren aurrera. *Qua hora non putatis, filius hominis veniet. Laugarrenian:* Bialduten deuscuza Jaungoicuac gachac, gueure gorputzac domeetaco. Arimiaren arerijo nausija, ta bildurgarriena da gueure gorputza. Da arerijo muquerra, eci gaistocua, osticarija, sutsuba, ta zala. Arerijo au domau biar dogu, salbaucobagara. Erruquijegui dogu gueuc gueure gorputza, biar dan moduban ezteco, ta escuratuteco. Au jaquinic bada gueure Ceruco. Aita Onac, gorputz gaisto onec eci baguiaren paltaz galdu ez gaizan betico, bialduten deuscuza gachac, nequegarriac, ta mingarriac. Gueuc gueurez ez badaucagu animoric, gorputzac ezteco, edola bere domau, ta eci daiguzan, Ceruti jatorcuzan gachaquin. Au da, Aita cerucuac gheu emen castiguetia, guero parcatu daigun. *Arguam eum in virga virorum, et in plagis filiorum Isrrael. Misericordiam autem meam non auferam ab eo* (1). Onetaraco dira ez guichitan liortiac, goseruac, pestiac, guerrac, eta beste, gueuc iragoten ditugun gach modubac, bialduten deuscuza Aita Jaungoicuac Ceruti.

Bostgarrenian, ta azquenian bialduten deuscuza gachac, gueure pecatuben zorra pagau daigun. Guztioe gara Jaungoicuaren zordunac. Guztioe gara pecatarijac. Ta pecatubaren irabatcija da arimiaren zorra. ¿Celan bada pagau Jaungoicuari gueure pecatuben zorrac? Ara celan. Urreguinac, edo cidarguinac sutan ugar guztiae quenduten deutzazan leguez urrlari, ta cidarrari,
echu-

(1) 2. Reg. c. 7.

echura ederra euqui daguijen; alan Jaungoicuac gachagaz, penagarrijagaz, ta naibaguiagaz garbituten ditu bere adisquiden arimac pecatubac ezarritaco ugarretati, dino San Juan Crisostomoc. Subac urriari eguiten deutsana, eguiten deutsee arimiari, gorputcian Jaungoicuaren ician iragoten ditugun gachac. Quenduten deutseez arimiari, pecatubac ezarri deutzazan ugarrac, eta cetacac. Gogoz iragotaco gach areec artuten ditu Jaungoicuac gueure pecatuben zorreraco. Garbituten davee arimia. Ta prestetan davee, ceruban sartuteco. Bada gauza jaquina da, ez dala ceruban sartuco pecatubaren ugarric ez guichiric, ta ez asoric. Gogora bada, neure entzula onac, Jaungoicuac bialduten deuscuzala gaixuac eta beste gorputceco gachac: Gueure aleguin chiquija ezaututeco: Gueure vijotza munduco gacetati Cerurutz jasoteco; Erijotciagaz gomutetaco: Gueure gorputz ezi gaistocuac dometaco: Ta gueure pecatuben zorra paguetaco. ¡Oh, ceibat gauza on daucaguzan gach onetan, gueu euraquin baljau ezquero, Jaungoicuac berac nai daven moduban! Ta celan baljau biar dogu? Edo celan irago biar diragu, gueure gainera datozen gaixuac, eta beste gachac? Entzun egizu celan.

II. Gaixoric daguanac, lelengo beguiratu biar deutsa arimaco osasunari. Pecatuban badago, topau biar dau laster arimaco gracia compesinoe on baten bitartez. Zoraquerija, edo negargarrija da, pecatubagaz arimia illda daucala, gorputceco gaixuaren osagarrijen billa ibiltia. Arimiaren osagarrijac, Sacramentu Santubac segurubac dira. Gorputzarenac sarritan dira onera bagacuac.

Osatu bada lelengo arimia. Ta guero gorputza, albadedi. ;Oh, ceimbat gaixo Medicuric Medicu, ta boticarie botica davilzan artian, arimia osatu bagario illten dirian, ta betico condentan dirian!

Bere aleguinagaz arimia osatuta, oian gaixoric daguanac, irago biar dau gacha esquer oneco goguagaz. Gogoratu biar dau gaixuac, Jaungoicuac Ceruti bialdu deutsalala, daucan gacha, penia, edo illgarrija; Jaungoicua dala Ceruco Aita biguna: Inori bere gachic opa ez deutsana: Gueuri cegaz onduen juacun, onduen daquijana: Ta au gaiti, gorputzian daucan gacha, dala, orduban biarren davena. Au gogoratubagaz, artuco dau gaixuac esquer onagaz, ta vijotz prestagaz gacha. Alan artu evan Ezequias Erreguiac Jaungoicuac bialdu eutsan gacha arimaco, ta vijotceco ezaubera, ta humildade guztiagaz. Ta icusi evanian Jaungoicuac Ezequiasen presta era naizcua, berac bialdutaco gacha iragoteco: Osatu evan gacheti, ta luzatu eutsan amabost urteco vicitcia. (1). Beste aimebeste jazo jacon Job santubari moduren baten. Bialdu eutsazan Jaungoicuac chito gach andijac, ta mingarriac Job santubari. Izanic aberatsa; pobretuzan. Izanic entzute andicua, ta estimauba; galdu jacon entzute ona, ta jausizan bere emaztiaren hurlagarri izatera. Izanic osasuntsuba; usteldu jacon bere gorputza. Bere umiac, bere ondasunac, bere cleituba, bere osasuna, ta eucan guztia galduta, carcaba baten eguan Job, gorputz usteleti teila zati bategaz arrac quenduten citubala, ta emaztia berari burletan eguala (2).

;Ce-

(1) 4. Reg. 20. (2) Job c. 1. et 2.

¿Celan derichazu, neure cristinaubac, irago citubala Job gach oneec? ¿Cer esango dau, ain aberats, ain pamau, ta ain ondo bere buruba icusi davenac, colpe baten guztia galduta, gorputz ustel ardundubagaz carcaba loijan daguanian? Esaten euan bada Job Santubac, oian dagozan gaixo guztia, esan biar daveena. ¿Ta cer esaten euan? *Biloxic jaijo nintzan, ta biloxic viurtuco nas atcera Jaungoicuac nai davena, da au. Bed:incatuba izan dedilla Jaungoicuaren icen santuba. Jaungoicuac emon ditu nire gauza guztia, ta Jaungoicuac quendu ditu... Gauza onac artu baditugu Jaungoicuaren escuti; ¿ce gaiti artuco ez ditugu gachac bere? Ara, Job santubac celan iragoten cituban bere gachac. Ta gach andiac. Tobias Santubaren gaixuan, itsututian, ta gachetan iracurten dogu urrian urrian dotrina onetan esaten dan guztia; cegaiti Jaungoicuac gachac bialduten deuscuzan, ta celan irago biar ditugun jatorcuzan gachac. Alaco vijotz onagaz artuten davenian cristinaubac, ceruti etorri jacon gaixua, erruquituten dau Jaungoicuaren vijotz biguna, ta mesedeguina. Emoten deutsa Jaungoicuac gaixuari paciencia gaeijago, bere buru pecatarijaren, ta arimaco gaucen ezaubera gaeijago, ceruco gloriaren nai, ta uste gaeijago, bere pecatuben damu gaeijago, ta Jaungoico onaren beraren amodijo gaeijago.*

Gaixoric daguanac, gogoratu biar ditu Jesusen, ta Ama Virginia gozuaren penac. Bada Jesus erru baguiac, ta bere Ama pecatu baguiac aibeste pena, ta mingarri irago hacituben euren vici guztian, ta batez bere Jesusen Pasinoian, ta erijotzan; ¿Ce gauza andija, neure entzula

onac, gach pusca bat, edo gaixo apur bat guc iragotia Jesusen icenian gueure pecatuben zorrecaco, ta gueure arimen oneraco? Duda bagarie gomuta onegaz gozatu, ta arinduco ditu gaixuac bere gorputceco minac, ta alaac. Baita consolau, ta alegrau bere Jesusen penetan, ta Ama Virginiaren vijotz erruquiurrian bere arimaco espiritu-ba. Ez bada aztu, cristinaubac gaixo demporan Jesus Maitiagaz, ta Ama Virgina gozuagaz.

Gaixo orduban ez dau luzatu biar cristinaubac testamentuba eguitiagaz, eguinquizuna badauca. Aibat onduen compesauta, Comuni-noeco Sacramentuba artuta, munduco artu emonai, ta daucazan gauzai, guero izatia gura daven vidia testamentuz emonda, ija Jaungoicuaren escubetan bere osasuna, edo gacha ichita, munduco ardura guztietati vijotza alderatuta, prestau biardau cristinaubac, Estrema-uncinoeco Sacramentuba artuteco. Erijotzaco orduban gauza guztia dira larriac, eta bildurgarriac. Isten bada gaixo orduban compesetia, comulguetia, testamentuba eguitia, ta beste eguin biarrac autortutia, edo azaldetia, goisian arrats aldeco, ta arrats aldian vijamoneco, gueijenian jazoco da, bat bere ondo eguin bagarie illtia. Prisaco compesinoia, prisaco viaticua, prisaco testamentutzia, prisaco Oleacinioia, ta bertatico illtia ez dira segurubac, Jaungoicuaren aurrera arimia juateco. Eguiquizun bacarra da, eguiquizun nausia da, illteco ondo prestetia. Ez bada engainau, cristinaubac, mundubaren amodijo laarreguijagaz, edo vicitciaren nai andijeguijagaz. Sinistu arimati, ill biarco dogula leenago, edo gueruago: Ez gariala illgo. bacocho bein baino: Beingo erijot-

zaco utseguitia betico utseguitia dala: Ta, Cebra, edo impernuba baino guichiago, ez deuscula balijo ondo, edo gaisqui illtiac.

Gaixoric daguanac, ichi biar dau Jaungoicuaren escubetan vicitcia, ta nai erijotcia. Esaten da, prestau biar davela gaixuac, Eleisa Amx Santiac aguinduten daven leguez, ondo illteco. Alan prestauta guero, ez laarregui nai izan osasuna, edo vici izatia: Ez bada ichi Jaungoicuaren escu santuban. Bat eguin aleguinaz Jaungoicuaren naijagaz, ta esquini sarri Jaungoicuari bere arimia, ta vicitzia. ¿Cer emon guinaijo Jaungoicuari, vicitcia baino beste gauzaric, alan gaixo andijagaz illteco arriscuban gagozarian? Ezer bere ez. Bada orduban beste munduco gauza guztiai nai, ta nai ez ichi biar deutsegu. Erijotzaco ordu triste atan, Extrema-uncinoeco Sacramentuba gueure villa davilenian, munduban eugui dogun guztiai agur eguiten asico gara. Agur gurasuac, agur umiac, agur senidiac, agur adisquidiac, agur dirubac, agur aciendac, agur gustuac, agur neure gauza guztia. Ta agur betico. Illtera doianac, munduco gauzac ija ez ditu beriac. Bada areec, Jaungoicuari esquintceco, ez davee aimbeste balijo orduban. Nora ececo esquinija da. Laster ichi biar deutseen gaucen, esquinija da. ¿Cer da bada, beste gauzaquin' aztu bagaric, Jaungoicuari eguin leguijon esquiniric oneena? Bere vicitziarena. Bere vicija, bere espirituba, ta arimia compijantza oso bategaz Jaungoicuari pocic, eta vijotceti esquintcia, da, orduban gaixuac eguin leguijan irabaciric oneeneco esquinija. Esan biar dau alaco orduban gaixuac, San Martin Glorijosuac esaten evana:

na: Jauna, gura badozu, ni vici izatia, vici nailla. Emen nago, munduco neque, ta naibagac iragoteco ceure icenian. Ta, Jauna, nai badozu, ni illcia, ill nailla. Ceure escubetan isten dot neure vizitzia, ta erijotzia. Ceuri entregustan deutsut neure gorputza, ta arimia.

Gogoratu bada, neure cristinaubac, sarri, ta astiro, cetaraco jatorcuzan gachac gueure gainera: Ta, celan artu, ta irago biar ditugun. Alan prestaucogara, Extrema uncinoeco Sacramentuba artuteco, ta Jaungoicuaren gracijan illteco. Au da, cristinaubac, biardoguna, ta guztioi opa deutsudana. Aitiaren, Semiaren, ta Espiritu Santubaren icenian. Amen.

II. ICASIQUIZUNA.

Ceinetan eracusten dan: 1. *Cer dan Oleacinoeco Sacramentu Santuba.* 2. *Cetaraco dan.* 3. *Celan artu biar dan.*

Sacramentu Santubai jagocuen dotrinia ondo icasijaz, ezaututen da, neure cristinaubac, Jaungoicuac gueuri deuscun ondo gura neurri baguia. Sacramentubetan ichi deuscuz Jesus Maitiac, ez bacarric gueure arimaco gach guztien erremedijuac, ez bada baita premia ordu bacoheco, eta gach bacoheco erremedijuac bere. Leen eracutsi dirian lau Sacramentubetan, entzun dozu, celan, jaijoten garian orduti cristinau, ta Jaungoicuaren seme eguinda, emoten deuscuben, gheu beti Jaungoicuaren adisquide izateco gracija. Bada bostgarren Sacramentuban emoten deuscu Jaungoicuac gueure erijotzaco ordu estutu.

na: Jauna, gura badozu, ni vici izatia, vici nailla. Emen nago, munduco neque, ta naibagac iragoteco ceure icenian. Ta, Jauna, nai badozu, ni illcia, ill nailla. Ceure escubetan isten dot neure vizitzia, ta erijotzia. Ceuri entregustan deutsut neure gorputza, ta arimia.

Gogoratu bada, neure cristinaubac, sarri, ta astiro, cetaraco jatorcuzan gachac gueure gainera: Ta, celan artu, ta irago biar ditugun. Alan prestaucogara, Extrema uncinoeco Sacramentuba artuteco, ta Jaungoicuaren gracijan illteco. Au da, cristinaubac, biardoguna, ta guztioi opa deutsudana. Aitiaren, Semiaren, ta Espiritu Santubaren icenian. Amen.

II. ICASIQUIZUNA.

Ceinetan eracusten dan: 1. *Cer dan Oleacinoeco Sacramentu Santuba.* 2. *Cetaraco dan.* 3. *Celan artu biar dan.*

Sacramentu Santubai jagocuen dotrinia ondo icasijaz, ezaututen da, neure cristinaubac, Jaungoicuac gueuri deuscun ondo gura neurri baguia. Sacramentubetan ichi deuscuz Jesus Maitiac, ez bacarric gueure arimaco gach guztien erremedijuac, ez bada baita premia ordu bacoheco, eta gach bacoheco erremedijuac bere. Leen eracutsi dirian lau Sacramentubetan, entzun dozu, celan, jaijoten garian orduti cristinau, ta Jaungoicuaren seme eguinda, emoten deuscuben, gheu beti Jaungoicuaren adisquide izateco gracija. Bada bostgarren Sacramentuban emoten deuscu Jaungoicuac gueure erijotzaco ordu estutu.

turaco pozezco, ta indarrezco gracia. Sacramentu santu onen gainian cristinaubac jaquin biar davena, da: 1. *Cer dan Extrema uncinoeco Sacramentuba*. 2. *Cetaraco dan*. 3. *Celan artu biar dan*. Iru gauza oneec esango deutsudaz dotrina onetan, ceubec jaquitia ondo dan tertcijuan. Escatuten deutsut, oidozun entzute ona.

I. *Extrema uncinoeco Sacramentuba* da, Evangelijoco legue Santuban Jesucristo gueure Jau-nac ichi euscuna, gaixoric illteco arriscuban dagozan cristinaubai emoteco, pecatubac ariman ichi diruban errastu chaarrac, ta ondarrac quenduteco, ta gorputzari osasuna emoteco, bajatorco. Onetaraco gaxoric alan dagozan cristinaubac, Sacerdotiac igorzten ditu orijo bedecinatubagaz gorputceco sentidubetan. Esaten jaco *Extrema-uncinoia*: Azquenengo gaixuari emoten jacon Orijo-igortzizco, edo *Uncinoeco Sacramentuba* dalaco. Bada ordiaco Sacramentuba izan arren *Uncinoeztua*, ta Sacerdote guztiac izan arren *Ungidubac*; Sacerdote, ta Ungidu guztiai bere *Extrema-uncinoia* emoten jacue, gaixoric illteco peligruban dagozarian. Baita esaten jaco Sacramentutu oni: *Gaixuen orijozco Sacramentuba*: Gaixoric dagozanai baino, emoten ez jacuelaco. Illteco peligruban egon arren, ez jacue emoten Sacramentu au, gorputceco gaixuagaz, edo gachagaz peligru atan ez dagozanai. Baita esaten jaco: *Illtera duazanen Sacramentuba* (1). Aituten emoteco, ez dala asco edocein gaixo, cristinauba olietaco. Ez bada biar da, Sacramentu au ar-ruteco, cristinauba illteco arriscuban iminteco gaixua, aituten jacuenen erichijan. Eleisiac erac-

(1) Catec. Rom. n. 2.

custen deuscu (1), Extrema uncinoia Jesucristo gueure Jaunac ichitaco Sacramentuba dana ; ta, beste Sacramentubac leguez, berari jagocan gracia arimiari emoten deutsana.

Errazoiaren usura eldu ez dirian umiai , ez jacue emoten Orijozco Sacramentu au , gaixoric illteco arriscuban egon arren. Bada errazoiaren ezauberaric ez dauquen umiac , pecaturic ez dauquee. Ta , pecatubac ichitaco gachac garbitute-co , da Sacramentu au. Guztiz zoratuta vici izan dirianai bere , ez jacue emoten , cer artuten daveen , ta celan artu biar daveen , jaquin ezin leguijelaco (2). Compesau gura ez da dagozan pecatu mortal dunai bere ez , illten egon arren. Bada Extrema-uncinoeco Sacramentuba da modureu baten penitencijaco Sacramentubaren guiltza , edo amaigarrija (3). Penitencijac emoten deutsa arimiari osasuna. Penitencijac quenduten deutsa gacharen colpe nausija. Baina , gacha juan arren , gueratuten dirian leguez gorputcian gach ondo-co argaltasuna , jaustasuna , ta macaltasuna : Alan , pecatuba quendu arren arimati compesinoeco Sacramentubagaz , gueratuten da arimia pecatubac ichitaco ondarragaz , ta macaltasunagaz. Onhec quenduten ditu arimati Extrema-uncinoeco Sacramentubac , ta emoten deutsa osasun senduagua bere graciazagaz arimiari. Obetuago aituco dozu au , entzunagaz : Cetaraco ichi euscun Jesucristoc Extrema-uncinoeco Sacramentuba.

II. Onetaraco , gogoratu eguizu , cristinaubac , barriro , ta obetuago ; cer jazoten jacon , gach andi bat goituta guero , gueure gorputzari. Gach

ou-

(1) Trid. Sess. 14. cap. 1. (2) Catec. Rom. de Extr. Unt. (3) Ibid.

onduan gueratuten da gorputza coloria zurituta, aguintia juanda, jaateco gogo bagaric. Azurrac minveratuta daucaz. Jaguita ozta davil. Jarrita egoten cansetan da. Ez jaateco, ez lo eguiteco, ez egoteco, ez ibilteco, ez verba eguiteco, ez barre eguiteco arguituten jaco gogua gaixuari, gachac ichita lasterreco egunetan. ¿Cegaiti au? Gachac, gorputz guztia aguinteti aterata, argalduta, macalduta ichi deutsalaco. ¿Cer eguiten deutsa bada Medicubac, edo Osalarjac alaco gorputz jausijari? Aguiduten deutsaz janariric, ta edariric indartsubenac, ta osasuntsubenac, leengo vizcortasunera, osasunera, ta indarrera etorri dedin gorputza, ta garbitu dedin, gachac ichi deutsazan errastu deunguetati: Au icusten dozu, ta au berau eguiten dozu, neure entzula onac, gach onduan ceuben echeetaco gaixuaquin.

Contu eguizu bada, beste aimbete eguiten davela Jesucristo, gueure arimen Eguijazco Medicu, edo Osalarjac. Pecatuba da arimiaren gacha. Gach illgarri onen colpe nausija osatuten dau Jesucristo gueure Jaunac Compesinoeco Sacramentubagaz. Baina oraindino gueratuten da arima tristia pecatu onduan gacharen errastu gaisuagaz. Ta, ceimbat sarrijagotan pecatu illgarrijaren gach deunguia irago daven arimiac, aimbate gueratuten da, compesinoian gacha osatuta bere, macalago, epelago, astunago, ta jausijago, Jaungoico ona maitetuteco, ta Ceruco eguijetara gogua jasoteco. Compesinoian pecatuba parcatu arren, pecatarijaren gogua ez da guztiz indartuten, luurreco naijetati Cerucuetara igoteco. ¿Ez dozu icustea, logreru bat, edo diru-zaleguibat, sarri compesau arren, leengo gachagaz gue-

ratuten dala, ta osterá bere logrerijetan, ta lapur tratubetan jausten dala? ; Ez dozu icusten, loi bat, nos bait compesau arren, leengo verdetasunac, ta araguijaren eraco pecatubac eracusten ditubala? ; Ez dozu icusten, beste aimbeste jazoten jacola ordijari, lapurrari, arruari, andiguriari, gaisqui-esaliari, gorrotarijari, ta beste peccatarijai? ; Ceimbat Zaqueo topetan dira, logrerijaren, ta lapurretiaren peccatuba bein ondo osatu ezquero, osterá eguin ez daveenac? ; Ceimbat Madalena, bein Jesusen oinetan peccaturic osterá ez eguiteco verbia emon ezquero, betico araguijaren labanquerijai, peccatuco jantcijai, peccatuco lagunai, ta ibiltiai larga deutseenac? ; Ceimbat San Pedro? ; Ceimbat Pelagia? ; Ceimbat Tais? ; Ceimbat, bein Jaungoicuagana viurtu arren gracijaren colpe indartsu bategaz, ariman guztiz osatuta gueratu dirianac? Ez daquit, cristinaubac. Ceubec contaú daiquezuz, alba daizu. Egítoco catiguti Jaungoicuac ascatu arren arimac, ta Cerueo Mana gozua jaten emon arren; Israeltarrac giretan even euren gogua, ta gurarija Egítoco quipula, ta beracatz berdetara.

; Cegaiti bada gusto gueijago, edo poz gueijago artuten ez deutsee Israeltarrac, Jaungoicuac ceruti bialdu eutseen Mana gozuari? Israeltarren gogua, vijotza, ta espirítuba luurrezcua zalaco. Jaungoicuaren mesediac estimetaco, ceruco gauzai gustua artuteco, ta gracijaren vide santubai jarraituteco, luur jota, macalduta, aguinte bagaric egozan Israeltarrac. Au gaiti, naijago cituben peccatu arteco beracatz berdiac, ta quipula garratzac, ceruco Mana gracijazcua baino. Au da, peccatu illgarriac gueure ariman isten daven

espíritu macalaren, ta jausijaren irudi eguijazcua.
 ¿Ta ce erremedio, onaco gachetai arimia sendotuteco? Uncinoeco Sacramentuba. Au da, Jesucristo gueure Jaunac ataraco ichi euscun erremedijua. Erremedio jaquin andicua, ta erremedio seguruba. Jaquin andico erremedijua. Bada, nundi jatorcon arimiari gacha, an imintendau Sacramentu onec arimiaren Osagarrija. Gorputzaren senac, edo sentidubac dira arimaco gachen atiac, vidiac, edo sartulecubac. Bada pecatubac oi datoz arimara, edo icusijagaz, edo entzunagaz, edo usain eguinagaz, edo esanagaz, edo jan edanagaz, edo pausubagaz, edo oratubagaz. Beguijac, belarrijac, suurrac, miina, aua, escubac, ta oinac dira pecatuben vidiac. Ta eurac dira, pecatubac gaixotuta isten ditubanac. Emeti datoz araco pecatu azi ugarijac, ta sustrai verentubac. Entzun guria, esan guria, icus guria, gozo guria, ta leun guria, gorputzari bere sengarri guztietan naija emoteco. Pecatubac viztu, ta azcortuten ditube gorputzaren eraco gurari gaisto oneec, Ta ceibat indar, ta aguintute gueijago dauqueen oneec gorputzian; aibat dago macalago, jausijago, ta argalago espirituba Ceruco gaucetaraco. Pecatubac ichitaco erru gaisto oneec osatuteco, ta arimiari gracijaren sendotasuna emoteco daucagu bada, neure cristinaubac, Extrema uncinoeco Sacramentu Santuba.

Alan, igorzten deutzaz Sacerdotiac orijo santubagaz gaixuari beguijac, ta esaten deutsa: *Uncinoe Santa au gaiti, ta bere misericordija chito biguna gaiti parcatu daguizula Jaungoicua, beguijaquin eguin dozun palta guztia.* Banaan banaan igorzten deutzaz gaixuari Sacerdotiac

orijo santubagaz belarrijac, suurra, ezpanac, escubac, eta oinac. Ta sentidu bacochian esaten deutsa: *Uncinoe Santa au gaiti, ta bere misericordija chito biguna gaiti parcatu daguizuzala Jaungoicua entzunagaz... usainagaz... esanagaz... pausu eguinagaz... icutu eguinagaz... gusto artubagaz eguin dituzun pecatu guztia.* Ara emen, guizonaren sentidu guztia peccatuti garbituteco, ta osatuteco Sacramentuba. Gorputzaren sentidubac orijo Santubagaz igorzten jaczanian gaixuari, Sacramentubac ariman eguiten deutsa gracia, gaixuac azqueneco ordu triste atan biarren davena. *Lelengo: Extrema-uncinoiac* parcatuten deutzaz gaixuari peccatubac, ta emoten deutsa arimaco gracia, dino Santiagoc. *Bigarrenian: Gaixuac compesetaco, ta comulguetaco lecuric euqui ez arren, artuten badau Extrema-uncinoeco Sacramentuba - jagocan presta eriazaz, parcatuten jaczaz peccatubac guztia andijac, eta chiquijac. Irugarrenian: Garbituten dau arimia Extrema-uncinoeco Sacramentubac, leenagoco peccatubac ichi deutseezan zetaca, ondoquin, ta errastu gaistuetati. Ta au da Sacramentu onen lelengo eguizuna. Gracijan dagan arimiari, Jaungoicuaren aurrera juan biar daven aurrian, peccatubac ichi deutseezan ondoquin chaarrac parcatutia.*

Laugarrenian: Extrema-uncinoeco Sacramentubac emoten deutsa arimiari erijotzaco ordu estuban, ta larrijan aparteco indarra, esprituba, ta sendotasuna, impenuco etsaijac goituteco. Ezin ucatu guinai, erijotzaco orduban cristinaubac izaten ditubala tentacinoeric andijenac, Jaungoicua galduteco. Orduban ecarten deutzaz diabrubac

bac gogora viziro cristinaubari bere vicico pe-
 catu guztia: Baita Jaungoicuaren justicija asa-
 rria bere: Baita on izateco eraac sarri euqui di-
 tubana, ta alperric galdu ditubana bere. Ilteu
 daguan gaixuari, colpe baten ecarten deutzaz et-
 saijac gogora eguin dituban pecatubac; entzun
 dituban sermoiac; gaisqui eguin dituban, ta on-
 do eguin euquezan compesinoiac, ta comuninoiac;
 impernuba sarri irabaci davena; Jaungoicua asa-
 rratuta daucana.... Ta beste, gaixo tristia illun-
 du, laffitu, ta parcacinoiaren ustia guztiz gal-
 du eraguiteco asco dirian gomuta bildurgarriac.
 Cer biarrago bada orduban gaixo errucarriac,
 adineco arguija, ta espiritaco indarra baino, et-
 saiaren tentacinojac goitateco, vijotza Jaungoi-
 cuari jasoteco, ta Ceruco atetara gogua viurtu-
 teco? Onetaraco da bada Extrema-uncinoeco Sa-
 cramentuba; erijotzaco ordu estuban arimiari in-
 darra, ta animua emoteco, Jaungoicuagan uste
 ona, ta compijantzia galdu bagaric, irago da-
 guizan gorputzeco gacha, ta etsaiaren tentaci-
 noiac.

Bostgarrenian: Extrema-uncinoeco sacramen-
 tuba da, gorputzari osasuna emoteco, ariman
 alan jagocanian. Bada gorputzaren osasunac izan
 biar dau arimiaren oneraco. Ta ariman ondo ez
 bajuaco, ez dau extrema-uncinoiac emoten gor-
 putzaren osasuna. Alan esaten deuscu Santo To-
 masec (1): edo biardan moduban, escatuten ez
 dalaco; edo ariman conveni ez jacolaco, ez da-
 vela extremauncinoiac beti emoten gorputzeco
 osasuna. Baina beste esan dirian mesediac beti
 eguiten ditu ariman Sacramentu santu onec, biar
 dan

(1) In 4. Sent. dist. 23. q. 1. a. 2.

dan presta eriagaz, artu ezquero. ¿Baina celan prestau biar dau gaixuac, Extrema-uncinoeco Sacramentuba artuteco? entzun eguizu, celan.

III. *Eccc bere ez dau guesjago eragozten Sacramentuben gracia, ta prutu ugarija, pecatu illgarrijac baino*, dino San Carlos Milango Obispo Jaunac (1). Berau gaiti, Extrema-uncinoeco Sacramentuba artutera orduco, compesau biar dau gaixuac, ecelan bere albadai. ¡Compesau ecin bada, damutu biar dau vijotz vijotceti bere pecatu guztiaquin, aldaguianian compesetaco uste osuagaz. *Bigarrenian*: Albadai, ta eguinquizuna badauca, eguin biar dau testamentuba, ungidutera orduco. Munduco ardurai ichita, arimaco gauzai bacarric contu eguiteco ordu balijo andico atan. *Irugarrenian*: prestau biar dau sinistute oso bategaz. Ta emon Jaungoicuari esquerrac, cristinau eguin davelaco, Eleisa Santan Sacramentubaquin gorde davelaco, ta azquegian ill aurreco Sacramentuba artuteco gracia eguiten deutsalaco. Paracinoiaren uste oso bategaz escatu biar deutsa Jaungoicuari gracia, uncinoe Santuba artutera doianian. Dei eguin biar deutsa Maria Santisima, pecatarijen Ama erruquiorrari, Aita San Josepe bedeincatubari, Aingueru gordezailiari, ta bere devocinoeco Santubai, lagundu daguijuen ordu estu atan, Jesus Maitiaren aurrera juaten. Gogoratu biar ditu Jesus Maitiaren erijotcia, ta misericordija andijac. Eurac gaiti parcatu daguijozan Jesusec bere pecatubac. Esan biar dau gaixuac ordu atan: ¡Oh, Jesus Parcazalia! Ez ciniaa Ceruti etorri oneen villa: Ez bada ni leguezcoco gaistuen, ta peccari-

(1) P. 4. Inst. Extr. Unct.

rijen villa. Ceuc parcatu zeuntsan lapur onari. Ceuc parcatu ceuntsan Madalenari. Ceuc parcatu ceuntsan David, Erregue peccatarijari. Ceuc, Jauna, parcatu deutsezu beste millari ceure erijotzaco irabaci amai baguiac gaiti, ta daucazuz ceugaz Ceruco eche dichosuan. Parcatu bada, Jauna, niri bere neure pecatu guztia. Damu dot, Jauna. Maite zaitut, Jesus ona, beste gauza guztia, baino gueijago. Ceure escu santubetan isten dot, neure Jesus Maitia, neure osasuna, neure vicitzia, ta neure arimia....

Onan prestau biar dau gaixuac, Extrema uncinoeco Sacramentuba artuteco. Baita parcatu biar deutsee arima arimati bere arerijo guztiai, ta gach eguin deutseen guztiai, berari Jesusec parcatutia gura daven leguez. Baita parca escatu bere, berac gach eguin deutesnai. Orduban artuco dau Illaurreco Sacramentu Santuba sinistute osuagaz, Ceruco uste vizijagaz, ta Jaungoicuaeren, ta proximo, edo lagun guztien amodijuagaz. ¡Ce dichosua, ta zorijonecua, alan pretauta, Uncinoe Santubagaz animauta, sendotuta, impernucos etsaijen vildur bagaric, gacharen alaac, ta vicitzia Jaungoicuari esquinita, vijotceco pozagaz, ta arimaco baque Santubagaz illten dana!

Au da bada, neure cristinaubac, Sacramentu Santuben eguiquizuna. Onetaraco ichi euscuzan Jesus Maitiac lelengo bost Sacramentubac, euren Icasquizunetan entzun dozun leguez. Oneec bostoc, cristinau guztiai jagocuezanac, dira. Ta bacocho bere demporan artu biar dirianac, al izan ezquero. Beste bijac, estadubari, edo vicimodubari jagocazanac, dira. Orregaiti; gura ez da-

davenac, ez dauca areec artuquizunic, guero esango dan leguez. Emon daijoguzan Jaungoicuari esquer onac, gueure arimaco salvacinoia, gueure pecatuben parcacinoia, gueure utseguiten erremedijua, ta gueure arimaco gach guztien osagarrijac Sacramentu Santubetan, prest, ta seguru ichi deuscuzalaco. Izan dedilla bada Bedeinatuba, ta ondo esana Trinitade guztiz Altuba, Aitia, Semia, ta Espiritu Santuba. Amen.

ORDIACO,

EDO SACERDOTETZACO

SACRAMENTUBA.

Accipite Spiritum Sanctum, quorum remiseritis peccata, remittuntur eis, et quorum retinueritis, retenta sunt. Joan. 20.

Artu eguizu Espiritu Santuba, ceubec peçatubac parcatuten deutseezuzanai, parcatutzat iragoco jacuez, ta ceubec parcatuten ez deutseezuzanai, parcatu bagaric gueratuco jacuez. *id. ibid.*

I. ICASIQUIZUNA.

Ceinetan eracusten dan: 1. *Cer dan Sacerdotetzaco Sacramentuba.* 2. *Ceintzuc dirian Sacramentu onen Gradubac, edo Mallac.*

Jesucristo gueure] Jaunac ichi eutsan Eleisa
Ama

davenac, ez dauca areec artuquizunic, guero esango dan leguez. Emon daijoguzan Jaungoicuari esquer onac, gueure arimaco salvacinoia, gueure pecatuben parcacinoia, gueure utseguiten erremedijua, ta gueure arimaco gach guztien osagarrijac Sacramentu Santubetan, prest, ta seguru ichi deuscuzalaco. Izan dedilla bada Bedeinatuba, ta ondo esana Trinitade guztiz Altuba, Aitia, Semia, ta Espiritu Santuba. Amen.

ORDIACO,

EDO SACERDOTETZACO

SACRAMENTUBA.

Accipite Spiritum Sanctum, quorum remiseritis peccata, remittuntur eis, et quorum retinueritis, retenta sunt. Joan. 20.

Artu eguizu Espiritu Santuba, ceubec peçatubac parcatuten deutseezuzanai, parcatutzat iragoco jacuez, ta ceubec parcatuten ez deutseezuzanai, parcatu bagaric gueratuco jacuez. *id. ibid.*

I. ICASIQUIZUNA.

Ceinetan eracusten dan: 1. *Cer dan Sacerdotetzaco Sacramentuba.* 2. *Ceintzuc dirian Sacramentu onen Gradubac, edo Mallac.*

Jesucristo gueure] Jaunac ichi eutsan Eleisa
Ama

Ama Santa, bere Esposa garbijari seigarren le-
cuban Ordiaco Sacramentuba. Sacramentu one-
gaz eguiten dira Eleisa-guizonac. Eleisa guizonen
cer eguina da, Jaungoicuaren beraren urrengo
otseguinac, edo crijadubac izatia luurrian. Ba-
lijau zatequian Jaungoicua onetaraco Aingueru-
baquin. Baina bere Jaquituriya altubac ez evan
au gura izan, ez bada aparteco Sacramentu bat
ichi euscun, guizonac consagretaco, santututeco,
ta luurrian bere ordeco izateco. Alan esan eut-
seen Jesus Maitiac Apostolubai: Artu eguizu
Espiritu Santuba, ta parcatu eguijezuz peatu-
bac cristinaubai. Ceubec jaquingo dozu, nori
parcatu, ta nori ez parcatu. Ceubec parcatuten
dituzun pecatubac, parcatubac izango dira. Ta
ceubec parcatuten ez dituzunac, ez dira izango
parcatubac. Au esan eutseen Jesusec Apostolu-
bai, ta areen ondorengo Eleisa-guizonai. *Acci-
pите Spiritum Sanctum, quorum remisistis pecca-
ta, remittuntur eis, et quorum retinueritis, re-
tenta sunt.* Jesusec eguin cituban Eleisa-guizon,
Sacerdote, Obispo, ta Apostolu amavi guizon,
arrain arzaile: Ta eurai emon eutseen alizatia
Ordiaco Sacramentubagaz Eleisa guizonac, Sacer-
dotiac, ta Obispuac eguiteco, mundubac dirau-
ban artian, iraun daguijan Eleisa Santan Sacer-
dotetciac. Ez da Sacramentu au, guztia artu
biar daveena. Ez bada, Aaroni leguez, Jaungoi-
cuac ataraco dei eguiten deutseenac.

*Ordiaco Sacramentuba chito Santuba, ta Jaun-
goicozcua da, dino Trentoco Batzaarrac (1). Bes-
te Sacramentubac eguiteco Sacramentuba da, gue-
ro esango dan leguez. Au gaiti, dino Erroma-*

co Catecismuac (1), chito contu andijagaz eracutsi biar deutseela Cura Jaunac Cristinaubai Sacramentu onen izatia, ta mesediac. Guztien oneraco izango da au, dino Catecismuac. Cura jaunentzat bere bai. Euren estaduco, edo vici eraco eguizunac iracurrijagaz, ez davee ecer bere galduco. Beste Eleisa guizonac bere, euren vici eraco cereguinac entzunagaz, obeto goguan euquico ditubee, ta prestago cobru emongo deutsee. Baita biarrecua da, Ordiaco Sacramentuba eracustia, beste cristinau guztientzat bere. Bateti jaquin daguijen, ecer zor deutseen Jaungoicuaeren ordeco Eleisa-guizonai. Ta besteti, eurar ordenau gura badabee, jaquin daguijen, ce vici era santuba artuten daveen. Guztientzat da bada chito biarrecua ordiaco Sacramentubaren dotrinia.

Berau gaiti eracutsico deutsut Sacramentu onetan: ¿Cer dan? ¿Ce escubide altuba guizonai emoten deutseen? ¿Ta ce mesede andicua dan? Bagoz beste gauza asco Ordiaco Sacramentuban. Baina arec jaquitia gueijago jagocue Eleisa-guizonai, beste cristinaubai baino. Orregaiti ez deutsut esango, guztia jaquitia ondo dana, baino gueijago. Prestau zaite bada, neure entzula onac, aibat gogoric zurrenagaz, ta conturic andijenagaz entzuteco. 1. ¿Cer dan Ordiaco Sacramentuba? 2. ¿Ceintzue dirian Sacramentu onen Gradubac, edo Mailaac?

I. Ordiaco Sacramentuba da, *Jesucristo guere Jaunac Eleisa Ama Santiari icbitaco Senaile aguri bat*, ceinetan emoten jacon ordenetan danari *Meza Santubari*, edo *Comuninoeco Sacramen-*

(1) P. 2. c. 7. n. 1.

mentubari jagocan espirituzco alizatia. Sacerdotetzia, edo Ordia Sacramentuba dana, ta Jesucristo gueure Jadinac ichi euscuna, Trentoco Bazaar santubac eracusten deuscu (1), neure entzula onac. Ta sinistu biar dogu, beste cristinautzaco sinisquizunac leguez. Esaten da, dala *Sendile aguirija*. Bada sacramentu guztia dira, aguirico gauzaquin, ta verbaquin eguiten dirianac. Ta baita au bere. Esaten da: *Eleisari ichija*. Bada Sacramentu guztia ichi eutsazan Jesucristoc Eleisa Ama Santiari. Esaten da: *Ordenetan danari, emoten jacola espirituzco alizatia*. Bada Sacramentu au da, Ceruco alizate bat guizonari emoteco. Ordenau bagaric, inundi bere guizonac ezin leguizan gauzac eguiteco. Ez da alizate au ez indarrezcua, ez jaqulturijazcua, ez diruzcua, ez munducoc emon leguizona. Baina da, Ordia Sacramentubac guizonari emoten deusana da espirituzcua, ta Ceruti jatsija. Esaten da: *Meza Santubari, edo Comuninoeco Sacramentubari jagocana*. Bada Sacramentu onec emoten daven espirituzco alizatia, escubidia, edo *potestadia*, izan arren gauza ascotaraco, bere eguizun nau-sija, edo lalengua da Meza Santuba esatia, ogujaren, ta ardauaren izatia Jesucristo gueure Jaunaren gorputz, ta odol vici izatera viurtutia.

Ordia Sacramentubaren alizate au, guztiz Santuba, ta altuba dan leguez, zatica, edo pausuca emoten jaco guizonari. Beerengo Mailati asita, astiro, ta pausuca, ondo pensauta, ta ondo prestauta, eldu dedin ordia bateti bestera, ta andi goragocora, Maila, edo Gradu nau-sira.

36*

Au

(1) Sess. 23. c. 1. et can. 3.

Au gaiti daucaz zazpi maila , edo Gradu Ordiaco Sacramentubac. Lau chiquijaguac , ta iru nausijaguac. Lelengo laurac dira. *Ate-jaotia*, *Iracurlia*, *Etsai-bildurzailia*, ta *Mez-^r-lagunzailia*. Edo esango deutsegu : *Ostiarjua* , *Lectoria* , *Exorcistia* , ta *Acolituba*. Euren eguizunac esanagaz aituco dozu obeto , *Ordiaco Maila* , edo Gradu onec cer dirian.

II. Eleisa-guizon izateco , asipena da Obispo Jaunac buruco ulia moztuta , coroia eguitia , ordenau gura davenari. Ez da au ordenetia. Ez jaco emen alizate espirituzcoric emoten guizonari. Ez bada da , ordiaco Sacramentuba artuteco presta era bat. *Ordiaco* lelengo *Mailiari* esaten jaco *Ate-zaintzia* , edo *Ostiarjua*. Orduban emoten jaco guizonari espirituzco alizatia , *Eleisaco* *Atiac* isteco , ta *edeguiteco* ; *Eleisan* egotia mercedu ez davenai , *atiac* isteco ; ta mercedu davenai , *edeguiteco*. *Ate-jaoliaren* cer eguina da , *Eregiac* , *Escomulgaubac* , ta *aguirico* pecatari impamiac *Eleisati* (sartuten badira) ateratia. Ta *Eleisaco* atei contu eguitia. Ataraco emoten deutzaz *Obispo Jaunac* *gultzac* , ordenetan davenian.

Bigarren *Mailia* da *Iracurlia* , edo *Lectoria*. Orduban emoten jaco guizonari , leenaren gainera , alizate espirituzcua *Eleisan* iracurteco *Jaungoicua*ren verbia altu , ta *guztiac* dantzubela. Baita *Sacramentu* onegaz emoten jaco *Iracurliari* *gracija* bere , *espiritu* onagaz , ta zur iracurteco *Escritura Sagraduba* , bai *testamentu* zaarrecua , baita *barricua* bere. Onen eguinquizuna da , *Eleisan* , *guztiac* entzun leguijen lecuti , *Escritura Sagraduba* iracurtia ; ta *cristinaubai* *dotrinia* eracustia.

Irugarren Mailia da Etsai-bildurzailia, edo *Exorcista*. Ordia onetan emoten jaco guizonari alizatia, endemoniauben gainian Jaungoicuaran Icen Santubari dei eguiteco, ta escubac iminteco; demoninua bildurtu dedin, ta aldendu dedin cristinauba ganic. Onetaraco dagoz Eleisan guiza aldiric guiza aldiraco sinistutiagaz Etsaijac conjuretaco liburubac. Atarico liburuba emoten deutsa Obispo Jaunac, etsai-bildurzaile ordenetan davenari, ta esaten deutsa: *Artu eguizu, ta buruz icasi eguizu. Alizatia, edo escubidia daucazu, batiatu, nai batiatuteco prestetan dagozan endemoniadubai, escubao iminteco.* Eleisa Santan beti ezautu da, guizon gorputzetaco demoninuac conjuretaco, bildurtuteco, edo quenduteco alizatia. Jesusec berac bota cituban demoninuac gorputz ascotati (1). Apostolu Santubai bere emon eutseen alizatia, bere icenian endemoniadubac ascaturteco (2). Ta gueratuzan Eleisan Ordiaren irugarren Maila au, ceinegaz Eleisa guizonac artuten daven cristinaubac, ta cristinau gueijac etsaijetati ascaturteco, edo libretaco espirituzco alizatia. Au gaiti, esan leguijo Sacramentu oni, *Exorcista* esaten jacon leguez, etsai-bildurceco, edo etsai-quentceco ordia. Edo *Etsai-bildurzailia*, nai *Etsai-quentzailia*. Ez dago gueure Eleisa eguijazcoti campora onaco alizateric. Moruac, gentilac, ta eregiac ez daveo guizon bat, edo emacume bat demoninuetati ascatu. Jesusen, Apostoluben, ta gueure Eleisa guizonen eguiquizuna da au.

Laugarren Mailia da Meza lagunzailia, edo *Acolituba*. Esaten jaco *Meza-lagunzailia*. Ez berac

(1). Matth. 17. (2) Marc. 16.

rac mezaco laguntasun guztia beti meza esaliari eguiten deutsalaco. Ezbada bere eguizun guztia dalaco meziaren laguntasuneraco. Oni emoten jaco espirituzco alizatia. *Lelengo* : Sacerdotiari mezia erasoteco. *Bigarrenian* : Sacerdotiac lagun jantzijac daucazanian, mezia cantetaco, orduban meza lagunzailiac e non biar deutseez arei escubetara vinagerac, ta beste mezatan biar dirian gauzac. *Irugarrenian* : Evangelijua cantetan danian, *Meza lagunzailiac*, edo Acolitubac eruan biar ditubee candela ixiuac candelerubetan (ceinzubai esaten jacuen *cirijalac*) Evangelijua cantetan davenaren albo bijetara. Au da Meza-lagunzailen eguizuna. Onetaraco emoten jacue espirituzco alizatia.

Ordia Sacramentubaren lau Maila, edo gradua onec artuten ditu lelengo Eleisa-guizonac. Buraquin prestetan da guizona, Ordia Sagradubac artuteco. Bada lau Maila esan dirian onec, ez dira Ordia Sagradubac. Leenagoco guiza aldijetan chito ciur, ta cintzoro gordetan citubet bacochoac bere eguizunac, esan dirian lau Maila, edo gradubetacuac. *Ate-zainac* zaintu biar cituban nai, ta nai ez Eleisaco atiac. *Iracurtia* eguin biar cituban Eleisan Meza cantauco Epistoliaz, ta Evangelijuz gaineraco Jaungoicuaren verba iracurtiac. *Etsai-quenzailiac* eguin biar cituban Eleisaco conjurubac. Ta *Meza-lagunzailiac* berari jagocazan biarrac.

Onen urrengo dira beste iru Ordia Sagradubac. Oni esaten jacue Subdiaconuba, Diaconuba, ta Sacerdotia; edo *Subdiconutzia*, *Diaconutzia*, ta *Sacerdotetzia*. Subdiconutzia da Diaconubari lagundutia. Ta Diaconutzia da Sacer-

do-

dotiari lagundutia. Subdiconutzia da Ordia Sagraduba. Onen eguizuna da, Meza cartaubia Sacerdotiac esaten davenian. Lagun jantzijaquin, Diaconubari Altaran lagundutia. Ostija, Calicia, ardaua, ta ura, ta beste Mezatan biar dirian gauzac, Diaconubari escura emotia. Ac Sacerdotiari prest euqui daguijozan, biar orduban. Baita Subdiaconubaren cereguina da orain, Mezatan Epistolia cantetia bere. Baita bere cereguina, da, Meza esaten daguan Sacerdotia, inoc azorau ez daguijan, contu euquitia bere.

Ordiao Sacramentubaren Maila onetan artuten dau guizonac, esan dan guztia eguiteco, ta Eleisaco ontzi sagradubac escubetan erabilteco alizate espirituzcua. Ordia au sagraduba da, leen esan dan leguez. Alan gueratuten da *Subdiaconuba* Eleisa guizon santututa. Ordia Sagradu au artuteco, escatuten jaco Eleisa guizonari *Voto castidadecua*, edo gorputzeco, ta arimaco garbitasunaren esquinija Jaungoicuari eguitia. Berau gaiti, Subdiaconuba guizon Sagraduba da. Ta agaz araguzco pecatuba eguiten davenac, austen ditu guichienaz aguindu Santu bi, ta eguiten ditu pecatu bi.

Diaconutzia da Sacerdotetziaren urrengo Maila. Alan emoten jaco guizonari Ordiao Maila onetan alizate gueijago, leengo Maileetan baino. Diaconubaren cereguinac dira. *Lelengo*: Obispo Jaunari jarraitutia; *Sermoia* eguitera doianian Obispo Jauna, zaintutia, ta contu eguitia; ta Meza Santuban, ta beste Sacramentu eguitetetan Obispuari, ta Sacerdotiari lagundutia. *Bigarrenian*: Meza cantauban Evangelijua cantetia. *Irugarrenian*: Obispo Jaunaren ezauberaraco, begui-

guiratutia , ta contu eguitia , errijan nor celan vici dan , aguirico pecatubac , ta escandalubac erremedijau ditezan. *Laugarrenian* : Evangelijua prediquetia. *Bostgarrenian* : Comuninoe Santuba cristinaubai emotia. Cereguin oneec , ta besteasco bere emoten jacoze diaconubari , ordenetan darian. Baina Obispo Jaunaren aparteco aguiduba bagaric , ez ditubee guztia orain eguiten. Diaconubac euren Ordian artuten daven alizate espirituzcuaren , eguizun altuben , ta eurac eugui biar even ontasunaren , ta zuentasunaren ezauberia , daucagu Escritura Sagraduban (1). Baita San Estevan , ta San Lorenzo Martiri Diaconuben vizitcetan bere.

Sacerdotia , edo *Sacerdotetzia* da Ordiaco Sacramentubaren Maila nausija. Baina aitu biar dau cristinaubac , Sacerdotetzia dala modu bitaracua. Bata da arimacua , edo cristinaubaren espirituban daguana. Ta bestia , Ordiaco Sacramentubari jagocana , ta aguirico gauzetan eguiten dana. Batiatuta dagozan cristinau guztia , ta batez bere gracijan dagozanac , moduren baten Sacerdotiac dira. Oneec Jaungoicuaren adisquidiac dira , Jaungoicua maite davee vijotceti. Ta gorputz , ta arima dira Espiritu Santubaren Egonlecubac , ta Jesusen espirituzco gorputzaren zati vicijac. Oneec ondra andija eguiten deutsee Jaungoicuari. Ta egun oro eguiten deutseez Jaun cerucuari euren vijotzen , ta nai zucenen Esquini Santubac. Au gaiti esaten deuseu San Pedro bere cartaan cristinau guztioi : *Jesucristoc , bere odolagaz gueure pecatubetati garbituta , eguiz*
guin-

(1) Num. 3. Lev. 8. Act. Apost. 6.

guinduzala bere Aita Jaungoicuaren Sacerdote (1).

Onezaz gainera ichi euscun Jesucristo gueure Jaunac Ordiaco Sacramentuba aguirico *Sacerdotetzaraco*. Aguirico Sacerdotetza onec ainchinaco Legue zaarrian euqui evan asipena, orduban izan zaatequian moduban. Orduco Sacerdoten eguin biarrac aguindu eutseezan Jaungoicuac banaan banaan Moisi, ta Aaroni (2). Jesucristo gueure Jaunac ichi euscun Sacerdotetza aguiricuada, Eleisa guztia zaintu, ta gordetan davena. Sacerdotetcia berez bacarra da. Baina onec bere iru Maila, edo gradu daucaz. *Lelengua* da Sacerdote utseena. Onei emoten jacue Ordiaco Sacramentuban alizate espirituzcua, Mecia esateco, cristinaubai pecatubac parcatuteco, ta bautismo-co Sacramentuba, Comuninoecua, ta Extremuncinoecua emoteco. Baita beste escubide asco bere emoten jacoz Sacerdotiari, ordenetan danielan. *Bigarren* Mailia da *Obispotzia*. Obispo Jaunac dira gueure arimen Jaolaac; Gueure Arzainac; Gueure arimen Gurasuac. Oneen eguquizunac chito dira altubac, ta pisutsubac. Eurac dauquee alizatia, beste Sacerdotiac ezin legujezan, Sacramentubac eguiteco, ceintzuc dirian compirmacinoeco, ta ordiaco Sacramentuba. *Irugarren* Mailia da *Artzobispotzia*. Artzobispuac dira beste Obispo, Sacerdote, ta cristinauben Gurasuac leguez. Patriarcac beste aimbeste leguez dira. Dira Cristandadeco Guraso Nausijac. Baina guztien buruba luurrian, Obispo Nausija, Artzobispo Nausija, Patriarca Nausija, Jesucristoren Ordecua da Aita Santu Erromacua.

Onei guztioi zordeutsegu , laugarren aguinduban esan zana.

Beguiratu bada , cristinaubac , Jesucristo gueure Jaunac celan gura izan evan , guizonac presetia , Sacerdotetza Santuba artuteco. Gueijago luzatu bagaric , emon daijoguzan Jesus Maitiari esquerrac , gueure gachen erremedioraco vidiac alan prestau deuscuzalaco. Baina dotrina onetan entzun dozunagaz , ez dozu Sacerdotetziaren ezaubera andiric artu izango , leen ceuncan baino gueijago. Nora eceua da , orainguinocua esatia , bere ezaubera pusca bat artuteco. Prestau zaite oraindino obeto , Sacerdotetziaren beraren alizate Cerucua entzuteco , gueroco dotrinan. Orduban alabauc dozu Aingerubaquin gueure Jaungoico Maitegarrija. Aitiaren , Semiaren , ta Espiritu Santubaren icenian. Amen.

II. ICASIQUIZUNA.

Ceinetan eracusten dan : *Ce andija , ta zabala dan Ordiazo Sacramentuban guizonari emoten jacon alizate espirituzcua.*

Autortu biar dogu , neure entzula onac , sinistute santu bategaz , Jaungoicua ganic daucaguzala , munduban dagozan , aguri dirian , ta aguri ez dirian , espirituzco , ta gorputzezco gauza on guztia. *Maitetasuna escatuten daveen doe guztia jasten dira andi goiti , Aita Cerucuaaren escubetati , esaten deuscu Santiago Apostolubac (1). Jaquiturijaric badago munduban , Jaungoicua emona da. Ondasunic badago mundu-*

(1) Epist. c. 1.

Onei guztioi zordeutsegu , laugarren aguinduban esan zana.

Beguiratu bada , cristinaubac , Jesucristo gueure Jaunac celan gura izan evan , guizonac presetia , Sacerdotetza Santuba artuteco. Gueijago luzatu bagaric , emon daijoguzan Jesus Maitiari esquerrac , gueure gachen erremedioraco vidiac alan prestau deuscuzalaco. Baina dotrina onetan entzun dozunagaz , ez dozu Sacerdotetziaren ezaubera andiric artu izango , leen ceuncan baino gueijago. Nora ececu da , orainguinocua esatia , bere ezaubera pusca bat artuteco. Prestau zaite oraindino obeto , Sacerdotetziaren beraren alizate Cerucua entzuteco , gueroco dotrinan. Orduban alabauco dozu Aingerubaquin gueure Jaungoico Maitegarrija. Aitiaren , Semiaren , ta Espiritu Santubaren icenian. Amen.

II. ICASIQUIZUNA.

Ceinetan eracusten dan : *Ce andija , ta zabala dan Ordiazo Sacramentuban guizonari emoten jacon alizate espirituzcua.*

Autortu biar dogu , neure entzula onac , sinistute santu bategaz , Jaungoicua ganic daucaguzala , munduban dagozan , aguri dirian , ta aguri ez dirian , espirituzco , ta gorputzezco gauza on guztia. *Maitetasuna escatuten daveen doe guztia jasten dira andi goiti , Aita Cerucuaaren escubetati , esaten deuscu Santiago Apostolubac (1).* Jaquiturijaric badago munduban , Jaungoicua emona da. Ondasunic badago mundu-

(1) Epist. c. 1.

duban, Jaungoicuac emonac dira. Alizateric badago munduban, Jaungoico andijaren escu santubetati etorrija da. Bere amai bagaco Ontasunaren, ta Jaquiturijaren emonac dira, ceruban, ta luurrian dagozan ontasun guztiac. Jaungoicua bera da berez bacarric ona. Bera da Jaquituna. Ta bera da guztiz Alsuba. Argui eguiten davee guiza aldi guztietan, ta lecu guztietan Jaungoicuaren Ontasunac, Jaquiturijac, ta Alizatiac. Oraco Cerubei, ta Ceruco izarra beguiratuta, itandu guinaijue: ¿Noc eguin zaitu? ¿Ta noc giretan zaitu? Ta esango deuscube: Gueure Jaungoicuac. Ichasuai, mendijai, ta campuai itandu guinaijue: ¿Nundi izandozu ceuben izatia? ¿Ta noc zaucaz oinian aibeste urtian? Ta esango deuscube: Gueure Jaungoicuac eguin gaitu. Ta berac seguru gordetan gaitu. Aingueru Santubai itanduten badeutsegu, noc emon deutseen euren izate altuba, arguija, ta dichosua. Esango deuscube: Gueure Jaun, eta Jaungoico Cerucuac.... Alan, neure entzula onac, aguri dirian gauza vizidun, ta vizi bagaco guztiac.

Batzubetan Jaungoicuac berac berez eguiten ditu gauza arrigarriac. Beste batzubetan balijetan da ainguerubaquin, ta guizonaquin, bere naijac eguiteco. Jaungoicuac berac eguin zituban ainguerubac. Baita lelengo gueure Gurasuac bere. Baita beste eguite andi asco bere, inorgaz balijau bagaric. Ainguerubaquin balijauta, gornetan ditu Jaungoicocuac Cerubac, ta Ceruben aldeerac. Baita Propeta Santuben espiritubac bere. Baita munduco Erreinubac bere. Ainguerubac dira, Jaungoicuaren naija eguiteco, chito Mandatari prestac. Guizonequin balijauta, eguin

ditu Jaungoicuac ez mirari chiquijac. San Paulo Apostolubac contetan ditu, ceimbat gauza andi, ta arrigarri eguin dituban Jaungoicuac guiza aldi guztietan, guizonaquin balijauta (1). Mendijac aldatutia, illac viztutia, Eguzquiya gueratutia, Ichasuac agortutia, Cerubac zarratutia, subae oztutia, otsuac mansotutia, endemoniadubac ascaturia.... guizonen eguitadiac dira. Guizonai Jaungoicuac emon deutsee ataraco alizatia. Judegubac eurac bere ezin ucatu even, Jesusen mirari andijac icusita, ta arrituta gueratuten cirian, dino San Mateoc (2), ain alizate andija guizonari emon jacolaco. *Timuerunt, et glorificaverunt Deum, qui dedit potestatem talem hominibus.* Jaungoicuac guizonari emon deutzazan alizate guztien artian, ez da bada chicarrena Sacerdote batena. Ta au da, dotrina onetan icusi biar doguna. Bateti, Jaungoicuari esquer onac emoteco. Ta besteti, Sacerdote guztiai lotsa ona ecarteco. Nai dot, cristinaubac, zurtasun puscabat gueijagogaz entzun daguizun entzunquizun au.

Onetaraco, jaquin biar dozu, cristipaubac, Sacerdotetziac beragaz barrututen ditubala Eleisaguzion guztia. Aita Santu Erromacua, Carrdenalac, Patriarcac, Artzobispuac, Obispuac, Abade, ta Praile, Meza esala guztia dira Sacerdotia. *Ta oneen espirituxco alizatia da, Jaungoicuagaz beragaz Ostijan, ezaututen dan andijena....* Icusida daigun celan. 1. *Sacerdotia dalaco Meza esalia.* 2. *Dalaco pecatu parcazailia.*

I. Guztioe gara cerbait daiquegunac munduban. Guztioe artu dogu Jaungoicuaren escu santu.

(1) Ad Hebr. c. 11. (2) C. 9.

tubetati cer baiteraco alizatia guichiago, edo guei-
jago. Erreguiac, ta Aguintarijac escubide andija
dauquee luurraten gainian. Aguintuten deutsee
Errijai, ta Erreinuco gente guziari. Euren esa-
nian dago mundu guztia. Eurac eguiten ditu-
bee vicitciaren, ta erijotciaren leguiac. Baina eu-
ren aguinte, ta escubide guztia ez da iragoten
luurreco gaucetati. Aguintari batec, Erregue ba-
tec, Guerraguin batec emon leguijuz bati ent-
zute andico cereguinac, Ica altubac, ta onda-
sunac, Paraonec Jose ainchinacuari emon eutsa-
zan leguez. Baina Jaungoicuaren gaucetan, Elei-
siaren gaucetan, Sacramentubaren gaucetan ezin
parcatu leguijue guizonari pecatu chicar bat
munduco Aguintari, Erregue, Guerraguin, Abe-
rats, ta indartsu guztia bat eguin da, atan can-
sauco balira bere. Munduco Altsubac vendetu
leguijuz guizonac, lotu, ta carcelatu leguijuz, Ero-
desec San Pedro eguin evan leguez; Ill leguijuz
guizonac, Aguintari odol zale ascoc erruqui ba-
garic, ta euren artian Bonapartec gueure egu-
netan ill dituban leguez. Baina munduco Altsu
guztiac bat eguinda, euren *Alizate* osuac alcar-
ri iraatsita, guztia nai balebe bere, Meza bat
esan ezin leguije.

Munduco Altsubac estaldu leguijuz ichasuac
ontciz, armaz, ta guizonez, alcar illteco; Bete
leguijuz errijac soldauz, polvoraz, cainoez, ta-
alcaurzez, alcarren contra pelietaco; Birrindu
leguijuz Gaztelu senduac, Torre andijac, ta an-
chinetaco Echiac, erre leguijuz Echiac, Eleisac,
Erreijac, ta Erreinubac; Ichi leguijuz campuac
soilduta, guztiz galduta, gatzia emonda, noc ne-
gar eguin ez dauqueela, guerraguin ascoc, esa-

ten danez, alcartren gorrotoz eguia daveen leguez. Baina onen guztion *alizatia* gueratuten zuretan, arrietan, burdineetan, ta gueijen bere guizonen gorputzetan. Guztia bat eguinda bere, ezin *conjurau* leguije endemoniadu bat. Ezin *be-deincatu* leguije ur tanta bat. Ecin leguije Eleisaco *Procesinoe* bat. Munduco *alizate* guztia gueratuten luurreco autsaren gainian. Au gaiti esan euan Jesucristoc (1), *gorputcian baino gab* ecin leiquegubenai, *bildurric ex euquiteco*. Ta San Juan Crisostomoc (2) *Urria, ta veruna al-sarreganic urrin dagozan leguez, balijuan; alan diriala* Sacerdoten *alizatia*, ta munduco *Erregue, ta Aguintari guztiena*. Sacerdoten *alizatia* urrezcua, ta munduco andi guztien *alizatia* verunezcua da, Santubaren esanian.

¿Noraguino elduten da bada Sacerdote baten *alizatia*? Ceruraguino bertaraguino, dino San Juan Crisostomoc. *Ad. Calos usque pervadit* (3). Sacerdotiari emoten jacon *alizatia*, ceruti jatsija da, ta ceruraguino bertaraguino elduten da. Munduban jazodan gauzaric andij-na, ta arri-garrijena da, Jaungoicuaren Semia Guizon eguitia. Bada Sacerdoten escubetan egun oro Jaungoicuaren Semia guizon eguiten da barrero moduren baten, dino San Agustinec *Vere veneranda Sacerdotum dignitas, in quorum manibus Dei filius, velut in utero Matris, incarnatur* (4). Verba bigaz Sacerdotiac edeguiten ditu cerubac, ta dacar Jaungoicuaren Semia altara gainera. Verba bigaz oguijaren, ta ardauren, izatia viurtuten ditu Sacerdotiac Jesucristo Jaungoico,

(1) Matth. c. 10. (2) De Sacerd. l. 3. (3) Ubi sup. (4) Hom. 2. Psalm. 37.

ta Guizon eguijazco izatera. Ta jazo mirarizco, Aingueruben arriarri au ez dau Sacerdotiac eguiten bere aldiñan bein, ez urtian bein, ez illian bein. ¿Nos bada? Egun guztietan. Egunian vici dan arte guztian. Egunian egunian Jaungoico guztian obeiduten deusa Sacerdotiaren verbiari. ¿Ta, alan Jaungoicuac obeiduteco Sacerdotiaren verbiari, ta Sacerdotiaren esana bertati Jaungoicuac eguiteco, izan biar dau Sacerdotiac ona, zucena, santuba, ta Jaungoicuaren beraren adisquidia? Ez cristinaubac.

Au gauza ona izango litzaateque. Baina ez da biarrecua, Sacerdotiac verba bigaz Jesucristo Ceruti eratsita, Altaran iminteco. Nai ona izan, nai peccataria izan Sacerdotia, nai Jaungoicuaren adisquidia izan, nai aredijua izan, nai sinistute onecua izan, nai Eregia izan, dana dala, dan moducua dala, mezaz ordenauba bada, mundura aguertu dan guizonic deunguena, izan arren Sacerdotia, ceruban Jaungoicuac obeiduco deusa aren esanari, oguija, ta ardaua consagretan ditubanian, ta beste Sacramentubac eguiten ditubanian. Illac virtuteco, gaixuac osatuteco, mutubai verbia emoteco, etorquixunac jaquiteco..., doia, edo alizatia, ez deutsee, oídanez, Jaungoicuac emoten bere adisquidei baino. Alan Milagro eguijazcuac eguin ditubert guizonac, eta emacumiac, izan dira Jaungoicuaren adisquide andijac, ceintzuc contetan dituban Escritura Sagradubac, ta Eleisa Ama Santiac. Onec dira. Orain esan leguijanez, Ceruco Santubac, eta Santac. Onei bere, bere adisquide andijac, eta chito maitiac izan arren, ez eutseen Jaungoicuac emoten *alizatia*, eurac gura even guztian,

ta orduban, oquer, edo zucen milagruac eguiteco; ez bada Jaunaren beraren nai santubazian. Baina, Sacerdotiari ordia Santuban, Jesucristo gueure Jaunaren gorputz, ta odol Santuba consagretaco, Jesucristo Jaungoico, ta guizon eguijazcua bera consagrauta jateco, edo inorri emoteco, edo gordetaco, emoten jacon *alixate* altubac, ta santubac, ez dauca neurric, ez dauca esquina baturic, ez dauca ordu jaquinic.

Sacerdotiac Mecia esan ezquero; esaten daven moduban, esaten davela; esaten daven lecuban, esaten davela; ta esaten daven beste, esaten davela; beti da Mecia Meza. Ta beti, Sacerdotiac verba consagretacuac esan daguizan orduban, JESUCRISTO, Jaungoico, ta guizon eguijazcua osoric, eta viciric bere aurrian. Beti Jaungoicuac obeidu Sacerdotiaren consagretaco verbiari ataraco ustez oguijaren, ta ardauaren gainian esan ezquero. Eguija da, Sacerdotiac eguingo dau pecatu andija, Jaungoicuac berac, ta Eleisa Ama Santiac aguinduten daveen orduban, ta moduban Mecia esaten ez badau. Baina au gaiti, ez da guichituten Sacerdotiaren *alixate* Santuba. „¡Oh, Sacerdote Jaungoicuarena! *dino Casianoc*, beguiratuten badeutsazu Cerubari; „ceu altubago zara: Beguiratuten badeutsazu „Eguzquijaren, Illarguijaren, ta Izarren arguijari, ta edertasunari; ceu arguijago, ta ederago „zara: Beguiratuten badeutsazu Aingueruben izate jasuari, ta banacatubari; zeu jasugo, ta banacatubago zara: Beguiratuten badeutsazu Jaun „andi, ta altu guztien altasun jaguijari; zeure „altasun espirituzcua alsubagua, ta jaguijagua da: „Jaun-

„Jaungoicua, gauza guztien Eguilia da bacar-
 „ric zu baino andijago. *Solo Deo, et creatore tu*
 „*inferior es.*“ Ecer bere ez dago luurraren gai-
 nian gauza ondraubagoric.....Ta ez da Jaungoi-
 cuaren aurrian bere dichosuagoric, Sacerdotet-
 zia bano, dino San Agustinec. *Hoc honore ni-*
bil in hac vita prestantius..... nihilque etiam apud
Deum beatius. Beguiratu bada, cristinaubac, ce
 jasua, ta neurri bagacua dan Sacerdotiaren ali-
 zate espirituzcua, *Meza esalia dalaco.* ; Ta cer,
 pecatuben parcazailla, edo Compesoria dalaco?

II. Pecatubac parcatutia Jaungoicuari berari
 jagoco. Judeguben Eracuslac bere ezautu even,
 Jaungoicua berac baino bestec guizonari peca-
 tubac parcatu ezin leguijozana. Ainguerubac be-
 re ez. Santubac bere ez. Erreguiac bere ez. Jaun
 andijac bere ez. Jaquitun andijac bere ez. Abe-
 rats aberatsac bere ez. Inoc bere ezin parcatu
 leguijoz guizonari pecatubac, Jaungoicua berac
 baino. *Quis potest dimittere peccata, nisi solus*
Deus? (1). Bestec inoc bere ezin leguijan, gau-
 za andi au eguiteco, alizatia, ta escubidia emon
 deutsa bada Jaungoicua Sacerdotiari. Sacerdotiai
 esaten deutsee Jesucristoc, ta Obispo Jaunac
 Mezaz ordenetan ditubanian: *Artu eguizu Es-*
piritu Santuba: Ta ceubec luurrian parcatuten
dituzun pecatubac, izango dira Ceruban parca-
tubac; ta ceubec parcatuten ez dituzun pecatu-
bac, ez dira ceruban izango parcatubac. ; Oh,
 alizate Santuba! ; Oh, escubide Jaungoicozcua!
 ; Oh Sacerdote Jaungoicotuba! ; Begaz ceure zain
 dagoz munduco pecatu guztien parcacinoiac?
 ; Begaz ez dau Jaungoicua ceruban parcatuco,

Sacerdotiac munduban parcatuten ez daven peccaturic? Ez, cristinaubac. Sacerdotiari esan bagaco, edo esateco ustia artu bagaco peccaturic, ez dau Jaungoicuac Ceruban parcatuco. Au da, Sacerdote Jaunai Jaungoicuac emon deutseen es-cubidia.

Berau gaiti, munduco peccatari guztiac dirianac, diriala, esan biar deutsez euren peccatubac Sacerdotiari, salvauco badira. Munduco Erreguiac, Aguintarijac, Jaunac, Obispo, ta Eleisa guizon guztiac bere, peccatu eguin badabee, Jaungoicuari parca escatuta, Sacerdotiaren aurrian auspaztuta, autortu biar deutsez euren peccatu guztiac, ta zain egon biar davee Sacerdotiaren oinetan, entzuteco bere aoti: NEUC ASCATUTEN ZAITUT CEURE PECCATUBETATI. *Ego te absolvo a peccatis tuis.* Bada Sacerdotiac ascaturten badau peccatubetati, ascatura izango da ceruban. Baina Sacerdotiac ascaturten ez badau, guertuco da peccatarija bere peccatubaquin, ta ez deutzaz Jaungoicuac parcatuco. Sacerdotia eguin dau Jaungoicuac bere ordeco peccatuben parcazaile.

¿Cer izan leiteque bada munduban gauza andijagua, Jaungoicuaren beraren eguiquizuna eguitia baino? ¿Guizonari bere peccatubac parcatutia baino? ¿Jaungoicuagaz guizonaren artian baquiac eguitia baino? Sacerdotiac ascaturten badau peccatubetati, ascatura dago guizona, munduban dan peccatariic andijena izan arren. Ta Sacerdotiac lotuten badau peccatuban, guertuco da peccatuban, ta ez da inos ascaturco peccatuti. *Quorum retinueritis, retenta erunt.*

¿Cer esango guenduque, dino San Juan Cris-

sostomoc (1), icusico baguendu, Erregue batec emoten deutsalala bere aguinduco bati alizatia, ta escubidia, berac nai ditubanac carcelan sartute-co, ta ostera carcelati aterateco? ;Ce andija, esango guenduque, dala alaco guizonaren escubidia, bere escuban ichi ezquero Erreguiac, nai ditubanac carcelati atera, ta nai ditubanac carcelan sartu eguiteco? ;Baina, cer dauca, cer icusi, dino Santubac berac, onec, Jesucristoc Sacerdotiari emon deutsan pecatubac parcatute-co, ta lotute-co escubide, ta alizatiagaz? Cerubac, eta Iurra leguez, gorputzac, ta arimac leguez dira onec. Erreguiac emon aldagujena Iurrecua, araguzcua. Jesucristoc Sacerdotei emon deutseena cerucua, espirituzcua, arimacua. *Quanto Cœlum, terra pretiosius est, quanto etiam animæ corporibus præstant.*

Esan daigun bada, cristinaubac, Sacerdotiari Ordiaco Sacramentu Santuban emoten jacon espirituzco alizatia, Jaungoicuaren beraren urrangua da. ;Oh ezautuco baguendu, ceibat mesede daucaguzan Ordiaco Sacramentu Santuti! Esango deutsut bada au gueroco Icasiquizunian. Esquer onac emon daijoguzan Jaungoicuari mesede onec gaiti. Ta beguiratu daijgun Sacerdote guztiai Iurreco Jaungoicuai leguez, edo Ceruco Ainguerubai leguez. ;Oh, ce lotsa ona, ce gera ona, ce amodijo ona zor deutsegun Sacerdote guztiai! Nai izan daguijala bada Cerubac, eguiquizun Santu oni guc cobru emotia. Aitiaren, Semiaren, ta Espiritu Santubaren icenian. Amen.

III. ICASIQUIZUNA.

Ceinetan eracusten dan : *Ceintzuc dirian, Ordiaco Sacramentubac dacarguzan mesediac.*

Jesucristo gueure Jaunac eguin cituban, ta irago cituban pausu, ta pena guztia, dira, neure entzula onac, gueure mesederaco. Jesusen sortutia; jaiotzia, vizitzia, verbac, penac, ta erijotzia, guztia da, gueu cerura eruateco. Sacramentu guztia bere onetaraco ichi euscuzan Jesus maitiac, orainguinoco bacocharen eracutsijetan entzun dozun leguez. Baina Sacramentu guztien artian, aparteco pensaquizunac, ta Jesus maitiar zor deutsagun maitetasunaren viztugarriac, daucaz Ordiaco Sacramentu Santubac. Beste Sacramentubac gaiti esan legui, artuten ditubanaren mesederaco diriala bacarric. Bautismua da batiatuten danaren mesederaco. Compesinoia ondo compesetan danaren mesederaco. Comuniñoia ondo comulguetan danaren mesederaco. Alan beste Sacramentubac. Baina Ordiaco Sacramentuba da, artuten davenaren mesederaco, ta baita cristinau guztien mesederaco bere. Iru mesede eguiten deutzaz Ordiaco Sacramentubac Sacerdotiari. 1. *Emoten deutsa gracia.* 2. *Emoten deutsa laguntasuna, Sacerdote ona izateco.* 3. *Eguiten deutsa ariman, inos galduco ezjaton espirituzco marquia.* Beste iru mesede eguiten deutsez Ordiaco Sacramentubac, batiatuta dagozan cristinau guztiai. 1. *Sacerdotiac] eguitia.* 2. *Ain prest, ta ordu oneraco eguitia.* 3. *Eleisa guztuari edertasuna emotia.* Mesede bacocharen gai-

gainian cerbait entzuteco, prestau zaite, cristinaubac, sinistute oso bategaz. Ta eurac girauco zaitubee barriro, Jesus onari esquerrac emotera, ta Sacerdote Jaunac ondretara.

I. Sacramentu guztien eguitadia da, biar dan moduban pretauta artu ezquero, arimiari gracia emotia. Ta leen gracia batago arimia, gracia aztia, ta gueitua. Ordiacono Sacramentubac bere au eguiten dau. Emoten deutsa, edo gueituten deutsa arimaco gracia, ordenetan danari. Parcatuten deutsaz pecatu chicarrac. Sendotuten deutsa arimia etsajaren tentacinoiac goituteo, ta viztuten deutsa gogua, Jaungoicuaren naija beti ziur eguiteo. Baita onezaz ostian emoten deutsa Ordiacono Sacramentubac artuten davenari, Sacerdote ona izateo laguntasuna bere, cein dan bigarren mesedia.

II. Gauza bat da cristinau ona izatia, ta beste bat Sacerdote ona izatia. Gueijago biar da, Sacerdote ona izateo, cristinau ona izateo baino. Sacerdotetzia dan leguez viziera altuba, Aingueruben parecua, Jaungoicuaren urrecua, ta espirituzcua, bere eguin biarrac, ta cer eguinac chito dira andijac, astunac, ta araguzco gorputz vizijarentzat gachac. *Jesus vizija egunian egunian escubetan erabilta, ta extarrijan beera irunsta. . . Munduco pecatu guztien Juez izatia. . . Jesusen odolagaz erositaco inoren arimen contuba emotia. . . Aingueru baten garbitasuna, ta ontasuna gorputzian, ta ariman gordetia. . . Munduban vizi, ta cerutar izatia. . . Oneec dira, neure entzula onac Sacerdotiaren eguin biarrac. Ta oneec dira, "Aingueruben euren indarri icara eraguiten deutseenac.*

Carga astun onec jasoteco, ta Sacerdotetzaco eguin biar Santubai, ta gachai ondo cobru emoteco, Ordiaco Sacramentu Santubac emoten deutsee aparteco gracia, arguija, ta laguntasuna Eleisa guizonai. Ordiaco Sacramentubaren gracia jagaz, ta laguntasunagaz eracusten dave Sacerdotiac Jaungoicuaren leguia; entzuten ditube compesinoiac; lagunduten deutsee illten dagozan tristiai; erruquituten dira pecatari jagaz; dendatuten dira cansau bagaric deungac onduten; esaten dave Meza Santuba devocinoez; erregututen deutsee Jaungoicuari egunoro onac, eta deungac gaiti: Alde eguiten dave pecatu lecubetati; emoten deutseez cristinaubai conseju onac, exemplu onac, ta betico eguijen ezauberac; gordetan dave Aingueruben ga bitasuna luurreco auts ustelaren artian; ta eguiten dave cerutar batzuben vicitcia. Ezin leguijez guizonac, Sacerdotetzaco eguizun Santubac Ordiaco Sacramentubaren aparteco gracia, ta laguntasuna bagaric. Baita eguiten deutsa Sacramentu onec Sacerdotiari ariman inos galduco ez jacon Marquia bere, cein dan irugarren mesedia.

III. Erreguiac euren Soldaubai imini oideutseez marcac, edo ezagun garrijac jantcijan. Batari bat, bestiari bi, ta bestiari iru, edo gueijago, ceimbat nausijago, aibat gueijago, ezagun izan dedin euren alizatia, ta mailia. Jaungoicuac, gueure Erregue eguijazcuac bere iminten deutsee bere Soldaubai Marquia ariman, beti ezagun izan ditezan Bautismuan iminten deutsee cristinau guztiai leleengo, ta guero compirmacinoeco Sacramentuban. Marca onec cristinau guztienac dira. „Onezaz gainera „aparteco marquia

quia eguiten deutsee Sacerdotiai Ordiaco Sacramentuban. Marca onegaz ezautuco dira Sacerdotiac beti Jaungoicuaren urrengo Guizontzat. Sacerdotetziari ondo erantzuten badeutsee, arimaco marca ac emongo deutsee Ceruban Jaungoicuaren, ta Aingueruben aurrian ondra andija, aparteco arguitasuna, ta gloria. Baina Sacerdotiac erantzuten ez badeutsee euren vici era Santubari, ta Jaungoicozcuari; Ordiaco Sacramentubac eguin deutesen, arimaco marquia bera izango da impernuban Sacerdoten lotsagarri, ta erre-garri beticua.

Au gaiti Santubac beguiratu deutsee beti Sacerdotetziari chito bildur andijagaz. Areetati ascoc ez even ordenau gura izan Sacerdote, Sacerdotetciaren carga andija jasoteco bildurra gaiti. Aita San Franciscuba ordenau zan diaconu. Baina ez zan azartu Mezaz ordenetara, inoc eguin eutsan aleguin gaiti. Jaquinac dira Eleisaco jazuetan San Juan Crisostomoren, ta San Basilioren atzerapenac, ta aleguinac, Obispotcia ez artuteco. Baita euren negarrac, ta atsecabac us-tez uste bagaric Obispo eguin citubelaco. Baina guztien azgarrija da, Amonimo veneragarrijagaz jazo zana (1). Guizon santu au ordenau gura even Sacerdote, ta Obispo bere jaquiturija, ontasun, ta celo aguirija gaiti. Bestelan eragotci ezin evanian Amonimoc Sacerdotetcia, jaquinic belarri bagaco guizona ordenau ezin leitequia-na Eleisaco erreguelac aguinduten daveenez, eba-gui evan bere belarrija, ordenau ez eguien. Ez eutsan balijo izan on.c. Bada jadiichi even Patriarca Jaunaganic, Amonimo ordenetaco, be-laat.

(1) Pet. Bles. Epist. 123.

laarri bagaric egon arren. Ta beeroien nai, ta nai ez Sacerdote, ta Obispo ordenetara. Besteric ezin evaniam, esan eutseen Amonimoc alan be-
 ra eroian gentiari: *Neure verbac diriala medijs naruazu ordenetara. Bada isten ez badeustazu, aguinequin ebaguico dot neure miina, ta orduban ichi biarco deustazu.* Onan libbrauzan Amonimo guizon Santuba Sacerdotetzati. Onan beguiratu biar jaco, cristinaubac Sacerdoten vizi era, edo estadu altsu, Santu, ta altubari. Ta erregutu biar deustagu Jaungoicuari: zabaldu daguijuezala Sacerdote Jaunai Ordiaco Sacramentu Santubaren gracia, ta mesede guztia, euren cer eguin pisutsubai cobru emoteco, ta Sacramentu onen mesediac cristinauben arimetara iragoteco. Icusi daigun bada, ceintzuc dirian Ordiaco Sacramentubac cristinau guztientzat dacazan mesediac. Onec dira, leen esan dan leguez: *Sacerdotiac eguitia: Orduban ordubango prest euquitia: Ta Eleisari aparteco edertasuna emotia.*

I. Sacerdotetcia da, neure entzula onac, Eleisa Ama Santiaren Seme, ta alava guztia gaiti. Alan esaten deuscu San Paulo Apostolubac (1). Guizonen arteti artuten diriala Obispo guztia; ta guizonac Jaungoicuagaz daucazan gaucetara-co, guizonac gaiti eguiten diriala Obispo. *Omnis Pontifex ex hominibus assumptus, pro hominibus constituitur in iis, quæ sunt ad Deum.* Eleisa guztia, ta cristinau guztia dagoz Ordiaco Sacramentubaren zain, beste Sacramentuben gracia aituteo. Sacramentu guztia, eta baco-cha dira Ceruco graciaen iturri ugarijac. Baina guztien gultza dala, esan legui, Ordiaco Sacra-
 men-

(1) Ad Hebr. 5.

mentuba. Quendu bediz Sacerdotiac Eleisati: ; Ta cer gueratuten da? Quendu bedi Ordiaco Sacramentu Santuba. ; Ta noc eguingo ditu beste Sacramentubac? ; Noc parcatuco ditu pecatubac? ; Noc esango ditu Mezac? ; Noc iminico dau Jesus altaraco Sacramentu Santuban? ; Noc sendotuco gaitu sinistutian Compirmacinoiagaz? ; Noc igortzico ditu gaixo illainecuac Orijo Santubagaz? Sacerdotetcia quendu ezquero, inoc bere ez. Nota ezian bautismo bat eguin leguije cristinaubac Ordiaco Sacramentuba bagaric. Bada ezcontziac bere, Sacramentuba izateco, ascoren erichijan, Sacerdotetzia biar dau.

i Ceimbat esquer on emon biar deutsaguz bada, neure cristinaubac, Jesus maitiari Sacerdotetzaco Sacramentuba gaiti! ; Ceimbat maite izan biar dogu Jesus Ona, Berac cerura igon da guero, Bere ordecuac munduban ichi euscuzalaco! Munduban daucagu, Jesus ceruban egon arren, noc gueure pecatubac parcatu, noe Meza santuba esan, noc gueu comulgau, noc gueuri Sacramentubac emon, noc gueuri Jesusen verbac esan, noc gueu gaiti eguin, Jesusec Berac eguingo evan guztia. Ordiaco Sacramentu Santubagaz prestauta ichi euscuzan Jesucristo gueure Salvazaile Jaunac Sacerdotetan, gueu salvetaco biar dogun guztia. Au da, Ordiaco Sacramentubac cristinau guztiai eguiten deutseen lelengo mesedia. Baita onezaz gainera, edo oni beroni darraicona *orduban ordubango Sacerdotiac prest euquitia bere.*

II. ; Ce dicha andija, neure cristinaubac, orduban orduban, ta lecuban lecuban Sacerdote Jaunac prest euquitia, gueure arimaco gachac,

eta quezcac erremedijetaco ! Eguzquijac gira eguiten daven lecu guztietan dagoz Sacerdotiac. Lecu guztietan dagoz prest Sacramentu santubac, ta Eleisa Ama Santiaren gracia ugarijac. Ez dago Jerusalengo Piscinara juan biarric, ta Ainguerubaren etoreriaren zain urte ascotan egon biarric, gueure arimac garbituteco, pecatubac parcatuteco, ta ceruco eztegubetaco prestetaco. Errijan errijan daucaguz Eleisac, Sacerdotiac, Sacramentubac, ta Eleisetan, Sacerdotetan, ta Sacramentubetan Curutzeco Arbola santubaren gracia, ta ondasun ugarijac gueue nai izan ezquero. ¡Oh, ce mesede andija au, dinot oster bere ! Onen gainian cerbait esanzan bautismoco sacramentuban. Baina, cristinaubac sarri gogoratu biar daven mesedia, da au, Jesus maitiari amai baga esquer onac emoteco. ¿ Sacerdote bat, baino mundu guztian izan ez balitz ? ¿ Amavi baino izan ez balira ? ¿ Chito banacac, ta contaubac, baino izan ez balira ? ¿ Cer esan gainaijon Jaungoicuari ? Ecer bere ez. Esquerrac emon, bat bacarric ichi eusculaco bere. ¿ Baina ceimbat neque, ta gach andi, meza bat entzuteco ? ¿ Pecatubac compesetaco ? ¿ Jaungoicuaren verbia entzuteco ? ¿ Cer sinistu, cer escatu, cer eguin, ta cer artu biar dogun jaquiteco... ? ¡ Oh, neure entzula onac ! Ceubec dacuszu, ce gach izango guenduban orduban Sacramentubac artuten. Esan daigun bada, autortu daigun bada, chito mesede andija eguin euscula Jesus onac, lecuban, lecuban, ta orduban ordubango Sacerdotiac ichijagaz. Maitetu daguijela, jaso daguijela, ta ondo esandu daguijela Jesus Maitegarrija Ceruban Ainguerubac, ta Santubac. Baita munduco

vijotz guztiac bere, Ordiaco Sacramentu Santubagaz aimbeste mesede eguin eusculaco. ; Ta, Eleisiari Sacramentu onec emoten deutsan Eder-tasuna ?

III. Vijuaz urrin, neure entzula onac, Eleisa Ama Santiaren aguirico edertasunari begui oque-rraquin beguiratuten deutseen guztiac. Vijuaz urrin gueure Eleisetati, orraco luurrezco, ta araguizco vijotz lizundubac. Orreec, araguija-ren umiac, euroc, ta inoc daucan guztia, nai davee Sabelarentzat, araguijarentzat, ta lotsariz-co gurarijenzat. Orreec, batu aldaguijen guztia, guichijegui davee soineraco, sarauraco, jocora-co, ta *comediantiac* paguetaco. Jaungoicua on-dretaco, Eleisa Ama Santiac prestetan daven guz-tia bere, chupau gura leuquee, uzanac odola leguez. Icusten badabee Eleisa Santan cerbait ebetuago, osotubago, ta edertuago, diadar egui-ten davee Judas Saltzailiagaz : ; *ad quid hac per-ditio?* ; Cetaco da, Eleisaraco aimbeste castu egui-tia? Onan pensau davee Erege guztiac Eleisiaren ondasun puscac gaiti, Eleisiari eguiten jacozan limosnac gaiti, Eleisetaco Abade Jaunac gaiti, ta Comentubetaco Prailiac gaiti. Impernuco etsaijac su emonda, guerra eguiten deutsee Jaungoicuari bere Eleisan. Birrindu ditubee Eleisac, ta altarac, ucatu ditubee Sacramentubac, ta ill, edo erbeste-tu ditubee euren errietati Abadiac, ta Prailiac. Au da, neure cristinaubac, egun onetaco jaqui-tun barrijen eguizun nausija ; Sacerdotetzia gal-dutia, ta guztiac aberen guisaan vici izatia.

Baina guizonac, ta impèrnu guztiac bere ez dave balijo Jaungoicuaren contra. Ordiaco Sa-cramentu Santubagaz gorde dau, ta gordetan

dau Jaungoicuac bere Eleisiaren aguirico edertasuna. Ezpabere beguiratu orraico Eleisetara, ta Eleisaco Corubetara, nun dagozan Abadiac, eta Prailiac gau, ta egun Jaungoicuaren Ontasunac, mirarijac, ta misericordijac cantetan. An dago Praile aldra bat Coruban egunaz, ta gau erdijan, bestiac lo dagozarian, Jaungoicua espiritubagaz, ta gorputzagaz alavetan. Beste aldian dago Abade tegui bat; euren ordubetan cansau bagaric beste aimbeste eguiten. Arutzago dago beste Sacerdote bat, Meza Santuba esaten, Jesusen Erijotzia barristetan. Beste asco oracinoian, Jaungoicuari pecatari tristiac gaiti erregututen. Beste asco Espiritu Santubaren Escolan Jaungoicuaren leguia eracusten... ? Baina cer dirudije beste gauzaric gueure Eleisetaco Corubac, eta Eleisac, edo Corubetaco, ta Eleisetaco gau, ta eguneco Abade, ta Praile errezcadac, ceru bat baino?

Ta ez da au, sinistute pusca bat daucan cristinaubarentzat, chito mesede andija, bere espirituba, ta vijotza Jaungoicuagana, ta Ceruco gaucetara jasoteco? ? Icusiric aimbeste guizon Eleisetan, ta Combentubetan, Jaungoicuari consagrauta, Jaungoicua alavetan, ta Jaungoicuaren vidiac cristinaubai eracusten, gorputzezco Ainguerubac dirurijela, nor animauco ez da, Jaungoicuaren naija obeto eguitera, ta Ceruba irabaztera? Santu, ta Santa asco eguin dira, neure entzula onac, Eleisetaco, ta combentubetaco Sacerdoten aguirico exemplu ona, ta ordena Cerucua gaiti: Cristinauben espirituba cerurutz jasoteco, Ordiaco Sacramentu Santubagaz Jesucristo gueure Jaunac bere Eleisiari ichi

cut-

eutsan mesedia da, Sacerdotiac Jaungoicuari emoten deutsen aguirico ondria. Ta au da, Jesucristoc etsai guztien contra bere Eleisan gordetan davena. Guiza aldiac irago dira, aretijo indartsu asco jagui dira, ta asmo barri asco artu dira Abadiac, ta Prailiac galduteco. Baina ez da galdu, ez illundu San Pedoren pediac Eleisiari emon eutsan edertasuna. San Pedoren Semiac, Elias Propeta Santubaren Semiac, San Benitoren, San Agustinen, San Bernardoren, Santo Domingoren, San Franciscubaren.... Semiac, Ceruban izarrac leguez, argui eguiten dave Eleisa Santan, ta ondretan davee Jaungoicua gau ta egun, lelengo asi cirianian leguez.

Gauza bat esango deutsut, cristinaubac, onen gainian. Ta da, Sacerdote jaunai zordeutsezun ondria, ta erreberencia. Baquizu, cer esaten evan Aita San Franciscubac Sacerdotiac gaiti? Esaten evan bada (1): *Ceruti jatsitaco Santu bat, ta Sacerdote bat aurrera etorrico balichacoz batera; lelengo escuban mun eguingo leusquijola viziric dagnan Sacerdotiari, ta guero adoraucoc leuquiala Ceruti etorri jacon Santuba.* Onan beguiratuten eutseen Aita San Franciscubac Sacerdote Jaunai. Baina esango dozu: Oraingo Sacerdotiac deungac diriala, ta ez daveela merecietan alan ondretia. Ez da ardura. Deunguia izan arren, Sacerdotia Sacerdote da. Sacerdoten pecatubac Jesucristoren contura dagoz. Deungac cirian, Jesus condenu euen Sacerdotiac, Anas, ta Caiças. Baina ez eutseen Jesus onac lotsaric galdu. Ez evan Jesu ec ec bere esan euren contra. Eguin evan isil isilic, areec aguindu eutseen
guz-

(1) S. Bonay. in vita c. 4-

guztia. Beste aimbeste eguin biar dau cristinaubac Sacerdote Jaunaquin, curac deungac izan arren. Baquizu, cer esaten euan Constancio Aguintarijac? *Sacerdote bat topauco baleu pecatu eguiten, bere soineco jantzijagaz estalduco euquiala laster, inoc icusi ez eguijan* (1).

Emon bada esquerrac, cristinaubac, Jesus Maitiari, Ordiaco Sacramentu Santuba, ta Sacramentubagaz aimbeste mesede andi ichi euscuzalaco. Ondrau Sacerdote Jaunac, ta Eleisa guizonac, Jaungoicuaren urrengo guizonac, ta guerre arimetaco Gurasuac dirialaco. Onan eguingo dogu Jaungoicuaren naija, irabazico dogu arimaco gracia, ta betico Ceruco gloria. Aitiaren, Semiaren, ta Espiritu Santubaren icenian. Amen.

(1) Lohon. v. Sacerdos.

EZCONTZACO

SACRAMENTUBA.

Dimittet homo patrem, et matrem, et adhaerebit uxori suae, et erunt duo in carne una.

Matth. 19. Ichico ditu guizonac Aita, ta Ama, ta arrimauco da bere Emaztiagana.....

I. ICASIQUIZUNA.

Ceinetan eracusten dan : 1. *Celan prestau biar daven cristinaubac, vizi era barrija artuteco.*

2. *Ez jagocan vizi eria artubac oidacazan caltiac.*

Jesucristo gueure Jaunac Eleisa Ama Santiari ichi eutsan zazpigarren, ta azqueneco Sacramentuba, da, neure cristinaubac, Ezcondutecua. Sacramentu Santu onen asipena dator Paradisur, mundubaren asierati. Orduban esan evan Jauigoicua: *Ez da ondo guizona bacarric izatia. Eguin daijogun bere erico laguna.* Alan emon eutsan Adani Eva laguntzat. Oneec dira gueure Ielengo Gurasuac, ta munduco Ielengo Senar Emaztiac. Andi ona beti iraun dau, ta iraungo dau, munduba mundu dan artian Ezcontziac. Jesucristo, gueure Jaunac leenagoco guiza aldijetaco Ezcontzia j so evan Sacramentu Santu izatera. Gauza onetan sinistu biar doguna, da, ez dala Ezcontzia guizonac asmauba; ez bada

mundubaren asieran bertan Jaungoicua berac ichita, Jesucristoc ontzat emon da, Sacramentu eguin evana. Au da, Eleisa Ama Santiae eracusten deuscuna Trentoco Batzaar Santuban. Dino bada (1): *Inoc esaten badau, Jesucristo gueure Jaunac ichitaco Evangelijoco leguoco zazpi Sacramentubetate eguijazco Sacramentubat, ez dala Matrimoniua, edo ezcontzia, ez bada dala Eleisiae asmauba, ta gracijarie bere emoten ez davela; izan dedilla escomulgaua, a esaten davena.*

Sinistute onegaz verba eguin biar dogu bada, neure entzula onac, ezcontziaren gainian. Ta, aibat arguifuen ceubei aituteu emoteco, sail onetan jaquin biar dozuna, esango deusut Sacramentu onen Eracutsijetan: 1. *Vizi era barrija artuteco prestaeria.* 2. *Ezcontziaren gainian celan pensau biardan.* 3. *Ezconduteco, celan prestaui biar daven cristinaubac; ta ezteguco eguna celan irago biar dan.* 4. *Ezcontza onaren prutubac.* 5. *Cegaiti uts eguin oidan ezcontzaco vizi eria artuten.* 6. *Celan vizi biar daven ezcondubat.* Ara, cristinaubac, guztioe jaquitia ondo dana ezcontzaco Sacramentubaren gainian. Baquizu, ascoti jagocazan leasiquizunac diriana onec. Berau gaiti escatuten deusut guztioi, Sacramentu Santu onen Eracutsijac amaitu artian, etorri zaitezala guztioe entzutera. Bateti, vizi era au artuten uts eguin badozu norbaitec, jaquin daguizun, aurrera cer eguin biar dozun. Ta besteci, oraindino uts eguin ez dozunoc, edo ezcondu bagaric zagozanoc, icasita egon zaitezcan ezcontzaco vizi era barrijaren gainian. Gaur-
co

(1) Sess. 24. Can.

co eracutsija izango da , edocean estadu , edo vizi era cristinaubac artuteco presta eriaren gainian. Esango deutsut. 1. *Vici era barrija artuteco, celan prestau biar daven cristinaubac.* 2. *Ez jagocan vici eria artubac oidacazan caltiac.* Au izango da oraingo ceuben entzunquizuna. Escatu daijogun Cerubari, nic esateco , ta zubec ondo entzuteco biar dogun gracia.

I. Ez evan gura izan Jaungoicuac , neure entzula onac , munduco guizon , ta emacume guztia euren vizi era , edo estaduban legue baten azpijan imintia. Ez evan gura izan , guztia vide bateti Cerura eruatia. Baqui Jaungoico onac , bacoachac bere naijac , ta gogo eraac daucaguzana , vizi moduba artuteco. Au gaiti imini cituban ceruban egon lecu asco. *Mansiones multe sunt in Domo Patris mei* (1). Ceruban egon lecu asco badagoz , Cerura juateco vidiac , edo vizi eraac bere asco dira , dino San Juan Crisostomoc.

Cerura juateco vide , edo vizi modu oneec , dira , Eleisa Ama Santiac eracusten deuscunez ; edo Ezcondubena ; edo Ezcondu bagaric , Jaungoicua obeto serbidutia gaiti , gueratuten dirianena. Lelengo guztiena vide bacarra da. Bada ez dago Ezcontzaco Sacramentu bat baino. Nai aberatsa izan , ta nai pobria izan , nai entzute andicua izan , ta nai guichicua izan , Ezconduba bada , Ezcondubaren cargac jaso biarco ditu , Cerura juateco. Jaungoicua obeto serbidutia gaiti , ezcondu bagaric gueratuten dirianac , ez duaz guztia vide bateti cerura : Ez bada bacoachac onduen derichuen bideti. Oneec dira:

(1) Joan. 14.

Edo, Erliginoe baten sartuta, voto sagradubakin Jaungoicuari consagretan jacozanac, ceintzuc dirian Prailiac, eta Monjaac. Edo, Ordia-co Sacramentuba artuta, Eleisa guizon eguiten dirianac, ceintzuc dirian Sacerdote Jaunac. Edo, gorputceco, ta vijotceco osotasunaren *Esquini* Santuba (cein dan virginidadeco votua) Jaungoicuari eguin da, gorputz, ta arima oso, ta garbi, Erliginoetan sartu bagaric, Jesus Maitiari entreguetan deutseenac. Oneec dira, virginidadeco votuagaz euren echeetan vizi dirian guizon, eta emacumiac. Edo dira, virginidadeco osotasuna galduta, aurrera beti garbi izateco *Esquinija* Jaungoicuari eguinda, ezcondu bagaric euren echeetan vici dirianac. Oneec dira castidadeco voto-dunac. Edo dira azquenian, garbitasunaren votoric, edo esquiniric Jaungoicuari eguin bagaric, Jesusen amodijo Santuba gaiti ezcondu bagaric, ta garbi euren echeetan vizi dirian guizonac, ta emacumiac.

Ara emen, cristinaubac, ceimbat vide, edo vizi era ichi deuscuzan Jaungoicuaac, Ceruba irabazteco. Baco-chac artu daique, gureen davena. Batari gacha badeicho, bestia. Ari astuna badeicho, au. Gura davenac, gura davena. Bada bide oneetati guztieti juan dira cristinaubac cerura. Ta aurrera bere juango dira, ta irabazico davee, ceruban dagozan egon lecu ascotati, baco-chac bere eguite onai jagocuena. ¿Celan prestau biar dau bada cristinaubac, nor berari jagocan vici eria artuteco? Aitu eguizu bada celan.

Sinistu biar dogu onetaraco, Jaungoico Onac ta Jaquitunac nai davela, gu guztioe salvetia,

vult omnes homines salvos fieri; ta gueuc baino

obe-

obeto ezaututen davela gueure guztion argaltasuna, ta jauscortasuna : *Ipsse cognovit figmentum nostrum*. Baqui Jaungoicuac, ceinec cetan daucagun, ceruba galduteco gach nausija. Gure sortu erati, ta leenagoti daqui Jaungoicuac, ce gurari gaistoc emongo deuscun lana, ta cer eguina, Jaungoicuaren leguia gordetaco, ta ceruba irabazteco. Ta ezauturic Jaungoicuac gueure gach-eraguinla nausijac, dei eguiten deuscu bacochari, areec goituteco estadura, edo vizi erara. Batari sobervijac, eta andi guriac galdu eraguingo leusquijo Ceruba : Bada ari dei eguiten deussa Jaungoicuac humilde, ta chiqui izateco lecura, ta vici erara. Bestiari codicijac, ta ondasun guriac galdu eraguingo leusquijo Ceruba. Bada ari dei eguiten deussa Jaungoicuac, ondasunen ardura bagaric pobre izateco vici erara. Beste bati vijotecco muquertasunac, gogortasunac, ta ezi gachac ausi eraguingo leusquijo leguia, eguingo leuque buru gaistoco, temotsu, ta baque chaarreco. Bada oni dei eguiten deussa Jaungoicuac inoren aguindupera, an ezi, ta mansotu daguijen. Modu onetan, ecetan bere paltaric ez daucan Jaungoicuac, dei eguiten deutsee cristinaubai, ceruba irabazteco, onduen juacuen estadura, edo vici erara.

¿Celan jaquingo dau baina cristinaubac, Jaungoicuac ce estadutara dei eguiten deutsan? Ez pensau, Jaungoicuac Aingueru bat bialduco davela, au esatera. Ascogaz eguindau au. Ascori Aingueru baten vitartez esan deutsee Jaungoicuac, onaco, edo alaco Erliginoian sartuteco; onaco, edo alaco vizi era artuteco. Baina ez da au oidana. Oidana da, Jaungoicuaren aparteco esan

aguirri bagaric, estaduba artutia. Au ezaututeco, ta jagocana acertetaco, sinistu biar dau : Jaungoicuac Aingueruric bialdu ez arren, ta aguirico esanagaz dei eguin ez arren onaco, edo alaco vizi erara ; sarritan bere vijotzian, ta goguan cristinaubari aituten emongo deutsalala, cein dan, ceruba irabazteco, onduen juacon estaduba. Irago-co jaco bere vijotzian ez guichitan : *vizi era baxari ondo eristia : Ainche ceruba erreztuago irabaxten dalaco arguija, ta ezauberia : Ainche Jaungoicua ondo serbiduco leuquiala, pensauta, vijotza poztutia : vizi era axe, berecaturan leguez, sarri gogora etortia ; edo gogoti quendu ezin izatia.....* Oneec oidira, Jaungoicuac ixilic estaduraco eguin oidituban deijac. Batez bere, edo ondo compesetan danian, edo comulgauta guero, edo arimaco gaucetan astiruago pensetan danian. Beste aldeti, onaco, edo alaco estadubari ba-deutsa cristinaubac vijotceco gogo illuna, astuna, ta nequezcua ; a estaduba gogoratu arren, poztuten ez bajaco bere vijotza. Casic ezagunda, Jaungoicuac atara dei eguiten ez deutsalala.

Sinistu biar dau cristinaubac onezaz gainera : Vizi era barrija artuteco demporan ez dala lo egongo impernucos etsaija. Araguijagaz, ta mundubagaz, edo munduco adisquidequin, ta senidequin balijauta, eguingo davela diabrubac aleguin guztia, cristinaubari uts eraguiteco estaduba artuten. Au gaiti dira, mutil, edo nescatila batec combentu batera, Jaungoicua serbidutera, juangura davenian, jagui oijacozan tentacinoiac, bildurrac, eta larriac, uts eguiten ete daven. Baita, senidiac, auzuac, ta ezagunac milla duda, milla ardura, ta milla bildurgarri esatia bere,

eombentuban sartu ez dedin , ta galdu ez dedin. ¿Cer? ¿Jaungoicuagana zucen baino zucenago jua gura davena , ta doiana , galdu? Ez. Ez dago olacoric. Diabrubac irundaco matasa naastauba da, Erliginoe baten sartu gura davenari, senidiac, adisquidiac, ezagunac, ta araguijac iracoiten deutseen dudazco, ardurazco, ta bildurrezco guerra illuna, ta astuna. Onec guttioc goituteco, vici era barrija artutia pensetan davenian, cristinaubac eguin biar davena, da.

Lelengo: Garbitu bere gogua, ta vijotza aimbat onduen araguijco pozgarrijetati, ta ez beste gauzari beguiratu, estaduba auqueratuteco, Jaungoicua serbidutiari, ta arimia salvetiari baino. *Bigarrenian*: Escatu bene benetan Jaungoicuari, ta Ama Virgina guttiz santiari Ceruco arguija, ta vijotceco gogua, onduen ariman juacon vizi eria auqueratuteco, ta artuteco. *Irugarrenian*: Eguin aparteco erregubac cerubari, estaduba artuteco edadia danian: Edo compesinoiac, ta comuninoiac; edo baraubac; edo limosnac; edo Santuren bati bederatzi eguneco Meza entzutia, Estacinoia..... Jaungoicuac prestatu daguijon gogua, ta eria, jagocan estaduba artuteco. *Lauugarrenian*: Aguertu arguiro Compesore bati, edo guizon aitu Jaungoicozco bati, ce vici era escatuten deutsan bere goguac: Ta escatu ustelona gaz bere erichija, edo consejuba. *Bostgarrenian*: Gurasuac badaucaz, edo guraso ordeco nausijac, contu emon demporaz arei bere, berac artuteco ustia daucan estaduba: Ta escatu euren ontzat eruatia, ta bendicinoia. Onan prestatan bada cristinauba, Jaungoicuac nai daven, ta berari ariman ondo juacon estaduba, accertetaco uste on-

gaz, ez deutsa cerubae ueatuco biar daven arguija, ezauberia, ta gracija.

¿Baina cer jazoten da? ¡Ah! Ceubec daqui-zu ondo. Estaduba artutia danian, gueijenian, ez Jaungoicuari erregututen jaco, bere naija cein dan ezaututeco: Ez arimia ceruratutiarí beguiratuten jaco: Ez bere vijotzian, ta goguan sarri irago jacozan estaduba artutiaren gaineco isilicaco deijai, ta abisu Santubai entzuten jacue: Ez arimaraco eguiija eguijazcua esango leusquijuenai, itanduten jacue. Mundubaren erichijan, vici izateco ona bada, artutera doian vici eria, norberaren arimiari jagocana, ta Jaungoicuae dei eguiten deutsana, izan ez arren, itsu itsuban artututen da. ¿Baina pensetan ete davee, ce uts eguite andija dan au bai gorputzeraco, ta bai arimaraco? Icusi daigun.

II. Estaduco uts-eguitia ez da edocein uts-eguite. Ez bada da cimentuban, edo oinian uts-eguitia. Cimentu oquerra daucan echia, apiauta, baino ezin egonda. Ta apiuai bultzaca dago beti. Oina oquerra daucana, beti dabil errenga. Ta beti penaz. Contu eguizu bada, cristinaubac, vizi era barrija, edo estaduba dala, echiaren cimentuba, edo gorputza erabilteco oina leguez, nor bera munduban contentuz izateco, ta ceruba irabazteco. Uts eguiten badau vizi eria, edo estaduba, iminten deutsa asieran errena munduco vicitziari, ta arriseu andija ceruba irabaztiarri. Eiqui legui echian biar davena ugari. Eiqui legui osasuna. Eiqui legui agulrico baquia. Baina cer balijo deutsee oneec, contentuz egoteco, vici eraco errena vijotzian daucanari, ta artu daven estadubaren contra bere gogua beti bultzaca daucanari?

Dei

Dei eguiten deutsa Jaungoicuac, ta bere gog-uac bati Ezcontzaco estadura. Ta, edo gurasuac, edo senidiac, edo ez daquit noc sartuten davee Conventu baten à. ; Celan vizico da contentuz, soinian, ta sabelian biar davena ugarri euqui arren, alan Conventura doian errucarrija? ; Ta ce arriscutan gueratuten da aren ceruba irabazia? Ceubec pensau. Dei eguiten deutsa beste bati Jaungoicuac, ta bere gog-uac munduco vizi erara. Ta, edo gurasuac, edo senidiac, edo ez daquit noc viurtuten davee à Abade izatera. ; Celan vicico da contentuz, errenta andija euqui arren, alaco Eleisa-guizona? ; Ta ce arriscutan gueratuten da bere arimaco salvacinoia? Ceubec pensau. Dei eguiten deutsa beste bati Jaungoicuac, eta bere gog-uac, Conventu baten sartuta, ondo, baino obeto gorputz, ta arima garbiro Jesus serbidutera. Ta, gurasuac, edo senidiac, edo ez daquit noc ecarten davee ezcondutera. ; Celan contentuz vicico da gog-uaz contraco estaduban? ; Celan iragoco ditu bere vicitzaco egunae? Jaungoicuac, eta bere gog-uac escatuten deutsee bacartasuna, Jesusen vicitzaco, ta erijotzaco jazuac pensetaco astija, bere vijotza, arimia, espirituba, ta gorputza Jesus maitiari osoric emotia, edo cerutar baten moduban Jaungoicuagaz vici izatia. Ta daucan vici eraan, guztia da luurreco gaucen arduria, cer eguina, priisia, ta araguizcua. ; Celan euquico dau poza? ; Ta ce arriscuban iminten dau, alan ezconduten danac bere arimaco salvacinoia? Ceubec pensau.

Beguiratu bada, neure entzula onac, estaduco uts-eguitia ez dala beinguan adavetan. Beste ut-

uts eguitiac , lapurreta batec , adulteriyo batec , guizon ilte batec erremedijo jaquinac dauquez , nor berac nai izan ezquero . Baina estaduco uts eguitia dan leguez vici guztico uts eguitia , beragaz dauca beti gan zorroz bat vijotzaren erdijan , ceinec esaten deutsan gau , ta egun urtiac iragota bere : *Oquer nua : Ezin ni onan salvau neinreque.* ¡Ah! ¿Ceimbati entzun oideutsegun verba triste , errucarri , ta bildurgarri au? Estaduco uts eguitiac erabaguiten dau gueijenian gueure Ceruraco , edo impemuraco vidia . Munduco eraac gaiti , araguijaren engainubac gaiti , etsaijaren esquini paltsuac gaiti , edo inoren erregubac gaiti artuten da , nor berari ez jagocan estaduba , Jaungoicuac dei eguiten ez deutsan estaduba , itsu itsuban arimiaren onari beguiratu bagaric , ta pensau bagaric . Ta guero , celan artu , alan vizi , ta alan ill.

Jaungoicuac librau gaizala alaco vizi era penazco , ta arriscucuetati bere neurri bagaco ontasuna , ta erraija bigunac gaiti . Munduban egunac naibaguez , ta triste iragota , guero betico pena lecura eruan ez gaizan . Alan gura izan daguijala Jaun Cerucuac , bera dana dalaco . Aitiaren , Semiaren , ta Espiritu Santubaren ice-
nian . Amen.

II. IC ASIQUIZUNA.

Ceinetan eracusten dan : *Celan pensau biar dan Ezcontzaco vizi eriaaren gainian.*

Aitu cenduban , neure entzula onac , leengo Eracutsijan , ceimbat balijo deutsan cristinaubari

uts eguitiac , lapurreta batec , adulteriyo batec , guizon ilte batec erremedijo jaquinac dauquez , nor berac nai izan ezquero . Baina estaduco uts eguitia dan leguez vici guztico uts eguitia , beragaz dauca beti gan zorroz bat vijotzaren erdijan , ceinec esaten deutsan gau , ta egun urtiac iragota bere : *Oquer nua : Ezin ni onan salvau neinreque.* ¡Ah! ¿Ceimbati entzun oideutsegun verba triste , errucarri , ta bildurgarri au? Estaduco uts eguitiac erabaguiten dau gueijenian gueure Ceruraco , edo impernuraco vidia . Munduco eraac gaiti , araguijaren engainubac gaiti , etsaijaren esquini paltsuac gaiti , edo inoren erregubac gaiti artuten da , nor berari ez jagocan estaduba , Jaungoicuac dei eguiten ez deutsan estaduba , itsu itsuban arimiaren onari beguiratu bagaric , ta pensau bagaric . Ta guero , celan artu , alan vizi , ta alan ill.

Jaungoicuac librau gaizala alaco vizi era penazco , ta arriscucuetati bere neurri bagaco ontasuna , ta erraija bigunac gaiti . Munduban egunac naibaguez , ta triste iragota , guero betico pena lecura eruan ez gaizan . Alan gura izan daguijala Jaun Cerucuac , bera dana dalaco . Aitiaren , Semiaren , ta Espiritu Santubaren ice-
nian . Amen.

II. IC ASIQUIZUNA.

Ceinetan eracusten dan : *Celan pensau biar dan Ezcontzaco vizi eriaaren gainian.*

Aitu cenduban , neure entzula onac , leengo Eracutsijan , ceimbat balijo deutsan cristinaubari

estaduba artuteco presta era onac. Gurasuac chito contu andija enqui biar davee, euren seme alavai naidaveen vici eria artuten isteco. Bada norberaren gogo bagaco estadubac guichitan oiditu prutu onac. Umia gura daven estaduba artuten, lagundu albadaguijue gurasuac, lagundu biar deutsee. Baina lagundu ezin izan arren umiari, berac gura leuquian estaduba artuten: Ez davee esanagaz, erregubagaz, edo zamaijagaz ecarri biar gurasuac umia, gogoric ez daucan estaduba artutera. Contu onetan gurasuac. Ez zaizala diabrubac inos engainau, ceuben irabacija, edo munduco ustezco era ona gaiti umia ez jagocan, ta atcera pena daucan estaduban imintera. Bada orduban iminten dozu ceuben partez umia impernuraco vidian.

Au aituten emon ezquero, gauza ona da cristinaubari aituten emotia ezcontziaren gaineco pensaquizun batzuc. Bada Jeremias Propeta Santubac dinuanez (1), munduco gachic gueijenac datozen gauzac ondo ez pensetati. Bada gachac erremedijetaco, gauza ona bada ondo pensetia; bere duinan ez da izango guichien baliyo davena. Ezcontziaren gainian leen danaz ondo pensetia, ezcondubac ondo izateco. Berau gaiti, gogoratuco deusudaz Eracutsi onetan pensaquizun batzuc, eurai beguiratuta, contu obiagaz artu daguijan cristinaubac Ezcontzaco estadu Santuba. Entzun eguidazu gogoti.

Lelengo: Pensau, ta sinistu biar dogu, neurre entzula onac, Ezcontzia Jaungoicuac berac ichija dala, leen esan dan leguez. Adan, eta Eva gueure lelengo Gurasuac criadu, edo eguin ci-

tubanian, asizan Ezcontzia bere Jaungoicuaren ordenaz. Adan, eta Eva dira munduco lelengo senar emaztiac. Andi, ta Jesucristo gueure Jaunaren etorri erara Ezcontzia zan, guizonac, eta emacumiac eguiten even tratu bat, alcarregaz beti izateco, ta bata bestiaren gorputcen escubidia alcarri emoteco, Jaungoicuac, ta errazoiac aguinduten daven leguian. Ainchinaco dempora areetan ez euan Ezcontziac berez arimia Santututen. Ez euan arimaco gracia berez emoten. Ez zan orduco Ezcontzia eguijazco, ta benetaco Sacramentuba. Ez bada zan, pecatu bagariac seme alavac euquiteco, ta senar emaztiac alcarregaz vici izateco tratuba, edo bateguitia. Baina, Jesucristo gueure Jaunac jaso euan Sacramentutu izatera Ezcontzia. Ta da zazpigarren Sacramentuba, leen esan dan leguez. Jesusec berac ondrau euan Ezcontzia, bere Ama guztiz garbijagaz Canaango eztegubetara juan zanian, nun eguin euan Ama Virginiaren erreguz lelengo milagrua, ura ardao viurtuta.

Bigarrenian : Pensau, ta sinistu biardogu, Ezcontzia ichi evala Jaungoicuac, mundubari izan ditezan guizonac, eta emacumiac, berac senailauta daucan Juicioco egun artian. Baita Adanen pecatubaganic jatorcun gurariric indartsubenaren, ta gaistuenaren erremedijoraco bere, dino San Paulo Apostolubac (1).

Irugarrenian : Pensau, ta sinistu biar dau cristinaubac, Ezcontzia ez dala pecatu, Erege batzuc eracutsi daveen leguez. Ezcontzaco vizeria, edo estaduba ona da, Santuba da, ta Santutu izan leitequiana da, norberac gura izan ezquero.

(1) 1. ad Cor. c. 7.

Dempora guztietan ezautu dira Santu, ta Santa andijac ezcontzaco vizi eran. Naturaleciaren leguan Ezcontzaco estaduban Jaungoicua serbidu even, ta eldu cirian ontasunaren altura andira Noe, Abraan, Isaac, Jacob, ta beste asco. Moisen leguiaren demporan. Ce ontasun, ta santutasun andira eldu ez cirian beste ascoren artian, Moises bera, Samuel, Tobias, Judit, Susana, San Joaquin, Santa Ana, Zacarias, Santa Isabel, ta beste milla? Jesucristoc Sacramentu izatera jaso evan ezquero, ugarijaguac dira ascozaz ezcontziaren gracijazco prutubac. Erreguiac, eta Erreguinac, Caballeruac, eta Señorac, nequezarijac, eta opicijo guztietacuac dagoz, Ezcontzaco estaduban legue santuba ziatz gorde daveenac, vijotz garbijagaz Jaungoicua maite izan daveenac, ta Ezcontzaco carga astunai, ta gachai caridadiagaz, ta paciencijagaz cobru ondo emon deutseenac. Seme alavac azi ditubee celo santu bategaz eracutsi onian, ta Jaungoicuaren vildurrian. Imini davee euren uste guztia Ceruco ondasunetan, ta ichi deutseez ondorengo ezcondu guztiai, cer icasi, ta nosi jarraitu.

Ezcondu Santuben artian ez dauquee Iecuric ehicarrena ez Ceruban, ta ez Eleisa Ama Santiaren Altaretan San Hermenegildo Erregue Martinijac, San Fernando, San Luis, ta San Estevan Erreguiac, San Enrique Aguintarijac, Santa Margaritac, ta Santa Isabel Erreguinac, Santa Monicac, Santa Paulac, ta Santa Franciscac, ta gueure San Isidro Nequezarijac. Onec, eta beste conta ezin guinaizan educ, ezcontzaco estaduban jadichi even Santu izatia, ta Eleisa Ama Santiac Altaretan iminita ondretia. Ona da

bada, cristinaubac ezcontzaco estaduba. Ta ezconduten danac ondo eguiten dau, dino San Paulo Apostolubac. *Qui matrimonio jungit virginem suam, bene facit* (1).

Laugarreniam: Pensau biar dogu, ez daguala guizon, edo emacume bacoherentzat nai, ta nai ez ezconduteco legueric. Nor beraren escuban ichi dau Jaungoicuac, naijen daven estaduba artutia. Nai badau ezcondu. Nai badau ain bagaric. Nai badau Erliginioian. Nai badau campuan. Estadubaren gainian bacochar gura davena eguin daijala, dino San Paulo Apostolubac (2). *Quod vult, faciat*. Onaco ate zabala, ta bide zabala ichi euscun Jaungoicuac, gueu salvetaco. Emon bada esquer onac Jaungoico Santubari.

Bostgarrenian: Pensau, ta sinistu biardogu: Estadu guztietati beerengua dala ezeontzia. Esan guraneuque, cristinaubac: Ezcontzia baino, beste edocean estadu Eleisa Ama Santiac eracusten dituban, ta leen esan dirian, oba dala berez, pecatuban ez jausteco, Jaungoicuaren naija eguiteco, ta ceruba irabazteco. Esan gura neuque: Beste edocean estadutacuac baino, Ezcondubac era gueijago daucazala berez, Jaungoicuaren legue santuba austeco, betico eguijaquin aztuteco, munduco gaucetan vijotza, ta gogua laarregui iminteco, pecatu eguiteco, ta ceruba galduteco. Esan guraneuque: Ezcondubena estaduba, bateti munduco arduratsubena dalaco, ta besteti araguijaren eracuena dalaco, dala, Jaungoicuaren naija eguiteco, gacheena, ta arimaco irabaciric guichien berez daucana.

Alan

(1) Cap. 7. (2) Ibid.

Aian esaten deuscu Eleisa Ama Santiac Trentoco Batzaar Santuban. *Esaten badau inoe*, dino (1), *Ezconduben vizi eria obia dala*, *Virginena baino*, edo *ezcondu bagacuenena baino*: *Ta, ez dala obiago virginidadian*, edo *ezcondu bagaric vizi izatia*, *ezconduta vizi izatia baino*; *izan dedilla escomulgauba*, *ta madaricatuba*, & *esaten davena*. Jesucristo gueure Jaunac ez deutsa inori iminten, esan dan leguez, ezcondu bagaric vici izateco legueric. Baina convidetan ditu cristinaubac, ezcondu bagaric vici izatera garbitasunaren amodijua gaiti, ta ceruco erreinuba irabaztia gaiti (2). Ceinegaz eracusten deuscu Jesus Maitiac, Erliginoeco estaduba, virginen estaduba, ta librean estaduba obiac diriala, ceruba irabazteco, ezcondubena baino.

San Paulo Apostolubac esaten deuscu, cer gaiti dan au. Dino bada (3): *Virginena*, ta *Jesusen amodijo garbija gaiti ezcondu bagaric gurratuten dirianen gogua*, ta *naija dala*, *Jaungoicuari celan gusto emongo deutseen*. *Quomodo placeat Deo*. *Ezconduben gogua daguala munduco gaucetan*, ta *euren arduria dala*, *celan lagunari gusto emongo deutseen*. *Quomodo placeat viro*. *Virginena ardura nausija da*, *Jesus Maitiari naija eguitia*. *Ataraco dauquee osoric Jesusentzat euren gorputza*, ta *vijotza*. *Baina ezconduben ardura nausija*, edo *guztia da mundubarena*, ta *lagunarena*, *Jesusentzat ecer gorde bagaric*; edo *da zati bi eguina*, *bata lagunarentzat*, ta *mundubarentzat*, ta *bestia Jesusentzat*. *Et divisus est*. *Ara*, *ezcondubac celan emoten ez deutsan Jesus*

(1) Sess. 24. can. 1. (2) Matth. c. 19. (3) 1. ad Cor. c. 7.

sus garbijari bere vijotza, ta gorputza osoric,
 eta garvi, virginac leguez. Esan daigun bada,
 estadu guztietati beerengua dala ezcondubena,
 Jaungoicua serbiduteco, ta ceruba irabazteco.
Virginen estaduba urria, ezcondu bagasuen a-
darra, ta ezcondubena burdina dala, dino Obis-
po Santu batec (1). Virginen estadubac argu
eguiten davela, eguzquijac leguez: Ezcondu ba-
gacuenac, ixiotaco arguijac leguez; ta ezcondu-
bena dala illuna. Virginidadecua dala Erregui-
na: Ezcondu bagacua Seioria; ta ezconduta-
cua crijadia. Virginia ondasun ugaritsuba, ez-
contzaquia biarreco duina oxta daucana, ta ez-
conduba pobria dala. Virginen vizitzia dala ba-
que osocua: Ezontzaguena guerran irabacitaco
baquezcua; ta ezcondubena presuen baquezcua.

Modu onetan virginen estaduba bat eguiten
 davee Urriagaz, Eguzquijagaz, Erreguinagaz,
 ugaritasunagaz, ta pozezco baque onagaz. Vir-
 ginidade galduba, baina garbatuba, ta Jesusen
 amodijua gaiti ezcondu bagarie vizi danarena bat
 eguiten davee zidarragaz, candela ixituagaz, Sei-
 noriagaz, aretjuac urrian daucazan guerraco ba-
 que irabacijagaz, ta nora ezecua, baino gueijago
 ez daucanagaz. Ezcondubena vizitzia bat eguiten
 davee burdiniagaz, laino arteco illunagaz, cri-
 jada baten vici era bajubagaz, cate lotuzco ba-
 quiagaz, ta ezeuqui tristiagaz. Ez da, Ezeont-
 zaco Sacramentubari berez jatorcana, au. Ez ba-
 da ezcontziaren cer eguinai, ta eguinai biarrai ja-
 torcuena. Ezcontzia ona da, dino San Grego-
 rijoc (2). *Bonum est conjugium.* Baina ez dira
 onac

(1) S. Aldhesm. Corn. à Lap. com. ad Epist. 1.
 Cor. (2) March. Matrim. Lect. 2. prop. 1.

onac Ezcontziari darraieozan eguin quizunac, araguijaren argaltasunari, ta munduco ardurai, ta gachai beguiratu ezquero, dino Santu andijac. *Sed mala sunt, quæ circa ilud ex hujus mundi cura succrescunt.....* Bide onian juan arren, bide ondoco laarrac urratu leguijez gueure jantziac, dino Santubac. Beste aimbeste ezcontzia onian arren, ceruraco vide ona izan arren, oraruten jacuez gueijenian ezcondubai araguijarengurari gaistuen, ta munduco arduren laarrac, ceintzuc catiatu, ta atzeratuten daveen ezcondubaren arimia ceruraco videtan. Esan daigun bada barrero, ta sinistu daigun, neure entzula onac. estadu guztietati bajubena dala Ezcontzia.

Seigarrenian: Pensau, ta gogoratu biar dasarri, (ezconduten danac, ce sailetan bere buruba sartuten daven, jaquiteco) Eleisaco jazuai beguiratu ezquero, ezcontziac berac bacarric cer eguin gueijago emon deutsalac, ta emoten deutsalac Eleisa Ama Santiari, beste estadu guztia baino. Au bere ezin ueatu guinai, cristinaubac. Guiza aldi guztietan, ta lecu guztietan entzuten dira negargarriac, edo ezconduben artian, edo ezcontzia vitarte dala. Batian jagui dira ezcontzia gaiti guerra odoltsubac. Bestian bera gaiti galdu dira Erreinu osuac. Baita ez guiehitan Erreinu, ta erri ascotaco Jaungoicuaren, ta Eleisa Ama Santiaren sinistute Santuba bere. Ta gueratu dira triste errucarri areec pede bagaric, ta Jaungoico bagaric, Ezcontzia dala medijo. ¿Baina, ceimbat onaco gach negargarri zabaldu dira guizaaldijetan asitaco Ezcontzia bat, edo eguindaco bat dala medijo? ¡Oh! Ez da errez, cristinaubac, sail onen naibagaac contetan. Au ent-

entzuten da, emaztiac senarra ill davena. Bestian, senarrac emaztia ill davela. Beste aldian, senar emaztiac auzitan davilzala. Guerochubago, alcarregaz izan ezin da, apartau diriala. Bata, lagunari burla eguia da, adisquide deunguequin adulterijotzan Sacramentubaren lotsagarrijan vici dala. Bestiac emaztia saltcen tratu loijan imini davena. Or icusten dira senar emaztiac alcarri bidaoca, imperu chiqui bat eguinic euren echiac. An davilz nesca mutilac aucitan, daveena, ta ez daveena castetan alcarren gorrotuan, verba emona ucatu deutsalaco. Bestia dago carcelan dempora lucetan, ezcondu nai ez davelaco. Areec dagoz pecatuban lotsa bagaric erri guztiaren jaquinian, ta cer esanian, alcarregaz ezcontceco achequijagaz. Beste batzuc..... ¿Baina, ceimbat onetarico naibague, escandalu, ta negargarri, ezcontcia dala vitarte? Ezin contau leguiz, neure entzula onac.

¿Ce gaiti derichazu au? ¿Ezcontzaco Sacramentuba, ta estaduba ona ez dalaco? Ez, neure cristinaubac. Jaungoicuari erruba ezartia izango litzaateque au. ¿Ce gaiti da bada? ¿Cegaiti? Jaungoicuac aguinduten daven, ta Ezcontzaco Sacramentubac escatuten daven gogo onagaz, garbijagaz, ta zucenagaz, Ezcontzaco estaduba artuten ez dalaco. Au gaiti dira, neure cristinaubac, ezcontzaco gachac. Icusi arren egunoro ezcontza bide bagacuac, errazoe bagacuac, ta onian irauteco echuratic ez dauqueenac; icusi arren Ezcondu asco, celan ezcondu, alan vici, baque chaarra, gozo gaistua, celo minverac, alcarren gorrotua, ta cer esana naicua echian dauqueela: Icusi arren, ta entzun arren sarri bida
ba-

bagaco ezcontcen sail negargarriac : Ez dau inoc sinistu gura , Ezcontzaco estaduba dala uts eguiten erraza , ta erremedijetan gacha. Ta orregaiti ondo , astiro pensauta , artu biar dana. Ez dau inoc penseetan , Ezcontzia eguin biar danian , jazo chaarrecua , ala ona izateco bidia daroian, edo ez. Ta alan jazoten dira guero aimbeste ezcontza cer esaneco.

Ez daquit nic , cristinaubac , celan dan au. Seme , edo alava batec artuten badau asmo Santuba Praile , edo Monja izateco , edo Jaungoicua serbiduteco , vici era obago bat artuteco. Bertati bildurtuten dira gurasuac , senidiac , baita auzuac bere , estaduba artuten uts eguin ez daguijan , ta galdu ez dedin. Guztia esaten deutsee. ; Ta ceibat bidar ? Praile , edo Monja Jaungoicua dei eguiten deutsanari : *Ondo pensau daguijala : beguiratu daguijala : Estaduba artutia gauza astuna dala : garbatu lequijola ; guero erremedijoric ez daucala : Ez daquit nor baiti bere garbatu eijacola.....* Atertu bagaric esesten deutsee juacuenac , ta ez juacuenac conventu batera Jaungoicua serbidutera juan gura davenari, axe buruti quendu eraitiarren. Ez dinot , gaisqui eguina dala , Praile , edo Monja guei bati juaconac esatia : *ondo pensau daguijala , cer eguiterra doian* : Au gauza ona , ta biarrecua da. Baina aimbeste bildur , ta ardura , inor prailetzan, edo monjatzan galdu ez dedin : Ta ain guichi, semia , edo alavia , nevia , edo arrevia , edo juacona ezcontzan galdu ez dedin ; ez dau sa alcarri. Praile , edo monja garbatu bacochecho , eun ezcondu garbatu , ta gueijago izan arren , euren vici modubac dinuanetz , ez dau inoc uste , ez-

contzia aita danian , ezcondu ezquero , gachac joco ditubanic. Asco da ezcondutia , ezcondubac ondo izateco munducuen erichijan. Nequez esaten jaco ezcongueijari : *Contu , cer eguiten dozun : Contu , nogaz bat eguiten zarian.....*

Beguiratu bada , cristinaubac , Ezcontzaco Sacramentuba Sacramentu Santuba , garbija , ta zucena dala. Baina estadu guztietati bajubena dala. Eztcontceco , beste edocein estadu artuteco , baixen contu , ta ardura andija biar dala. Ezcontcetan chito uts eguite asco , ta andijac oidiriala. Ta berac cer eguinic , ta atsecabaric gueijen Eleisiari , ta Juezai emoten deutseela. ¡Oh, ceimbat dagozan ezconduta , edo inoren esana, ta erreguba gaiti , edo euquija gaiti , edo gurasuen naija , ta oneria gaiti , edo edertasuna gaiti , edo pecatuzco amodijua gaiti , ondo garbatuta, buztarripian ez balegoz nai leuqueela! ¡Oh! Jaungoico Santuba! Emon eguiguzu ceure arguija, ta gracia , Ceruba irabazteco , biar doguna eguiteco. Aitiaren , Semiaren , ta Espiritu Santubaren icenian. Amen.

III. ICASIQUIZUNA.

Ceinetan eracusten dan : 1. *Cer eguin biar daven cristinaubac , Ezcontzaco Sacramentuba artuteco.* 2. *Celan irago biar dan escubac emoteco eguna.*

Iru gauzataraco ichi evan Jaungoicuac , neure entzula onac , Ezcontzaco Sacramentuba. Aretati bat da ; senar emaztiac baque Santuban , ta eguite onetan alcarregaz vicita , legue Santubagor-

contzia aita danian , ezcondu ezquero , gachac joco ditubanic. Asco da ezcondutia , ezcondubac ondo izateco munducuen erichijan. Nequez esaten jaco ezcongueijari : *Contu , cer eguiten dozun : Contu , nogaz bat eguiten zarian.....*

Beguiratu bada , cristinaubac , Ezcontzaco Sacramentuba Sacramentu Santuba , garbija , ta zucena dala. Baina estadu guztietati bajubena dala. Eztcontceco , beste edocein estadu artuteco , baixen contu , ta ardura andija biar dala. Ezcontcetan chito uts eguite asco , ta andijac oidiriala. Ta berac cer eguinic , ta atsecabaric gueijen Eleisiari , ta Juezai emoten deutseela. ¡Oh, ceimbat dagozan ezconduta , edo inoren esana, ta erreguba gaiti , edo euquija gaiti , edo gurasuen naija , ta oneria gaiti , edo edertasuna gaiti , edo pecatuzco amodijua gaiti , ondo garbatuta, buztarripian ez balegoz nai leuqueela! ¡Oh! Jaungoico Santuba! Emon eguiguzu ceure arguija, ta gracia , Ceruba irabazteco , biar doguna eguiteco. Aitiaren , Semiaren , ta Espiritu Santubaren icenian. Amen.

III. ICASIQUIZUNA.

Ceinetan eracusten dan : 1. *Cer eguin biar daven cristinaubac , Ezcontzaco Sacramentuba artuteco.* 2. *Celan irago biar dan escubac emoteco eguna.*

Iru gauzataraco ichi evan Jaungoicuac , neure entzula onac , Ezcontzaco Sacramentuba. Aretati bat da ; senar emaztiac baque Santuban , ta eguite onetan alcarregaz vicita , legue Santubagor-

gordetan , ta Jaungoicuaren naija eguiten alcarri lagunduta , Ceruba irabaci daguijen. Alan esan evan Jaungoicuac Adan gaiti : *Ex da ondo , guizona bacarric izatia. Eguin daijogun bere erico laguna.* Beste bat da : Jaungoicuac emoten deutseezan seme alabac , eracutsi onian , ta Jaungoicuaren bildurrian Ceruraco aztia. Alan esaten deutsee Espiritu Santubac Salomonen aoti gurasuai : *Umias badaucazuz , azi eguizuz dotrina onian , ta Jaunaren vildurrian Irugarrena da: Adanen pecatubac ichi euscun gach nausija erremedijetaco.* Alan dino San Paulo Apostolubac (1) : *Propter fornicationem autem unusquisque suam uxorem habeat , et unaquaque suum virum habeat.* Iru gauza oneec chito dira cer eguin andicucac , ta ezcondubari entero asco , edo guztia balijo deutseenac. Berau gaiti , da biarrecua , esatia cristinaubari : 1. *Ezcontzia asmetan davenian leendanaz celan prestau biar daven Ezconduteco.* 2. *Celan irago biar daven escubac emondaco eguna.* Bacuszu , cristinaubac , ascori jagocan eracutsija dana au. Ondo etorrice jacue ezcondubai. Edo euren ezcontzaco uts eguitiac ezaututeco , ta damututeco , edo , uts eguin ez beeben , Jaungoicuari esquerrac emoteco. Baita ezcondubagacuai bere , jaquinda egon ditezan , ezcondutera orduco. Entzun bada , cristinaubac , aimbat gogoric zurrenagaz , cer eguin biar daven cristinaubac , ezcontzia asmetan davenian , edo tratetan davenian.

Dinot bada , ya erabagui ezquero cristinaubac bere goguan , leenagoco eracutsijan esan dan presta eriagaz , legue Santuba gordetaco , ta Ce-

rubá irabazteco, onduen berari jnacon estaduba dala ezcontcia, eguin biar davena, da.

Lelengo : Erregutu Jaungoicuari vijotceti aimbat gogoric oneenagaz, ta humildiagaz, bialdu daguijola Ceruti bere argui Santuba, ta laguntasuna, ariman ondo dan moduban Ezcontzaco Sacramentu Santuba artuteco. Premina ordu guztietan escatu biar deutsagu Jaungoicuari aparte-co goguagaz bere gracija. ¿Bada nos preminago cristinaubac Ceruco laguntasuna, vici dan arteco estaduba, artutera doianian baino? ¿Beste lagun bategaz betico bat eguitera, doianian baino? ¿Jaquitun, edo ez jaquin bic, zucen uste, edo oquer uste bic, ondo erichi, edo gaisqui erichi bic, azi era bic, aitu era bic, nai era bic, empin guizon batec, eta emacume batec beti alcarregaz aragui baten izateco buztarri astuna, ta Sacramentu ausi ezin leguijana, artutera duazanian baino? ¿Nos preminago, Jaungoicuari ondo erregutu biarra? ¿Nos preminago, ta biarrago Ceruco arguija, nor berari jaocan lagun bategaz bat eguiteco? Au gaiti, erregutu biar deutsa cristinaubac Jaungoicuari, ezconduteco ustia artuten davenian. Au aituten emoten deusecu Espiritu Santubac Salomonen aoti, esaten davenian (1) : *Gurasuac emon leguijuezala umiari ondasunac ; baina emazte ona Jaungoicuac baino, bestec emon ezin leguijola.* Jaungoicua da bacarric, ezcondu gura davenari, lagun on bat emon leguijona. Jaungoicuari escatu biar deutsa bada.

Bigarrenian : Imini biar dau cristinaubac ardu-

(1) Prov. c. 19.

dura ona, berari onduen juacon laguna auque-
 ratuteo. Contu euqui biar dau, berac lagunt-
 zat nai leuquiana, edo ataraco erada jatorcon,
 ce ecandutacua, ce azieracua, ta ce genijotacua
 dan. Ascotan onaco gauzaric pensau, ta jaquin
 bagaric itsu itsuban eguiten dira ezcontzac. Ta
 guero erremedijo bagaco negarragaz ezaututen di-
 ra alcarren *paltac*. *Gueijenian*, dino San Gero-
 nimoc (1), ez jaco casuric eguiten ezcontzetan,
*emazte gueija ce oituratacua dan beguiratutia-
 ri; ez bada eria dana artutenda emaztezat.*
*Ez da casuric eguiten, ya sobervijosa dan, ya
 necijua dan, ya erua dan, ya andiguria dan, ya
 beste tacharic dauan. Ezconduta guero jaquiten
 dira onaco emaztiaren, edo senarraren, paltac, ta
 tachac. Zaldi bat echera ecarri biar bada, as-
 to bat, idi bat, edo criadu bat echera ecarri biar
 bada, itanduten da, ta jaquiten da contu an-
 dijagaz, celacuac dirian, ta paltaric dauquen,
 edo ez. Ta emaxtia ecarten da echera, celacua
 dan jaquin bagaric. Au guztiau da San Geroni-
 moren esana, ceinegaz eracusten deuscun, leen
 esan deutsudan guztia. San Juan Crisostomo
 quexetan da oraindino arguiuago gach onen gai-
 nian. Ta dino (2): *¿Noc contu eguiten dau, ce
 condicinoe, ta vici modutacua dan excongueija?*
*Inoc bere ez. Nullus omnino. Ce diru, ta onda-
 sun dauan, da, itanduten dana, ta jaquiten
 dana, dino Santubac.**

Munduco gaucetati cerurutz gogua jasota,
 aimbat usteric garbijenagaz, ta zucenenagaz be-
 guiratu biar dau cristinaubac, celan Jaungoicua
 ser-

(1) March. trat. 8. Lect. 3. prop. 1. (2) Hom.
 74. in Matth.

serbiduco daven, artutera doian lagunagaz. Beguiratu biar deutsa lagun gueijaren edadiari, euquijari, azi eritari, ta beste ezcondubac, alcar artuteco, ta onian vizi izateco, asco balijo daven gauzai. Zaarra gaztiagaz ezcondutia; aberatsa pobriagaz ezcondutia; nequezarija andiquijagaz, edo andiqui usainecuagaz ezcondutia; estubat, edo ernegau bat nasai bategaz, edo ardura guichico bategaz ezcondutia; euqui gura, ta batu gura zal bategaz castalari buruguin bategaz ezcondutia..... beti da arriscu andico ezcontzia: Edo, norberac ez daucan paltia, lagunari arpeguijan ezarrí leguijolaco: Edo bataren erichijagaz, ta vici eriagaz bestia bat eguingo ez dalaco. Onetarico ezcontzac gaiti dino Eleisaco Batzaar batec (1): *Entero sarritan entzun diriala arimen calteco negargarriac; gentilac curac bere eguin ez oicituben araguizco pecatubac.* Gauza guztietan da entero ona, ta ederto dirudijana bardintasuna. Baina ezcondubentzat nai, ta ez:cua leguez da. Bijac badira aziera onecuac, Jaungoicuaren bildurrecuac, ta seme alaven naija gaiti amodijo garbijagaz ezconduten dirianac: Bijac badira andi ustiari, euqui naijari, alperretijari, ta pecatubari bardin beguiratuten deutseenac: Bijac badira odol bardinecuac, guichi gora beera euqui bardinecuac, cleitu bardinecuac, vici era bardinecuac, dinot, alarguna alargunaz, ta ascatuba ascatubagaz: Bijac badira, Eleisa Ama Santiac, ta ezcontzaco leguiac aguinduten daven moduban, estadu barija artuten daveenac, euren aldeti aibat onduen pretauta, esan legui, ta esan biar da, cristi-

(1) Poug. Secct. 1. c. 8.

tinaubac , onaco ezcontziac Jaungoicuaaren deijaren echura guztia daucala , ta Cerubac bere gracia paltauco , ez deutseela alaco senar emaztiari.

Esango dozu benturaz : Eleisiac libre emoten davela , bacocho gura davenagaz ezcondute-co. Ta , arriscucuac balira ez bardinen ezcontzac , eragotcico lituquiala Eleisa Ama Santiac. Erantzuten jaco oni : Eleisa Ama Santiac ez ditubala legue gogorragaz eragozten ondo , baino obeto ez dirian gauza guztia. Baina aituten emoten dau , cein dan ceruraco vide segurubagua , cein dan seguruba , ta cein dan peligrucua. Eleisiac ez dau eragozten atso zaar bat mutil gazte baregaz ezcondutia. Ta bijac nai badavee , ezconduco dira. Baina jazo leiteque , ta jazo oida , alaco ezcontzai cristinaubac barre eguitia , ta arimaraco batari bere ondo ez urtetia. Eleisiac ez dau eragozten , palta asco daucazan emacume bat bai garbitasunian , ta bai gorputceco echuran , diru gaisqui irabacija ugari daucalaco , mutil cleitu oneco baregaz ezcondutia. Baina jazo leiteque , ta jazo oida , dirubac juan da , ondo beguiratu ecin deutan tachaz betetaco emaztia echian gueratutia. Jazo leiteque , ta jazo oida , orduban orduban emaztiac senarraren aoti bere lotsari guztia entzun biarra. Eleisiac ez dau eragozten.... ¿Baina cetaco da luzatutia? Guztio daquizu , cristinaubac , Eleisiac eragotci ez arren , onaco bardin bagaco ezcontzac arriscu andicuac diriana. Berau gaiti a tu biarda chito ardura andija , ezcondutera orduco.

Irugarrenian : Ezcontcia , iragoten danian , ez dau ecetan bere engainau biar lagun gueija.

Se-

Senar emazten vicitcia astunago, ta penazcuago (jaquin ezquero) eguin leguijen paltac, ta tachac (badaucaz) azaldau biar deutzaz lagun gueijari, palta areec guero aguertuta, vicitza gaistua eguin ez daguijen. Ezcontcia da Sacramentuzco tratuba. Sacramentuba izan arren, ez deutsa isten tratuba izatiari. Tratu baten bere ez da inor engainau biar. Bada guichiago ezcontzaco tratuban, cein dan, urratu ecin leguijan, bi bat eguiteco, betico tratuba. Ezcongueljac alcar engainetan badauee ezcontzaco tratuban, ezcontza onari jagocazan gaucetan; ez davee guero, guzur asco esan arren, erraz izango engainuba adavetan. Gueratuco jaco lagunari zauri bat vijotzaren erdijan, inos bere ondo osatuco ez jacona. Ta bera izango da asco, senar emaztiac alcarren carino eguijazco bagaric vizi izateco. ¿Cer pena andijagua, berau baino? Eguin bada, cristinaubac, Raquelec Tobiasegaz eguin evana. Raquelec Sara bere alavia Tobiasi emon gura eutsanian emaztetzat, banaan banaan esan eutsazan bere alaviaren jazo guztiac (1). Beste aimbeste eguin biar dau cristinaubac, ezcontzia eguiten danian.

Laugarrenian: Ezcontcia eguin ezquero, ez davee ezcongueljac, edo novijo novijac eche baten egon biar. Ez da alcarregaz bacarric bere, ez da alcar icusteco, alcarren ondoric ibili bere. Alaco novijo novijen alcar icustetati, ta alcarregaz egotetati ceimbat calte datorren euren arimetara, ecin esan legui. Andi oidatoz gentiaren gaisqui esatiac, ta murmuretiac gurasuac gaiti, echecuac gaiti, ta curac gaiti, eragozten

ez

(1) Tob. c. 7.

ez davelaco. Andi, pecatu eguiteco arriscubac, edo esanaz, edo eguinaz, edo guztira. Andi, Jaungoicuagaz aztutia, oracinoeric ez eguitia, araguijaren gustuetan euren gogua euquitia, Jaungoicua asarratutia, ta Ezcontzaco Sacramentubaren gracijac, ta bendicinoiac galdutia. Ezcontzia eguinda, alan alcarren ondoric gentiaren esanagaz dabilzan ezcongueijac gaiti, esan legui, Aingueru San Rapaelec Tobias Santubari esan eutsana (1). *Jaungoicuaren vildurra galduta, luxuriya gaiti ezconduten dirianac, Asmodeo demoninua dauqueela euraquin.* ¿Ceimbat novijo novija gaiti esan ete legui beste aimbete? ¿Ceimbat ezcongueic, alcar jasoteco queiciagaz, onestidadia galdu, ta asarratuten ete davee Jaungoico Santuba, eurai gracia emon biar deutseena? ¡Ah, cristinaubac! Asmodeo demoninuac, Sararen lelengo zazpi senarrac ito citubanac, dauca escubidia alarco ezconqueijen vijotcetan, ta arimetan: Diadar eguiten jacue gurasuai, ta juacuen guztiai; alderatu daguijezala ezcongueijac alcarreganic urrin, ezcontzia bein eguin ezquero. Ezcontcia eguindaco cristinaubaren cer eguina da: bestetan baino oracinoe gueijago eguitia; cristinautasun, ta asetasun gueijago gordetia; bere buruba leen baino ezcutubago euquitia; bere vici guztico pecatuben compesinoe damuzcua eguitia; limosna bat, edo beste albadai eguitia; ta aibat lasterren escubac emotia. Onan prestau biar dau cristinaubac leen danaz, Ezcontzaco Sacramentuba artuteco. ¿Ta cer eguin biar dau escu emoteco egunian?

II. ¡Oh neure cristinaubac! Gracijazco Sacra-

(1) Tob. c. 6,

mentuba, ta estadu barrija artuten dan eguna, da, ezcontzaco eguna. Ez da, Jaungoicua open-
diduteco eguna. Ez da, Cerutarrac lotsatuteco
eguna. Ez da, eztegubaren achequijagaz, nasai-
tasunari, ordiquerijari, ta berdequerijari lecu emo-
teco eguna. Ez da, Jaungoico bagaco gentilac
leguez, verba lotsagarrijetan, jan edan laarregui-
jetan dantza desonestubetan, ta olgueta zatarre-
tan iragoteco eguna. *Ez dogu entzuten*, dino
San Jaun Crisostomoc (1), *anchinaco Patriarca*
Santuben eztegubetan, orain leguezeo arroqueri-
jaric, pamparrerijaric, ta nasaitasunic. Ez do-
gu entzuten orduco eztegubetan ez gauza sobrau-
ric, ez biar ez zanic. Diabrubaren pomparic,
eta vanidaderic, inos bere ez. Soinuric, tambo-
linic, ta dantzaric, inos bere ez. Satanaren
jan edan laarreguiric, inos bere ez. Luxurijaz,
ta nasaitasunex betetaco verbaric, eta chanzaric,
inos bere ez. Guztia onestidadia, guztia aseta-
suna ta guztia juicijozcua, dino Santubac, ta
amaituten dau bere saila, esanagaz: Au eguin
biar davee cristinaubac, escubac emoten dituben
egunian.

Aingueru San Rapaelec eracutsi eutsan To-
biasi, ezcombarriac cer eguin biar daveen, es-
cubac emoten dituben egunian, ta gaineco bi-
jetan. Esan eutsan bada Ainguerubac Tobiasi,
Saragaz ezcontcia asmau evanian: Gorputzaren
gustuac gaiti, ta luurreco gurarijac gaiti ezcon-
duten dirianac, gueratuten dira Asmodeo demo-
ninuaren aguindupian. Au gaiti zure emazte guei,
Sarari, zazpi bidar ezcondu da, ta zazpi senar-
rac ill deutzaz Asmodeoc, ezcondu izan dan

zaz-

(1) Hom. 66. in Gen.

zazpi gabetan. Zuc ez dozu alacuen moduban izan biar. Ez bada, escubac emon daguizuzan-
nian, aparteco lecu baten sartuta, ceure emaz-
tiagaz bacarric eguingo dozu oracinoia bijoc iru
egunian.... Guero Jaungoicuaren vildur Santuba-
gaz, ta seme alaven naijagaz vicico zara ceu-
re emaztiagaz, Abraanen belauneti jadicbi da-
guizun Jaungoicuaren bendicinoia ceure seme ala-
veetan (1). Onec izan cirian, neure entzula onac,
Aimguerubac Tobias gaztiari, escubac emotera
Saragaz joianian, esan eutsazan verbac, ta con-
sejubac.

Onen beste eguingo ez badavee bere, esaten
jacue: Ez daguijela arren Jaungoicua asarratu
escubac emondaco egun Santuban, eztegubetan
oidirian verba, chanza, escuca, dantza, ta pan-
dango nasai, ta lotsagarrijaquin, ta jan edan
laarreguijaquin. Esaten jacue: gorde daguijela
egun atan, vici guztico Sacramentuba artu da-
ven egunian, gorde daguijela lotsa ona, cent-
zun ona, cristinautasuna, ta Jaungoicuaren vil-
dur santuba. Sinistu, neure entzula onac, ez-
teguban ezconbarrijac, ta convidaubac eguin oi-
diruben pecatu nasaijac gaiti, sarri castigau di-
tu Jaungoicuac ezcondubac.

Ez da esaten; ezteguco egunian senide bat,
edo adisquide bat convidaui biar ez dala. Au
eguitia ez dau inoc eragozten. Jesus bere juan-
zan bere Ama guztiz Santiagaz Canaango ezte-
gubetara. Ta bedeincatu evan ango ezcontcia,
milagro bat eguinagaz. Eguin bada ezteguba,
biar bada. Baina cristinau usainagaz, esate, ta
gogo garbijagaz; baina nasaitasun bagaric, zora-

querija lotsarizco, ta pecatuzco bagaric; baina edan neurri bagaco, edo castu alperricaco bagaric. Orduban Jesusec bedeincatuco ditu ceuben ezcontzac. Alan gura izan daguijala Cerubac bere neurri bagaco ontasuna, ta misericordija gaiti. Amen.

IV. ICASIQUIZUNA.

Ceinetan eracusten dan : *Ceentzuc dirian Ezcontzaco Sacramentubaren Onerac.*

Ezcontzaco Sacramentubac carga andijac ta astunac daucaz beragaz, neure entzula onac. Baina, biar dan gogo garbijagaz, ta presta era Santubagaz, artu ezquero ezcontzaco vici eria, beragaz daucaz Sacramentu Santubac onera, edo prutu batzuc, ceintzuc arinduten dituben ezconduben carga astunac, dino Erromaco Catecismuac (1). Ez ditubee guztiz guichituten, edo quenduten ezconduben ardurac, eta naibaguiac; ez bada arindu pusca bat, senar emaztiac erretuago jaso daquijezan. Bada Jaungoicuaren videti artu arren ezcontzaco Sacramentuba, ta senar emaztiac vici arren, alcar estimetan daveela; oraindino euquico ditubee ezcontzaco vici eran gachac, eta naibagac, atsecabac, ta araguijaren guerra, dino San Paulo Apostolubac. *Tribulationem tamen carnis habebunt hujusmodi* (2). Au sinistuta vizi biar davee senar emazte guztiac. Euren cargac arinduteco, ta vicitcia pena guichigogaz iragoteco. Ezcontzaco Sacramentubac daucazan ontasunac, ta prutubac dira. 1. *Sacramen-*
tu-

(1) De Matrim. n. 23. (2) 1. ad Cor. c. 7.

querija lotsarizco, ta pecatuzco bagaric; baina edan neurri bagaco, edo castu alperricaco bagaric. Orduban Jesusec bedeincatuco ditu ceuben ezcontzac. Alan gura izan daguijala Cerubac bere neurri bagaco ontasuna, ta misericordija gaiti. Amen.

IV. ICASIQUIZUNA.

Ceinetan eracusten dan : *Ceentzuc dirian Ezcontzaco Sacramentubaren Onerac.*

Ezcontzaco Sacramentubac carga andijac ta astunac daucaz beragaz, neure entzula onac. Baina, biar dan gogo garbijagaz, ta presta era Santubagaz, artu ezquero ezcontzaco vici eria, beragaz daucaz Sacramentu Santubac onera, edo prutu batzuc, ceintzuc arinduten dituben ezconduben carga astunac, dino Erromaco Catecismuac (1). Ez ditubee guztiz guichituten, edo quenduten ezconduben ardurac, eta naibaguiac; ez bada arindu pusca bat, senar emaztiac erretuago jaso daquijezan. Bada Jaungoicuaren videti artu arren ezcontzaco Sacramentuba, ta senar emaztiac vici arren, alcar estimetan daveela; oraindino euquico ditubee ezcontzaco vici eran gachac, eta naibagac, atsecabac, ta araguijaren guerra, dino San Paulo Apostolubac. *Tribulationem tamen carnis habebunt hujusmodi* (2). Au sinistuta vizi biar davee senar emazte guztiac. Euren cargac arinduteco, ta vicitcia pena guichigogaz iragoteco. Ezcontzaco Sacramentubac daucazan ontasunac, ta prutubac dira. 1. *Sacramen-*
tu-

(1) De Matrim. n. 23. (2) 1. ad Cor. c. 7.

tubac emoten daven gracia. 2. Sacramentubaren irauna 3. Senar emaxteen leijaltasuna. 4. Seme alavac Eleisiari emotia. Entzun eguidazu gogoz.

I. Ya icasita zagoz, neure cristinaubac, Eleisa Ama Santiaren Sacramentubac emoten deusecla arimiari gracia. Bada Ezcontzaco Sacramentu Santubaren lelengo mesedia bere, arimiari gracia emotia da. Ez dago onetan dudaric. Baita entzun dozu sarritan, Sacramentu baco-chac emoten deutzazala arzailiari, edo artuten davenari gracia bi. Bata, arimia santututeco; ta bestia, Sacramentu baco-charen eguiquizunai cobru emoteco. Bautismuac emoten ditu gracia bi. Bata, sortu eraco pecatuba parcatuteco, ta arimia santututeco; ta bestia, cristinautzaco sinistutia beti zal gordetaco, ta Jesucristori jarraituteco. Compirmacinoiac emoten ditu gracia bi. Bata, arimia santu eguiteco; ta bestia, bautismoco sinistutiari indarra, ta sendotasuna emoteco. Onan emoten ditubee gracia bi beste Sacramentu guztia. Bata, arimiaren oneraco; ta bestia, Sacramentubari jagocan saillari cobru emoteco.

Sacramentu baco-charen lelengo gracia, ceindan arimia santu eguitia, galdu legui cristinaubac. Ta galduten da edocain pecatu andi, edo illgarrigaz. Pecatuba daguan ariman, ez dago Santutasunic, ez dago gracia. Baina Sacramentu baco-charen bigarren gracia, Sacramentubac bere saillari cobru emoteco, cristinaubari emoten deutzan gracia, bein artu ezquero, irauten dau cristinaubagan moduren baten. Emeti ezautuco dozu, cristinaubac, Ezcontzaco Sacramentubac ce gracia emoten deuseen ezcondubai, biar dan
pres-

presta eriaz artuten daveenian. ¿Ezconduten dira bijac, ondo compesauta, Jaungoicuaren vildur Santuban, ta gracijan? Bada bijai gueituten jacue arimaco gracia; parcatuten jacuez pecatu chicarrac; ta emoten jacue indarra, gracia-
ren contraco etsaijac goituteo. Au da arimia santututeo gracia. Ta onezaz gainera emoten jacue bijai aparteco gracia; Senar emaztiac alcar maite izateo, Ceruba irabazten alcarri lagunduteo, baque Santuban vici izateo, ta Seme alavac Ceruraco azteco. Au da, Ezcontzaco Sacramentubaren cargai cobru emoteco gracia. Bijac artuten ditube Senar emaztiac, gracijan ezconduten dirianian.

¿Ezconduten dira bijac edo bata pecatuban dagozala? Bada pecatu illgarrijan ezconduten dani, ez deusa ezcontzaco Sacramentubac emoten arimaco gracia. Ta ascoren esanian, ez da ezcontzaco cargai cobru emoteco gracia bete, ez orduban, ta ez guero. Ara, cristinaubac, gracijan ezconduten dirianac, ceimbat onera artuten daveen Sacramentu Santubagaz. Ta pecatuban ezconduten dirianac, cer galduten daveen. Bali-jau bada, neure cristinaubac, estadu à artu gura dozunoc Sacramentu Santubaren gracia osuagaz. Au da ezcontciaren lelengo oneria. Bigarrena da frauntsuba izatia.

II. Onec esan gura dau, ezcontzaco lotugarrija, edo buztarrija beticua dala. ¿Jaungoicuari erregututa, ondo pensauta, ezcontzaco vici eria onduen jaotzula aleguinaz jaquin da, ezcondu zara ceure gogoco lagun on, maite bategaz? Bada erijoteiac baino, bestec ecin quendu leguizu lagun ori. ¿Ceuc auqueratu dozu, berari ceuret-

retzat ondo erichita, beste ascoren artian? Bada, bera, edo ceu ill artian, ceuria izango da beti, ta ceu izango zara beria. Au da Ezcontzaco Sacramentubaren iraun Santuba; Senarra, edo emaztia ill artecua. Ez da ezcontzaco tratuba gaur baicua, ta bijar ececua. Ez da urteca eguiten dan tratuba. Ez da nai danian artu, ta nai danian ichi eguiten jacona ezcontzaco bat eguitia. Jaungoicua bat eguin ditu ezcondubac. Bada munducoc ascatu ecin leguiz, curac alcarri, escubac emonda, imini deutseen lotugarriti. *Quod Deus conjunxit, homo non separet*, dino San Mateo Apostolubac (1). ¡Oh, ce gauza ona, ta pozgarrija, alcar maite daveen senar emazteentzat, beti alcarregaz vicico diriana jaquitia! ¡Inoc bere alcarreganic ecin bacartu izatia! Seguru egon biar davee bada senar emaztiac, ez ditubala inoc ascatuco, curac lotu daveen buztarriti. Au da Ezcontzaco Sacramentubaren irauna. Atseguin andicua, Jaungoicuaaren vildur Santuban, ta alcarren legue onian vici dirian senar emaztentzat. Baita pena andicua bere, garbatuta vici dirian ezcondubentzat. Emeti ezautuco dozu, cristinaubac, nos bait entzun, edo icusi badozu dempora triste onetan, urte beteco, bico, edo orren beste urtetaco ezcondu diriala, aren ezcontciac ez davela baliyo. Ez dala à Sacramentuzco ezcontcia; ez bada pecatuzco bat eguitia. Aragujiaren, ta diabrubaren eguitiac dira alaco ezcontzac. Baita beste herege ascorenac bere.

Onetarico ezcontza iceneco, ta aragujiaren naasteco pecatu loijen contra dauca Jesucristo gueure Jaunac bere Eleisan ezcontzaco Sacramentu

San-

(1) Cap. 19.

Santu garbija, ezcondubena vicitza guztian diraubana. Ezcondubena Bat eguitia da, Jesucristoc bere Eleisiagaz dauca Bat eguitiaren irudija, dino San Paulo Apostolubac (1). Jesusec Eleisa Santa, bere Esposiari ichico ez deutsan leguez; Senarrac bere ez deutsa ichi biar bere emaztari. Eleisiac bere ez deutsa ichico Jesus, bere Esposo Onari; bada emaztiac bere ez deutsa ichi biar bere Senarrari. Jesusec maite dau bere Eleisia; ta Eleisiac maite dau Jesus. Bada senarrac bere maite izan biar dau bere emaztia; ta emaztiac bere bai bere senarra. Jesusec gordeetan deutsa, ta gordeco deutsa beti ciur Eleisiari, emon eutsan verbia; ta Eleisiac bere gordetan deutsa, ta gordeco deutsa beti Jesus Onari ciur, ta zal, bein emon eutsan verbia. Alan senar emaztiac bere alcarri gorde biar deutsee beti, bein emondaco verbia. Onetaraco da ezcontzaco sacramentu Santuba, ceinetan ichi euan Jesucristoc senar emazten battasuna, maitetasuna, ascatu ecina, ta leijaltasuna, dino Trentoco concilijo Santubac (2).

III. Alcarri darraicoz ezcontzaco Sacramentubaren onerac. Lelengua da, gracia ona ezcondubai emotia. Bigarrena da, iraun onecua izatia; Senar emaztiac alcarri ichi ezina. Irugarrena da, Senar emaztiac alcarri legue ona gordetia. Ta laugarrena Eleisiarentzat seme alavac aztia. Baina icusi daigun lelengo, cetan daguan, ezcondubac alcarri legue ona gordetia. ¿Baquizu bada, cristinaubac, cetan daguan au? Ezcondubac escu emotian aguinduten deutsee batac bestiari bijac, alcar senar emaztezat betico artutia.

(1) Ad Ephes. c. 5. (2) Sess. 24.

fia. Au eguin davee Senar emaztiac Jaungoicua-
ren, Eleisiaren, ta testiguben aurrian. Bada oni
darraico, bai senarrac, ta bai emaztiac alcarri
emon deutseen verbia beti ciur, ta cintzoro gor-
detia. Zor andija da au, neure cristinaubac, se-
nar emaztentzat. Baina ondo gorde ezquero, chi-
to atsequin andicua. Ez dabee inos pensau biar
senar emaztiac, bat diriala baino. Bere aitari, ta
amari ichita, emaztiagaz bat eguinda, bijac vi-
cico dira aragui baten, dino Jesucristoc Senar
emaztiac gaiti (1). Ya ez dira bi, ez bada aragui
bat. *Jam non sunt duo, sed una caro.* Senar emaz-
ten bat izate au gaiti dino San Paulo Apostolu-
bac (2): *Inoc bere ez deutsa gaisqui gura be-
re gorputzari; ez deutsa inoc gachic eguiten be-
re burubari. Bada senarrac bere ez deutsa gui-
chiago gura izan biar bere emaztiari.* Au gai-
ti esaten jacue senar emaztiari, euren gorputzac
leguez, maite izan biar ditubela euren lagunac.

¡Oh, ce gauza ona ezcondubentzat. Bataren
pozac bijenac izatia: Bataren atsequina bijac eu-
quitia; Bataren naibagac bijac artutia; Bataren
penaac bijac bardin iragotia; Batac daucanian,
bijac euquitia.. ... ¡Oh, ce gauza ona dinot, onan
senar emaztiac gauza guztietan alcar artutia, al-
carri lagundutia, ta alcar maite izatia, gorputz
baten zatijac alcar artuten daveen leguez, ta al-
car jasoten daveen leguez. Orduban ez dira aim-
beste sentiduten estaduco berezco cargac, ardu-
rac, eta penac. Senar emaztiac alcar erruqui ba-
dabee, alcar maite badavee, alcar jasoten bada-
bee, alcarri ecer ezcutetan ez badeutsee, ta al-
carri escu emoteco verbia ciur gordetan badeut-

see : Orduban erreztuago iragoten ditubee , ez euquija , gaixua , naibagua , ta beste ezcondubai etorri oijacuezan gachac. Baina galduten badavee Senar emaztiac , alcarri zor deutseen leijaltasuna ; sartuten bada euren vijotcetan lagunarentzat gogovetia ; artuten badeutsa batac , edo bestiac inori carinua ; asten badira alcarri lotsa ona galduten , ta gaisqui esaten ; laster diabrubic ecarrico deutseez beste burutacinoe asco alcarren contra. Baita laster oida , alaco alcarri leijaltasuna , ta legue ona galdu deutseen senar emazten echia , imperna chiqui bat dirudijana bere , alcarri bidaoca , ta alcar joca. Gorde bada senar emaztiac alcarri , ezcontzan emondaco verbia , ta leijaltasuna. Adulterijoco pecatu ezainaren gorrotua , ta penac entzun cenduzan beste Eracutsibaten.

IV. Ezcontzaco Sacramentubac laugarren Iecuban emoten daven prutuba da , seme alavac Eleisiarentzat , ta Jaungoicuarentzat aztia. Alan esan eutseen Jaungoicuac. Adan , eta Evari : *Crescite , et multiplicamini*. Ezcontzati campora seme alavac sortutia pecatu da. Seigarren aguindu santuban eragotceta dauca Jaungoicuac. Ezcontzaco Sacramentuba da , seme alavac azteco. Eguijada , ez deutseez Jaungoicuac ezcondu guztiai umiac emoten. Batzubei bat bere ez. Beste batzubei , nai leuquen baino gueijago. Jaun andijac berac daqui , au cer gaiti eguiten daven. Baina ezin ucatu guinai , seme alava onac diriana ezcontciaren prutu estimauba , Jaungoicuac emoten ditubanian. Ondo acitaco seme alavac Jaungoicuari emoten deutsee gloriija , Cerubari atsequina , Eleisiari ondria , Errijari laguntasuna , ta

gurasuai poza, ta gozotasuna osasunian, ta gaxuan, vicitzan, ta erijotzan. Gaisqui acitaco umiac bestera. Gurasuai atsecabac, ta lotsarizco zaarza chaarra, Errijari desondria, Eleisiari, ta Juezai naibagac, ta Cerubari esquer chaarra. Au da, gaisqui acitaco umeen amaija.

Gogoratu bada, cristinaubac, Ezcontzaco Sacramentubaren prutubac diriala: arimaco gracia, ta estaduco gracia: Ezcontciaren beraren irau-na: Alcarri gorde biar deutseen leijaltasuna, ta seme alavac Ceruraco aztia. Escatu daijogun Jaungoicuari, bere gracia, baquia, ta bendicinola ezarri daguijuen ezcondu guztiai. Aitiaren, Semiaren, ta Espiritu Santubaren icenian. Amen.

V. ICASIQUIZUNA.

Ceinetan eracusten dan: 1. *Arriscu andicuae diriala, diruba gaiti eguiten dirian Ezcontzac.* 2. *Baita, inoren ederra, ta empeinuba gaiti eguiten dirianac bere.*

Eracutsi ezquero cristinaubari, cer dan Ezcontzaco Sacramentuba; celan artu biar dan; ta ce onera Santubac daucazan, biar dan leguez artu ezquero, bai cristandade guztientzat, ta bai Cerubarentzat; ez da errazoeti campora izango, neure entzula onac, nic zubei eracustia: Ce gaiti oidirian ezcontza chaarrac. Ecin ucatu guinai, senar emazte asco vici diriana alcarren gorrotuan. Batzuc alcarregaz, ta beste asco bacartuta, senarra lecu baten, ta emaztia beste baten errico cer esanagaz, ta Eleisiaren naibaguiagaz. Au gach andija da. Eurentzat andijena. Baita euren

gurasuai poza, ta gozotasuna osasunian, ta gaxuan, vicitzan, ta erijotzan. Gaisqui acitaco umiac bestera. Gurasuai atsecabac, ta lotsarizco zaarza chaarra, Errijari desondria, Eleisiari, ta Juezai naibagac, ta Cerubari esquer chaarra. Au da, gaisqui acitaco umeen amaija.

Gogoratu bada, cristinaubac, Ezcontzaco Sacramentubaren prutubac diriala: arimaco gracia, ta estaduco gracia: Ezcontciaren beraren irau-na: Alcarri gorde biar deutseen leijaltasuna, ta seme alavac Ceruraco aztia. Escatu daijogun Jaungoicuari, bere gracia, baquia, ta bendicinola ezarri daguijuen ezcondu guztiai. Aitiaren, Semiaren, ta Espiritu Santubaren icenian. Amen.

V. ICASIQUIZUNA.

Ceinetan eracusten dan: 1. *Arriscu andicuaac diriala, diruba gaiti eguiten dirian Ezcontzac.* 2. *Baita, inoren ederra, ta empeinuba gaiti eguiten dirianac bere.*

Eracutsi ezquero cristinaubari, cer dan Ezcontzaco Sacramentuba; celan artu biar dan; ta ce onera Santubac daucazan, biar dan leguez artu ezquero, bai cristandade guztientzat, ta bai Cerubarentzat; ez da errazoeti campora izango, neure entzula onac, nic zubei eracustia: Ce gaiti oidirian ezcontza chaarrac. Ecin ucatu guinai, senar emazte asco vici diriana alcarren gorrotuan. Batzuc alcarregaz, ta beste asco bacartuta, senarra lecu baten, ta emaztia beste baten errico cer esanagaz, ta Eleisiaren naibaguiagaz. Au gach andija da. Eurentzat andijena. Baita euren

umeentzat , ta beste ascorentzat bere ez chiquija. Onaco senar emazten arteco vicitza gaistua, ta alcar artu ecinecua gueijenian da , dirudijanez , eurac gura daveelaco. Bada senar emaztiac benetan nai balebee , alcarren paltac iragoco lituque paciencijagaz , Jaungoicuari gracia escatuta , ta vicico litzatequez baque santuban , ceindan Ezcontzaco Sacramentubaren prutu estimaba.

Alan bere , ezconduben vici gaistuac , ta baque charrac sarritan oidau sustraijan gacha. Ta gach à ez da osatuten ain erraza. Sustraijan gacha daucan landaria , beti izango da erquina, luur onian egon arren. Cimentuban paltia daucan ormia , beti dago jarquera chaarragaz , jausteco arriscuban, azaleti echura ona euqui arren. Beste aibeste jazoten da Ezcontzaco vici eriagaz. Uts eguiten da asieran , paltetan da cimentuban, gaixotuten jaco sustraija ezcontciari ; ta gueraturen dira ezcondubac lelengo lelengoti alcarren arteco gachagaz , ta atseguin bagaric , ta baque on bagaric vici izateco gaixuagaz. ¡Ce mirari da bada , guero alcar ez artutia! Eguiten dira ezcontzac , laster aaztu , edo amaituten dirian luurreco gauzac gaiti , edo , ezcondubac Jaungoicuairen vildur santuban vici izateco , baliyo ez da veen gauzac gaiti , bestelan eguingo ez litzatezanac , edo eguin biar ez leuquenac. Esan gura neuque : ascotan , laguna bere gogocua ez dala , ta à baino , beste bat bere laguntzat goguan obeto jausten jacola , eguiten diriala Ezcontzac munduo gauzaren bat gaiti , bestelan eguingo ez litzatequezanac.

Esaten da bada , neure entzula onac : luur-

reco gauzac gaiti, ezcondutia, ostian eguingo ez litzatequian lagunagaz, arriscuco ezcontcia dala: Jaungoicuaren videti, ta Eleisa Ama Santiaren erreguela, edo neurgarri santubetati ez dan ezcontcia, arriscuco ezcontcia dala. Lelenguac oidira: Diruba gaiti eguiten dirian Ezcontzac. Inoren ederra, edo empeinuba gaiti eguiten dirian ezcontzac: Ta Juez aurreti eguiten dirian ezcontzac. Bigarrenac oidira: Jaungoicua opendituta eguiten dirian ezcontzac: Ta baita seniden ezcontzac bere ascotan. Eracutsi onetan esango deutsut bacarric, ce arriscutacuac dirian: *Diruba gaiti eguiten dirian Ezcontzac: Ta, inoren ederra, edo empeinuba gaiti eguiten dirianac.* Entzun eguizu, cristinaubac, uste dozun baino gueijago balijo daven eracutsi au, aimbat gogoric oneenagaz.

I. *Arriscu andicua da, bestelan eguingo ez litzatequian ezcontzia, diruba gaiti bacarric eguitia.* Ez da onegaz esaten, cristinaubac, ezcondubac ez davela estimau biar dote ona, edo cegaz vici euquitia euren estadu barrijan. Bada errazoiac escatuten dau, ta Escritura Sagradubac esaten dau, gurasuac umiai dotia emotia, alizan ezquero, ezconduten dirianan. Au mundubaren asierati onacua da. Errazoiac, Jaungoicuac, ta Eleisa Ama Santiac ontzat emoten daveena, da. Ta, aldaguijela, jagocuen ezcontcia eguiteco, umiai ecer emon gura ez deutsen gurasuac, zama andijac mereci ditubee. Ezconduteco laguna dote onecua izatia, cer bait gueijago daucana, edo aberatsa nai izatia, ez dau inoc deungatzat emoten, jagocuen balijua dirubai, ta euquijari emon ezquero. Bide bagacua, ta sail gais-

tocua da, norberaten gogoco ez danagaz ezcondutia, aberatsa dalaco. Alaco ezeontciac asiera errena darua beragaz. Ecarri eguizu gogora: ezeonguei bat dala, edo ordija, edo ocasinoetsuba, edo jocolarija, edo aixetsuba, ta maina gais-tuetan acija, edo oitura nasajetacua, ta cristinatu usain guichicua, edo alperra, ta buruguina, edo odol cer esanecua, edo osasun guichicua. Baquizu, ac ezeongueijac, onaco ceuri gogua ill-zen deutsun palta bat, edo bi, edo gueijago daucazana. Baina dote ona daucalaco, dirubac daucazalaco, edo aberatsa dalaco, ezconduten zara agaz, ezeongueijari carinoric ez deutzazula, ta bere palta gaiti goguan jausten ez jatzula. Au, dinot, neure entzula onac dala arriscu andico ezeontcia.

Batefi, dirubac, eta ondasunac, aixe bat le-guez, dira. Ascotan bapere igarri bagaric, queia leguez, ezeutetan dira. Au sarritan esaten deus-cu Escritura Sagradubac. Ta egun oro icusten dogun gaucia da. Guizon bat, nai emacume bat da asco, eche aberats bat pobretuteco, ta acien-da osuac galduteco. Diruba gaiti, gogoco ez dan lagunagaz ezconduten dana, gueijago ezconduten dala, esan legui, dirubagaz, lagunagaz baino. Laguna gura ez leuque, ta diruba gura leuque. Ta laguna bagaric diruba ecin davenian, artuten dau, gura ez daven laguna, gura daven diruba gaiti. ;Ta cer jazo oijacue alaco dirunaico ezcondubai? Ez guichitan, jazo oijacue: maite daven diruba juan; ta maite ez daven lagunagaz gueratu. Au oida, dirubac, ta euquija gaiti ezcondu dirian ascoren negargueija.

Baina dirubac, ta ondasunac iraungo, balebee
be-

here; ¿Cetan gueratuten da, goguz contraco lagunagaz ezconduten dana? ¿Ccimbat senar emazte aberats, ta baque chaireco icusten dira? Esango neunque, baque gaistua eguiten daveen senar emazteric gueijenac, diriala, cerbait modu onian euquijan dagozanac. Pobrechu, edo mee vici dirian senar emaztiac, baque gueijago oidavee euren artian. Ez da bada contu seguruba senar emazten baqueraco, diru asco euquitia, edo aberats izatia. Diruba gaiti ezcondu danari, diabrubac laster aaztu eraguiten deutzaz, lagunac ecarri cituban dirubac; ta gogoratuten deutzaz viciro, lagunac daucazan paltac. Leen diruba gaiti artu evan laguna. Orain dirubac emongo lituque pocic, laguna ez euquitia gaiti. Onan pensatu eraguiten deutsa diabrubac, diruba, ta euquija gaiti gogoco ez dan lagunagaz ezcondu danari. ¿Ta dirubac eucazanari? ¿Aberats eguanari? ¿Oh! Milla tacha, ta palta euqui arren, aixaatuten deutsa buruba diabrubac. Ta uste dau, bera maite izan biar davela, ta adorau biar davela lagunac; Berac eucalaco, daguala echian cerjan: Ta beste palta guztiac parcatu biar deutzazala lagunac....

Ara, neure entzula onac, bestelan eguingo ez zan, ezcontcia eguiteco, balijo izan even dirubac, ta ondasunac, celan giretan dituban orain diabrubac, senar emazten baquia galduteco, ta vicitza penazcua iragoteco.

Ez da gach ezaututen, alaco senar emaztiac, alcarren amodijo bagaric, erruqui bagaric, ta poz bagaric, celan iragoco dituben urtiac, egunac, eta ordubac. Errucarrija da duda bagaric euren vicitcia. Alcarri citalquerijac, ta errazoe min-

minverac esaten deutsezala. Bata bestiaren lotsa garrijac, ta paltac arpeguira ateraten deutsezala. Ta inos bere gozo onic alcarrentzat ez dauque-
 la. ;Ceimbat onaco ezcondu triste? ;Ceimbat se-
 nar emazte gozo gaistoco? ;Ojala, inoren gacha-
 gaz contuban jausico balira bestiac! ;Ojala, ez-
 condu gura davenac, gueijen beguiratuco baleut-
 sa, ez dirubari, ez euquijari, ez bada lagun guei-
 jaren ecandu onari, cintzotasunari, ta cristinau-
 tasunari! Baina ez jaco oni casu andiric eguiten,
 ezcontcia eguiten danian. Esan gida orduban:
*Dote ona dauca ta: Eche ona dauca ta: Abe-
 ratsa da ta: Alcar artuco davee....* Onan diru-
 bari, ta euquijari poztuta, eguin oidira, beste-
 lan eguingo ez litzatequezan ezcontza asco. En-
 damas dempora triste oneetan. Esan guinai San
 Juan Crisostomogaz (1): Saldubaz leguez egui-
 ten diriala ezcontzac. Beste tratubetan baino co-
 dicija gueijago, ta asmo gueijago dagozala ez-
 contcetan: Ez jacola beguiratuten, ce ontasune-
 co lagunagaz bat eguiten dan; ez bada ce dote,
 edo aciendagaz bat eguiten dan, ta ezconduten
 dan: Alan desprecietan davee Sacramentubaren
 gracia, ta Jaungoicuaren doia. *Ita donum dei
 vituperant* dino Santubac.

Sinistu bada, neure entzula onac, ondasunac
 onac diriala, baque santuba, ta alcarren amo-
 dijua dauquen senar emaztentzat, euraquin Evan-
 gellijs santubac esaten daven moduban balijauta,
 Jaungoicua obeto serbiduteco. Baina sernar emaz-
 tiac alcar maite ez badabee, alcarren gogocuc
 ez badira lelengoti, beguija betetan ez deutsan
 lagunagaz, ezconduten bada, dirubac daucazala-

co-

(1) Hc m. 74 in Matt.

co ; dirubac eurac , ta aciendia izango dira orduban eche ataco guerra guinac. Sinistu bada, arriscu andijan gueratuten dala ezconduben baque santuba , bestelan gogoco ez dan lagunagaz, dirubac gaiti ezconduten danian.

II. *Baita inoren ederra gaiti , edo empeinuba gaiti eguiten dirianac bere.* Dinot : *inoren ederra , edo empeinuba gaiti.* Bide bagaric , modu bagaric , ta errazoe bagaric erreguca , edo empeinuz , edo zamaica gogo bagaco lagunagaz ezcontcera norbait giretan danian. Au jazo leiteque modu ascotara. Guraso batec esango baleutsa umiari : *Urlijagaz ezconduten ez bazara , ez dotsut aciendia emongo : edo ez deutsut doteric emongo :* Ugazaba batec bere esan leguijo otseguinari , edo errenterubari : *Urlijagaz ezcondubiar dozu :* *Edo , Urlijagaz ezconduten ez bazara , ecbeti ateraco zaitut , edo , ez dozu ene echian cer eguinic izango.* Baita jazo leiteque au senide bategaz , edo beste aguindute isquijsa daucanagaz bere. Bada guztia gaiti esaten da : onaco inoren empeinuba , edo ederra gaiti , noberaren gogoco ez dan lagunagaz ezcondutia , arriscu andicua dala. Ez dinot : Ezcontza oneec diriala , Eleisiac balijua quenduta daucazan bildurrezco Ezcontzac. Tercijo atara eldu ez arren , gauza jaquina da , gurasuaren , seniadiaren , ugazabaren , edo Nausi baten erregubac , empeinubac , ta zamai erdiac giretan daveela asco , aguindupian daguanaren gogua. Ta ecarten daveela , vorondate guztia , edo libertadia quendu ez arren osoz , bestelan eguingo ez leuquiana , eguitera. Baita inos goguan sartu ez jacon lagunagaz ezcondutera bere. Ascotan jazo oidan leguez. Au da sus-

traí gaixoco ezcontzia. Au da arriscu andico ezcontcia.

Eguiija da, seme alabac ez davee ezcontzaco verbia emon biar (al izan ezquero) gurasuen naija bagaric, edo gurasuen lecuban dagozanai, esan bagaric, ta euren errazoezco naijaren contra (1). Asco balijo dau gurasuen naijac, ta benedicinoiac, seme alavac euren ezcontzaco estaduban dicha ona, ta baque Santuba euquiteco. Gueijenian, gurasuac obeto daquije, seme alava gaztiac baino, cein dan, eurai onduen juacueq laguna. Gurasuac Jaungoicuaren lecuban dagoz. Seme alaven ona nai davee. Seme alavac baino, buruban pisu gueijago dauquee. Errazoe zucenagua, ta ezaubera arguijagua dauquee. Ta gueijenian, edo oidanez, umiaren ezcontciari; ta ezcongueijari obeto beguiratuco deutsa guraso eldubac, ta Jaungoicozcuac, umiac berac baino. Au gaiti esaten jacue Seme alavei. *Lelengo*: Gurasuari contu emon bagaric, ezcontcia eguitia, al izan ezquero, pecatu dala. *Bigarrenian*: Guraso elduben, ta Jaungoicozcuen escubetan ichi daiquela umiac, euren estaduco laguna auqueratutia, ta ezcontcia eguitia. Dinot, *guraso elduben, ta Jaungoicozcuen*. Bada oidira guraso berdesca batzuc, umiac euren ezcongueijequin echian, ta campuan ibili arren, penaric artuten ez daveenac. Alaco guraso eltzaquiac edoceinegaz, ta edocein modutan ezconduco dau umia. Ta, ez da nai, ta ececuia, alaco gurasuaren esana umiac eguitia bere ezcontzan. *Iru-garrenian*: Esaten jacue umiai, guraso eldubaren naija eguinagaz ezcontzan, eguiten dau modu-

(1) Catecism. Rom. n. 32.

duren baten Jaungoicuaren beraren naija. Ta darua beragaz ezcontciac asiera bat ona. Gurasuen errazozco naijaren contra eguiten dirian ezcontzac, er icusi andija dauquee, ta, oidira, ez guichitan, amai gaistocuac.

Ez da bada ondo, gurasuen errazuazco naijaren contra ezcondutia. Ez da, gurasuac, ez bestec bere empeinubagaz, ta zamai erdijagaz inor ecartia ezcondutera, gogoco ez dan lagunagaz. Jaungoicuac emondaco libertade osua dauquee umiac, nai daveen estaduba, edo vici eria artuteco. Baita, ezcondu gura badabee, euri arimaraco, ta munduraco onduen juacuen, laguna artuteco bere. Errazuazco, ta Jaungoicuac umiai emondaco escubide onen contra da, gurasuac, nai beste edoceinec, euren aparteco irabacija gaiti, empeinuba, edo temia gaiti, eurac derichuenagaz, edo euren ederrecuagaz, inor ezcontcera ecartia, aren gogocua ez dana, ezautu arren. Au duda bagaric pecatu andija da. Ta ez guichitan jazoten dana. Ecarten ditubee ezcontcera, batzubetan gurasuac euren ume tristiciac; beste batzubetan Ugazabac euren errenteruben umiac; beste batzubetan otseguinac, batez bere andi echeetacuac; ecarten ditubee ezcontcera, dinot, euren gogoco ez dirian lagunaquin. Iкуси bere gura ez lituquen lagunaquin. Gogo betia, ta empaduba emoten deuten lagunaquin. Dotia ez galdutia gaiti, Ugazabagazcua ez galdutia gaiti, Andiquijagazcua ez galdutia gaiti, ezconduten da, inos maite izango davela, sinistu ezin daven, lagunagaz.

¿Ta ceibat calte, neure entzula onac, alaco ezcontzati? ¿Celan gueratuten dira alaco se-

nar emaztiac? ; Ce vizitza eguingo davee, alcarri gozoric, eta legueric ez deutseenac? Esango davee alaco ezcontza guinac: *Odol onecua dala: Guraso onen umia dala: Gaucia ondo daucala: Ta alcar artu baino ez dauqueela...* ; Baina, cer baliyo deutsa ceure semiari, edo alaviari, ceure otseguinari, edo errenterubari, zuc emon deutzazun ezcongueijaren odol garbijac, ezcongueija bera icusi ecin badau? ; Cer, guraso onen umia izanac, edo gaucia enquijac, bere ezcongueija, bere laguna, beragaz vici biar davena, bere gustocua ez bada, inos goguan sartu ez jacona bada? ; Nos, edo celan onec alcar estimaucodavee, ta amaucodavee, Ezcontzaco Sacramentu Santubac aguinduten deutseen moduban? ; Celan eguingo davee vicitza baquetsuba, alcar artuba, ta Jaungoicozcua, alcarri vorondateric ez deutseen senar emaztiac? Ceubec pensau astiro, neure entzula onac.

Baina esaten deutsut bai gurasuai, bai sendiai, bai ugazabai, ta bai beste guztioi: ez daguijozula inos ezcontzatic aitatu inori, bere nai osoco, gogo osoco, ta ezaubera errazuazco lagunagaz ez dala; Ez daguijozula inos inori, ez tumeri, ez otseguini, ez errenteruri, ez besteri, esiric, edo mumaric imini dotia, edo echia, edo adisquidetasuna ucatuta, urlijagaz ezconduten ez bada, ceuben arimac, ta areenac impernura bota ez daguizuzan. Baita esaten deutsut ezconduteco zagozan guztiai: ez zaitezala inos ezconduinoren empeinuba, erreguba, edo ederra gaiti, ceuben gogoco ez dan lagunagaz: ceugaz vici izateco, ondo ez derichazun lagunagaz. Ez da cer gaiti bere. Munduban impernu chiqui bat,

ta guero betico andi bat irabaci ez daguizan. Au jazo oi jacue ascori, edo munduco euquija gaiti, edo inoren ederra gaiti noberaren gogoco ez dan lagunagaz ezconduten danian. Emen gozo gaistoco vicicia, ta guero Jaungoicuaren aurrian cer icusi andija. Ezcontzaco Sacramentu Santuba ichi euscun Jaungoicuac, emon daigula guztioi bere gracia, ta laguntasuna, baque santuban, caridade santuban, ta Jaun andijaren beraren bildur santuban vici izateco, ta ceruban ainguerubaquin beti bera maitetuteco. Aitiaren, Semiaren, ta Espiritu Santubaren icenian. Amen.

VI. ICASIZUNAZ.

Ceinetan eracusten dan: 1. *Ce arriscutacuac dirian, Juezaren aurreti eguiten dirian ezcontzac.*

2. *Celacuac oidirian, Jaungoicua opendiduta, eguiten dirianac* 3. *Celacuac oidirian senide ezcontzac.*

Gauza pisutsuba, ta ardura andicua da, neure entzula onac, aldatu ecin leguijan estaduba, edo vici eria artutia. Beste tratubetaco uts eguitiac celan bait erremedijau oidira. Baina ezcontzaco uts eguitia nequez. Tratu guichitan oidira engainugarri, ta utsgarri gueijago, ezcontcetan baino. Ez daquit, ce aixec jota; baina, itsututa leguez, gueratu oidira cristinaubac, ezcontcia eguiten danian, edo eguin biar danian. Uste davee ascoc, oquer, edo zucen asmau, edo asi dan ezcontcia, eguin ezquero, ondo daguala guztia. Au gaiti jazo oidira guero, leen esan dirian naibagac, ta escandalubac. Berau gaiti,
ecer

ta guero betico andi bat irabaci ez daguizan. Au jazo oi jacue ascori, edo munduco euquija gaiti, edo inoren ederra gaiti noberaren gogoco ez dan lagunagaz ezconduten danian. Emen gozo gaistoco vicicia, ta guero Jaungoicuaren aurrian cer icusi andija. Ezcontzaco Sacramentu Santuba ichi euscun Jaungoicuac, emon daigula guztioi bere gracia, ta laguntasuna, baque santuban, caridade santuban, ta Jaun andijaren beraren bildur santuban vici izateco, ta ceruban ainguerubaquin beti bera maitetuteco. Aitiaren, Semiaren, ta Espiritu Santubaren icenia. Amen.

VI. ICASIQUIZUNA.

Ceinetan eracusten dan: 1. *Ce arriscutacuac dirian, Juezaren aurreti eguiten dirian ezcontzac.*

2. *Celacuac oidirian, Jaungoicua opendiduta, eguiten dirianac* 3. *Celacuac oidirian senide ezcontzac.*

Gauza pisutsuba, ta ardura andicua da, neure entzula onac, aldatu ecin leguijan estaduba, edo vici eria artutia. Beste tratubetaco uts eguitiac celan bait erremedijau oidira. Baina ezcontzaco uts eguitia nequez. Tratu guichitan oidira engainugarri, ta utsgarri gueijago, ezcontcetan baino. Ez daquit, ce aixec jota; baina, itsututa leguez, gueratu oidira cristinaubac, ezcontcia eguiten danian, edo eguin biar danian. Uste davee ascoc, oquer, edo zucen asmau, edo asi dan ezcontcia, eguin ezquero, ondo daguala guztia. Au gaiti jazo oidira guero, leen esan dirian naibagac, ta escandalubac. Berau gaiti,
ecer

ecer bere gueratu ez dedin, esan bagaric, ta ja-
 quinda egonzaitezcan ezcontcen utsgarri nausijen,
 ta sarrijenecuen gainian, esango deutsut eracut-
 si onetan: 1. *Arriscucuac diriala, Juezaren aur-*
reti nequezca eguiten dirian ezcontzac. 2. *Ar-*
riscucuac diriala, Jaungoicua opendiduta, egui-
ten dirianac. 3. *Cer icusi andija dauqueela se-*
nidzenac. Entzun eguizu gogo onagaz.

I. *Juezaren aurreti nequezca eguiten dirian,*
Ezcontzac. Onacuac oidira, edo, ezcontzaco
 verbia emonda, edo, beste calteren bat eguin da,
 Ezcontcia aguinduba garbatu jacuenen artian. Or-
 duban dira alcarren quexac. Orduban dira alcar-
 ren paltac esatia. Orduban da ondria jasotia, ta
 beste sarri entzun oidirian zaatac. Emeti oidator,
 ezcongucija guzurragaz, edo eguiijagaz Justicija-
 gaz zamaitutia, Juez aurrera eruatia, carcelan sar-
 tutia, bestegaz ezconduten ez istia, edo emon
 ecin daven beste dote escatutia, ta beste onaco
 sailac. Oneen gainian esaten da. *Lelengo*: Ez-
 conduteco verbia ez dala emon biar, ondo pen-
 sau bagaric. *Bigarrenian*: Bein emon ezquero
 inori ezconduteco verbia, cobru emon biar ja-
 cola aguindubari, aparteco errazoe pisutsu bat
 aguertuten ez bada, edo jazoten ez bada ezcon-
 gueijen artian, ceinec eragotci leguijan jaquitunen
 erichijan, verba emonari cobru emotia. Alaco
 palta ez jaquin, jaquin biarzan pisutsu bat aguer-
 tuten danian, edo ezcontzaco verbia emonda,
 guero jazoten danian, nai badau, ezcondu dei-
 teque verbia emon deutsanagaz, ta nai ez badau,
 ez. Baina osterancian, ezcontzaco verbia, ta aguin-
 duba igauza andija, ta astuna da. Eleisa Ama
 Santiac eracusten daven edadiagaz, ezauberiagaz,
 ta

ta alizatiagaz , ta beste aintzaz artuta dagozan leguen calte bagaric , emon ezquero ezcontzaco verbia , zorra da , ta zor andija da. Bada cobru emon biar jaco verbiari. *Irugarrenian* : Esaten da , bein alan ezcontzaco verbia emon ezquero lagunari , Eleisiaren , ta Erregue Jaunen legue artubac ontzat emoten daven moduban , verbati urteten davena , ta garbatuten jacona , Juecez ecarri leguijala ezcondutera , beste edocein zordun zorra paguetara ecarri leguijan leguez.

Ez da bada esaten : errazoe bagaric burutacinoe bat gaiti garbatuta , verbati urten davena , ecin ecarri leguijala juez aurretí , carcelati , nai edo nundi ezcontcera. Ataraco dagoz Juezac. Ta au ez da pecatu. Beste gauza bat izango litzaateque , guzurragaz , engainubagaz , edo paltsaque-rijaz , ezcontzaco verbia emon deutsala ta , edo caltiac eguin deutsazala ta , erru bague bat juez aurretí ezcontcera ecarrico baleu. Au pecatu andija da. Au eguiten davenac , jaso biar deutsaz erru baguiari , euqui dituban calte guztíac. Viurtu biar deutsa atcera ondria. Ta , testigu palt-suaquin , nai guzurrezco , edo engainuzco pape-ragaz juez aurretí ecarri arren ezcontcera , ecin ezcondu leiteque conciencijan erru baguiagaz. Ta , ezconduten bada , ija edoceinec daqui , alaco ezcontzac , cetan gueratu oidirian. Ez da , orain esan gura neusquezuna onaco guzurrezco , ta engainuzco derrigorreco ezcontzac gaiti. Alaco ezcondu nai embusterai Eleisa guztíac , ta mundu guztíac deutse gorroto.

Esaten deutsudana , da , cristinaubac , errazoiagaz izanda bere , juezaren aguinduz derrigorrian eguiten dirian ezcontzac , arriscu andicua-

di-

diciala. Ez da gach , neure entzula onac , au
 ezaututen. Juezagana bagaric , ezconduten ez da-
 na ; gogo bagaric dua ezcondutera. Damututa
 dago , garbatuta dago verbia emona. Leen cer-
 bait gaiti bere laguntzat ondo erichanari , orain
 ez dericho ondo. Ta juez aurrian , ta mundu-
 baren aotan daravillelaco , gorroto deutsa. Ez
 dau agaz ezcondu gura. Ascatu , edo librau gu-
 ra leuque bere buruba à ganic. Beste gach an-
 di baten jausi ez dedin , edo , bestegaz ezcon-
 duten ichico ez deutsalaco , *baietz* esaten dau,
 ta ezconduten da. Beguiratu bada , cristinaubac,
 carcelati , edo , nora ecian leguez , escubac emon
 ditubanac , celan estimauco daven ezconduta gue-
 ro bere laguna. Emacumiac oidira gueijenian,
 ezcontzaco verba emonaren villa juez aurreti da-
 vilzanac. ¿Celan beguiratuco deutsa bada , goguaz
 contrara gura ez euquianagaz derrigorrian ezcon-
 du dan senarrac , atara betico juez aurreti ecar-
 ri daven emaztiari? Ceubec pensau , cristinaubac.
 Esango dozu : *Ez dauca errazoeric : zor dau*
ezcondutia : ez eucan , verbia ez emon baino.....
 Au contu ona da juez batentzat. Baita auzo ba-
 tentzat bere , barre eguinda esateco. ¿Baina ain
 contu ona izango ete da agaz ezconduten] dan
 emaztiarentzat? ¿Au esanac , maitetu , bigundu,
 ta carinotuco ete dau senarraren vijotza bere, ala-
 co emazia ganaco? ¿Ez dira gauza asco egui-
 ten errazoiaren , ta zorraren contra? ¿Ez oideri-
 chagu ondo , oquer , nai zucen gueuc eguiten
 dogunari? ¿Ez gara zaliac gueure temiagaz sur-
 teten , errazoe guichigaz izan arren? ¿Nos aaztu-
 co jaco bada senarrari , goguaz contrara , juez
 aurreti , ta zamaijaquin emaztiac ezcondutera? ecar-
 ri

ri ebana? ;Nos iruntsico ete dau guztiz , bere temiagaz urten ez evan penia? ;Nai ez euquian emaztia artu eraguin eutseena? ;Ah! Oneec dira, neure cristinaubac , diabrubac alaco senarrari beti viciro gogora ecarrico deutzazan penac , eta minac. Ez bada, cristinaubac, Ezcontzatic eguin juez aurreti. Ez ibili, nai ez davenaren ondoric ezconduteco. Errazoia ceubec euqui arren , ta bestiac ceubei ezcontcia zor izan arren , gogo osuagaz nai ez badau , ichi poic. Bestelan , vicitza gaisto bat beti euquiteco , arriscu andijan jarten zara. Au oidacarree , juez aurreti eguiten dirian ezcontzac. Baita ez guichitan, Jaungoicua opendidubaz eguiten dirianac bere. Icusi daigun, celan.

II. *Jaungoicua opendiduta eguiten dirian ezcontzac.* Oneec dira, neure cristinaubac, ezcontza guztien artian Jaungoicua gueijen asarratuten daveenac , Ezcontzaco Sacramentubari ondraric chaarrena emoten deutseenac , ta Jaungoicuaren azotia euretara , edo euren umeetara lasterren ecarten daveenac. Beste esan dirian ezcontzaco uts eguitetaraco , oidira ez jaquinac, oidira ez ustiac, oidira inoren esana eguin gurac , ta beste ahequija asco , Ezcontcia sustraijan gaixotuten daveenac , ta ain erru aguirija ez dauqueenac. Baina cristinau errijetan ez dago ezcongueiric , pecatu eguin da , eguiten dan ezcontciac oin chaarra , asiera chaarra , ta Jaungoicuaren gorrotua beragaz daroiana , ez daquizanic.

Au onan izan da bere , negargarrija da, neure entzula onac , sail onetan daguan itsutasuna, ta pecatubaren vildur chiquija. ;Ez deutsa, cristinaubac, Jaungoicuac gorroto pecatubari? ;Ez

evan Jaungoicuac mundu guztia ito pecatuba gaiti? ; Ez cituban Ciudade osuac erre ceruco subagaz pecatuba gaiti? ; Ez evan impernuba eguin, pecatarijac erreetan an beti euquiteco? ; Ez cituban demoninuac, ta diabrubic betico impernura bota pecatu mortal, edo illgarri bat gaiti? Bada, cristinaubac, aimbeste gorroto badeutsa Jaungoicuac pecatu andi bacochari, ta alan castiguetan badau edocein pecatu illgarri, edo mortal; ; Celan beguiratuco deutsa, ezconduteco eguiten dan pecatubari? Dinot: *aimbeste gorroto badeutsa edocein pecatu andiri*; ez euquijac eraguiten daven lapurreta bati; caltiaren peniac ateraten daven gorroto bati; gosiac ausi eraguiten daven barau bati; vildurrac eraguiten daven guzurrezco juramentu bati... ; Ceimbat gorroto gueijago izango ez deutsa; ceimbat gueijago castigauco ez dau Sacramentu Santubaren queiciagaz eguiten dan pecatu loijari? ; Ezcontzaco Sacramentuba estalguitzat artuta eguiten dan pecatubari? Ezconduco diriala ta, vici dira pecatuban lotsa bagaric, vildur bagaric, ta cer esana auzuetan, ta errijan emoten daveela. Ezcontceco verbia escatuten da, pecatu eguiteco. Sacramentu Santubaren estalguija biar da, Sacramentubac emon euscuzan Jesus Maitia, ta garbija desondretaco. ; Oh, Cerubic! Ez daquit, celan beguiratuco deutsazun, guizonac, eta emacumiac, nescac, eta mutillac araguizco pecatubac eguiteco, diabrubic asmau daven astucija madaricatu oni, ; Baina celan beguiratuco deutsee? Chito gorroto mortalagaz. Jaungoicuac bedeincatu, ta Santutu biarrian ezcontcia eurentzat, ta ondoren-guentzat; alaco pecatubaquin loituta, ezconduten

ten dirianai , ucatuten deutsee bere gracia , ta Sacramentu Santubaren virtutia. Ta ezarten deutsee , vicitzaco ur mingochac daucazan vedar gaitua. Onec gaiti esan legui , ainguerubac Tobiasi esan eutsana : Luxurijaren Asmodeo demoninuagaz ezconduten diriala alacuae. Ez daucazu , cefan cansau , pecatu eguinda , ezcondu zarionoc , cer gaiti ete dan jaquiten , era chaarra , edo nai baguia ceuben vicitzan dacuszunian. Senarrac estimetan ez bazaitu , zurria , ta colpiac emoten badeutsuz , inogaz verba bat eguiten isten ez badeutsu , celo arrabijauz erretan badago , ceuri baino , beste emacumiai carino gucijago badeutsee ; sinistu daiquezu , ceuc ezcondu orduco beragaz eguin cenduzan pecatuben castiguba dala guztia. Badaucazu emazte barritsuba , citalla , temosia , alperra , buruguina , ardura baguia , errazoe minverac arpeguijan esaten deutsuzana , bere adisquidiai zuri baino , arpegui arguijagua eracusten deutseena..... Sinistu daiquezu , ceuc ezcondu orduco beragaz eguin cenduzan pecatu loijen castiguba , dala. Etorten bajatzu ceuben echera , seme alavetara , edo ondorenguetara baque chaarra , lotsa chaarra , naibagui , gacha , edo atsecabia ; sinistu , daiquezu , ezcondu orduco pecatu eguin cenduban senar emaztiac , ceuben orduco pecatuben sari mingocha dala , ceubei , ta ondorenguai negar eraguiten deutseena. Ez da gure Jaungoicua zurezcuca. Castigauco ditu gurasuen pecatubac laugarren belauneraguino. Gurasuac ez oidavee erru guichi gauza onetan. Seme alabac ezcontza achaquijagaz gaisqui vici diriana , daquijela , lo eguin oidavee ardura bagaric. ¡Oh , gurasuac , eta umiac ! Ce guichi nai

dozun ceuben ona. Bildurtu bada, Jaungoicua opendituta, eguiten dirian ezcontzaquin, ta entzun cerbait seniden ezcontcen gainian.

III. *Cer icusi andija dauquee, seniden ezcontzac.* Ez da nire eguizuna, sail au, daucan zabaltasun guztiagaz, zubei esatia. Bacarric esango deusut, guztioe jaquin biar dozuna, edo jaquitia ondo dana, Eleisiaren ordenetati, ta Guraso Santuben eracutsiti urten bagaric. Iru gauza gaiti eragotcita dagoz laugarren belauneraguinaco seniden ezcontzac, ezcontciac balijo ez daven tercijuan (1). Eragotcita dagoz seniden ezcontzac. *Lelengo*: Senide arteco odolari jagocan lotsa ona gaiti. *Bigarrenian*: Ezcontza onen, ta santuben vitartez, zabaldu dedin cristinau artera, ta leen senide ez cirianen artera ezauberia, adisquidetasuna, ta alcar maite izatia. *Irugarrenian*: Senidiari pecatuco ocasinoiac quendutia gaiti. Au gaiti errazoiaren arguijac, ta Eleisa Amasantiac iragotci ditubee anchinaco demporetati seniden ezcontzac. ; Ta ecin inor inos ezconduco da senidiagaz? Asco senidegaz ez. Beste ascogaz bai, Eleisiac libretan badau. Seniquera batzuc ez ditu Eleisiac bere inos libretan. Beste batzuc bai. Gauza onetan esaten dana, da. *Lelengo*: Eleisa Ama Santiac, ta Aita Santu Erromacuac dauqueela escubidia, edo alizatia, senidiac alcarregaz ezconguei eguiteco. *Bigarrenian*: Ez deutseela Eleisiac, edo Aita Santu Erromacuac quenduten senidiari (oidanez) ezconduecia aparteco, ta ataraco duinaco preminia bagaric (2). *Irugarrenian*: Senidiac escatuten deutseenian

Elei- !

(1) Conc. Lat. IV. cap. non deuet. (2) Trid. Sess. 24. c. 5.

Eleisiari, alcar ezcongueli eguitico mesedia, esur
 biar daveela, ce premina dauqueen, alcarreg z
 ezconduteco. *Laugarrenian*: Iminten badabee,
 edo esaten badabee guzurrezco preminia, ezcont-
 ceco libertadia escatuten daveenian, Erromati al
 izatia etorri arren, ez daveela balijo ezcontciac. (1).

Eracutsi onetati esaten jacue cristinau guz-
 tiai, nora ecian leguez ezcondu biar daveela se-
 nidiac. Chito premina andi bat jazoten daniari.
 Beti da gauza ona, Eleisa Ama Santiaren espi-
 ritubari, ta naijari jarraitutia. Au da bideric se-
 gurubena gauza guztietan. Baita ez guichien ez-
 contcetan. Jaungoicuaren naija, ta Eleisiaren nai-
 ja bardinac dira. Bada Eleisiaren naijari ezcont-
 zan jarraituten deutzanac, beragaz darua asiera
 ona, baita Jaungoicuaren, ta Sacramentubaren
 gracia bere. Eguija da, preminia egon ezque-
 ro, ta eguijagaz licencijsa escatu ezquero, seni-
 diac ezcondutia ez da gauza chaarra. Baina sar-
 ritan jazo leiteque, ezcondu naijac engaineria:
 Gurari uts bati premina andijaren vistia emotia:
 Ta biar dan, baisen premina andicua ez izatia,
 senide areec ezconduteco. ; Ta orduban, cetan
 gueratuten da ezcontcia, Erromaco libertadiagaz
 eguin arren? Ez aitatu edola bere, cristinaubac,
 senide arteco ezcontzaric, eguija ondo esango
 deutzun jaquitun bategaz leenago astiro irago ba-
 garic. Gauza astunac dira oneec. Ta buru astu-
 na, pisutsuba, ta elduba escatuten davee, bai-
 ta jaquituna bere, saila aстера orduco. Uts egui-
 ten chito da errez. Uts eguina erremedijetan gach-
 da. Endamas ezcontzaco uts eguitia.

Gogoratu bada, neure entzula onac, ce ar-
 ris-

(1) Id. Sess. 25. c. 18.

riscutacuac dirian ; diruba gaiti eguiten dirian ezcontzac: Inoren empeinuba gaiti eguiten dirianac: Juezaren aurreti eguiten dirianac: Jaungoicua opendiduta eguiten dirianac: Ta ez aaztu azquenian , seniden ezcontzac onac izateco, cer icusi andija dauqueela. Gaixo oneetati bat, edo bat oidavee ascotan ezcontzac. Ta bera gaiti oidira aimbeste ezcontza, edo ezcondu garbatu. Aimbeste senar emazte vicitza chaarreco. Aimbeste seme alava lotsa chaarreco , ta esquer chaarreco: Aimbeste auci, naibaga, ta cer esan senar emazten , ta umen arteco. Entzun dozu bada , ceintzuc oidirian gach onen sustraijac. Ta zeubei jagozuna, da, alde eguitia areetati.

Beste gauza asco dagoz Ezcontzaco Sacramentu Santubaren gainian. Oneetati batzuc esan da gueratu dira laugarren, ta seigarren aguindu santubetan, ta lelengo Sacramentuban. Beste senar emaztiac jaquin biar ditubenac, icasico ditubee euren Compesoretati. Escatu daijogun Jaungoicuari bere arguija, ezautu daiguzan eguiija oneec, mereci daveen indar guztiagaz. Alderatu gaitezana, uts eguiteco, ta pecatuban jausteco era guztietati. Jarraitu daijegun beti bere bide Santubai, ta Eleisa Ama santiaren nai onari, ta espiritubari. Imini daigun vitartecotzat Ama Virginia guztiz garbija, berari Cerubac Esposo ona, cintzua, ta garbija emon eutsan leguez, ezconduten dirian guztiai jadiichi daguijuen Ceruti lagun ona, baquetsuba, Jaungoicozcua, ta bacochari Ceruba irabazteco jagocana. ¡Oh, Virginia Cerucua! Mesede au escatuten deusut Adanen seme alava ezcondu guztientzat, ta ezconduteco dagozanentzat, ceuc San Josepe Maitiari, ta San Josepec ceu-

ceuri izan entsun amodijo santuba , cerucua, ta beticua gaiti. Alan gura izan dagujala Aitiac , Semiác , ta Espiritu Santubac , iru personataco Jaungoico Bacarrac. Amen.

VII. ICASIQUIZUNA.

Ceinetan eracusten dan : *Ezcontzan uts eguin evenac , cer eguin biar daveen.*

Pensau dot , nenure entzula onac , Sacramentu onen azquenian , eracutsi biar deutsu dala , ezcontzan uts eguin daveenac , celan portau biar daveen euren estaduban. Ta baita euren vici eriazgaz contentu dirianai bere , Jaungoicuaren graciaja obeto ezautu daguijen , ta gorde daguijen. Batzuc dira , euren vici eriazgaz , ta lagunagaz contentu dirianac. Beste batzuc , ezcondu baino , ascatu naijago evenac , ta ezconduba garbatuta dagozanac. Beste batzuc , artu even lagunagaz contentu ez dirianac. Ez da bada errazoeti campora izango , onei guztioi cerbait esatia , dauquen estaduban , Jaungoicua serbidu daguijen , ta alcarregaz baque santuban vici ditezan , cein dan Jaungoicuac , ta Eleisa Ama Santiac ezcondu guztiai opa deutseena.

I. *Ezcontzaco estaduban contentuz dagozanac.* Onei esaten jacue : chito asco estimau biar daveela , Jaungoicuac eguiten deutseen mesedia. Alaco senar emazte suerte onecuac ez davee ar. rotu , ta buru erichitu biar , eurenez dicha á dauqueela sinistuta. Jaungoicuac emoten deutseen doia da. Jaungoicuari esquer onac emon biar deutseez , ta Jaungoicuaren legue santuba gorde
biar

ceuri izan entsun amodijo santuba , cerucua, ta beticua gaiti. Alan gura izan dagujala Aitiac , Semiacc , ta Espiritu Santubac , iru personataco Jaungoico Bacarrac. Amen.

VII. ICASIQUIZUNA.

Ceinetan eracusten dan : *Ezcontzan uts eguin evenac , cer eguin biar daveen.*

Pensau dot , nenure entzula onac , Sacramentu onen azquenian , eracutsi biar deutsu dala , ezcontzan uts eguin daveenac , celan portau biar daveen euren estaduban. Ta baita euren vici eriazgaz contentu dirianai bere , Jaungoicuaren graciaja obeto ezautu daguijen , ta gorde daguijen. Batzuc dira , euren vici eriazgaz , ta lagunagaz contentu dirianac. Beste batzuc , ezcondu baino , ascatu naijago evenac , ta ezconduba garbatuta dagozanac. Beste batzuc , artu even lagunagaz contentu ez dirianac. Ez da bada errazoeti campora izango , onei guztioi cerbait esatia , dauquen estaduban , Jaungoicua serbidu daguijen , ta alcarregaz baque santuban vici ditezan , cein dan Jaungoicuac , ta Eleisa Ama Santiac ezcondu guztiai opa deutseena.

I. *Ezcontzaco estaduban contentuz dagozanac.* Onei esaten jacue : chito asco estimau biar daveela , Jaungoicuac eguiten deutseen mesedia. Alaco senar emazte suerte onecuac ez davee ar. rotu , ta buru erichitu biar , eureenez dicha á dauqueela sinistuta. Jaungoicuac emoten deutseen doia da. Jaungoicuari esquer onac emon biar deutseez , ta Jaungoicuaren legue santuba gorde
biar

biar davee, aimbat ciatcen, ta cintzoruen. Ez davee viurtu biar, Jesus maitiari zor deutsen amodijo nausija, ta samurra luurreco maite-gar-cijetara. Icasi biar ditubee euren vici eraco cec eguinac, Compesore bati itanduta. Ta bein ja-quin ezquero Jaungoicuaren naija, ta euren eguin biarra, ez ausi inos ecer gaiti bere. Parcatu biar deutsez alcarri bata bestiaren vicitzaco palta chi-carrac baque santuba gaiti. Ardura nausija artu biar davee, euren ehecoc inos peccaturic eguin ez daguijan. Umiac, eta otseguinac Jaungoicua-ren vildur santuba euqui daguijen, Jesus Mai-tiaren, Ama Virginia gozuaren, ta San Josepe bedecinatubaren devocinoe eguijazcuac, ta bigu-nac argui eguin biar dau ezcondu guztien eche-cuetan. Errosarijo santuba errezau bagaco egu-nac, izan biar dau egun tristiciac senar emazteent-zat. Illian beingo compesetia artu biar davee, zor santu bat balitz leguez.

Sinistu biar davee, contentuz vici dirian se-nar emaztiac, diabruba ez daguala lo. Ezcondu-ben vicitza gaistua iminten davenian, arima as-co beraganatuten ditubala. Alcarren amodijo laarreguijac Jaungoicuaren gracia atceratuten di-tubala. Dirubaren gurarijac pamelija asco galdu ditubala. Ta, eurac euqui arren orain vicitza baquetsuba, ta Jaungoicozcua, galdu leguijela guztia, ta etorri Jaungoicua opendidutera. Sau-lec chito asiera ona evan, ta amai gaistua, ta zori gaistocua. Salomonec asiera Santuba, ta Jaun-goicozcua evan. Baina guero jausizan milla pe-catu ezainetan. Judasec estadu, ta asiera ona ci-ruban. Baina impernuban dago. Contu bada, asiera onagaz vici zarian senar emaztiac, vicit-za

za gaistua eguitera eldu ez zaitezan.

II. *Ezcondu bagaric gueratu gura euquen ezcondubac.* Asco izaten dira ezconduben artian, edo gurasuen, edo seniden, edo adisquiden erreguba gaiti, bat bere gogo bagaric ezcondu cirianac. Duda bagaric onei gogora ecarrico deutsez etsaijac euren estutasunetan: *Ezcondu ez balira, obeto Jaungoicua serbiduco evcena; ezcontzacoa dichosua, ta zorijonetuac diriana; suerte chaarra jazo jacuena; nai izanda bere Jaungoicua serbidu ezin leguijena; eura baino chaartuago inor vici ez dana.....* Ta beste onaco calte andico, ta provechu bagaco pensamentubac.

Onei esaten jacue: *Lelengo*: Contu atera daguijela astiro, ez dauqueela ija erremedijoric ames areequin. Eleisa Ama Santiac berac bere ascatu ezin leguiz ezcontzaco buztarriti. *Bigarrenian*: Escatu biar deutsee Jaungoicuari vijotz vijotce, ti gracia, daucan vici eran bere anditasuna serbiduteco, ta ceruba irabazteco. Bada Jaungoicua ez dau gura, inor galdu dedin. Beti dago prest, gueure erregubac entzuteco. Ta gueugan dana eguin ezquero, salvaucogara edocein estadutan. Jaungoicua bacarric consolau legui alaco ezcondu garbatubaren vijotza. Aldatu legui bere naija. Ta ecarri legui bere estaduba, ta laguna estimetara. Au gaiti erregutu biar deutsa Jaungoicuari gogo onagaz.

Irugarrenian: Alaco ezcondu garbatubac ez dau egon biar pensetan: *Abade eguin balitz, Praile eguin balitz, Monja izan balitz, ce errazubac eguingo cituban, ta ce ondo Jaungoicua serbiduco evan.....* Bera gueijago penetaco, ta pecatu gueijago eraguiteco, diabrubac ecarten deuta-

sazan gomutac dira oneec. *Balitzco* sail chaar areec quendu biar ditu buruti aleguin guztiagaz. Zoraquerija izango litzateque, gaixo batec bere gacharen erremedijuan, ta gorputzaren onian pensau biarrian paciencija onagaz, osasun dunac celan dagozan gogoratuta, bera alan ez dagualaco, gau, ta egun negarrez egotia. Beste aimbeste esan guinai, alaco izan *banintzco* pensamentu zoruaquin bere buruba penetan daguan ezcondu garbatuba gaiti.

Laugarrenian: Sinitu biar dau ezcondu garbatubac. Berez dan baino, astunago, ta penatubago beguitandu eraguingo deutsaladiabrubac, daucan estaduba. Ta besteena, dan baino, arinago, ta dichosuago. Diabrubaren astucija da, guc inoren carguiari arinago, ta errezago cristia. Gueijenian uste dogu, bestiac obeto vici diriala, guen baino. Bestera viurtu biar dau diabrubaren astucija au, bere vici eran contentuz vici nai davenac. Besteen vicitzai azaleti beguiratuten badeutsegu, entero onac, gozuac, ta errazac erichico deutsegu. Baina pusca bat barfurago iragota, aztertuten baditugu estadu bacocharen cer eguinac, guztietan dago Curutcia. Guztietan dago, cegaz poza artu, ta cegaz penau. Ezcondubac daucaz naibagac, ta carga astunac. Abadiac daucaz beriac, Prailiac bere estaducucac, ta monjiac bere Erliginoe Santucucac. Ez dago inor bere Curutce bagaric, ta ez da egongo bere. Ez ditu bada ezcondu garbatubac bat eguin biar bere gachac bestean onagaz; ez bada bere onac besten onagaz, ta bere gachac bestean gachagaz. Onan arinduco dau cer bait, daucan penia. Edola bere ez dau astunago eguingo.

go. Au esaten jacue , ezcondu bagaric gueratu gura even ezcondubai.

III. *Artu evan lagunagaz , contentu ez dirian ezcondubac.* Ezconduteco vici erara Jaungoicuac dei eguin arren cristinaubari , ta artu arren á estaduba ; jazo leiteque , ta sarritan jazo oida , edo berac gura euquianagaz , ezcondu ez-zalaco , edo artu evan laguna , berac uste evan moducua ez dalaco , ezconduba garbatuta , penaz vici izatia. Nai dala batera , nai dala bestera , goguan jausten ez jacon laguna , badauca echian , beti dago penaz , ta naibaguez ezconduba. Esandot leen ce gaiti oidirian ezconduben artian alaco uts eguitiac. Errazago , ta obada , ezcondu baino leenago , lagun on bat Jaungoicuari erregututia : lagunaren oitura onai , cintzotasunari , ta cristinautasunari beguiratutia , guero alperric negar eguitia baino. ¡Oh , ceimbat ezconguei , pagauta gueratu oidirian lagunaren edertasunagaz , plazacua izatiagaz , dantzan jaquitiagaz , verba eguiteco modu gatzsuba euquitiagaz , diru pusca batzuc euquitiagaz , ta beste onaco azaleco on echurazco gauzaquin ! Onaco , lino doria leguez , aguertu orduco ezcutetan dirian , on echura azaleco batzuc icusten badeutsez bati , euraquin , choratuta leguez . gueraturen dira ezcongueijac , ta bertati gueijagori beguiratu bagaric eguiten da ezcontcia. Ez da pensetan alacuan bere ezcongueija gaiti : edo isla dan , edo humildia dan , edo osasuntsuba dan , edo Jaungoicozcua dan , edo viarguina dan , edo lotsa orra dan , edo bacartasun zalia dan , edo modestija , ta garbitasun onecua dan , ta beste onaco , laguna betico maite eguiten daveen ari-

maco gracijac , ta doiac daucazan , edo ez. Oneec ecerbere balijo ez balebee leguez , itsu itsuban azaleco gracia ez da baidaco bati beguiratuta, bertati ezcontzaco verbia emoten da. Ta guero echian laster aguertuten dira lagunaren paltac. Orduban dira damubac. Orduban dira asarriac. Orduban dira , alcar artu ecinac , ta baque chaarra.

Onei esaten jacue bada , neure entzula onac, nai diabrubic , ta nai mundubic , ta nai araguijac engainauta , artu badavee , euri ez juacuen, edo artu biar ez euquen laguna ; ija ecin ichi leguijuela. Nai ona izan , ta nai arin ona izan, nai gogocua izan , ta nai gorrotocua izan , nai asarre izan , ta nai aleguere izan, nai nasaija izan, ta nai cintzua izan , nai alperra izan , nai buruguina izan , dan moducua dala ; ¿ Bat eguin cinian ceure lagunagaz ? Bada agaz vici biarco dozu , batori , edo bestiori ill artian. ¿ Cer eguingo dau bada alaco errucarijac ? ¿ Desesperau ? Ez. ¿ Cer bada ? Ezautu aimbat onduen lagunaren gogua , eta lagunac cer nai daven. Ta pecatu ez dan gaucetan , eguin beti aleguinaz bere naija. Lagunac sentiduco daven , ta euren baquia galdu eraguingo daven gauzaric , ez esan, ta ez eguin. Gogoratu bere pecatubac , ta sinistu , daucan baino , lagun gaistuaguaquin impernuban egotia irabaci evala pecatubagaz. Gogoratu, bera baino , gaisquijago vici dirian ezcondu asco dagozala , ta arrec bere euren gachac iragoten ditubeela. Gogoratu , besteATEGAZ ezcondu balitz , arc bere paltac euquico citubala. Ez da au alacuentzat voticaco chaarra. Guztioe dauca-guz paltac. Bata bada temosua , bestia da ordija.

Bata bada alperra , bestia da galzailia. Bata bada gogorra , bestia da ardura baguia. Bata bada buruguina , bestia da miia citalecua. Bata bada adisquide barri zalia , bestia da celotsuba. Bata bada necijua , ta senbagacua , bestia da buru erichija , ta aisetsuba. Bata bada gaixua , edo ecer-taco eza , bestia da leguetsuba , ta astucija gais-ruetacua. Gogoratu biar dau , alan gogo bagaco lagunagaz ezconduta vici danac , ez evala topau-co palta bagacoric inor bere. Bere lagunarenac , ac uste daven baisen andijac , izango ez diriala. Berac bere paltac daucazala.....

Onan pensauta , sinistuta , Jaungoicuari erre-gututa , irago biar dau cristinaubac gogoco ez dan lagunagaz vicitcia , baque santuba galdu ba-garic. Senar emazten artian bata , edo bestia ba-dira Jaungoicozcuac , centzun onecuaac , ta ba-que santuba nai daveenac , lagunaren palta asco estalduco ditubee , baquia galdu bagaric. Emaz-te juicijozco isil , zintzo , Jaungoicozco batec , oracinoiagaz , paciencijagaz , ta iraguagaz guizon gogor , sutsu , ordi , gaisto bat ecarrico dau bil-dots manso , bigun , maitegarri bat izatera , San-ta Moniac bere senarra ecarricuan leguez. Bai-ta Santa Ceciliac bere dempora guichijan. Baita Andra juicijozco batec erremedijauco ditu-echian guizonaren palta asco bere , Abigailee bere senar-arenac erremedijau cituban leguez (1). Beste al-deti ; juicijozco , ta Jaungoicozco guizon eldu batec , bere emaztiaren ceimbat palta iragoco ez ditu , inoc igarri bagaric , ta baque santuba gal-du bagaric? ; Cer esan citalac , ta minverac ira-go ez eutsazan Job bere emaztiari (2)? ; David Er-

(1) Reg. 1. c. 25. (2) Reg. 2. c. 6.

Erreguiac Micol bere emaztiari (1)? ; Tobias zaarac Ana berriari (2)? Oneco irago cituben euren emazten esan citalac , burla minverac , errazoe chaarrac , ta desprecijo astunac paciencia santuba , ta eheco baque ona galdu bagarie. ; Cer gaiti bada eguin ecin leguije beste senarrac bere euren emaztequin? Esango dozu areac Santubac ciriala.

; Naidozu bada entzun , santu ez zanaren jazo bat senar ernegau , baque chaarreco ascoren lotsagarrija ? Entzun bada Senecari cer jazo jacon. Ac guizonac eucan emaztia citala , miin gaistocua , buruguina , ta aguindunaicua. Ordu guichi eucazan senarrac echian , emaztiaren jarduna , ta esetsi lotsa chaarrecua entzuten ez citubanac. Ez eutsan Senecac emaztiaren miin gaisto ascaturari eulijaren brunadiari baino gueijago jaamoten. Senarraren paciencia elduba gaiti citalago , sutsubago , ta lotsa galduotago eguiten zan emaztia. Ernegau eraguin gura eusquijon , ta asarratuta icusi gura euan bere senarra. Alan emoten eutsan egun ero baque chaarra senar erubaguiari. Bein batian esetsi eutsan senarrari , inos baino errazoe guichiagogaz , ta gana gueijagogaz. Emazte lotsa baguiaren jardun aldi andi à iragoteco , paciencia galdu bagarie , urten euan echeti Senecac , ta gueratuzan jarrita bete ate aurrian , emaztiari chitic esan bagarie. Errazoe bagaco equinaren equinagaz , ta jardunaren jardunagaz sutu , ta asarratu ecin euanian bere senar baquetsuba ; ; Cer eguiten davela , derichazu , emaztiac ? Oepian eucan loi-onteiija artuta , ventanara urten da , ango loijac jaarregui eutsazan

(1) Tob. c. 2. (2) Job c. 2.

zari purijaz senarrari buruti beera. Ara, cristi-
naubac, cetaraguino dan emazte baten vijotza;
¿Ta cer, dirichazu, eguin evala Senecac ordu-
ban bere emaztiagaz? Ecer bere ez. Bere buru-
ba, ta arpeguija garbituten ciardubala gueldi
gueldi, esan evan: *Banequijan, ain trumoe an-
dijac eurija ecarrico evana.* Onegaz amaïtu zan
ateen orduco jarduna. Seneca batec, Gentil ba-
tec, Jaungoico bagaco batec iragoten eutsazan
emazte deunguiari, echeco baquia galdu baga-
ric alaco esate, ta eguite mingochac. ¿Cer eguin
biar dau bada guizon eldu, cristinau batec be-
re lagunagaz, baque santuba ez galdutia gaiti,
ceruba ez galdutia gaiti?

Senarra, edo emaztia, bata, edo bestia ba-
dira centzun onecuaç, ta Jaungoicozcuac, las-
ter baquetuco dira. Nequez, eche ataco asarriac
campuan jaquingo dira. Zentzun ona, ta Jaun-
goicuaren vildur santuba daucan senarrac, nai
emaztiac laster ezautuco ditu bere lagunaren za-
lequerijac. Ta berac aurria artuco deutsee, la-
guna asarratu baino, leenago. Entzuten danian
senar emazten baque chaarra, ta alcar artu eci-
na; sinistu dauquegu gueijenian, bijac diriala al-
carren moducuac. Bijac diriala errudunac, Bijac
diriala centzun guichicuac. Bijac diriala Jaun-
goicuaren vildur bagacuac. Edo, bijac diriala,
euren pecatubac gaiti Jaungoicuac baque chaar-
ragaz castiguetan ditubanac. Eguin beguije ez-
condu guztiac, San Juan Crisostomoc esaten
deutseena, ta asarre ascori aurria artuco deut-
see. Senarra asarre bada, ta asarriagaz cer bait
esaten asten bada; emaztiac ez aoric edegui, se-
narrari asarria irago artian. Emaztia asarre bada,

ta ecer esaten asten bada asarriagaz ; senarra isilic egon, emaztiari aldiya irago artian. Ate bi alcarren parian zabalic dagozan artian, aisia dago, dino Santubac. Ate bata isten bada, aisia gueratuten da. Beste aimbeste. Senarra aguidaca asten danian, Emaztiac isten badau aoco atia, bertati juango da asarriaren aisia. Emaztiac cerbait esaten davenian subagaz, isilic badago senarra ; bertati ezcutauco da emaztiaren asarre aisia.

Alan euquico davee senar emaztiac euren echeetan baque santuba, ta guero Ceruban betico gloriya. Onegaz amaituten ditut, neure entzula onac, Sacramentu Santubetaco *Icasiqizunac*. Escatu daijogun Jesus maitiari, emon daguijola indarra, ta ceruco gracijaren iruntza bere verba santubari, gueure vijoteetan erne dedin, aci dedin, ta prutu ugarijac emon daguizan. Aitiaren Semiaren, ta Espiritu Santubaren Icenian. Amen.

AMAIJA.

- I. Icasiquizuna. Cer dirian Sacramentubac.
 Noc ichi euscuzan. Ceimbat dirian, Je-
 sucristo, gueure Jaunac ichi euscuzan
 Sacramentubac. Cetaraco ichi euscuzan..... 3

BAUTISMUA.

- II. Icasiq. Adanec celan pecatu eguin evan.
 Ce caltiac ecarri cituban Adanen peca-
 tubac. Celan erremedijau zan. 14
- III. Icasiq. Cer dan Bautismua. Ceimbat mo-
 dutacua dan. Ce preminatacua dan. 25
- IV. Icasiq. Cegaz eguiten dan Bautismoco
 Sacramentuba. Celan eguiten dan. Noc
 eguin leguijan. 36
- V. Icasiq. Arimia gaiti cer sinistu biar do-
 gun; ta celan pensau daiquegun bere
 asieriaren gainian. Ce gaiti galdu oidi-
 rian ascotan seinac Amaren sabelian. 46
- VI. Icasiq. Demporia baino, leenago jaijo-
 ten, edo galduten dirian seinai celan
 lagundu biar jacuen Bautismo Santuba-
 gaz. Ce gauza biarrecua, Cristinaubac
 ondo jaquitia, seinari eche bautismua
 emoten. 55
- VII. Icasiq. Cetaraco dirian batioco eguite
 santubac, edo *Ceremonijac* Celan gorde
 biar ditugun bautismoco aguindubac. 64
- VIII. Icasiq. Cetaraco batiuan emoten jaco-
 zan seinari Aita, ta Ama besuetaco.
 Ceintzuc dirian oneen eguin biarrac. 74

COMPIRMACINOIA.

- IX. Icasiq. Bigarren Sacramentubaren izatia-
 ri, ta eguitiari jagocana. 84

PENITENCIJA.

- X. Icasiq. Cer dan Penitencija. Ceimbat modutacua dan. Ce preminatacua dan. 96
- XI. Icasiq. Celan pecatubac gogoratu biar dirian Compesinoian autortuteco. 107
- XII. Icasiq. Cer dan pecatubaren damu eguijazcua. Ceimbat modutacua dan. Celacuae izan biar daven. 118
- XIII. Icasiq. Celacuac izan biar daven, ostera pecaturic ez eguiteco propositubac, edo goguac. Celan ezautuco dan, noc daucan, ostera pecaturic ez eguiteco propositu, edo asmo eguijazcua. 129
- XIV. Icasiq. Cer dan aozco compesinoia, ta ce biarrecua dan. Ce pecatu compesau biar dirian. 139
- XV. Icasiq. Cetaraco dan compesoriac emoten daven penitencija. Celan cobru emon biar jacon penitencijari. 150
- XVI. Icasiq. Norentzat dan biarrecua, ta nora ececuca pecatu guztia era batera compesetia, edo compesinoe generala. Norentzat dan gauza ona. Norentzat dan chaarra. 161
- XVII. Icasiq. Ce premia andicua dan gueurre gorputzac peneetia. Celan penau ditubeen. cristinau ascoc. 172

COMUNINOIA.

- XVIII. Icasiq. Cer dan Comunioneo Sacramentuba. Ce icenegaz, aituten emoten dan. Nos ichi euscun Jesucristo gueure Jaunac Sacramentu au. 184
- XIX. Icasiq. Comunioeco Sacramentubaren gai-

- gainian Cristinaubac sinistu biar dabena. 195
- XX. Icasiq. Celan prestau biar dan Comulguetaco arimiaren parteti. Celan gorputzaren parteti. 207
- XXI. Icasiq. Ondo comulgaubac arimara daccarren mesedia. 218
- XXII. Icasiq. Ce erru andico pecatuba dan gaisqui comulguetia. 228
- XXIII. Icasiq. Sacerdotiaren Mezataco eguizunac cer esan gura daveen. 238
- XXIV. Icasiq. Eleisiari cristinaubac zor deutan erreberencia, ta moduba. 249

EXTREMA-UNCINOLA

- XXV. Icasiq. Ce gaiti Jaungoicua bialdu ten deuscuzan gorputceco gachac. Celan irago biar dirugun. 250
- XXVI. Icasiq. Cer dan oleacinoeco Sacramentu Santuba. Cetaraco dan. Celan artu biar dan. 270

ORDIA

- XXVII. Icasiq. Cer dan Sacerdotetzaco Sacramentuba. Ceintzuc dirian Sacramentu onen Gradubac, edo Mallac. 280
- XXVIII. Icasiq. Ce andija, ta zabala dan Ordiaco Sacramentuban guizonari emoten jacon alizate espirituzcua. 290
- XXIX. Icasiq. Ceintzuc dirian Ordiaco Sacramentubac dacarguzan mesediac. 300

EZCONTZIA.

- XXX. Icasiq. Celan prestau biar daven cristinubac, vici era barija artuteco. Ez dagocan vici eria artubac oidacazan caltiac. 311
- XXXI. Icasiq. Celan prestau biar dan Ezcontzaco vici eriaren gainian. 320

- XXXII. Icasiq. Cer eguin biar daven cristi-
naubac, Ezcontzaco Sacramentuba ar-
tuteco. Celan irago biar daven escubac
emoteco eguna. 330
- XXXIII. Icasiq. Ceintzac dirian Ezcontza-
co Sacramentubaren onerac. 340
- XXXIV. Icasiq. Arriscu andicucac diriala di-
ruba gaiti eguiten dirian Ezcontzac. Bai-
ta inoren ederra, ta empeinuba gaiti egui-
ten dirianac bere. 347
- XXXV. Icasiq. Ce arriscutacuac dirian, Jueza-
ren aurreti eguiten dirian ezcontzac. Ce-
lacuac oidirian, Jaungoicua opendiduta,
eguiten dirianac. Celacuac senide Ez-
contzac. 357
- XXXVI. Icasiq. Ezcontzan uts eguin eyeec-
nac, cer eguin biar daveen. 367

Ust-eguiten exauberia.

- Folio 5. lin. 4. causetia. *Lease*: cansetia.
- Fol. 7 lin. 2. ceerreinu tacua. *Lease*: ce erreinutacua.
- Fol. 15. lin. 18. Paradisu baten. *Lease*: Paradisubaren
- Fol. 44. egnin. *Lease*: eguin.
- Fol. 61 lin. 31. burubataro. *Lease*: burubetara.
- Fol. 65. lin. 19. darabilella. *Lease*: darabilella.
- Fol. 74. lin. 26. cetara. *Lease*: cetaraco.
- Fol. 109. lin. 19. aquiua. *Lease*: jaquitia.
- Fol. 124. lin. 31. ceue. *Lease*: ceure.
- Fol. 189. lin. 17. cristinaubat. *Lease*: cristinaubac.
- Fol. 197. lin. 2. astecuentzat. *Lease*: ustecuentzat.
- Fol. 249. Eleisa. *Lease*: Eleisan.
- Fol. 262. atsecabiagaz. *Lease*: sequeriagaz.
- Fol. 264. lin. 16. porputzac. *Lease*: gorputzac.
- Fol. 328. lin. 34. Au. *Lease*: An.
- Fol. 350. lin. 24. laganagaz. *Lease*: lagunagaz.

- XXXII. Icasiq. Cer eguin biar daven cristi-
naubac, Ezcontzaco Sacramentuba ar-
tuteco. Celan irago biar daven escubac
emoteco eguna. 330
- XXXIII. Icasiq. Ceintzac dirian Ezcontza-
co Sacramentubaren onerac. 340
- XXXIV. Icasiq. Arriscu andicucac diriala di-
ruba gaiti eguiten dirian Ezcontzac. Bai-
ta inoren ederra, ta empeinuba gaiti egui-
ten dirianac bere. 347
- XXXV. Icasiq. Ce arriscutacuac dirian, Jueza-
ren aurreti eguiten dirian ezcontzac. Ce-
lacuac oidirian, Jaungoicua opendiduta,
eguiten dirianac. Celacuac senide Ez-
contzac. 357
- XXXVI. Icasiq. Ezcontzan uts eguin eyeec-
nac, cer eguin biar daveen. 367

Ust-eguiten exauberia.

- Folio 5. lin. 4. causetia. *Lease*: cansetia.
- Fol. 7 lin. 2. ceerreinu tacua. *Lease*: ce erreinutacua.
- Fol. 15. lin. 18. Paradisu baten. *Lease*: Paradisubaren
- Fol. 44. egnin. *Lease*: eguin.
- Fol. 61 lin. 31. burubataro. *Lease*: burubetara.
- Fol. 65. lin. 19. darabilella. *Lease*: darabilella.
- Fol. 74. lin. 26. cetara. *Lease*: cetaraco.
- Fol. 109. lin. 19. aquiua. *Lease*: jaquitia.
- Fol. 124. lin. 31. ceue. *Lease*: ceure.
- Fol. 189. lin. 17. cristinaubat. *Lease*: cristinaubac.
- Fol. 197. lin. 2. astecuentzat. *Lease*: ustecuentzat.
- Fol. 249. Eleisa. *Lease*: Eleisan.
- Fol. 262. atsecabiagaz. *Lease*: sequeriagaz.
- Fol. 264. lin. 16. porputzac. *Lease*: gorputzac.
- Fol. 328. lin. 34. Au. *Lease*: An.
- Fol. 350. lin. 24. laganagaz. *Lease*: lagunagaz.

